

FUNDAȚIA COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY

Smaranda Graur (coord.)

Claudia Isac (coord.)

Claudia-Maria Anderco
Crina Borzu
Monica Drăgoi

Liana Bărbos
Anamaria Cadar
Lavinia Fetti

Silvana Bicăzan
Dorina Copaciu
Teodora Șimon

TESTE PENTRU EXAMENUL DE BACALAUREAT 2025

*LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
PENTRU ȘCOLILE ȘI SECȚIILE CU
PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ*

CLUJ-NAPOCA
2025

Készítette és kiadja Communitas Alapítvány
Kolozsvár, 2025

Realizat și publicat de Fundația Communitas
Cluj-Napoca, 2025

Avizat de
Ministerul Educației și Cercetării
prin ordin 4042/16.05.2025

A kiadásért felel/Editor responsabil: Takács Csaba, elnök/președinte

Szerkesztőbizottság/Autori:
Smaranda Graur (coord.), Claudia Isac (coord.), Claudia-Maria Anderco, Liana Bărbos, Silvana Bicăzan, Crina Borzu, Anamaria Cadar, Dorina Copaciu, Monica Drăgoi, Lavinia Fetti, Teodora Șimon

Szaklektor/Referent științific:
prof. dr. Molnár Ștefania

Nyomtatás/Tipografie:
Alutus SA

Partner/Colaborator: RMDSZ Ügyvezető Elnökség/UDMR Prezidiul Executiv
Mihályfalvi Katalin,
oktatásért felelős ügyvezető alelnök/vicepreședinte executiv

Minden jog fenntartva a Communitas Alapítvány számára
Toate drepturile rezervate pentru Fundația Communitas

ISBN 978-973-0-41858-3

Autori

Inspector școlar, profesor Graur Smaranda, Inspectoratul Școlar Județean Cluj (coordonator)
profesor Isac Claudia - *Liceul Teoretic „Báthory István”*, Cluj-Napoca (coordonator)
profesor dr. Anderco Claudia-Maria - *Liceul Teologic Reformat*, Cluj-Napoca
profesor Bărbos Liana - *Liceul Teoretic „Báthory István”*, Cluj-Napoca
profesor Bicăzan Silvana - *Colegiul Național Unitarian „János Zsigmond”*, Cluj-Napoca
profesor Borzu Crina - *Liceul Teoretic „Brassai Sámuel”*, Cluj-Napoca
profesor Cadar Anamaria - *Liceul Teoretic „Brassai Sámuel”*, Cluj-Napoca
profesor Copaciu Dorina - *Liceul Teoretic „Apáczai Csere János”*, Cluj-Napoca
profesor Drăgoi Monica - *Liceul Teoretic „Apáczai Csere János”*, Cluj-Napoca
profesor Fetti Lavinia - *Colegiul Național Unitarian „János Zsigmond”*, Cluj-Napoca
profesor Șimon Teodora - *Colegiul Național Unitarian „János Zsigmond”*, Cluj-Napoca

Referent științific

Inspector școlar general adjunct, prof. dr. Molnár Ștefania, Inspectoratul Școlar Județean Brașov

Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Simularea județeană Cluj	8
Filia teoretică – Profilul real;	8
Filia teoretică – Profilul umanist; Filia vocațională – Profilul pedagogic	13
Filia tehnologică	18
Bareme de corectare și notare pentru simularea județeană Cluj (cu modele de rezolvare)	23
Filia teoretică, profil real	23
Filia teoretică, profil uman	26
Filia tehnologică	30
Modele de subiecte - filia teoretică, profil real	35
Testul 1	35
Testul 2	39
Testul 3	44
Testul 4	48
Testul 5	52
Testul 6	56
Testul 7	60
Testul 8	64
Testul 9	69
Testul 10	74
Testul 11	78
Testul 12	82
Testul 13	86
Testul 14	90
Testul 15	95
Testul 16	100
Testul 17	104
Testul 18	109
Testul 19	113
Testul 20	117
Modele de subiecte - Filia teoretică, profil umanist	121
Testul 1	121
Testul 2	125
Testul 3	130

Testul 4.....	134
Testul 5.....	138
Testul 6.....	142
Testul 7.....	146
Testul 8.....	150
Testul 9.....	155
Testul 10.....	160
Testul 11.....	164
Testul 12.....	168
Testul 13.....	172
Testul 14.....	176
Testul 15.....	181
Testul 16.....	186
Testul 17.....	190
Testul 18.....	195
Testul 19.....	199
Testul 20.....	203
Modele de subiecte - Filiera tehnologică.....	207
Testul 1.....	207
Testul 2.....	211
Testul 3.....	216
Testul 4.....	220
Testul 5.....	224
Testul 6.....	228
Testul 7.....	232
Testul 8.....	236
Testul 9.....	241
Testul 10.....	246
Testul 11.....	250
Testul 12.....	255
Testul 13.....	259
Testul 14.....	263
Testul 15.....	268
Testul 16.....	273
Testul 17.....	277

Testul 18.....	282
Testul 19.....	287
Testul 20.....	291
Rezolvări.....	295
Testul 1.....	295
Testul 2.....	296
Testul 3.....	297
Testul 4.....	298
Testul 5.....	299
Testul 6.....	301
Testul 7.....	302
Testul 8.....	303
Testul 9.....	305
Testul 10.....	307
Testul 11.....	307
Testul 12.....	309
Testul 13.....	310
Testul 14.....	311
Testul 15.....	313
Testul 16.....	314
Testul 17.....	315
Testul 18.....	317
Testul 19.....	319
Testul 20.....	320

Cuvânt-înainte

Culegerea de *Teste pentru examenul de bacalaureat 2025*, dedicată școlilor și secțiilor cu predare în limba maghiară apare ca o necesitate în peisajul educațional, gândită ca un instrument de lucru atât pentru profesorul de română, cât și pentru elevii din anii terminali, filieră teoretică sau cea tehnologică.

Programa de limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, clasele IX – XII, pe baza căreia s-a aprobat programa pentru examenul de bacalaureat 2025, tratează limba română ca limbă nematernă, având la bază perspectiva comunicativ – funcțională, completată cu cea acțională, care consideră elevul nonnativ un actor social care trebuie să își dezvolte toate competențele necesare integrării sale în mediul sociocultural, dar și în mediul profesional.

Testele din volumul de față sunt gândite să evalueze elevul din perspectiva celor patru competențe generale, pe care și le-a antrenat de-a lungul anilor de liceu: *Receptarea mesajului oral și scris, în diferite situații de comunicare; Producerea mesajului oral și scris, în diferite situații de comunicare; Interacțiunea orală și scrisă; Mediarea culturală în context plurilingv și pluricultural.*

Corelate cu nivelul de competență lingvistică C1, pe care, teoretic, ar trebui să îl atingă orice elev nonnativ la finalul anilor de liceu, testele pentru examenul de bacalaureat, sunt concepute din perspectiva unui vorbitor nativ, cu respectarea diferențelor firești între programele școlare pentru filiera teoretică și tehnologică. Unele texte-suport sunt adaptate pentru nivelul de competență lingvistică al unui absolvent nonnativ, de clasa a 12 – a.

Coordonat de inspectorul școlar pentru disciplina limba și literatura română din cadrul ISJ Cluj, doamna profesor Smaranda Graur și de doamna profesor Claudia Isac, testele se bucură de garanția calității profesionale, fiind create de cadre didactice cu experiență dovedită în activitatea la catedră, în calitate de autori de manuale și de programe școlare sau în calitate de membri în grupurile de lucru ale Ministerului Educației.

În încheiere, nu ne putem dori decât ca lucrarea de față să ajungă în cât mai multe școli, la cât mai mulți elevi și să contribuie la susținerea cu succes a examenului de bacalaureat de către aceștia.

Ștefania Maria Molnár,

Inspector școlar general adjunct

ISJ Brașov

Simularea județeană Cluj

Filiera teoretică – Profilul real;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Reporter: Se spune că prima dragoste nu se uită niciodată, că este cea mai pură, cea mai inocentă și cea mai frumoasă relație. Din punctul de vedere al psihologului, putem vorbi despre o relație mai specială în cazul primei dragoste?

Emma Toader: Prima dragoste este prima schiță a persoanei, de care vom fi atrași de-a lungul vieții. Arată tiparele noastre, ce ne atrage, cum ne simțim și cum care este „genul nostru”, cum se spune. Este fascinantă această experiență, pentru că trăim ceva ce n-am mai trăit, intrăm într-un tărâm nou, care ne vorbește despre atracția dintre doi oameni. Proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți. Este prima experiență în care simțirea bate rațiunea. [...]

Reporter: Rămâne prima dragoste un reper pentru toate celelalte care vor urma. Suntem tentați să comparăm partenerii (partenerele) cu primul (prima)?

Emma Toader: Nu neapărat. Depinde. Uneori, da, alteori, nu. Prima dragoste poate fi un reper despre felul în care noi ne îndrăgostim, despre cum facem când ne îndrăgostim, despre ce ne atrage la celălalt, despre ce căutăm, despre ceea ce avem nevoie, într-un moment al vieții noastre. Despre cum ne vedem pe noi înșine și despre cum am vrea să ne vedem, prin ochii celuilalt.

De obicei, ne îndrăgostim de cineva care seamănă cu noi, dar care credem noi că are mai multe calități decât noi. Și, în această fază, punem accentul pe lumina celuilalt, pe calitățile lui, pe virtuțile lui. Proiectăm și fantasmăm... Îl înzestrăm pe celălalt cu mai mult...Proiectăm pe el atenția și admirația noastră, adică iubirea. Când facem asta, celălalt înflorește (dă ce e mai bun din el) și noi înflorim odată cu el. Și procesul invers e valabil (dacă dragostea noastră este împărtășită), celălalt ne oferă atenția și admirația lui. E un proces de câștig-câștig, în care nimeni nu pierde.

Așa cum spuneam, prima dragoste se întâmplă, în cele mai multe cazuri, la o vârstă mică, de copil sau adolescent. Și, din acest motiv, se „gândește” mai mult cu inima. Cu cât înaintăm în vârstă, rațiunea începe să predomină și ne crește și egoul. Asta explică de ce prima dragoste este pură, inocentă, cum spuneai și dumneavoastră. Nu vrem neapărat ceva de la celălalt, dar ne place starea.

Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi,
Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În opinia psihologului Emma Toader, prima dragoste este reprezentată de

- a. stăpânirea rațiunii asupra simțirii.
- b. o ieșire din zona de confort.
- c. o proiecție conștientă a frumuseții interioare.
- d. singura schiță a partenerului nostru ideal.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Prima iubire este o oglindire a idealului personal văzut și prin ochii celui alt.
- b. Oamenii nu își doresc să se îndrăgostească de cineva care este mai bun decât ei, ci de o persoană cu care se aseamănă.
- c. Conform psihologului, relația de cuplu este una înfloritoare, când atenția și admirația sunt reciproce.
- d. Puritatea primei iubiri este dată de creșterea egoului nostru.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Reporter: Un poet maghiar – Juhász Gyula – mai multe poezii a dedicat primei sale iubite, pe numele ei Anna. Citează un fragment din poezia *Anna eternă* (traducerea îi aparține lui Csata Ernő) „Nu cred că totul a fost degeaba / Și c-a trecut de tot, să nu crezi! / Căci ești prezentă în cravata / Lunecată, în orice grai prost / Și în fiecare salut greșit / Și în toate scrisorile rupte / Și-n toată viața mea falsă / Trăiești, domnind în veci, Amin”. Credeți că prima dragoste lasă urme atât de adânci, încât marchează „toată viața noastră falsă”? _____(1).

Emma Toader: Pentru poetul dumneavoastră, se pare că prima dragoste a rămas Muza vieții și creației lui. _____(2). Dacă Muza le devine soție, s-ar putea să nu îi mai inspire...Și, atunci, o dragoste neîmpărtășită sau care nu a avut un final, lasă imaginația să fantasmeze și să se întrebe: „Ce ar fi fost dacă...?”. Pentru poeți, scriitori, artiști, în general, acest lucru poate fi un factor stimulant, bun pentru actul de creație. După părerea mea, toate actele de creație se nasc dintr-o iubire...

Femeile au marea șansă, însă, în vremurile noastre, să redevină Femei, să nu mai ocupe locul bărbatului. _____(3). Spuneam că, la prima dragoste, proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți. _____(4). Și întâlnim parteneri la fel ca noi, care și-au acceptat frumusețea, iubirea interioară. Nu ne mai întâlnim ca jumătăți, pentru ca celălalt să ne umple golul, ci ne întâlnim, ca părți întregi, care împreună se bucură de călătorie...

Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi,

Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

- a. Doar după ce femeia redevine Femeie, ea își recapătă puterile și magia de Muză și ultima dragoste devine cea mai importantă și mai înălțătoare trăire pentru ea și partenerul ei.
- b. Dacă lucrăm cu noi, dacă facem terapie, învățăm să ne acceptăm și să ne vedem propria frumusețe și nu mai avem nevoie atât de mare să o vadă celălalt.
- c. Iubirea autentică, în special prima dragoste, poate fi atât de tumultoasă și pasională încât este simțită ca o călătorie violentă.

- d. Și dacă este așa, atunci e mai bine să facem eforturi să uităm prima dragoste, sau să învățăm să trăim împreună cu amintirea ei?.
- e. Bărbații au nevoie de Muze, care să le inspire viața, care să îi facă să dărâme munții și să se ia la trântă cu Zmeii, oricare ar fi.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *către, să se pregătească, cei, să te pregătești, cele, vârstelor, să te pregătească, vârsta, pentru, celor, la, vârstei*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată.
8 puncte

Reporter: [...] prima dragoste rareori este și ultima. De ce?

Emma Toader: În primul rând, din cauza _____(5), pentru foarte mulți, prima dragoste poate fi la grădiniță. Apoi, prima dragoste poate fi ca un fel de antrenament _____(6) îndrăgostirile viitoare. Seamănă cu perioada în care copilul începe să descopere lumea și începe să facă primii pași, primul pas. Așa e și cu prima dragoste, în _____(7) mai multe cazuri: vine _____(8) pentru ce va urma legat de viața ta sentimentală.

după *Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*,

Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Tudor îi simțea căldura corpului iradiind și încălzindu-l. Părul ei mirosea a proaspăt și a curat, cu o ușoară aromă de citrice. Nu îndrăzneala să se miște, iar emoția îi uscaseră gura, așa că nu putu să-i răspundă. Mormăi doar un îmhîî care aproape se topi în aer și nu ajunsese decât parțial la urechile Evei. În sufletul lui se amestecau tot soiul de sentimente. Era bine acasă, era grozav că ea îl așteptase și se necăjise pentru el. Dar cel mai tare îl încânta perspectiva unei veri petrecute împreună. Micul orașel prăfuit și pustiu din care până atunci își dorise cu disperare să evadeze i se părea cel mai frumos loc din univers. Nu-și dorea să fie nicăieri altundeva, cu condiția să fie împreună cu ea.

O auzea cum respiră liniștit și egal lângă el și ar fi vrut să-și treacă mâna prin părul ei lung, negru și lucios, dar nu îndrăzni. Își aduse aminte din nou de pițigoiul delicat și timid care venea iarna pe pervazul ferestrei de la bucătărie. N-ar fi vrut s-o sperie și s-o îndepărteze. Priveau împreună tavanul pe care erau lipite niște mici stelute fosforescente de pe vremea când Tudor era mic.

De afară se auzea ploaia care cădea în rafale, lovind cu putere în ferestre.

— Ai aflat ce s-a întâmplat cu telefonul tău? Vocea îi suna dulce, delicat și aproape șoptit, de parcă n-ar fi vrut să rupă vraja ce se crease între ei.

— Din câte înțeleg, l-a găsit poliția căzut între șine, dar nu mai poate fi folosit, e praf, trebuie să-mi cumpăr altul. E ciudat cât de mult poate să-ți lipsească la început, după aia parcă simți cumva o ușurare că nu-l mai ai. Aproape că-mi vine să încerc să trăiesc așa câteva zile.

Ea se ridică într-un cot privind gânditoare pe fereastră.

— Îmi place să o întreb pe mama cum era viața înainte să apară telefoanele astea inteligente. Mi se pare greu de imaginat lumea fără Internet, deși probabil că totul ar fi mai simplu și mai aproape de natură.

— Aș veni la tine la bloc și te-aș striga de sub balcon: Evaaaa, hai la plimbaaaaare! spuse râzând.

— Mai simplu ar fi să suni la interfon, nu crezi? Se ridică pe marginea patului și se uită pe geam. Întotdeauna mi-a plăcut ploaia. E așa plăcut să stai în casă și să o auzi cum cade pe pământ, să-ți imaginezi cum hrănește pomii și plantele. Parcă și eu simt că mă hrănește și-mi vine să plescăi de poftă când mă gândesc la cireșe, la caise și la piersici și la cât de bune și zemoase sunt.

Tudor se ridică și el. Fără să-și dea seama ce face, își petrecu brațul pe după mijlocul Evei, o trase ușurel spre el și își lipi buzele de ale ei doar o clipă, o atingere scurtă și ușoară. Ea nu protestă și nu se feri. Totul părea atât de simplu și firesc, așa cum trebuia să fie. Tresăriră amândoi când auziră pași pe coridor. Eva se ridică în picioare ca împinsă de un arc, apoi se așează pe scaunul ergonomic de la biroul lui Tudor. Apropierea și atingerea pluteau între ei ca o adiere, ca o ploaie generoasă care-i hrănea și îi emoționa pe amândoi.

Doina Gecse-Borgovan, *Libelula*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Libelula* de Doina Gecse-Borgovan este **Experiențe fundamentale ale existenței**. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului *Tudor*, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă prima dragoste contribuie sau nu contribuie la dezvoltarea personală*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Libelula*, Doina Gecse-Borgovan; *Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*, interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Reporter: Se spune că prima dragoste nu se uită niciodată, că este cea mai pură, cea mai inocentă și cea mai frumoasă relație. Din punctul de vedere al psihologului, putem vorbi despre o relație mai specială în cazul primei dragoste?

Emma Toader: Prima dragoste este prima schiță a persoanei, de care vom fi atrași de-a lungul vieții. Arată tiparele noastre, ce ne atrage, cum ne simțim și cam care este „genul nostru”, cum se spune. Este fascinantă această experiență, pentru că trăim ceva ce n-am mai trăit, intrăm într-un tărâm nou, care ne vorbește despre atracția dintre doi oameni. Proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți. Este prima experiență în care simțirea bate rațiunea. [...]

Reporter: Rămâne prima dragoste un reper pentru toate celelalte care vor urma. Suntem tentați să comparăm partenerii (partenerele) cu primul (prima)?

Emma Toader: Nu neapărat. Depinde. Uneori, da, alteori, nu. Prima dragoste poate fi un reper despre felul în care noi ne îndrăgostim, despre cum facem când ne îndrăgostim, despre ce ne atrage la celălalt, despre ce căutăm, despre ceea ce avem nevoie, într-un moment al vieții noastre. Despre cum ne vedem pe noi înșine și despre cum am vrea să ne vedem, prin ochii celuilalt.

De obicei, ne îndrăgostim de cineva care seamănă cu noi, dar care credem noi că are mai multe calități decât noi. Și, în această fază, punem accentul pe lumina celuilalt, pe calitățile lui, pe virtuțile lui. Proiectăm și fantasmăm... Îl înzestrăm pe celălalt cu mai mult...Proiectăm pe el atenția și admirația noastră, adică iubirea. Când facem asta, celălalt înflorește (dă ce e mai bun din el) și noi înflorim odată cu el. Și procesul invers e valabil (dacă dragostea noastră este împărtășită), celălalt ne oferă atenția și admirația lui. E un proces de câștig-câștig, în care nimeni nu pierde.

Așa cum spuneam, prima dragoste se întâmplă, în cele mai multe cazuri, la o vârstă mică, de copil sau adolescent. Și, din acest motiv, se „gândește” mai mult cu inima. Cu cât înaintăm în vârstă, rațiunea începe să predomină și ne crește și egoul. Asta explică de ce prima dragoste este pură, inocentă, cum spuneai și dumneavoastră. Nu vrem neapărat ceva de la celălalt, dar ne place starea.

Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi,
Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În opinia psihologului Emma Toader, prima dragoste este reprezentată de

- a. stăpânirea rațiunii asupra simțirii.
- b. o ieșire din zona de confort.
- c. o proiecție conștientă a frumuseții interioare.
- d. singura schiță a partenerului nostru ideal.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Prima iubire este o oglindire a idealului personal văzut și prin ochii celui alt.
- b. Oamenii nu își doresc să se îndrăgostească de cineva care este mai bun decât ei, ci de o persoană cu care se aseamănă.
- c. Conform psihologului, relația de cuplu este una înfloritoare, când atenția și admirația sunt reciproce.
- d. Puritatea primei iubiri este dată de creșterea egoului nostru.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Reporter: Un poet maghiar – Juhász Gyula – mai multe poezii a dedicat primei sale iubite, pe numele ei Anna. Citez un fragment din poezia *Anna eternă* (traducerea îi aparține lui Csata Ernő) „Nu cred că totul a fost degeaba / Și c-a trecut de tot, să nu crezi! / Căci ești prezentă în cravata / Lunecată, în orice grai prost / Și în fiecare salut greșit / Și în toate scrisorile rupte / Și-n toată viața mea falsă / Trăiești, domnind în veci, Amin”. Credeți că prima dragoste lasă urme atât de adânci, încât marchează „toată viața noastră falsă”? ____ (1).

Emma Toader: Pentru poetul dumneavoastră, se pare că prima dragoste a rămas Muza vieții și creației lui. ____ (2). Dacă Muza le devine soție, s-ar putea să nu îi mai inspire... Și, atunci, o dragoste neîmpărtășită sau care nu a avut un final, lasă imaginația să fantasmeze și să se întrebe: „Ce ar fi fost dacă...?”. Pentru poeți, scriitori, artiști, în general, acest lucru poate fi un factor stimulant, bun pentru actul de creație. După părerea mea, toate actele de creație se nasc dintr-o iubire...

Femeile au marea șansă, însă, în vremurile noastre, să redevină Femei, să nu mai ocupe locul bărbatului. ____ (3). Spuneam că, la prima dragoste, proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți. ____ (4). Și întâlnim parteneri la fel ca noi, care și-au acceptat frumusețea, iubirea interioară. Nu ne mai întâlnim ca jumătăți, pentru ca celălalt să ne umple golul, ci ne întâlnim, ca părți întregi, care împreună se bucură de călătorie...

Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi,

Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

- a. Doar după ce femeia redevine Femeie, ea își recapătă puterile și magia de Muză și ultima dragoste devine cea mai importantă și mai înălțătoare trăire pentru ea și partenerul ei.
- b. Dacă lucrăm cu noi, dacă facem terapie, învățăm să ne acceptăm și să ne vedem propria frumusețe și nu mai avem nevoie atât de mare să o vadă celălalt.
- c. Iubirea autentică, în special prima dragoste, poate fi atât de tumultoasă și pasională încât este simțită ca o călătorie violentă.

- d. Și dacă este așa, atunci e mai bine să facem eforturi să uităm prima dragoste, sau să învățăm să trăim împreună cu amintirea ei?.
- e. Bărbații au nevoie de Muze, care să le inspire viața, care să îi facă să dărâme munții și să se ia la trântă cu Zmeii, oricare ar fi.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte.

Reporter: [...] prima dragoste rareori este și ultima. De ce?

Emma Toader: În primul rând, din cauza (*vârstă*) ____ (5), pentru foarte mulți, prima dragoste poate fi la grădiniță. Apoi, prima dragoste poate fi ca un fel de antrenament pentru (*îndrăgostire*) ____ (6) ulterioare. Seamănă cu perioada în care copilul începe să descopere lumea și începe (*a face*) ____ (7) primii pași, primul pas. Așa e și cu prima dragoste, în (*cel*) ____ (8) mai multe cazuri: vine să te pregătească pentru ce va urma legat de viața ta sentimentală.

după *Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*,

Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Tudor îi simțea căldura corpului iradiind și încălzindu-l. Părul ei mirosea a proaspăt și a curat, cu o ușoară aromă de citrice. Nu îndrăzneala să se miște, iar emoția îi uscaseră gura, așa că nu putea să-i răspundă. Mormăi doar un înmormăi care aproape se topi în aer și nu ajunse decât parțial la urechile Evei. În sufletul lui se amestecau tot soiul de sentimente. Era bine acasă, era grozav că ea îl așteptase și se necăjise pentru el. Dar cel mai tare îl încânta perspectiva unei veri petrecute împreună. Micul orașel prăfuit și pustiu din care până atunci își dorise cu disperare să evadeze i se părea cel mai frumos loc din univers. Nu-și dorea să fie nicăieri altundeva, cu condiția să fie împreună cu ea.

O auzea cum respiră liniștit și egal lângă el și ar fi vrut să-și treacă mâna prin părul ei lung, negru și lucios, dar nu îndrăzni. Își aduse aminte din nou de pițigoiul delicat și timid care venea iarna pe pervazul ferestrei de la bucătărie. N-ar fi vrut s-o sperie și s-o îndepărteze. Priveau împreună tavanul pe care erau lipite niște mici stelute fosforescente de pe vremea când Tudor era mic.

De afară se auzea ploaia care cădea în rafale, lovind cu putere în ferestre.

— Ai aflat ce s-a întâmplat cu telefonul tău? Vocea îi suna dulce, delicat și aproape șoptit, de parcă n-ar fi vrut să rupă vraja ce se crease între ei.

— Din câte înțeleg, l-a găsit poliția căzut între șine, dar nu mai poate fi folosit, e praf, trebuie să-mi cumpăr altul. E ciudat cât de mult poate să-ți lipsească la început, după aia parcă simți cumva o ușurare că nu-l mai ai. Aproape că-mi vine să încerc să trăiesc așa câteva zile.

Ea se ridică într-un cot privind gânditoare pe fereastră.

— Îmi place să o întreb pe mama cum era viața înainte să apară telefoanele astea inteligente. Mi se pare greu de imaginat lumea fără Internet, deși probabil că totul ar fi mai simplu și mai aproape de natură.

— Aș veni la tine la bloc și te-aș striga de sub balcon: Evaaaa, hai la plimbaaaaare! spuse râzând.

— Mai simplu ar fi să suni la interfon, nu crezi? Se ridică pe marginea patului și se uită pe geam. Întotdeauna mi-a plăcut ploaia. E așa plăcut să stai în casă și să o auzi cum cade pe pământ, să-ți imaginezi cum hrănește pomii și plantele. Parcă și eu simt că mă hrănește și-mi vine să plescăi de poftă când mă gândesc la cireșe, la caise și la piersici și la cât de bune și zemoase sunt.

Tudor se ridică și el. Fără să-și dea seama ce face, își petrecu brațul pe după mijlocul Evei, o trase ușurel spre el și își lipi buzele de ale ei doar o clipă, o atingere scurtă și ușoară. Ea nu protestă și nu se feri. Totul părea atât de simplu și firesc, așa cum trebuia să fie. Tresăriră amândoi când auziră pași pe coridor. Eva se ridică în picioare ca împinsă de un arc, apoi se așeză pe scaunul ergonomic de la biroul lui Tudor. Apropierea și atingerea pluteau între ei ca o adiere, ca o ploaie generoasă care-i hrănea și îi emoționa pe amândoi.

Doina Gecse-Borgovan, *Libelula*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Libelula* de Doina Gecse-Borgovan este **Experiențe fundamentale ale existenței**. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului *Tudor*, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă prima dragoste contribuie sau nu la dezvoltarea personală*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Libelula*, Doina Gecse-Borgovan).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;

- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filiera tehnologică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Reporter: Se spune că prima dragoste nu se uită niciodată, că este cea mai pură, cea mai inocentă și cea mai frumoasă relație. Din punctul de vedere al psihologului, putem vorbi despre o relație mai specială în cazul primei dragoste?

Emma Toader: Prima dragoste este prima schiță a persoanei, de care vom fi atrași de-a lungul vieții. Arată tiparele noastre, ce ne atrage, cum ne simțim și cam care este „genul nostru”, cum se spune. Este fascinantă această experiență, pentru că trăim ceva ce n-am mai trăit, intrăm într-un tărâm nou, care ne vorbește despre atracția dintre doi oameni. Proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți. Este prima experiență în care simțirea bate rațiunea. [...]

Reporter: Rămâne prima dragoste un reper pentru toate celelalte care vor urma. Suntem tentați să comparăm partenerii (partenerele) cu primul (prima)?

Emma Toader: Nu neapărat. Depinde. Uneori, da, alteori, nu. Prima dragoste poate fi un reper despre felul în care noi ne îndrăgostim, despre cum facem când ne îndrăgostim, despre ce ne atrage la celălalt, despre ce căutăm, despre ceea ce avem nevoie, într-un moment al vieții noastre. Despre cum ne vedem pe noi înșine și despre cum am vrea să ne vedem, prin ochii celuilalt.

De obicei, ne îndrăgostim de cineva care seamănă cu noi, dar care credem noi că are mai multe calități decât noi. Și, în această fază, punem accentul pe lumina celuilalt, pe calitățile lui, pe virtuțile lui. Proiectăm și fantasmăm... Îl înzestram pe celălalt cu mai mult...Proiectăm pe el atenția și admirația noastră, adică iubirea. Când facem asta, celălalt înflorește (dă ce e mai bun din el) și noi înflorim odată cu el. Și procesul invers e valabil (dacă dragostea noastră este împărtășită), celălalt ne oferă atenția și admirația lui. E un proces de câștig-câștig, în care nimeni nu pierde.

Așa cum spuneam, prima dragoste se întâmplă, în cele mai multe cazuri, la o vârstă mică, de copil sau adolescent. Și, din acest motiv, se „gândește” mai mult cu inima. Cu cât înaintăm în vârstă, rațiunea începe să predomină și ne crește și egoul. Asta explică de ce prima dragoste este pură, inocentă, cum spuneai și dumneavoastră. Nu vrem neapărat ceva de la celălalt, dar ne place starea.

Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi,
Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În opinia psihologului Emma Toader, prima dragoste este reprezentată de

- a. stăpânirea rațiunii asupra simțirii.
- b. o ieșire din zona de confort.

- c. o proiecție conștientă a frumuseții interioare.
- d. singura schiță a partenerului nostru ideal.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Prima iubire este o oglindire a idealului personal văzut și prin ochii celui alt.
- b. Oamenii nu își doresc să se îndrăgostească de cineva care este mai bun decât ei, ci de o persoană cu care se aseamănă.
- c. Conform psihologului, relația de cuplu este una înfloritoare, când atenția și admirația sunt reciproce.
- d. Puritatea primei iubiri este dată de creșterea egoului nostru.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Reporter: Un poet maghiar – Juhász Gyula – mai multe poezii a dedicat primei sale iubite, pe numele ei Anna. Citează un fragment din poezia *Anna eternă* (traducerea îi aparține lui Csata Ernő) „Nu cred că totul a fost degeaba / Și c-a trecut de tot, să nu crezi! / Căci ești prezentă în cravata / Lunecată, în orice grai prost / Și în fiecare salut greșit / Și în toate scrisorile rupte / Și-n toată viața mea falsă / Trăiești, domnind în veci, Amin”. Credeți că prima dragoste lasă urme atât de adânci, încât marchează „toată viața noastră falsă”? _____(1).

Emma Toader: Pentru poetul dumneavoastră, se pare că prima dragoste a rămas Muza vieții și creației lui. _____(2). Dacă Muza le devine soție, s-ar putea să nu îi mai inspire...Și, atunci, o dragoste neîmpărtășită sau care nu a avut un final, lasă imaginația să fantasmeze și să se întrebe: „Ce ar fi fost dacă...?”. Pentru poeți, scriitori, artiști, în general, acest lucru poate fi un factor stimulant, bun pentru actul de creație. După părerea mea, toate actele de creație se nasc dintr-o iubire...

Femeile au marea șansă, însă, în vremurile noastre, să redevină Femei, să nu mai ocupe locul bărbatului. _____(3). Spuneam că, la prima dragoste, proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți. _____(4). Și întâlnim parteneri la fel ca noi, care și-au acceptat frumusețea, iubirea interioară. Nu ne mai întâlnim ca jumătăți, pentru ca celălalt să ne umple golul, ci ne întâlnim, ca părți întregi, care împreună se bucură de călătorie...

Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi,

Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

- a. Doar după ce femeia redevine Femeie, ea își recapătă puterile și magia de Muză și ultima dragoste devine cea mai importantă și mai înălțătoare trăire pentru ea și partenerul ei.
- b. Dacă lucrăm cu noi, dacă facem terapie, învățăm să ne acceptăm și să ne vedem propria frumusețe și nu mai avem nevoie atât de mare să o vadă celălalt.
- c. Iubirea autentică, în special prima dragoste, poate fi atât de tumultuoasă și pasională încât este simțită ca o călătorie violentă.
- d. Și dacă este așa, atunci e mai bine să facem eforturi să uităm prima dragoste, sau să învățăm să trăim împreună cu amintirea ei?.

e. Bărbații au nevoie de Muze, care să le inspire viața, care să îi facă să dărâme munții și să se ia la trântă cu Zmeii, oricare ar fi.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variantele (a-c). **8 puncte**

Reporter: [...] prima dragoste rareori este și ultima. De ce?

Emma Toader: În primul rând, din cauza _____(5), pentru foarte mulți, prima dragoste poate fi la grădiniță. Apoi, prima dragoste poate fi ca un fel de antrenament _____(6) îndrăgostirile viitoare. Seamănă cu perioada în care copilul începe să descopere lumea și începe să facă primii pași, primul pas. Așa e și cu prima dragoste, în _____(7) mai multe cazuri: vine _____(8) pentru ce va urma legat de viața ta sentimentală.

după *Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*,
Interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>

5. a. vârstei	b. vârstelor	c. vârsta
6. a. către	b. pentru	c. la
7. a. cei	b. cele	c. celor
8. a. să se pregătescă	b. să te pregătești	c. să te pregătească

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Tudor îi simțea căldura corpului iradiind și încălzindu-l. Părul ei mirosea a proaspăt și a curat, cu o ușoară aromă de citrice. Nu îndrăzneala să se miște, iar emoția îi uscaseră gura, așa că nu putea să-i răspundă. Mormăi doar un îmham care aproape se topi în aer și nu ajunse decât parțial la urechile Evei. În sufletul lui se amestecau tot soiul de sentimente. Era bine acasă, era grozav că ea îl așteptase și se necăjise pentru el. Dar cel mai tare îl încânta perspectiva unei veri petrecute împreună. Micul orașel prăfuit și pustiu din care până atunci își dorise cu disperare să evadeze i se părea cel mai frumos loc din univers. Nu-și dorea să fie nicăieri altundeva, cu condiția să fie împreună cu ea.

O auzea cum respiră liniștit și egal lângă el și ar fi vrut să-și treacă mâna prin părul ei lung, negru și lucios, dar nu îndrăzni. Își aduse aminte din nou de pițigoii delicat și timid care venea iarna pe pervazul ferestrei de la bucătărie. N-ar fi vrut s-o sperie și s-o îndepărteze. Priveau împreună tavanul pe care erau lipite niște mici stelute fosforescente de pe vremea când Tudor era mic.

De afară se auzea ploaia care cădea în rafale, lovind cu putere în ferestre.

— Ai aflat ce s-a întâmplat cu telefonul tău? Vocea îi suna dulce, delicat și aproape șoptit, de parcă n-ar fi vrut să rupă vraja ce se crease între ei.

— Din câte înțeleg, l-a găsit poliția căzut între șine, dar nu mai poate fi folosit, e praf, trebuie să-mi cumpăr altul. E ciudat cât de mult poate să-ți lipsească la început, după aia parcă simți cumva o ușurare că nu-l mai ai. Aproape că-mi vine să încerc să trăiesc așa câteva zile.

Ea se ridică într-un cot privind gânditoare pe fereastră.

— Îmi place să o întreb pe mama cum era viața înainte să apară telefoanele astea inteligente. Mi se pare greu de imaginat lumea fără Internet, deși probabil că totul ar fi mai simplu și mai aproape de natură.

— Aș veni la tine la bloc și te-aș striga de sub balcon: Evaaaa, hai la plimbaaaaare! spuse râzând.

— Mai simplu ar fi să suni la interfon, nu crezi? Se ridică pe marginea patului și se uită pe geam. Întotdeauna mi-a plăcut ploaia. E așa plăcut să stai în casă și să o auzi cum cade pe pământ, să-ți imaginezi cum hrănește pomii și plantele. Parcă și eu simt că mă hrănește și-mi vine să plescăi de poftă când mă gândesc la cireșe, la caise și la piersici și la cât de bune și zemoase sunt.

Tudor se ridică și el. Fără să-și dea seama ce face, își petrecu brațul pe după mijlocul Evei, o trase ușurel spre el și își lipi buzele de ale ei doar o clipă, o atingere scurtă și ușoară. Ea nu protestă și nu se feri. Totul părea atât de simplu și firesc, așa cum trebuia să fie. Tresăriră amândoi când auziră pași pe coridor. Eva se ridică în picioare ca împinsă de un arc, apoi se așează pe scaunul ergonomic de la biroul lui Tudor. Apropierea și atingerea pluteau între ei ca o adiere, ca o ploaie generoasă care-i hrănea și îi emoționa pe amândoi.

Doina Gecse-Borgovan, *Libelula*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Libelula* de Doina Gecse-Borgovan este **Experiențe fundamentale ale existenței**. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului Tudor, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Ai vizionat un film de dragoste care te-a impresionat și vrei să le împărtășești prietenilor părerea ta, printr-o postare pe o rețea de socializare. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți această experiență. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea unei emoții provocate de vizionarea filmului;
- formularea a două motive pentru care ai recomanda filmul;
- relatarea unei secvențe sugestive din film;
- utilizarea convențiilor specifice unei postări on-line;
- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*, interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04>).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Bareme de corectare și notare pentru simularea județeană Cluj (cu modele de rezolvare)

Filiera teoretică, profil real

Subiectul I		30 de puncte
I.	Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: b	6 puncte
II.	Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; notarea a două răspunsuri pentru un enunț – 0 puncte	4 x 2 puncte = 8 puncte
a.	A	
b.	F	
c.	A	
d.	F	
III.	Câte 2 puncte pentru scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte	4 x 2 puncte = 8 puncte
1.	d	
2.	e	
3.	a	
4.	b	
IV.	Câte 2 puncte pentru scrierea fiecărei variante corecte; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte	4 x 2 puncte = 8 puncte
5.	vârstei	
6.	pentru	
7.	cele	
8.	să te pregătească	

Subiectul al II-lea	30 de puncte
----------------------------	---------------------

A.

Notă

Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri/număr minim de cuvinte și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet. În numărarea greșelilor, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

I.	Precizarea unei teme identificate în textul dat conform cerinței, justificând răspunsul	6 puncte
	– precizarea unei teme identificate (de exemplu, <i>tradiție și modernitate, iubirea, adolescența</i> etc.) – 2 puncte	
	– justificarea răspunsului (justificarea adecvată cu valorificarea corectă a informațiilor din textul dat – 2 puncte; justificarea schematică/ezitantă cu referire la textul dat, tendință de generalizare – 1 punct; lipsa justificării – 0 puncte) – 2 puncte	
	– respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct	
	– încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte	
II.	Prezentarea unei trăsături a personajului <i>Tudor</i> , menționând o particularitate de construcție a acestuia.	6 puncte

- precizarea trăsăturii identificate (de exemplu, *sensibilitatea, emotivitatea, atenția* etc.) – 2 puncte
detalierea trăsăturii – 1 punct; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte
- menționarea particularității de construcție a personajului (de exemplu, *caracterizarea indirectă, dedusă din faptele personajului* etc.) – 1 punct
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

B.

Notă

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acestora.

CONȚINUT – 14 puncte

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție – 1 punct
- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 puncte; încercare de enunțare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (dezvoltare clară, nuanțată – 2 puncte; încercare de dezvoltare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 2 puncte pentru exemplificarea fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (exemplificare adecvată – 2 puncte; încercare de exemplificare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- formularea unei concluzii pertinente – 1 punct

REDACTARE – 4 puncte

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare (utilizare adecvată – 2 puncte; utilizare parțial adecvată – 1 punct) – 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Eseu pe tema *Experiențe fundamentale ale existenței*, prin valorificarea unui text literar studiat la clasă și a textului literar dat (*Libelula* de Doina Gecse-Borgovan).

Viața omenească este una impresionantă, plină de sentimente contradictorii și de evenimente, care influențează evoluția morală a unei persoane și își lasă amprenta asupra personalității omului. Unele experiențe comune, aparent universale, se manifestă în cele mai surprinzătoare moduri, aducând cu ele stări de bucurie, furie, ură sau tristețe. Reacțiile diferite la ceea ce trăim ne fac unici și deosebiți. Diversitatea acestor experiențe a inspirat, de la începutul civilizației noastre, scriitori și poeți din întreaga lume, tema experiențelor fundamentale ale existenței fiind una îndrăgită de literatură. Iubirea este o astfel de experiență, care pe lângă faptul că reprezintă fundația fiecărui suflet, are un impact semnificativ asupra caracterului uman și ne

îndrumă spre o viață împlinită. Pentru ilustrarea acestei teme am ales fragmentul din „Libelula” de Doina Gecse-Borgovan și romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” de Camil Petrescu.

Fragmentul din opera „Libelula” aparține genului epic, care cuprinde toate operele literare, populare sau culte, în proză sau în versuri, în care gândurile și sentimentele sunt exprimate în mod indirect prin intermediul acțiunii și al personajelor, antrenate în derularea evenimentelor, plasate în timp și în spațiu. Modul dominant de expunere este narațiunea, în fragmentul dat, evenimentele fiind relatate de un narator obiectiv, identificat prin verbe și pronume la persoana a III-a, precum „îi simțea”, „era” sau „să-și treacă”. Naratorul prezintă încercarea inocentă a lui Tudor de a-și dezvălui sentimentele față de Eva. La început timid, băiatul își face curaj și o sărută pe Eva, care, deși surprinsă, nu se opune. Acțiunea se petrece într-o zi ploioasă, în camera lui Tudor, semnificative fiind secvențele: „se așează la biroul ergonomic de la biroul lui Tudor” și „de afară se auzea ploaia”.

Romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” aparține modernismului, mișcare artistică ce se caracterizează prin negarea tradiției și impunerea unor noi principii de creație. Proza modernă presupune o literatură în care întâmplările sunt înlocuite cu probleme de conștiință ale unui intelectual, perspectiva narativă fiind una subiectivă. În romanul lui Camil Petrescu, personajul principal este Ștefan Gheorghidiu, un tânăr filozof, care prin introspecție, prezintă două experiențe fundamentale: iubirea și războiul, ilustrată în cele două părți ale romanului. Prima parte este în întregime ficțională și prezintă o monografie a sentimentului iubirii, în timp ce partea a doua reprezintă jurnalul de campanie al autorului, aspect ce conferă autenticitate romanului.

Iubirea ca experiență fundamentală se regăsește în textele amintite. În fragmentul dat este evidențiată iubirea adolescentină, cea mai pură și mai inocentă formă a iubirii. Fiecare atingere și fiecare privire pot reprezenta momente de neuitat, care se înscriu în eternitate, prin profunzimea trăirii. Secvența „Apropierea și atingerea pluteau între ei ca o adiere, ca o ploaie generoasă, care-i hrănea și îi emoționa pe amândoi” evidențiază delicatețea primei iubiri, modul în care fiecare gând, fiecare trăire sunt autentice. Clipa este trăită cu intensitate, parcă nu ar mai exista nimic altceva, în afara celor doi tineri. Scena sugerează impactul dragostei în viața adolescenților, modul în care sentimentul transformă lumea lor într-una miraculoasă și fermecătoare. Momentul este unul important pentru ei, ceea ce reiese și din faptul că Tudor și Eva sunt puțin speriați. Cititorul înțelege prin ce trec cele două persoane care nu au mai iubit până în acel moment și nu știu cum să procedeze pentru a-și exprima emoțiile.

În romanul studiat la clasă, iubirea este trăită și prezentată cu luciditate, în toate etapele sale, din perspectiva unică a lui Ștefan Gheorghidiu. La început, cei doi tineri trăiesc modest, dar sunt fericiți, par să fie legați de o iubire sinceră și puternică. O secvență semnificativă în acest sens este cea în care naratorul subiectiv reconstituie începutul relației. Gheorghidiu se căsătorește din dragoste cu Ela, iubirea sa se naște din admirație, duioșie, dar mai ales din orgoliu: „Începusem să fiu măgulit de admirația pe care o avea toată lumea pentru mine”. Bărbatul este impresionat de gesturile mărunte pe care Ela le face pentru prietenii lor, pentru mătușa ei, dar mai ales de faptul că femeia alege să îl însoțească pe Gheorghidiu la cursurile de matematici superioare și de enciclopedia filozofiei doar pentru a fi împreună. Este perioada înfloritoare a poveștii de iubire, despre care naratorul afirmă „a fost poate vremea cea mai frumoasă din căsnicia noastră”. Pentru Gheorghidiu iubirea este o experiență absolută, în care sufletele se contopesc, pentru eternitate. Ela pare să corespundă idealului feminin în iubire, dar primirea unei moșteniri neașteptate le schimbă modul de viață, prin voința Elei. Curând, personajul este chinat de gelozie, iar finalul deschis sugerează despărțirea celor doi. Trăirea nemijlocită a ororilor

pe front schimbă perspectiva personajului asupra vieții, asupra iubirii, de unde și decizia de a lăsa trecutul în urmă.

O asemănare între cele două texte este ilustrarea puterii iubirii de a da sens vieții. Tudor este fascinat de prezența Evei, sufletul său fiind răscolit de emoții. Orășelul în care trăise o viață și din care dorise cu disperare să plece, „I se părea cel mai frumos loc din univers”. Iubind, tânărul percepe altfel lumea din jur. Ceea ce dă sens vieții sale este noul sentiment care l-a cuprins: „nu-și dorea să fie nicăieri altundeva, cu condiția să fie împreună cu ea”. În același timp, pentru Ștefan Gheorghidiu iubirea reprezintă o unire definitivă a sufletelor, o experiență totală, care depășește bariera timpului sau a morții: „că acei care se iubesc au drept de viață și de moarte unul asupra celuilalt”.

O deosebire semnificativă la nivelul celor două texte o reprezintă viziunea personajelor masculine asupra iubirii. Tudor este încă tânăr, experimentează pentru prima dată sentimentul și îl trăiește cu intensitate. Fragmentul dat dezvăluie latura copilăroasă, pură a primei iubiri, care nu poate fi compromisă și nu cunoaște infidelitatea sau gelozia. Adolescentul se bucură de compania fetei de care s-a îndrăgostit. În romanul lui Camil Petrescu, protagoniștii sunt adulți, iar Gheorghidiu devine gelos și suspicios, dispar atracția și încrederea inițială, romanul redând și latura întunecată a sentimentului.

O altă operă care prezintă iubirea ca experiență fundamentală a vieții este „Adam și Eva” de Liviu Rebreanu. Personajul principal trăiește șapte vieți, până când reușește să își găsească perechea. Personajul principal, Toma, este pe moarte și, înainte de a-și da ultima suflare, revede ultimele vieți, pe care le-a avut în timpuri și locuri istorice diferite. Din India, în Egiptul faraonilor, în Roma antică, până în Germania medievală sau Revoluția Franceză, personajul trăiește evenimentele în și pentru iubire. El a murit de fiecare dată pentru iubire, ceea ce dovedește, fără îndoială, că dragostea este o experiență fundamentală pentru personaj.

Așadar, iubirea ca experiență fundamentală a existenței definește viața fiecărui om.

Filiera teoretică, profil uman

- **Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.**
 - **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.**

Subiectul I

30 de puncte

- I. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **6 puncte**
- II. Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; notarea a două răspunsuri pentru un enunț – 0 puncte **4 x 2 puncte = 8 puncte**
- a. **A**
- b. **F**
- c. **A**
- d. **F**
- III. Câte 2 puncte pentru scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte **4 x 2 puncte = 8 puncte**
1. **d**
2. **e**
3. **a**

4. b

IV. Câte 2 puncte pentru scrierea fiecărei forme corecte; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte

4 x 2 puncte = 8 puncte

5. vârstei

6. îndrăgostirile

7. să facă

8. cele

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

Notă

Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri/număr minim de cuvinte și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet. În numărarea greșelilor, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

I. Precizarea unei teme identificate în textul dat conform cerinței, justificând răspunsul 6 puncte

- precizarea unei teme identificate (de exemplu, *tradiție și modernitate, iubirea, adolescența* etc.) – 2 puncte
- justificarea răspunsului (justificarea adecvată cu valorificarea corectă a informațiilor din textul dat – 2 puncte; justificarea schematică/ezitantă cu referire la textul dat, tendință de generalizare – 1 punct; lipsa justificării – 0 puncte) – 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

II. Prezentarea unei trăsături a personajului *Tudor*, menționând o particularitate de construcție a acestuia 6 puncte

- precizarea trăsăturii identificate (de exemplu, *sensibilitatea, emotivitatea, atenția* etc.) – 2 puncte
- detalierea trăsăturii – 1 punct; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte
- menționarea particularității de construcție a personajului (de exemplu, *caracterizarea indirectă, dedusă din faptele personajului* etc.) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

B.

Notă

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 14 puncte

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție – 1 punct

- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 puncte; încercare de enunțare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (dezvoltare clară, nuanțată – 2 puncte; încercare de dezvoltare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 2 puncte pentru exemplificarea fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (exemplificare adecvată – 2 puncte; încercare de exemplificare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- formularea unei concluzii pertinente – 1 punct

REDACTARE – 4 puncte

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare (utilizare adecvată – 2 puncte; utilizare parțial adecvată – 1 punct) – 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Eseu pe tema *Experiențe fundamentale ale existenței*, prin valorificarea unui text literar studiat la clasă și a textului literar dat (*Libelula* de Doina Gecse-Borgovan).

De-a lungul vieții, fiecare persoană trece printr-o serie de experiențe fundamentale care îi modelează personalitatea, o transformă în bine sau în rău. Înțeleg prin experiențe fundamentale o situație concretă de viață care are o mare influență asupra individului, determinând anumite schimbări în modul de gândire, dar și în comportament. Din punctul meu de vedere, asemenea experiențe fundamentale pot fi dragostea, călătoria, prietenia, educația.

Iubirea ca experiență fundamentală o regăsim atât în textul literar „Libelula” de Doina Gecse-Borgovan, cât și în textul studiat la clasă, romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu. „Enigma Otiliei” este un roman realist balzacian. Este un roman, un text narativ, caracterizat prin amploare, prin construcția elaborată, care antrenează un număr mare de personaje și prin acțiunea desfășurată pe mai multe planuri narrative. Personajele sunt surprinse în evoluție, trăind conflicte puternice. Realismul este un curent literar, apărut la jumătatea secolului al XIX-lea care are ca principiu de bază reflectarea credibilă, verosimilă a realității în datele ei esențiale, obiective. Creația călinesciană aparține realismului printr-o serie de trăsături: tema familiei, motivul moștenirii, al paternității, obiectivitatea perspectivei narrative, tehnica detaliului semnificativ utilizată în caracterizarea personajelor și în conturarea cadrului, personaje tipice pentru o anumită categorie socială. O trăsătură a realismului ilustrată în roman este tehnica descrierii minuțioase făcute cadrului care devine relevant pentru personalitatea celui care locuiește în acel spațiu. În descrierea inițială a străzii Antim și a casei lui moș Costache sunt evidențiate, prin detaliile surprinse, contrastele dintre aparență și esență, dintre pretenția de confort, bun-gust și realitate. Astfel, amestecul de stiluri arhitectonice, tendința de a copia o stradă italică, utilizarea unor materiale ieftine evidențiază snobismul, zgârcenia și delăsarea locuitorilor care au dobândit avere, dar care nu au un fond cultural.

„Libelula” de Doina Gecse-Borgovan este, de asemenea, un text narativ literar prin derularea unei acțiuni la care participă personaje, prin prezența indicilor spațio- temporali și prin naratorul obiectiv. Textul îi surprinde pe Tudor și pe Eva într-o scenă încărcată de sensibilitate. Cei doi tineri discută despre pierderea unui telefon și despre frumusețea naturii, dar accentul cade pe sentimentele lor. Întâlnirea are loc în camera lui Tudor, într-un „mic orășel prăfuit și pustiu” în timpul verii: „îl încânta perspectiva unei veri petrecute împreună”. Scena este relatată din perspectiva unui narator obiectiv, care narează la persoana a III-a: „o auzea cum respiră...”, „se auzea ploaia care cădea în rafale...”, „Tudor se ridică și el...”.

În romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu, iubirea este ilustrată ca o experiență fundamentală, formativă și contradictorie, mai ales prin relația centrală dintre Felix Sima și Otilia Mărculescu. Iubirea pentru Otilia reprezintă pentru Felix prima experiență afectivă profundă. Îl ajută să se maturizeze emoțional, iubirea devenind un proces de autocunoaștere, dar și o sursă de suferință și de nesiguranță. Felix o idealizează pe Otilia, o vede ca pe un simbol al feminității și al misterului. Otilia, în schimb, rămâne ambiguu atașată: afectuoasă, dar fugară, sensibilă, dar lipsită de angajament. Această contradicție transformă iubirea într-o enigmă, nu într-un refugiu sigur. Ea devine o experiență prin care Felix învață că sentimentele profunde nu garantează finaluri fericite.

În textul Doinei Gecse-Borgovan, momentul surprins este de o desăvârșită delicatețe. Iubirea schimbă radical ființa umană, făcând-o mai bună. Ceea ce până atunci părea de neconceput, devine o certitudine, dorințele se schimbă, deoarece percepția asupra vieții se schimbă. Tudor nu mai poate concepe o existență fără Eva, totul se reduce la ea: ” Micul orășel prăfuit și pustiu din care până atunci își dorise cu disperare să evadeze i se părea cel mai frumos loc din univers. Nu-și dorea să fie nicăieri altundeva, cu condiția să fie împreună cu ea.” Iubirea este resimțită profund și la nivel senzorial, părul iubitei miroase a proaspăt și curat, ” cu o ușoară aromă de citrice”, o simte respirând ”liniștit și egal lângă el”, îi este teamă să se miște pentru a nu distruge momentul pe care îl trăia: ” N-ar fi vrut s-o sperie și s-o îndepărteze.” Este un sentiment împărtășit în egală măsură de cei doi tineri.

Elementul comun al celor două texte este iubirea care definește ființa umană, modelând tinerele personaje, Felix și Otilia în romanul călinescian și Tudor și Eva în textul Doinei Gecse-Borgovan. Iubirea se naște treptat în inima lui Felix, pe măsură ce o cunoaște mai bine pe Otilia. Aceasta devine un ideal al feminității pentru tânărul Felix care ar fi în stare să-și sacrifice idealurile profesionale doar pentru a fi împreună cu enigmatică Otilia. Astfel, o scenă relevantă pentru relația dintre cei doi este cea în care tânărul îi propune să fugă în lume pentru a-și feri iubirea de invidia celor din jur. Chiar dacă îi mărturisește că-l iubește, Otilia nu poate defini cu exactitate sentimentele pe care le trăiește. Uneori simte o iubire frățească, alteori una pasională căreia însă nu îndrăznește să i se abandoneze, dovedind în același timp și pragmatism în alegerile pe care le face. După moartea lui moș Costache, cei doi orfani își amână plecarea din casa acestuia. Felix lasă în seama Otiliei decizia privitoare la viitorul lor, ceea ce o determină pe fată să cântărească situația și din perspectiva parcursului profesional al tânărului. Otilia își asumă decizia de a-l părăsi, pentru a nu deveni mai târziu o povară. Pe de altă parte, iubirea dintre Tudor și Eva pare una împărtășită în totalitate, chiar dacă e marcată de timiditatea tânărului care se lasă copleșit de emoția produsă de apropierea fetei: „Nu îndrăzneam să se miște, iar emoția îi uscase gura...”.

Deosebirea dintre cele două texte este dată de atitudinile diferite ale celor două tinere față de iubire. Otilia nu-și permite să se lase în voia sentimentelor. Fata demonstrează un amestec de inocență și maturitate, de iubire și rațiune. Tânăra are inițiativă și este capabilă să ia decizii pentru sine și pentru ceilalți. Afirmăția: „Eu sunt o zăpăcită, nu știu ce vreau...” va fi contrazisă de

faptele și de judecățile ei profunde. Împrăștiată și dezordonată, acceptă cu luciditate protecția lui Pascalopol și respinge cu delicatețe manifestările sentimentale ale lui Felix. Spre deosebire de Otilia, Eva, din textul „Libelula”, împărtășește pe deplin sentimentele lui Tudor, iubirea lor fiind „așa cum trebuia să fie.” Nu protestează când tânărul o sărută, gest considerat „simplu și firesc”. Nu se simte nicio luptă interioară, iubirea lor se află într-un moment în care sărutul este simbolul acceptării totale, cei doi hrănindu-se din această iubire „Apropierea și atingerea pluteau între ei ca o adiere, ca o ploaie generoasă...”

O altă operă literară în care apare iubirea ca experiență fundamentală este basmul cult „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Chiar dacă iubirea apare în mod explicit doar în ultima parte a textului, când Harap-Alb și fata Împăratului Roș se îndrăgostesc pe drumul întoarcerii către împărăția lui Verde Împărat, această experiență este un element cheie în formarea personalității tânărului protagonist. Iubirea este cea care îl salvează, prin iubire renaște. Nu întâmplător fata Împăratului Roș este cea care îl readuce la viață după ce Spânul, crezând că Harap-Alb și-a încălcat jurământul, îi taie capul acestuia. Scena demonstrează puterea iubirii care regenerează și împlinește ființa umană.

În concluzie, iubirea ca experiență fundamentală este cea care înnobilează, dă sens vieții și modelează sufletul ființei umane.

Filiera tehnologică

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

Subiectul I 30 de puncte

- I. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **6 puncte**
- II. Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; notarea a două răspunsuri pentru un enunț – **4 x 2 puncte = 8 puncte**
0 puncte
- a. A
b. F
c. A
d. F
- III. Câte 2 puncte pentru scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte **4 x 2 puncte = 8 puncte**
1. d
2. e
3. a
4. b
- IV. Câte 2 puncte pentru scrierea fiecărei variante corecte; notarea a două răspunsuri în dreptul unei cifre – 0 puncte **4 x 2 puncte = 8 puncte**
5. a
6. b
7. b
8. c

Subiectul al II-lea 30 de puncte

A. Notă

Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri/număr minim de cuvinte și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet. În numărarea greșelilor, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acestora.

I. Precizarea unei teme identificate în textul dat conform cerinței, justificând răspunsul 6 puncte

- precizarea unei teme identificate (de exemplu, *tradiție și modernitate, iubirea, adolescența* etc.) – 2 puncte
- justificarea răspunsului (justificarea adecvată cu valorificarea corectă a informațiilor din textul dat – 2 puncte; justificarea schematică/ezitantă cu referire la textul dat, tendință de generalizare – 1 punct; lipsa justificării – 0 puncte) – 2 puncte – respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

II. Prezentarea unei trăsături a personajului Tudor, menționând o particularitate de construcție a acestuia 6 puncte

- precizarea trăsăturii identificate (de exemplu, *sensibilitatea, emotivitatea, atenția* etc) – 2 puncte – detalierea trăsăturii – 1 punct; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

B.

Notă

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus. În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acestora. CONȚINUT – 14 puncte

- prezentarea unei emoții provocate de vizionarea filmului (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte
- precizarea a două motive pentru care ar recomanda filmul (precizarea clară și nuanțată a fiecărui motiv – câte 2 puncte; tendința de generalizare în precizarea fiecărui motiv, ezitare în rezolvarea sarcinii – câte 1 punct) - 2 x 2 puncte = 4 puncte
- relatarea unei secvențe sugestive (relatarea clară și nuanțată a unei secvențe de film – 4 puncte; tendința de schematizare în relatarea secvenței – 2 puncte; simpla indicare a unei secvențe din film – 1 punct) – 4 puncte
- utilizarea convențiilor specifice unei postări pe o rețea de socializare (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/a II-a* etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte;

REDACTARE – 4 puncte

- unitatea compoziției (conținutul textului tratează în totalitate tema dată): – 1 punct – coerența textului (respectarea logicii interne a textului): – 1 punct
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3

- sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Eseu pe tema *Experiențe fundamentale ale existenței*, prin valorificarea unui text literar studiat la clasă și a textului nonliterar dat (*Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*, interviu realizat de Székely Ervin, publicat pe <https://www.rador.ro/2020/05/04/>).

Tema *Experiențe fundamentale ale existenței* se referă la momente importante din viața omului, precum iubirea, cunoașterea, maturizarea sau moartea.

Textul literar *Enigma Otiliei* de George Călinescu se încadrează acestei teme, deoarece prezintă, pe de-o parte, procesul formării personajului Felix Sima, maturizarea sa, dar și povestea primei sale iubiri pentru Otilia Mărculescu.

Acest roman se încadrează în curentul literar realism, deoarece are un narator obiectiv, textul este scris la persoana a III-a, folosește tehnica detaliului semnificativ în tablouri și portrete. De asemenea, realismul valorifică teme precum familia, banul, moștenirea, toate acestea fiind prezente și în roman. Personajele sunt oameni obișnuiți, din diferite medii sociale. Timpul și spațiul sunt bine precizate, De exemplu, în incipit, naratorul consemnează aceste repere: *Într-o seară de la începutul lui iulie 1909, în Capitală, pe strada Antim, unde un tânăr de vreo optsprezece ani caută adresa unicei sale rude prin alianță, Costache Giurgiuveanu.*

Primul text, adică *Psiholog Emma Toader: Prima dragoste arată cum iubim noi*, prezintă concepția autoarei despre experiența primei iubiri și despre ce ne definește ca oameni, în funcție de persoana de care ne îndrăgostim.

Este un text nonliterar, un interviu, pentru că transmite informații bazându-se pe experiențe reale trăite de autoare, a cărei atitudine este obiectivă și folosește cuvintele cu sensul lor propriu. De exemplu, *Prima dragoste este prima schiță a persoanei, de care vom fi atrași de-a lungul vieții.*

În romanul *Enigma Otiliei*, personajul Felix Sima, absolvent al Liceului Internat din Iași, vine la București ca să urmeze Facultatea de Medicină. Aici urma să stea în gazdă la unchiul Costache Giurgiuveanu, venirea în casa bătrânului reprezentând o experiență esențială pentru el. Felix este un orfan, a cărui mamă a murit când el era un copil, iar tatăl, medic militar, murise și el după o lungă suferință. În casa unchiului său, tutorele său legal, descoperă pentru prima dată relațiile de familie, dar și emoția primei iubiri pentru verișoara Otilia. Tânărul este atras de misterul fetei, studentă la Conservator, o persoană exotică, inteligentă și talentată. El, la rândul său, este un tânăr ambițios, inteligent și rafinat, dorința lui fiind să devină un medic renumit. Chiar dacă Otilia preferă compania moșierului mai vârstnic, Leonida Pascalopol, Felix îi mărturisește fetei iubirea pe care i-o poartă și disponibilitatea de a face orice pentru ca ea să fie fericită. Otilia însă îi spune că îl iubește ca pe un frate, înțelegând că ea ar deveni un obstacol în calea devenirii lui ca medic specialist. Felix trăiește iubirea cu maximă intensitate, dar și dezamăgirea respingerii din partea fetei pe care o iubește, care însă nu-i înțelege sentimentele. După moartea bătrânului Costache, la puțină vreme, Otilia se căsătorește cu Pascalopol, pe care însă îl părăsește și se căsătorește cu un conte spaniol, în vreme ce Felix devine profesor universitar, medic specialist și se căsătorește strălucit cu o fată din lumea bună a capitalei.

În textul Emmei Toader, se pune în discuție problema primei iubiri care nu se uită niciodată, aceasta fiind în legătură cu personalitatea fiecăruia dintre noi. În același timp, se

consideră că iubirea este prima experiență de viață care nu poate fi pe deplin controlată de rațiune. Mai mult, prima iubire înseamnă și descoperirea unei lumi noi: fiecare caută la celălalt ceea ce îi place lui să fie, dar de care cel îndrăgostit nu este conștient. De asemenea, prima iubire poate fi considerată un model pentru felul în care se îndrăgostește cineva. Pe cel de care ne îndrăgostim ni-l imaginăm cu mai multe calități decât acesta le are: aceasta se numește iubire. La rândul său, cel îndrăgostit de noi își arată admirația și sentimentele alese pe care ni le poartă. Prima dragoste este nevinovată, neatinsă de nicio prejudecată. Ea este specifică, în cele mai multe cazuri, vârstei copilăriei sau adolescenței, o stare care îi place oricui.

O asemănare între cele două texte este felul în care este văzut sentimentul iubirii, experiența fundamentală care îi face pe oameni să se apropie, să se regăsească unul pe celălalt. În textul nonliterar, *Psiholog Emma Toader: "Prima dragoste arată cum iubim noi*, se prezintă concepția autoarei despre experiența primei iubiri, în romanul *Enigma Otiliei* de George Călinescu, Felix Sima trăiește prima iubire pentru domnișoara Otilia Mărculescu. În primul text, iubirea pare să fie motivată de faptul că iubim persoana în care regăsim calități visate, în romanul balzacian, Felix regăsește în delicatețea Otiliei, farmecul feminin de care nu s-a putut bucura niciodată: mama sa murise când el era un copil, iar admirația pentru Otilia derivă din amintirea mamei sale.

O deosebire între cele două texte, este dată de viziunea asupra iubirii. Astfel, în textul nonliterar, psihologul susține că, de obicei, sentimentul de dragoste se naște între oameni care se aseamănă. În roman, din perspectiva Otiliei, fata se îndrăgostește de Pascalopol, moșierul bogat, mult mai în vârstă decât ea, dar care îi îndeplinește nevoia de lux sau îi oferă siguranța maturității lui. Pe de altă parte, Felix și Otilia nu au idealuri comune: el își dorește și realizarea în carieră, sperând că va putea să o îmbine armonios cu împlinirea în iubire, în timp ce ea trece peste înțelegerea sentimentelor lui și alege să plece cu Pascalopol la Paris.

O secvență relevantă pentru înțelegerea textului nonliterar este cea în care este definită prima dragoste. Ea reprezintă un model de persoană de care ne place toată viața, dar și acea experiență unică în care descoperim ce înseamnă ca doi oameni să se simtă atrași unul de celălalt: „*Proiectăm pe celălalt toată frumusețea noastră, de care nu suntem conștienți.*”

O secvență narativă importantă pentru tema *Experiențe fundamentale ale existenței*, în romanul *Enigma Otiliei*, ar fi sosirea lui Felix în casa lui Costache Giuguveanu. Felix bate la ușă familiei. Prima dată apare în capul scărilor moș Costache care-i spune că acolo nu stă nimeni, ca semn al temerilor de a nu primi în casă un intrus. La a doua încercare, Felix este ajutat de Otilia, al cărei portret, văzut prin ochii tânărului, îl fascinează: *Felix privi spre capătul scărilor ca spre un cer deschis și văzu în apropierea lui Hermes cel vopsit cafeniu, un cap prelung și tânăr de fată încărcat cu bucle, căzând până pe umeri.* Ea este cea care facilitează acceptarea lui în casă, dar și cea care îl prezintă atât moșierului Pascalopol, cât și membrilor clanului Tulea. Această atitudine prietenoasă și deschisă a Otiliei îl face pe tânăr să se simtă bine în casa în care tocmai a ajuns și să își dorească să se apropie tot mai mult de ea. Caracterul pozitiv al fetei, dar și ospitalitatea ei, demonstrată prin dorința de a-i oferi propria cameră în seara sosirii lui, marchează începutul unei frumoase povesti de iubire, care se naște în sufletul tânărului.

Citind fragmentul dat, dar și romanul lui George Călinescu, îmi vine în minte o altă carte care valorifică aceeași temă bine-cunoscută a iubirii, *Omul de aur* de Jókai Mor, un text din literatura maghiară. Și aici este ilustrat sentimentul iubirii trăit de căpitanul Mihály Timár, comandant al unei corăbii și negustor vestit de cereale, față de Timea, o fată pe care o adusese ca pasager pe corabia lui și de care se îndrăgostește, cerând-o mai târziu de soție. Căpitanul o cunoaște în aceeași călătorie, într-un popas pe Insula Nimănui, pe Noémi, aceasta, la rândul ei

îndrăgostindu-se de el. Timár acceptă cu greu această dilemă, îi mărturisește că este soțul Timeei, dar rămâne cu ea. Timea îl crede mort și se căsătorește cu altcineva.

Astfel, sentimentul primei iubiri ca experiență fundamentală a existenței este valorificat în cele trei texte, având ca element comun frumusețea acestuia, dar și ideea că prima iubire schimbă viețile oamenilor: ne schimbă felul de a gândi, în primul text, aduce bucuria de a descoperi nevoia de afecțiune, în textul al doilea și ne face să fim puși în situația de a alege să trăim alături de persoana care ne iubește cu adevărat, în textul scriitorului maghiar.

În concluzie, prima iubire rămâne o experiență importantă pentru noi, deoarece ne ajută să ne descoperim sinele, dar și ce fel de om ne atrage. Toate experiențele ne ajută să ne maturizăm, important este să învățăm din fiecare.

Modele de subiecte - filiera teoretică, profil real

Testul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Este însă posibil ca o ființă să fie într-adevăr alta în fiecare zi? Să se întâmple asta și cu noi și să nu știm? Suntem alții și atunci când ațipim la prânz și ne trezim la puțin timp după aceea? Fizica ne oferă exemple de identitate asumată greșit, cum ar fi cazul electronilor, despre care credem că sunt aceeași particulă toată „viața” lor, deși (așa cum am văzut), ei se pot schimba în mod inobservabil unul cu altul (spunem că sunt indiscernabili). Dacă electronii fac asta prin procese cuantice, de ce nu ar schimba și „sufletul” corpurile, dacă tot nu ar fi material?

Într-o asemenea situație, creierul nu și-ar da seama pentru că el este absorbit cu totul de lumea pe care o are în față, fie vis, fie realitate, fără deosebire. Dacă l-am pune într-un corp de pește, va alerza după frumusețile adâncului oceanului, iar dacă l-am pune într-o furnică, și-ar pune corpul la cărat grăunțe toată ziua, uitând că odată admira stelele din spatele unui telescop. Creierul aleargă și se cufundă cu totul în lumea în care se află, luându-ne și pe noi cu el, fără să ne întrebe.

Desigur, pentru oricare dintre noi, locuitori ai Pământului, filosofile de mai sus sunt exotice. Noi nu am crescut pe o exoplanetă în care acele concepte sunt vii, ci am crescut în camera de bloc sau de case, acolo unde poveștile bătrânilor și-au lăsat ecoul în pereți și în rafturile bibliotecilor. Faptul însă că pe vreo exoplanetă pot exista filosofii de viață cu totul diferite de ceea ce cunoaștem noi azi, mă face să mă simt ceva mai liber și mai încrezător că viitorul ne poate aduce surprize plăcute (ceea ce nu este, desigur, neapărat adevărat).

Pe de altă parte, pisica interesată doar de lucruri pisicești îmi „spune” că ea nu poate fi interesată de legile electromagnetismului, atâta timp cât structura creierului său rămâne neschimbată. La fel, nici noi nu putem concepe multe dintre noțiunile superioare ale unor civilizații extraterestre dacă nu avem construcția minții necesară sau nu suntem dispuși s-o schimbăm.

după Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform fizicii, un exemplu de schimbare a identității ar fi cel al

- a. creierului
- b. extraterestrilor
- c. electronilor
- d. pisicii

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Autorul afirmă certitudinea sa în legătură cu schimbarea identității noastre în fiecare zi.
- b. Dacă sufletul nostru ar schimba corpul, acest lucru ar fi insesizabil pentru creier.
- c. Schimbarea identității s-ar putea întâmpla, afirmă autorul, independent de voința omului.
- d. Pisica este singura specie, în afara omului, care poate înțelege legile electromagnetismului.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Creierul regăsește amintirile pe care le-a lăsat în diferite părți ale sale, le compară cu mirosul și cu imaginea camerei în care se trezește și își reconstruiește identitatea avută cu o zi mai devreme. Pentru că reîncarcă aceleași amintiri în fiecare dimineață, are senzația continuității sale. _____(1)

Procesul ne apare mai clar după o anestezie din care ne revenim sau după un somn foarte adânc. _____(2) Nu știm cine suntem. Peste câteva secunde sau zeci de secunde, memoria de lucru a creierului se încarcă, iar amintirile zilelor precedente reîmprospătează "eul" autobiografic.

_____(3) Situația nu se diferențiază prea mult de cea din vis, când creierul nostru trăiește cât se poate de puternic tot ce crede el pe moment că e real. În vis, creierul își încarcă doar parțial memoria de lucru și își trăiește cu toată intensitatea lumea imaginară a visului, ca și cum ar fi reală.

Recunoaștem aici o dilemă fundamentală a identității: _____(4)

după Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

- a. Abia atunci știm cine suntem și unde ne aflăm.
- b. Până să ne aducem aminte unde ne aflăm și ce s-a întâmplat cu noi, avem un scurt moment de confuzie, de "pierdere în spațiu".
- c. Este însă el aceeași persoană în fiecare dimineață?
- d. Dacă ne trezim în fiecare dimineață în același corp, ce ne garantează că suntem tot noi cei de ieri?
- e. Răspunsul direct este că nu știm.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *pe, cine, despre, cum, toate, lângă, acesta, multe, până, a căror, ei, aproape*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Este interesant că, _____(5) la aproximativ trei ani, copiii nu formează amintiri _____(6) ei, pentru că anumite părți din creier necesare în acest proces (ca hipocampus sau amigdala) nu sunt încă dezvoltate suficient. Cu _____(7) acestea, atunci când sunt mari și li se arată poze în care sunt bebeluși, ei se identifică mereu cu acele poze. În acest fel, își extind „eul” înapoi în timp, cu niște întâmplări _____(8) experiență nu a fost memorată prima oară.

Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

...și tot astfel, dacă închid un ochi văd mâna mea mai mică decât cu amândoi. De aş avea trei ochi aş vedea-o și mai mare, și cu cât mai mulți ochi aş avea cu atâta lucrurile toate dimprejurul meu ar părea mai mari. Cu toate astea, *născut* cu mii de ochi, în mijlocul unor arătări colosale, ele toate în raport cu mine, păstrându-și proporțiunea, nu mi-ar părea nici mai mari, nici mai mici de cum îmi par azi. Să ne-nchipuim lumea redusă la dimensiunile unui glonte, și toate celea din ea scăzute în analogie, locuitorii acestei lumi, presupunându-i dotați cu organele noastre, ar pricepe toate celea absolut în felul și în proporțiunile în care le pricepem noi. Să ne-o închipuim, *caeteris paribus*, înmiit de mare — același lucru. Cu proporțiuni neschimbate — o lume înmiit de mare și alta înmiit de mică ar fi pentru noi tot atât de mare. Și obiectele ce le văd, privite c-un ochi, sunt mai mici; cu amândoi — mai mari; cât de mari sunt ele absolut? Cine știe dacă nu trăim într-o lume microscopică și numai făptura ochilor noștri ne face s-o vedem în mărimea în care o vedem? Cine știe dacă nu vede fiecare din oameni toate celea într-alt fel, și nu aude fiecare sunet într-alt fel — și numai limba, numirea într-un fel a unui obiect ce unul îl vede așa, altul altfel, îi *unește* în înțelegere. — Limba? — Nu. Poate fiecare vorbă sună diferit în urechile diferiților oameni — numai individul, același rămânând, o aude într-un fel.

Și, într-un spațiu închipuit ca fără margini, nu este o bucată a lui, oricât de mare și oricât de mică ar fi, numai o picătură în raport cu nemărginirea? Asemenea, în eternitatea fără margini nu este orice bucată de timp, oricât de mare sau oricât de mică, numai o clipă suspendată? Și iată cum. Presupunând lumea redusă la un bob de rouă și raporturile de timp, la o picătură de vreme, secolii din istoria acestei lumi microscopice ar fi clipite, și în aceste clipite oamenii ar lucra tot atâta și ar cugeta tot atâta ca în secolele noastre - secolele lor ar fi pentru ei la fel de lungi ca pentru noi ale noastre.

...În faptă lumea-i visul sufletului nostru. Nu există nici timp, nici spațiu — ele sunt numai în sufletul nostru. Trecut și viitor e în sufletul meu, ca pădurea într-un sâmbure de ghindă, și infinitul asemenea, ca reflectarea cerului înstelat într-un strop de rouă. (...) Dacă lumea este un vis — de ce n-am putea să coordonăm șirul fenomenelor sale cum voim noi? Nu e adevărat că există un trecut — consecutivitatea e în cugetarea noastră — cauzele fenomenelor, consecutive pentru noi, aceleași întotdeauna, există și lucrează simultan. Să trăiesc în vremea lui Mircea cel Mare sau a lui Alexandru cel Bun — este oare absolut imposibil? (...)

.....

Cu drept cuvânt cititorul va fi clătit din cap și va fi întrebat — prin mintea căruia muritor treceau aceste idei? Existența ideală a acestor reflecțiuni avea de izvor de emanațiune un cap cu plete de o sălbătică neregularitate, înfundat într-o căciulă de miel. Era noapte și ploaia cădea mărunță pe stradele nepavate, strâmte și noroioase ce trec prin noianul de case mici și rău zidite din care consistă partea cea mare a capitalei României.(...) Umbra eroului nostru dispărea prin șiroaiele ploii, care dădură capului său aspectul unui berbec plouat, și te mirai ce mai rezistă torentelor de ploaie - hainele lui ude -sau metafizica.

Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului principal, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă posibilitatea de a călători în timp ar constitui un progres al omenirii sau nu*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe* de Cristian Presură/Sărmanul Dionis de Mihai Eminescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Eram în facultate, la un curs de „Științe cognitive” cu remarcabilul profesor Mircea Miclea, care vorbea despre rolul emoțiilor în viața noastră. După mai mult de două ore în care toată sala îi sorbea cuvintele, a exclamat neașteptat, din străfundurile inimii, parcă: „Ce greu e să fii om!” Și a oftat. Îmi amintesc deseori acest episod.

Realizez că nouă, oamenilor secolului 21, ni se cer foarte multe abilități, deprinderi și comportamente, pe care trebuie să le dobândim într-un timp scurt. Tot acest carusel extrem de alert al vieții este radical diferit de ceea ce trăiau bunicii noștri la sat și chiar la oraș. Ei urmau un bioritm racordat la natură: se culcau odată cu lăsarea serii, se trezeau odată cu ivirea zorilor, prestau munci stabile, lucrul la câmp, țesut etc., mâncarea era naturală, netratată chimic, nu exista mass-media diversificată și, deci, stimuli rapizi care să modifice anumite circuite cerebrale. Era o lume mai stabilă și statică, mai coerentă, parcă.

Noi, cei de astăzi, suntem luați pe nepregătite și trebuie să ne adaptăm din mers, cu costuri mai mici sau mai mari. La un moment dat, simțim că toate lucrurile pe care este necesar să le știm vin ca o presiune mare peste noi, cu anxietate pentru că poate vom greși, nu vom face față provocărilor care vin cu rapiditatea unui tsunami. Sunt multe de știut și de trăit, viața e atât de complexă.

Ce e de făcut? Ai răbdare cu tine, în primul rând. Fii deschis spre a învăța și a experimenta un spectru cât mai larg de trăiri și situații. Datoria ta este să fii informat când iei o decizie, să fii un om mai bun și echilibrat. Respiră, ancorază-te în prezent, stai în corp și simte-ți emoțiile. Nu ești într-o cursă contracronometru, nu trebuie să te compari cu cineva decât cu cel care ai fost ieri... Și aceasta, doar dacă te ajută să mergi mai departe.

Metaforic vorbind, viața are văi și munți. Adică perioade în care lucrurile merg bine și vezi luminița de la capătul tunelului și perioade dificile, în care nimic nu are sens și nu se leagă. Atât bucuria, cât și tristețea sunt trecătoare, ciclice și ne maturizează. Uneori îmi vine și mie să exclam: „Ce greu e să fii om!”, dar îmi amintesc repede că este cea mai minunată șansă pe care o puteam primi.

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Oamenilor secolului 21, li se cer foarte multe _____, pe care trebuie să le dobândească într-un timp scurt.

- a. cunoștințe, deprinderi și comportamente
- b. abilități, deprinderi și comportamente
- c. abilități, calități și comportamente
- d. cunoștințe, deprinderi și capacități

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. La cursul de „Științe sociale” istoricul Mircea Micăle vorbea despre rolul emoțiilor în viața noastră.
- b. Bunicii noștri urmau un bioritm racordat la natură: se culcau odată cu lăsarea întunericului și se trezeau odată cu ivirea zorilor.
- c. Viața oamenilor din secolul 19 este complexă, sunt multe de știut și de trăit.
- d. Datoria oamenilor este să fie informați când iau o decizie, să fie oameni mai buni și echilibrați.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Educația pornește de la tine. _____(1). Mă gândesc la câte lucruri este necesar să știm astăzi pentru a funcționa adecvat. Și cât de dificil poate fi atunci când viața ne pune în situații neobișnuite, cum este o pandemie, care ascunde numeroase tulburări psihice, începând cu anxietatea și depresia și terminând cu recunoașterea și exprimarea emoțiilor, autocontrol emoțional. _____(2)

Educație nutrițională, care înseamnă mai mult decât ce mănânci, este un demers amplu în care sunt necesare resurse pentru a aduna informații, a avea timp și dorință de a implementa obiceiuri de viață sănătoasă, care prin repetiție să devină automatisme.

_____(3)

Educație relațională. Relațiile sunt seva vieții, un domeniu-cheie pentru o viață împlinită, de aceea trebuie învățat cum se inițiază, hrănește și dezvoltă o relație.

Educație morală. Punem accentul pe ce se vede, dar valorile pe care le ai, principiile după care te ghidezi în viață, cum jonglezi între bine și rău, hotărârile pe care le iei în funcție de aceasta, opțiunea religioasă, toate acestea sunt în responsabilitatea ta și formează o bună parte din ceea ce ești ca om. _____(4)

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

- a. Educație financiară, începând cu gestionarea salariului și terminând cu un plan de economii, pensie privată sau asigurare de sănătate, cumpărături, investiții etc.
- b. În teorie, cel puțin, sistemul educațional urmărește să formeze persoane „multilateral dezvoltate”, adică oameni care să fie capabili să-și gestioneze viața în mod echilibrat.
- c. Să fii bun în domeniul pe care ți l-ai ales: performant, adaptabil, flexibil, cu viziune pe termen lung, să îți dezvolti cunoștințe și abilități relevante, să fii motivat, perseverent și multe altele.
- d. Toate acestea arată nevoia de educație emoțională, psihologică. Și nu doar de atât, este nevoie de educație cam pe toate palierele vieții.
- e. Dacă vei fi treaz în conștiința ta și, atât cât este posibil, încerci să trăiești în acord cu valorile și principiile tale, vei ști la fiecare pas ce e de făcut, vei simți intuitiv.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *unor, de, la, unei, îi, unui, le, încât, a, de la, pentru că*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

M-am gândit, în ultimul timp, _____(5) provocările omului modern, al cărui sistem cerebral nu este deloc pregătit să _____(6) facă față. De aici și incidența ridicată a _____(7) afecțiuni de care înaintașii noștri nu sufereau: burnout, (cyber)bullying, incidența crescândă _____(8) tulburărilor de anxietate și a celor emoționale, dependențe de droguri, jocuri video, cumpărături etc.

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Scena 8

Iedul vine în fața spectatorilor.

IEDUL: Nu vă supărați...Se pricepe cineva printre dumneavoastră să repare suflute? Este vreun reparator de suflute în sală? Nu întreb pentru mine, întreb pentru mama, că are sufletul îndoit...Mama asta caută acum...un reparator de suflute. I-a intrat în cap că ar fi ceva de reparat în sufletul ei...

În spatele său, mama se îmbracă (tot în negru, că poartă doliu după iezi), se piaptână, își pune o pălărie, își ia poșeta, iese pe ușă. Merge cât merge, apoi bate la ușa Ursului.

URSUL: Intră, intră, doamnă Capră.

CAPRA: Mulțumesc că m-ai primit, domnule Urs.

Ne aflăm într-un fel de cabinet prevăzut cu canapea(de psihanalist?) și un mare ecran.

URSUL: la loc coala, pe canapea.

Capra este vizibil obosită. Își face vânt cu pălăria.

CAPRA: Uf, ce arșiță s-a pus afară...

URSUL: Hai, trage-ți sufletul. la puțină apă...

Capra bea.

URSUL: Nu-i mai bine? Cu ce te pot ajuta?

CAPRA: Păi...am venit să-mi deschid sufletul în fața dumitale. Știi ce mi s-a întâmplat, nu?

URSUL: Păi cum să nu știu? Vuieste pădurea...

CAPRA: Și crezi că poți găsi și pentru mine o alinare?

URSUL: Nu știu...Văzând și făcând...

CAPRA: Bine, mă las pe mâna dumitale...

Ursul îi pune Caprei pe cap niște detectoare, sau chiar o cască. Dar mai bine îi las pe regizor și pe scenograf să imagineze consultația din cabinetul Ursului. Ideea este, în orice caz, că pe ecran va fi vizibil sufletul Caprei, pentru că Ursul îi face o electrosufletogramă.

URSUL: Mda...

CAPRA: Se vede ceva?

URSUL: Deocamdată se vede că n-ai sufletul liniștit.

CAPRA: Păi nu...

URSUL: E chiar tulburat rău.

CAPRA: Păi cum să nu fie dacă simt că mă doare...(...) Mai caută, că am și o piatră pe suflet.(...)

URSUL: Eu zic să nu te îngrijorezi prea tare. Sufletul dumitale e bun. Se vede cu ochiul liber.

E luminos. Dacă ai vedea peste ce suflute negre dau eu câteodată...Deunăzi mi-a venit cineva, nu spun cine...Tot așa, ca să-i fac o sufletocardiogramă...Dau eu drumul la ecran și nimic. Caut și nimic. Îl întreb: păi unde ți-e sufletul? Păi, zice el, l-am

vândut. Cum așa, îl întreb, ți-ai vândut sufletul. Și atunci de ce mai vii la mine?

CAPRA: Mulțumesc, domnule Urs. Mai rar sufletist ca dumneata.

URSUL: Fac și eu ce pot...Dar să știi, doamnă Capră, că tu n-ai făcut bine ce-ai făcut.

CAPRA: Știu, că altfel aş avea sufletul ușor...

URSUL: Nu e bine să ne facem dreptate singuri. E drept că viața în pădure nu e ușoară și că pădurea e plină de primejdii, dar tot mai bine e când judecarea ticăloșilor se face după lege...

CAPRA: Uite că nu m-am gândit la asta. Îndurerată cum eram, cu sufletul zdrobit cum eram, numai la lege nu mi-a fost gândul...

URSUL: Și uite că, în loc să-l pedepsești pe Lup, te-ai răzbunat...Eu nu zic că șarpele ăsta de lup (că nici măgar și nici porc nu-i pot spune) nu merita să moară înghițit de flăcări. Dar merita el, oare, să-i faci un asemenea cadou?

CAPRA: Ce cadou? Despre ce vorbești dumneata?

URSUL: Păi, într-un fel i-ai făcut un cadou. Că în loc să sufere toată viața, l-ai făcut să sufere doar câteva clipe. Dacă veneai la obștea pădurii să te plângi, am fi găsit noi ac de jocul acestui mâncător de iezi. L-am fi aruncat poate într-o groapă fără jăratic, ca să zacă acolo în zeama remușcărilor mult și bine... Asta ar fi fost cu adevărat o pedeapsă, să nu aibă tovarăș de vorbă decât propria lui fărădelege, timp de ani și ani de zile, până când i-ar fi năpărlit sufletul.

după Matei Vișniec, *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică* de Matei Vișniec este *experiențe fundamentale*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a textului dramatic identificată în textul de mai sus. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă este bine sau nu este bine să ne facem dreptate singuri*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă,

aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Provocările omului modern* de Alina A. Rotaru/ *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică* de Matei Vișniec).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.
-

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Stima de sine reprezintă modul în care ne evaluăm pe noi înșine în raport cu propriile așteptări și cu ceilalți și este direct proporțională cu conștientizarea valorii noastre. Fiecare ființă umană este unică și are o valoare care merită să fie respectată. Valoarea unei ființe umane este dată de suma comportamentelor, acțiunilor și capacităților sale trecute, prezente și viitoare. Capacitatea ființei umane de a se proiecta în viitor, de a-și conștientiza, dori și anticipa devenirea prin raportarea la experiențele și succesele anterioare și credința despre propria eficacitate contribuie la întărirea stimei de sine.

Am auzit mulți părinți spunând: „Nu faci bine, lasă că fac eu, pentru că știu mai bine. Din dorința de a-i feri de suferințe și eșecuri în viață, mulți părinți își supraprotejează copiii, menținându-i dependenți și împiedicându-i astfel să-și dezvolte încrederea în sine.

Încrederea în sine depinde mai mult de capacitatea noastră de a face anumite lucruri, în timp ce stima de sine reprezintă rezultatul unei autoevaluări și are un rol foarte important în stabilirea identității noastre. O stimă de sine pozitivă se bazează pe percepția pozitivă despre propriile noastre comportamente. De aceea este important să ne respectăm nevoile și limitele pentru ca acțiunile noastre să ne pună în valoare, să fie viabile în ochii noștri.

Încrederea în sine nu este înnăscută și nu depinde doar de educația pe care am primit-o în copilărie când părinții noștri ne-au învățat să lucrăm împreună cu ei și ne-au stimulat să ne asumăm responsabilități pentru a deveni autonomi în viață. Încrederea în sine este realistă și predictibilă, deoarece se sprijină pe rezultate concrete obținute în trecut, pe experiențele reale pe care o persoană le-a trăit și care-i permit să prezică rezultatele la care se așteaptă în viitor. Deci încrederea în sine nu este oarbă și prezintă o anumită doză de incertitudine. Ea se bazează pe conștientizarea propriilor cunoștințe și competențe într-un anumit domeniu, pe rezultatele pozitive obținute anterior și este întreținută prin abordarea treptată a altor experiențe, în scopul de a fixa și transfera competențele, precum și pentru a descoperi alte competențe de care nu eram conștienți.

Este important ca experiențele noi să fie abordate treptat, deoarece eșecurile repetate la experiențe noi pentru care nu reușim să găsim o explicație pot avea efecte negative asupra încrederii în sine și a stimei de sine. Dacă suntem flexibili și putem reevalua acțiunile și experiențele noastre, astfel încât să vedem partea bună, pozitivă a lucrurilor și să învățăm ceva din ceea ce ni se întâmplă, reușim să ne construim încrederea în sine și să ne întărim stima de sine. Convingerile noastre ne dirijează comportamentele, de aceea este important să păstrăm acele convingeri care sunt bune pentru noi și care ne ajută să ne schimbăm cadrele de referință. Abordarea unei situații dintr-o altă perspectivă ne permite să ne schimbăm reacțiile, să dezvoltăm comportamente noi, mai adecvate situației prezente și să obținem astfel rezultate mai bune în viață.

după <https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Dacă abordăm o situație din perspective diferite, putem

- a. să ne înțelegem greșit pe noi și pe cei din jur.
- b. să nu comunicăm cu toți cunoscuții.
- c. să dezvoltăm comportamente noi.
- d. să ne găsim mai greu locul în comunitate.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Oamenii sunt la fel, nimic nu-i deosebește pe unul de celălalt.
- b. Părinții hiperprotectori distrug încrederea în sine a copiilor lor.
- c. Încrederea în sine lasă, uneori, tânărul să trăiască și momente de nesiguranță.
- d. Eșecurile repetate nu influențează personalitatea adolescentului.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos.

8 puncte

Notele definitorii ale dezvoltării sociale în adolescență

Identitatea sinelui reprezintă un set organizat de obiective, aptitudini, valori și atitudini pe care tânărul îl consideră ca fiindu-i caracteristic și care îl definește ca persoană. ____ (1) Afirmarea de sine - tinerii simt nevoia imperioasă de a le fi recunoscute meritele și calitățile de adulți, în special de către părinți. ____ (2) Desconsiderarea este o experiență dureroasă pentru un adolescent. ____ (3) Pentru a obține afirmarea de sine tânărul încearcă să se evidențieze prin imaginea exterioară, limbaj, comportament etc. ____ (4) Tinerii autonomi au capacitatea de a lua propriile decizii, trăiesc după propriile norme și sunt mai puțin dependenți emoțional de părinți.

https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-ine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine_

- a. Stabilirea acesteia înseamnă obținerea independenței, însă nu prin izolarea de familie și prieteni, ci independența în cadrul relațiilor sociale.
- b. În acest sens, orice umbră de îndoială asupra faptelor pe care le consideră corecte, pozitive, îl face să se simtă inutil, uneori, nemotivat.
- c. Persoanele cu o stimă de sine sănătoasă sunt de obicei mai reziliente și mai îndrăznețe în fața provocărilor.
- d. Toate acestea constituie ceea ce specialiștii numesc personalitatea unui om.
- e. Încurajarea și aprecierea le validează progresele, însă hiperprotecția le poate aduce insecurități.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *celui, cel, primul, prima, celor, pe care, cu care, cu, pe la, din, care, sau, deci, așadar*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată.

8 puncte

Adolescența reprezintă vârsta contestației și a conflictelor în relațiile ____ (5) adulții: acum apar frecvent conflicte de idei, conflicte afective ____ (6) conflictele de autoritate. În ciuda conflictelor ____ (7) apar în relația sa cu adultul, de fapt, adolescentul nu dorește să rupă relația,

ci să stabilească un contact „adevărat”, „autentic” cu celălalt. Practic, adolescentul încearcă să stabilească relații de egalitate și nu un raport de tipul _____(8) dintre educat și educator. La început, nevoia de independență îi face pe tineri să se îndepărteze de familie și să devină foarte atașați de prieteni.

https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine_

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

O zi de noiembrie. O zi ca oricare alta. Soarele e trist și de pretutindeni se ridică tresăriri ciudate. O zi caldă. O zi în care bătrânii și femeile lăcrimează amintindu-și trecutul. Dar eu de ce să mă întristez? De ce îmi simt sufletul plin de un simțământ necunoscut, înfiorător, dulce? De ce vreau să plâng? De ce aștept ceva care știu că nu va veni niciodată? Mie nu mi se îngăduie nici una din acestea. Eu nu sunt un adolescent ca toți ceilalți, naiv visător, bolnăvicios, nătâng, sentimental, caraghios. Sufletul meu e aspru. Voința mea e absurdă, dar e o voința trainică, formidabilă, care apăsă și înăbușă totul în calea sa. Eu trebuie să fiu același în toate timpurile și toate locurile. Hotărât ca o stâncă, încruntat, cu ochii înclășați de țință, cu buzele strivite de furie, cu pumnii strânși gata de a se prăvăli Așa trebuie să fiu eu.. Când îmi alungam somnul cu pumnii. Când citeam până ce-mi lăcrămau ochii și mă ustureau pleoapele. Până ce mi se îngreuna capul și mi se rățăceau privirile...

Știu: nu sunt un băiat frumos, dar am șaptesprezece ani. Și în ceasurile când ochii îmi alunecă de pe carte, iar voința îmi slăbește, mă gândesc mult la acești șaptesprezece ani. De multe ori, izbândesc. Lucrez până noaptea și adorm fericit că m-am învins pe mine. Adorm surâzând. Alteori, însă, nu izbutesc să mă apăr. Sunt copleșit și pornesc pe străzi. Și toate acestea mă întristează. Trebuie să lupt mereu, trebuie să mă apăr împotriva sufletului meu, pe care nu-l cunosc și care mi se dezvăluie la răstimpuri, contradictoriu. Niciodată nu mi-am găsit sufletul același, în fiecare zi, altul. Iar eu trebuie să lupt ca să duc mai departe ceea ce începusem cu o lună, cu o săptămână, cu o zi mai înainte. Dacă m-aș cunoaște... Atunci aș fi atât de sigur de mine însumi și de viață... Aș spune: așa mi-e sufletul și așa vreau eu. Dar acum mi-e teamă de viitorul acela întunecat și amenințător către care mă îndrept călăuzit de un suflet orb. Dacă mai târziu se va face lumina și voi înțelege că am apucat o cale greșită? Dacă mă voi simți străin în lumea pe care o socotesc acum prietenă? Voi mai avea curajul să mă întorc pe aceeași cale și să încep o altă viață, nouă? Și voi avea putere?...De multe ori, încercând să aflu cine sunt, m-am înspăimântat.

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Romanul adolescentului miop* de Mircea Eliade este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă din textul dat, justificându-ți răspunsul. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi dacă *lecturile pot sau nu pot ajuta un adolescent să își găsească liniștea sufletească*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

**Pentru conținut, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi 4 puncte.
În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.**

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date ([https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine/Mircea Eliade - Romanul adolescentului miop.](https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine/Mircea_Eliade_-_Romanul_adolescentului_miop))

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conținutul eseului, vei primi 22 de puncte.

Pentru redactarea eseului, vei primi 8 puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Abuzul de Facebook comportă anumite riscuri. S-au publicat sute de studii despre impactul psihologic al utilizării Facebookului, iar prima concluzie valabilă pentru fiecare dintre noi este următoarea: *Cu cât ești mai conectat, cu atât ești mai singur*. Profesoara Sherry Turkle de la MIT, consacrată pentru formula *conectați, dar singuri*, argumentează că scăderea abilităților sociale a celor care utilizează excesiv rețelele de socializare e cauzată de ignorarea „acțiunilor sociale semnificative” și înlocuirea acestora cu „conexiunile virtuale superficiale”.

Într-un studiu propriu, desfășurat pe parcursul anului 2019, cu peste 10.000 de participanți adolescenți din toate județele României, am constatat că peste 30% dintre aceștia petreceau între patru și șase ore zilnic pe internet, 17,1% peste șase ore, iar 11,1% peste opt ore pe zi.

Scopul pentru care acești tineri folosesc internetul, declarat de majoritatea participanților la studiu (72%), este pentru a accesa rețelele de socializare. La mare distanță se situează alte scopuri, precum ascultarea muzicii (12%), informarea/ lectura (7%), jocurile (4,8%) sau știrile (0,7%).

Mai mult de jumătate dintre participanții la studiu (53, 4%) simt că sunt dependenți de internet și totuși nu mai puțin de 69,3% dintre ei declară că ar putea trăi șapte zile fără internet. Dintre aceștia, 26,2% se simt agitați, iritați, nervoși dacă nu au intrat pe internet atunci când și-au propus.

În 2012, unele statistici au precizat existența a cel puțin 83 de milioane de profiluri false, iar în 2019 compania Facebook a șters peste 3,2 miliarde de conturi false alături de postări care înfățișau abuzuri sau sinucideri ale copiilor.

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist.*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform studiului realizat de autor, _____ dintre cei 10.000 de participanți adolescenți folosesc internetul mai mult de opt ore pe zi.

- a. 30%
- b. 12%
- c. 11,1%
- d. 17,1%

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. După accesarea rețelelor de socializare de către adolescenți, următorul scop al utilizării internetului este informarea/ lectura.

- b. Un sfert dintre participanții la studiu au declarat că ar putea trăi șapte zile fără internet.
- c. Compania Facebook a șters foarte multe conturi false, ca urmare a riscurilor generate la adresa siguranței personale.
- d. Relația dintre psihologia relațiilor umane și tehnologie e raportată la formula *conectați, dar singuri*.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Riscurile folosirii excesive a Facebookului

Din experiența mea de psiholog am constatat prin interacțiunea cu copiii și cu adolescenții că aceștia dobândesc abilități speciale de a folosi internetul și tehnologia mobilă ____ (1). Când se întâlnesc în mediul social natural, în cadrul ieșirilor în oraș, fiecare persoană este atrasă de utilizarea telefonului și nu schimbă nicio vorbă cu prietenii. ____ (2)

Pe de altă parte, în 2019 România a înregistrat zeci de decese în urma unor accidente rutiere cauzate de imprudența conducătorilor auto care erau live pe Facebook în timp ce se aflau la volan.

Alte cercetări și-au propus să investigheze relația dintre utilizarea platformei, depresia și stima de sine. ____ (3) Utilizatorii de Facebook cu niveluri mai mari de atașament nesecurizat pot folosi în exces platforma pentru a-și îndeplini nevoile de atașament ____ (4)

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist*

- a. Mai grav, în familie, fiecare persoană, tata, mama sau copilul, chiar și bunicii folosesc în mod individual Facebookul, treptat rezultând dificultăți de comunicare și conflicte.
- b. Facebookul, prin campaniile derulate sau prin simple afirmații ale unor lideri de opinie, influențează gândirea maselor.
- c. Din păcate, în ceea ce privește interacțiunea reală cu persoanele din jurul lor, fie că vorbim de viața lor de la grădiniță, școală, liceu sau facultate, abilitățile sociale ale acestora sunt scăzute.
- d. Prin acest tip de atașament înțelegem unul nesigur, care exprimă emoții combinate, de la dependență la respingere.
- e. Concluziile au arătat că accentuarea sentimentului de singurătate și scăderea stimei de sine sunt doar câteva dintre rezultatele legate de utilizarea platformei în ultimii ani.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *cu cât, cu atât, din, de, care, în, cea, cele, sau, unele, unor*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

De ce este atât de atractiv?

Mai întâi pentru că răspunde ____ (5) nevoi caracteristice omului modern. Prima, după cum îi spune și numele, nevoia de socializare, de a ne conecta ____ (6) mai multe persoane din apropiere sau din țări îndepărtate, ____ (7) diferite vârste, sexe, culturi, limbi și naționalități. Această nevoie de conectare virtuală crește până ajunge să ne domine, să ne irite, dacă nu suntem conectați.

Nevoia de autoexprimare și _____(8) de a fi sprijiniți, apreciați și acceptați social sunt alte nevoi fundamentale.

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci există*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Se spune: a fi sincer înseamnă a nu ascunde nimic cuiva, a nu falsifica nimic, a te deschide tot. Exact; dar criteriul acestei sincerități îl are întotdeauna *celălalt*, nu tu. Ești considerat sincer nu „când nu ascunzi nimic” cuiva – ci când nu ascunzi ceea ce se așteaptă de la tine să nu ascunzi. Este ciudat, dar așa e: sinceritatea ta se verifică nu prin tine, ci prin celălalt. Ești sincer numai când spui ceea ce vrea și ceea ce se așteaptă altul de la tine să spui.

„Sinceritatea” este o plăcere amară, pe care o caută fiecare dintre noi; amară pentru că adesea ne face să suferim; dar totuși o plăcere, pentru că ne satisface acea eternă sete de a se vorbi de noi, de a constata că existăm (deoarece atragem atenția celorlalți), de a ne verifica și justifica existența.[...]

O prietenie nu se verifică în așa- numitele „ceasuri grele ale vieții”. O prietenie se verifică numai prin capacitatea de libertate pe care i-o acorzi cuiva. A ajuta pe un prieten în nevoie, a-l încălzi cu mângâierile tale, a-l încuraja cu „sinceritățile tale” nu înseamnă nimic. Altele sunt adevăratele probe ale prieteniei: a nu-i încălca libertatea, a nu-l judeca prin punctul tău de vedere (care poate fi real și justificabil, dar poate nu corespunde experienței destinului cuiva), a nu-l prețui prin ceea ce îți convine sau te amuză pe tine, ci pentru ceea ce este pentru *el însuși*, prin ceea ce trebuie el să realizeze ca să ajungă un om, iar nu un simplu manechin.

după Mircea Eliade, *Despre sinceritate și prietenie*, din vol. *Oceanografie*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Despre sinceritate și prietenie* de Mircea Eliade este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, viziunea autorului despre sinceritate și prietenie, ilustrând răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți argumentezi opinia despre *importanța sincerității într-o relație de prietenie*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Psihologia Facebookului* de Mihai Copăceanu/ *Despre sinceritate și prietenie* de Mircea Eliade).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Studiul **Obiceiurile de lectură ale românilor** arată că:

- mai mult de 1 din 5 români nu citesc deloc cărți;
 - peste 80% dintre români au acasă o bibliotecă și peste o treime dintre aceștia au în biblioteca personală între 101 și 500 de volume;
 - romanele sunt cărțile preferate ale românilor;
 - romanul unui autor străin este ultima carte citită de aproape o treime dintre intervievați;
 - aproape jumătate dintre cititori spun că citesc și azi poezie;
 - mai mult de 1 din 5 cititori cumpără anual peste 10 cărți, iar un sfert dintre ei cumpără mai puțin de o carte pe an;
 - doar 7% dintre cititori cumpără cărți de pe Internet. Totuși, cifra este în creștere dacă luăm în considerare studii din anul 2009, când proporția intervievaților care cumpărau cărți prin internet era de doar 2%;
 - peste jumătate dintre cititori (52%) cumpără cărți care apar împreună cu diferite publicații.
- (...)

Mihai Eminescu rămâne scriitorul preferat (10%). Eminescu este urmat în top cinci de Alexandre Dumas (7%), Mihail Sadoveanu (6%), Marin Preda (4%) și Ion Creangă (3%). 9% dintre intervievați susțin că nu au un scriitor preferat, procentul coincide, de altfel, cu cel al celor care nu au nicio carte preferată. 19% dintre intervievați nu își amintesc sau nu știu numele unui scriitor preferat. Mihai Eminescu este indicat drept scriitor preferat mai mult de intervievații cu vârsta între 51 și 65 de ani și de cei care au ca pregătire școlară cel mult gimnaziul. Alexandre Dumas este preferat de generația 36-50 de ani, de cei care au liceul/școala profesională și locuiesc în Transilvania și Banat. Cei cu vârsta între 51 și 65 de ani, cei care locuiesc în Moldova și au liceul sau școala profesională îl preferă pe Mihail Sadoveanu. Marin Preda este preferat de intervievații de peste 65 de ani, de cei care locuiesc în zona de Sud a țării. Pe Ion Creangă îl preferă cei cu gimnaziu și care locuiesc în Moldova.

Volumul eșantionului: 1.237 indivizi, de 18 ani și peste, cu un sub-eșantion de 960 de subiecți (78% din eșantionul total) care declară că citesc. Perioada de culegere a datelor: 15-19 aprilie 2011

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Obiceiurile de lectură ale românilor arată că

- a. peste 80% dintre români au acasă o bibliotecă personală cu un număr cuprins între 101 și 500 de volume.
- b. cititorii români preferă romanele.
- c. cei mai mulți cititori români își cumpără cărțile de pe internet.
- d. preferatul absolvenților de liceu este I. Creangă.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. 8 puncte

- a. Alexandre Dumas (7%) este urmat în topul preferințelor de Mihail Sadoveanu (6%), Marin Preda (4%) și Ion Creangă (3%).
- b. Datele oferite de realizatorii studiului sunt recente.
- c. Sub 20% dintre persoanele intervievate nu pot spune numele unui scriitor preferat.
- d. Cititorii de peste 65 de ani și care au cel mult gimnaziu îl preferă pe M. Eminescu.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. 8 puncte

Lectura este o activitate bine reprezentată la români, însă există o apropiere între proporția celor care nu citesc deloc cărți ____ (1). Peste o treime dintre participanții la studiu susțin că au citit o carte în ultima lună, 23% au citit cartea în ultima săptămână, iar 12% în luna curentă. Unul din cinci români însă a citit o carte în urmă cu mai mult de un an, 2% citesc doar cărți pentru școală sau facultate, iar 22% recunosc că nu citesc deloc. ____ (2), astfel că ele sunt cele mai prezente atât în topul celor care nu citesc deloc cărți (22,3% femei față de 21,9% bărbați), ____ (3) (26% femei față de 19,5% bărbați). În ultima săptămână au citit o carte ____ (4), dar și cei care locuiesc în mediul urban.

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

- a. fiind vorba despre scrierea de texte;
- b. cu precădere subiecții cu vârste între 36 și 65 de ani;
- c. Femeile domină vârfurile de tendințe;
- d. dar și în cel al subiecților care au citit o carte în ultima săptămână;
- e. și a celor care citesc mai mult

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: a, al unei, unei, mult, puțin, câteva, doar, cine, pe care, care. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. 8 puncte

Aproape jumătate dintre cititorii de carte reușesc să finalizeze lectura ____ (5) cărți în câteva zile (42%), 23% susțin că citesc o carte în câteva săptămâni, 6% au nevoie de mai multe săptămâni, însă 3% spun că le sunt necesare doar ____ (6) ore. Cei mai rapizi cititori sunt locuitorii din Moldova (5,9% spun că citesc o carte în câteva ore față de ____ (7) 2,5% dintre ardeleni și bănățeni). Și cei care au pregătire școlară mai ridicată (3,5% respondenții ____ (8) au finalizat colegiu, studii universitare sau post-universitare) reușesc să citească mai rapid o carte decât alții cu școlaritate mai scăzută.

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Scria pe bancheta din fața mea. Nu-mi mai amintesc unde mergeam, doar că stăteam amândoi la geam, singuri în compartiment. Scria pe bancheta din fața mea, scriam pe bancheta din fața lui. Cred că eram amuzanți stând fiecare cu caietul pe genunchi, la început scriind, apoi, doar prefăcându-ne și studiindu-ne pe furiș. Curajul disperării orelor de drum pe care trebuia să le străbat în tăcere m-a îndemnat să intru în vorbă.

La început, răspundea monosilabic, roșind. Clar, un timid incurabil. S-a însuflețit doar când l-am întrebat ce scria...Poezii...Îi place să scrie poezii. E un singuratic și poezia e singurul lui mijloc de a comunica cu ceilalți. A comunica nu în acel strat superficial care se cheamă „conversație”, ci de relaționare interumană profundă. A început să scrie prima dată când a avut ceva de spus: când s-a îndrăgostit. (...) După ce s-a eliberat, a iubit iar... A iubit, a urât...a scris.

Am coborât cu senzația stranie că el nu va coborî niciodată din acel tren. Aparținea nu atât trenului, cât geamului pe care se succedau munți și văi, munți și văi...

Vrei să îți spun acum ce s-a întâmplat cu el, când l-am reîntâlnit. Nu l-am mai văzut niciodată.

Luminița Rusu, *Adolescentul poet* din vol. *Triluri de papagal*

a îndemnat - (aici) a îndemnat

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Triluri de papagal* de Luminița Rusu este *iubirea ca modalitate de cunoaștere și autocunoaștere*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul selectat din opera literară *Triluri de papagal* de Luminița Rusu. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă poezia poate fi sau nu poate fi un mijloc de înțelegere a propriei lumi interioare*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru conținut, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi 4 puncte.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Obiceiurile de lectură ale românilor*, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie – IRES/*Adolescentul poet* din vol. *Triluri de papagal* de Luminița Rusu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Nu mi-l pot aminti altfel decât într-un costum de stofă fină, „sare și piper“, cu batistă albă la buzunar. Poate că l-am văzut așa mai târziu, în niște poze, și mi-a rămas imaginea aceea. Ba, dacă mai scormonesc prin colțurile memoriei, parcă îl știu și într-o jachetă fină, gri de lână. Și mai avea și una aproape identică, verde închis. Eu eram un mic drăcușor care îl iubeam și îl chinuiam. În timp ce ședea în fotoliu și citea, mă cățăram în brațele lui, una-două. Dădeam ziarul la o parte și începeam să-l trag de urechi după un tipic propriu. Începeam cu partea de sus, pe care i-o presam de parcă aș fi vrut să-i îndrept cutele pavilionului, apoi mă concentram asupra lobului de jos, pe care-mi plăcea grozav să-l strâng cu degetele (le ziceam „gegete“). Mă lăsa, dar cred că nu cu prea mare plăcere. Ar fi vrut să-și reia ziarul. (...)

La bătrânețe semăna cu Spencer Tracy. Fusesse inginer și lucrase în domeniul extracțiilor de petrol și gaze. Mai târziu, am aflat că avusese o activitate de adevărat pionierat și că lui i se datorează un proiect eficient și sigur prin care a electrificat mai toate sondele din România. Bunica mi-a povestit despre el că avusese o mulțime de probleme la serviciu din cauza unor politruc^{*}. El era specialistul, cel care făcea treaba, ei culegeau roadele și uneori îl mai și persecutau. (...) N-a prea avut parte de bani, iar bunica îl certa de fiecare dată când i se părea că face cheltuieli prea mari. Când primea salariul, obișnuia să-și cumpere câte o carte și să le aducă daruri copiilor. Citea mult și știa să răspundă la multe întrebări, ca și cum ar fi avut în cap o adevărată enciclopedie. (...) Îi plăcea societatea, dar pe vremurile acelea îi cam lipsea așa ceva. Instinctiv, simțeam că vine dintr-o lume diferită de cea în care mă născusem eu. Era unul dintre puținii reprezentanți rămași ai unei dispărute lumi de domni.(...)

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

*politruc, politruc, s.m.: Instructor, îndrumător politic în armata sovietică; (aici) activist politic (depr.)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Bunicul a fost un deschizător de drumuri, munca lui având ca urmare

- a. faptul că, la bătrânețe, semăna cu Spencer Tracy.
- b. electrificarea multor sonde din România.
- c. venirea lui dintr-o lume diferită de cea a nepotului.
- d. lipsa banilor, motiv pentru care bunica era permanent nemulțumită.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Imaginea bunicului este posibil să fie construită datorită unor fotografii.
- b. Copilul are obișnuința de a sta liniștit în brațele bunicului, întrerupându-i acestuia lectura ziarului.

- a. Din pricina unor activiști politici, bunicul a întâmpinat dificultăți în activitatea lui profesională.
- b. Deși nu era bogat, în ochii unora, bunicul putea să pară prea cheltuitor.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Îi plăcea să dea pasențe și știa unele complicate gen Vesela și Trista, cu câte două pachete de cărți. _____ (1) și se adâncea în ele, până când, prin preajmă, apăream eu, micul drăcușor. Știa ce aveam de gând și încerca să mă convingă să stau departe, până termină pasența. Mă ruga să am puțină răbdare pentru că _____ (2) Mie, însă, nici nu-mi trecea prin cap să aștept. Odată mă repezeam pe lângă el și îmi înfingeam mâinile printre cărțile de pe masă, stricându-le ordinea. Niciodată nu reușea să mă oprească și de fiecare dată se supăra foarte tare. _____ (3), după câteva admonestări pe ton mai ridicat, se resemna și începea să-mi acorde atenție. Vrând-nevrând, trebuia să se supună vreunui joc inventat de mine sau mai știu eu căror altor dorințe copilărești. Profitam din plin de faptul că _____ (4).

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

- a. era un om bun
- b. Tot de fiecare dată însă,
- c. apoi o să se joace și cu mine
- d. îmi plăcea mai mult bunica
- e. Le înșira pe toată masa din sufragerie

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *spre, în, l-a, la, a, ale, ai, vorbește, vorbească, vorbești, veseli, întunecate, întunecați, mari*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Eram încă foarte mic când l-au dus _____ (5) spital. Au fost niște zile în care _____ (6) mei erau foarte încordați. Se întâmpla ceva neobișnuit. Bunica avea o privire absentă, cum nu i-o mai văzusem vreodată, și evita să _____ (7) cu mine. Apoi, într-o zi, casa s-a umplut de unchi și mătuși îmbrăcați elegant, în culori _____ (8). Cu fețe îngândurate, mă mângâiau pe cap și-mi puneau întrebări formale. Nimeni nu mi-a spus nimic. Nici eu n-am întrebat nimic.

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Bunicul avea cap mare, avea brațe mari, avea palme mari, avea picioare mari. La el totul era mare în casa noastră în care totul era mic. (...) Pe vremea aceea bunicul era tot mare și nu-l știu nici măcar din vreo fotografie mic. Istoria lui începe vag, prin tinerețea lui, când era holtei în Maramureș, în satul Remetea, unde s-a născut. Eu cred că el n-a avut copilărie, căci nimeni nu mi-a povestit-o sau cel puțin nu-mi aduc aminte și, dacă nu mi-o amintesc, înseamnă că n-a fost. Eu asta cred, o credeam încă de când eram copil și mă duceam la meditații, la orele de matematică din cartierul Grigorescu, unde stăteau doar oamenii bogați, medicii și universitarii și scriitorii, așa credeam eu, fiindcă scriitorii sunt niște oameni importanți, de vreme ce apar în manualele școlare, și pot să dea naștere lumilor care nu există, pentru că, de fapt, nu există nimic, decât povestea asta a mea, copilul care trece pe strada Vlahuță, imaginându-și că e un actor într-

un film pe care undeva, într-o altă galaxie, niște uriași cu vieți infinit de lungi îl urmăresc cu atenție.

Nu știu decât din cărți cum veneau atunci oamenii de la țară la oraș. Ce era orașul atunci pentru oameni ca bunicul, ca bunica? Cum ajungea o femeie dintr-un sat din județul Cluj să întâlnească un bărbat dintr-un sat din Maramureș? Bunicul și bunica trăiseră în Remetea, unde avuseseră și slujitoare, sau poate doar bunicul, când fusese el mic, avusese slujitoare, angajată de străbunicii mei despre care nu știu nimic, o slujitoare din satul Coaș, în care am fost cândva, străbătând ulițele de lut, și am intrat într-o casă sărăcăcioasă, tot din lut, în care locuia femeia asta. Sau poate nu am fost niciodată acolo, ci doar mi-a jucat memoria o festă, pentru a acoperi un gol, așa cum uneori, trecând timpul, pentru a ne justifica rămânerea într-un sentiment, proiectăm asupra istoriei lui tot felul de semnificații care nu fac corp comun cu evenimentele din care e alcătuită această istorie. (...)

Horea Corcheș, *Un tren fără o oră precisă de sosire*, din vol. *O rochiță galbenă ca o lămâie bine coaptă*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Un tren fără o oră precisă de sosire* de Horia Corcheș este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a bunicului, menționând o particularitate de construcție a acestui personaj. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă e important sau nu e important să cunoști istoria familiei din care faci parte*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Bunicul* de Andrei Manolescu/*Un tren fără o oră precisă de sosire*, din vol. *O rochiță galbenă ca o lămâie bine coaptă*, de Horia Corcheș).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Piața Muzeului este cea mai veche piață din Cluj, fiind situată în centrul primei incinte fortificate a vechii cetăți. Numită în trecut *Piața Mică*, acum îndrăgita piață își trage denumirea de la *Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, aflat în capătul vestic al pieței. Pe lângă muzeu, alte repere importante din *Piața Muzeului Cluj* sunt *Biserica Franciscană*, ce domină latura estică a pieței, *Obeliscul Carolina*, amplasat în fața bisericii, sau *Palatul Mikes*, aflat pe latura de nord a pieței. Pe timpul verii, piața în sine devine un punct de atracție pentru clujenii și turiștii însetați de câteva momente de relaxare la una dintre numeroasele terase de aici. Mereu populată, mereu animată, mereu vizitată, fie și în trecere, *Piața Muzeului* este un loc al întâlnirilor cu prezentul dinamic al urbei, dar și cu atmosfera medievală din vechea cetate. (...) **Obeliscul Carolina** este primul monument laic al Clujului (fără semnificație religioasă), fiind amplasat în *Piața Muzeului Cluj* în anul 1898 – după mutarea lui din *Piața Mare* (actuala *Piața Unirii*) pentru a face loc statuii lui Matia Corvin acolo. Unul dintre cele mai reprezentative monumente publice neoclasiche din Transilvania, *Obeliscul Carolina* a fost ridicat în urma vizitei împăratului Francisc I și a soției acestuia, Carolina Augusta la Cluj, în 1817. Era primul cuplu imperial care vizita orașul, scopul vizitei fiind de a liniști spiritele în urma foametei cauzate de războaiele napoleoniene. Construcția este un omagiu adus generozității împărătesei Carolina Augusta care, pe perioada vizitei, a făcut o donație importantă către spitalul orașului, precum și numeroase alte acte de caritate pentru cei săraci. Atât spitalul, cât și piața în care se afla acesta, au primit numele de *Carolina* (mulți clujeni încă fac referire la *Piața Muzeului* ca fiind *Piața Carolina*). (...) Pe lângă aceste edificii și monumente istorice, clujenii și turiștii care explorează zonele pietonale din vechea cetate, vor descoperi la sud de *Piața Muzeului Cluj*, locul nașterii lui Matei Corvin, cel mai puternic principe al Transilvaniei și rege al Ungariei între anii 1443-1490. În zona pietonală, în apropiere de *Casa Matia*, se mai află *Casa Tipografului* și *Casa Tauffer*, precum și tarabele actualilor meșteri populari, terase și diverse bunătăți în trăsură.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Obeliscul Carolina a fost mutat din Piața Mare pentru a fi înlocuit de

- a. tarabele meșterilor populari.
- b. statuia lui Matei Corvin.
- c. Biserica Franciscană.
- d. Casa Matia.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. *Piața Muzeului* este o piață din Cluj, situată în centrul primei incinte fortificate a noii cetăți.
- b. Fosta Piața Mică este frecventată nu doar de localnici.

- c. Vara, *Piața Muzeului* atrage prin *Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, *Biserica Franciscană* și prin *Obeliscul Carolina*.
- d. Piața Muzeului este locul întâlnirii prezentului urbei cu trecutul medieval.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Biserica Franciscană este unul dintre cele mai vechi lăcașuri de cult din Cluj, fiind construită pe locul în care se afla o veche biserică romano-catolică, _____(1), care a fost distrusă în urma invaziei tătarilor din 1241. Actuala biserică a fost ridicată astfel în perioada 1260 – 1290, fiind proiectată într-un stil romanic târziu. Mănăstirea a fost ridicată lângă biserică de către dominicani, lucrări inițiate în anul 1442, cu sprijinul lui Ioan de Hunedoara. _____(2), clădirea mănăstirii a fost folosită și ca locuință pentru regina Izabella a Ungariei (în 1557). În perioada 1693 – 1725, aici funcționa școala iezuiților, iar ulterior franciscanii adăposteau o vestită bibliotecă _____(3). Între anii 1906 – 1948, în mănăstire _____(4) ce tipărea reviste religioase. Din momentul desființării ordinelor religioase de către autoritățile comuniste și până în prezent, clădirea mănăstirii adăpostește „Școala de Muzică” – actualul Liceu de Muzică „Sigismund Toduță”.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

- a. fiind transformat în școală unitariană
- b. a funcționat tipografia Sfântul Bonaventura
- c. ale cărei colecții depășeau o mie de volume
- d. De-a lungul timpului
- e. prima din Cluj (!)

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *al, a, ce, ca, după, una, cine, unul, aceea, cel, ai, acei*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Palatul Mikes se află pe latura nordică a pieței, în imediata vecinătate _____(5) obeliscului. Clădirea a fost construită în secolul al XVIII-lea, _____(6) modelul Palatului Bánffy, și este _____(7) dintre palatele reprezentative ale barocului din Cluj. Palatul avea o serie de apartamente și spații de închiriat _____(8) asigurau o sursă de venit pentru familia Mikes. În secolul al XIX-lea, edificiul era cunoscut ca fiind „Casa pentru nașteri”. Acest fapt se datora închirierii a numeroase astfel de spații pentru maternitatea spitalului din vecinătate.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Bătrânul se născuse la Cluj, în 1935, ca fiu al unui funcționar al Poștei. După ce terminase școala de telegrafie s-a angajat și el la Poștă. A lucrat acolo fără întrerupere toată viața, până la pensionare. A fost un funcționar model. Nu a lipsit niciodată, nu și-a luat concedii medicale și nu a întârziat nicio zi de la birou. Era și avantajat de faptul că locuia aproape de Poștă și putea să ajungă pe jos la serviciu, în doar câteva minute. Fiica lui bănuia că drumul la piață, care trecea chiar pe lângă Poștă, îi amintea cumva bătrânului de anii de serviciu. Nu a încercat să-l facă să

renunțe la mersul la piață, străduindu-se să-i ofere în fiecare zi un motiv de a ieși la cumpărături. În acea zi, îi ceruse roșii pentru omleta nepotului. Intenționa să-l dezobișnuiască pe băiat de a mai pune ketchup pe omletă și să-l învețe să mănânce mai sănătos.

- Unde l-ai întâlnit? îl întrebă fiica, întorcându-se spre el, dar fără să piardă din vedere uleiul încins din tigaie.
- Lângă Statuă! zise tatăl însuflețit.
- Lângă Statuă? se miră ea, întorcându-se spre el. (...) Asta însemna că tatăl își modificase traseul, făcând un mic ocol prin Piața Muzeului. (...) De regulă, cu cele mai multe cunoștințe se întâlnea în Piața Mihai Viteazul în timp ce târguia zarzavatul sau legumele. De roșii uitase, fără îndoială.
- Ne-am oprit pe bancă, lângă statua Carolinei, și-am depănat amintiri. În ungurește, în românește... Ne-am amintit cum ne jucam împreună pe Canalul Morii, necăjind vara rațele cu un băț lung la capătul căruia prindeam un laț. Iar iarna, dacă apa îngheța, improvizam patine și ne dădeam pe gheață...(....).

Florina Ilis, *Piața Muzeului*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Piața Muzeului* de Florina Ilis este *prietenia ca experiență fundamentală a existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, rolul indicilor spațiali și temporali din fragmentul selectat din opera literară *Piața Muzeului* de Florina Ilis. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă e importantă sau nu e importantă pentru un turist cunoașterea istoriei unui loc pe care urmează să îl viziteze*.

Vei avea în vedere:

18 puncte

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Piața Muzeului Cluj*, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/> *Piața Muzeului* de Florina Ilis).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 8

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ce credeți că este poezia?

Niște pene de păun, mi-a venit în minte. După aceea mi-a venit în minte o întreagă planetă. Putem să ne imaginăm o lume învelită în ocean, în creste muntoase, în pene de struț, în tot felul de lucruri, care sunt foarte puternice vizual, și să ne gândim că ele sunt poezia. Dar sigur că poezia, ca să răspund la întrebare, este în primul rând emoție, nu cred că există poezie fără emoție. Poezia bună, desigur. Există și foarte multă poezie proastă, făcută doar din cuvinte. Poezia este ceva de dincolo de cuvinte și presupune concentrare de sensuri. Să ne închipuim o valiză în care nu ideea de valiză contează, nu culoarea valizei, nu faptul că tu o iei și te duci nu știi unde, ci ce se găsește în valiză. Aceea e poezia, tot ce poate încăpea în valiză, inclusiv o planetă și aripile ei de păun. Păuni mari, albi.

Unde putem găsi poezia?

În jur. Lucrând mult cu oameni tineri, le spun mereu: uitați-vă la ceea ce vedeți. Încercați să deschideți pleoapele nu doar către afară, ci și către înăuntru. Ieri, pe pista aeroportului, am văzut țâșnind din asfalt soarele. Era un soare roșu care apăruse în capătul acelei mari întinderi cu marcaje. Oamenii așteptau să urce pe scara avionului, doar doi-trei, cei mai de la coadă, s-au întors o clipă, au scos telefoanele și-au fotografiat soarele. După care, cu spatele, au mai stat cinci minute, fără să se mai uite o clipă la spectacolul fantastic de lângă ei. Au plecat ducând o imagine captată de telefon, fără să ia poezia. Poezia era peste tot, ei se scăldau în poezie și nu simțeau lucrul acesta. Niciunul nu era poet.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Scriitoarea consideră că poezia bună este

- valiză.
- pene de struț.
- emoție.
- un soare roșu.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Poezia bună este ceva dincolo de simțuri și implică concentrare de sensuri.
- Poeta le cere oamenilor tineri să se uite mereu la ceea ce sunt pentru a găsi poezia.
- Intervievatorul vrea să știe unde plecau oamenii care așteptau să urce pe scara avionului.
- Ioana Nicolae consideră că mulți oameni sunt sensibili la frumos fără să fie poeți.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai

8 puncte

Putem să vorbim aici despre un ochi poetic care se formează?

Un ochi poetic... Nu, hai să facem așa. Sunt întrebări foarte grele, toată cultura se referă la ele. Putem să vorbim aici despre talent, despre felul în care simți lucrurile. Nu poți să scrii poezie fără talent, cum nu poți să faci artă fără talent, nu poți să faci sculptură fără să te antrenezi îndelung în asta. Nu poți să pictezi fără să ai talent. _____(1). Oamenii gândesc poetic, gândesc artistic, însă doar unii dintre noi pot să ia poezia și să le-o arate celorlalți. Este simplu, e o chestiune de talent. Ai sau n-ai acest talent. E absolut greșit să-și imagineze cineva că performanța în arte se poate învăța. _____(2). Consumator de artă ești, toți putem fi emoționați de o operă de artă. Asta avem, simț artistic avem cu toții. Unii mai mult într-o direcție, alții în alta. Toți simțim muzica, dar unii dintre noi nu doar aud muzica, ci o și văd. Aici e diferența.

Și dacă te antrenezi în timp, dacă citești mai mult, îți deschizi orizontul?

Firește, nu poți să faci performanță în artă fără să te antrenezi. _____(3). E ca și cum ai vrea să joci jocurile olimpice la atletism și să nu alergi niciodată. Păi cum? După cinci minute cazi. Antrenamentul cultural în poezie, pentru că vorbim despre poezie, înseamnă foarte multă lectură. Literatura e un construct complex pe care tu trebuie să ajungi să-l cunoști. _____(4). E cea mai săracă poezie care a existat vreodată. S-a îndepărtat catastrofal de public, nici cititorul de poezie neo-modernistă, de exemplu, n-o mai simte ca fiind poezie. Contează un tip de discurs, minimalist, denotativ. Or poezia adevărată are mereu și valuri de adâncime, dacă nu chiar insule ascunse în adânc, sau uragane, sau sisteme solare.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

- a. Nu poți ieși poet din nimic. Asta este cea mai mare eroare pe care o poate imagina cineva.
- b. Sau să cânti. Așa e și la poezie. Unii oameni, mai toți de fapt, încremenesc imaginea cu un ecran și fug și alții, foarte puțini, încearcă să facă mai mult.
- c. E adevărat că de vreo două decenii ca să zic așa, poezia noastră e asumat aridă, nu are estetică, îi lipsesc podoabele.
- d. N-am cum să ajung un sculptor orice aș face. Pentru că nu te faci artist, ci te naști artist.
- e. Cei ce scriu ar fi bine să știe că nu orice gând care-ți vine e poezie.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *este, de la, va fi citit, ar fi, toți, unele, toate, a fost, vei fi citit, din, dinspre*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată.

8 puncte

_____(5) bine să fie. Poate că o datorie a creatorilor de poezie e să-și convingă publicul, să-și respecte publicul. _____(6) parcursul meu literar am învățat că pe un cititor trebuie să-l și iubești un pic, nu doar să-l contrariezi, nu doar să-l șochezi. E bine să intri într-o comunicare cu el, altfel nu _____(7). Dacă începi să-l înjuri, publicul pleacă, nu e masochist. [...] Și-atunci depinde foarte mult de cum va evolua poezia. Nu e ușor pentru poeți când dragostea este filtrată printr-un live făcut pentru prietenii de pe Instagram, când peste răsărituri se pun _____(8) filtrele, când cuvintele scrise sunt tot mai desuete.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Poetul ca și soldatul
nu are viață personală.

Viața lui personală este praf
și pulbere.[...]

Să nu-l credeți pe poet când plânge
Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui
El a stors lucrurile de lacrimi
El plânge cu lacrima lucrurilor.

Poetul e ca și timpul
Mai repede sau mai încet
mai mincinos sau mai adevărat.

Feriți-vă să-i spuneți ceva poetului
Mai ales feriți-vă să-i spuneți un lucru adevărat

Dar și mai și, feriți-vă să-i spuneți un lucru simțit
Imediat el o să spună că el l-a zis,
și o să-l spună într-așa fel încât și voi
o să ziceți că într-adevăr
el l-a zis.

Dar mai ales vă conjur,
nu puneți mâna pe poet!
Nu, nu puneți niciodată mâna pe poet!.

... Decât numai atunci când mâna voastră
este subțire ca raza
Și numai așa mâna voastră, ar putea
să treacă prin el.

Altfel ea nu va trece prin el,
și degetele voastre vor rămâne pe el,
și tot el va fi acela care se va lăuda
că are mai multe degete decât voi.

Și voi veți fi obligați să spuneți o da,
că într-adevăr el are mai multe degete..

Dar e mai bine, dacă-mi dați crezare,
cel mai bine ar fi să nu puneți
niciodată mâna pe poet.

... Și nici nu merită să puneti mâna pe el.

Poetul e ca și soldatul
nu are viață personală.

Nichita Stănescu, *Poetul ca și soldatul*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Poetul ca și soldatul* de Nichita Stănescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, relația dintre eul liric și ceilalți, având în vedere ipostaza lirică asumată de către acesta. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă omul contemporan mai apreciază sau nu mai apreciază arta autentică*. **18 puncte**

Veți avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Poetul ca și soldatul* de Nichita Stănescu/*Ioana Nicolae* în interviu cu *Antonia Mihăilescu* publicat pe <https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>).

Veți avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților

componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 9

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Liderii sunt acele persoane care își asumă responsabilitatea de a ghida o echipă, de a-i influența pozitiv pe ceilalți, dar și de a-i motiva constant, pentru a atinge un obiectiv comun. Aceștia nu sunt neapărat persoanele cu funcții înalte într-o întreprindere/firmă, ci mai degrabă cineva care inspiră și are capacitatea de a coordona.

Există mai multe tipuri de lideri, fiecare având caracteristici distincte. De-a lungul timpului, diverse tipologii de leadership s-au evidențiat, fiecare având propriile trăsături specifice care contribuie la succesul în coordonarea celorlalți.

Vorbim, în primul rând, de liderul autocrat, care ia decizii singur, fără a consulta restul oamenilor pe care îi are sub coordonare. Este foarte autoritar și așteaptă ca subordonații să-i urmeze instrucțiunile fără a le pune la îndoială sau a le mai dezbate. Acest stil poate fi eficient în situații de criză sau când este nevoie de decizii rapide, dar poate limita creativitatea și inițiativa celorlalte persoane.

Apoi, este important să discutăm și despre definiția liderului democratic, care, spre deosebire de liderul autocrat, implică și echipa în procesul decizional. Acesta îi ascultă activ pe cei din jurul său, ba chiar încurajează participarea lor constantă la discuții. Acest lucru îi poate face pe cei din echipă să fie mai motivați și poate duce la soluții inovatoare.

De asemenea, mai este important de știut și ce înseamnă un lider „laissez-faire”. Acesta adoptă în cea mai mare parte a timpului o abordare pasivă, oferind membrilor echipei libertatea de a-și desfășura activitatea fără intervenții frecvente și oferind ajutor atunci când este întrebat. În acest mod, el poate vedea exact la ce se gândesc cei din echipa sa și cât de mare este nivelul lor de creativitate și de rezolvare a problemelor.

Acestea nu sunt singurele tipuri de lideri, dar sunt cele mai recunoscute. Totodată, un lider autentic poate combina diverse abordări pentru a se adapta contextului și nevoilor echipei, construind astfel un grup de succes.

Un lider trebuie să posede o gamă variată de caracteristici, care sunt esențiale pentru toți cei care ocupă această poziție. Pe lângă autoritate, este necesar să dețină și o serie de alte abilități pentru a finaliza cu succes diverse sarcini.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform clasificării prezentate în text, situațiile limită pot fi depășite prin coordonarea de către

- a. un lider autoritar.
- b. un lider democrat.
- c. un lider „laissez-faire”.
- d. aceste aspecte nu intră în atribuțiile liderilor.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Condiția necesară pentru a fi un lider de succes este deținerea unei funcții de conducere.
- b. Un lider democrat inițiază discuții constructive cu membrii echipei, pentru a ajunge împreună la soluțiile cele mai potrivite.
- c. Abordarea pasivă presupune o lipsă de implicare din partea liderului, care lasă echipei responsabilitatea rezolvării problemelor.
- d. Un lider responsabil își menține abordarea față de membrii echipei pe care o coordonează pentru a nu-și pierde autoritatea.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Caracterizarea unui lider trebuie să înceapă, în primul rând, cu termenul „viziune”. Este esențial ca acesta să aibă o direcție clară și să fie convingător, astfel încât să poată inspira încredere celor din jur.

În plus, printre caracteristicile unui lider de succes se numără și integritatea. ____ (1) Procedând astfel, va câștiga încrederea echipei, ceea ce va contribui la o colaborare mai bună și la îmbunătățirea performanței zilnice.

____ (2) Este necesar ca acesta să transmită informațiile relevante într-un mod ușor de înțeles, pentru ca echipa să livreze servicii de calitate, conform așteptărilor.

Un lider nu trebuie să fie definit doar de abilitățile sale de conducere, ci și de un set solid de valori și un caracter remarcabil. Acești factori sunt fundamentali pentru a construi încredere și a inspira pozitiv echipa din jurul său.

O parte din calitățile unui bun lider sunt și responsabilitatea și altruismul. ____ (3) Empatia și inteligența emoțională sunt alte două calități ale liderului de succes. Capacitatea de a înțelege și a răspunde nevoilor celorlalți este esențială.

De-a lungul istoriei, aceste abilități de lider au fost adesea demonstrate de diverse personalități. Nelson Mandela, de exemplu, a transformat lupta împotriva apartheidului într-un simbol global al dreptății, iar Jacinda Ardern este recunoscută pentru modul empatic și uman în care a gestionat crizele naționale, devenind un exemplu de leadership orientat către comunitate.

____ (4)

Un adevărat lider trebuie să posede o gamă variată de calități pentru a atinge performanțele dorite și pentru a construi o echipă unită și eficientă.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

- a. Acesta trebuie să aibă constant o atitudine pozitivă, găsind oportunități acolo unde alții văd doar obstacole.
- b. Acesta trebuie să respecte mereu principiile etice și morale și să fie transparent atunci când oferă feedback sau comunică alte informații.
- c. Un lider bun își asumă propriile decizii și acțiuni și pune interesele echipei sau ale organizației înaintea celor personale.
- d. Mai mult, când vorbim despre caracteristicile unui lider eficient, trebuie să mai menționăm și abilitatea de a comunica clar și concis.
- e. La fel, Martin Luther King Jr. a arătat prin viziunea sa pentru egalitate și justiție socială ce înseamnă să fii un lider autentic, iar Oprah Winfrey a influențat milioane de oameni datorită inteligenței sale emoționale și empatiei.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *când, aceștia, să afle, persoană, cum, se află, acestea, aceste, persoanei, unde, să se afle, persoane*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Un lider care dorește în fiecare zi să se autodepășească și ____ (5) cum să fie un lider de succes, va urma și cursurile de agile learning, care oferă soluții excelente pentru organizațiile orientate spre performanță. ____ (6) nu sunt utile doar pentru a deveni cel mai bun lider, ci și pentru angajații din echipă, deoarece oferă o platformă de eLearning, ____ (7) accesul este nelimitat la o gamă variată de informații, dar și la monitorizarea zilnică a progresului. Există mai multe programe de acest tip care pot fi luate în calcul, iar fiecare dintre ele pune accentul pe soluții de training digitalizate și personalizate, în funcție de nivelul fiecărei ____ (8) de acumulare a informațiilor și de învățare. În acest fel, toți membrii din echipă pot ajunge cu timpul la același nivel, iar productivitatea organizației poate fi una mult mai mare.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Luasem masa la restaurantul de pe strada Regală, în grădină, cu doi scriitori. Am mâncat tot timpul, enervat, feluri de mâncare sălcie, am băut apă caldă și leșioasă, vin cu gust de limonadă. Toate acestea, pentru că n-am avut curajul să declar celor doi scriitori, cu care sunt prieten de altfel, că eu nu pot sta la altă masă decât la ceea la care sunt obișnuit, că nu mă pot înțelege cu alt chelner decât cu cel care mă servește de obicei. Unii cred că asta e un început de manie (cum mi se spune), oricum, mi-a fost frică să le spun celor doi că nu-mi place să schimb masa la restaurant, căci ar fi zâmbit indulgent și zâmbetul acesta indulgent mi-ar fi tăiat toată pofta de mâncare.

Ei sunt doi scriitori cunoscuți tuturor celor care călătoresc cu trenul și profesorilor de limba română, au un fel de certitudine în calmul și în politețea lor indiferentă și comodă, care contrastează cu graba și excesul de zel pe care-l arăt eu în fiecare gest când vorbesc cu ei. Îmi spun cu un ton îndepărtat și deferent: „Diplomatule”, „Aviatorule”. Știu că și ei sunt măguliți să stea la masă cu mine, din cauza numelui și a situației mele în ministerul de externe, dar e în asta ceva gratuit, așa cum cei care îmbracă un frac de închiriat, îl disprețuiesc și îl afișează totuși. La rândul meu, am pentru ei stima pe care o ai pentru lucrurile pe care n-ai să le poți face. Admiram pe cei care joacă tenis și, cu destulă trudă, am devenit campion regional de tenis, am ținut să se vorbească, să se amestece în convorbire, fraze despre modul în care dansez, iar azi fetele mă anunță la telefon să viu negreșit la bal „și să dansez numai cu ele”. Fac box, am trei cai de curse dintre care unul a luat premiul Solon. Cu atât mai mare e meritul meu că l-am putut cuceri cu un grajd de trei cai numai. Am avut două accidente de automobil despre care a vorbit toată presa și îndeosebi „Le Progres” la cronică mondenă. Am încercat trei recorduri cu avionul, numai după doi ani de pilotaj, căci abia de atunci încoace m-am decis.

Toate le-am făcut în viață, și tot ce mi-a stârnit amorul propriu e trecut în activitatea mea ca într-un memoriu de carieră. Numai scriitor știu că oricât aș vrea, orice aș face și oricât m-aș storce, n-aș putea deveni niciodată și, de aceea, stau cu sfială alături de cei doi prieteni, căci zâmbetele lor mă umilesc puțin, nu mult, așa cât s-ar apleca o trestie sub apăsarea vântului.

Eram strâmtorat, eu atât de sigur de mine de obicei, nu eram parcă la locul meu, nu reușeam să fiu eu, cum nu izbutești să ai mersul și silueta ta, dacă ți-a intrat o pietricică în pantof.

Am mâncat în silă o farfurie de salată de vinete cu gust de dovleci tocați și cu untdelemn unsuros, pentru că tovarășii mei de masă mâncau cu prea multă poftă, și mi s-ar fi părut inconvenabil ca eu să declar că un fel atât de apreciat de ei, nu e comestibil.

De-abia am așteptat plecarea. Ne-am despărțit foarte cordial în fața restaurantului, rugându-i să-mi trimită și mie revista pe care voiau s-o scoată. Cred că am făcut și o supremă impolitețe, întrebând cum pot plăti abonamentul, ba încă ducând și mâna la portmoneu. A fost numai o precipitare mintală. Eu, care sunt dat în cercurile noastre drept model de atitudine degajată și liniște de spirit (pentru că totdeauna mă consider cel puțin egalul celor cu care vorbesc, dacă nu în orice caz din aceeași lume cu ei) sunt timid, în fața celor pe care-i admir. Nu găsesc nici explicația pe care o caut disperat și nici echilibrul după care mă chinuiesc cu îndârjire.

Camil Petrescu, *Patul lui Procust*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Patul lui Procust* de Camil Petrescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, conflictul pe care îl trăiește personajul narator, susținându-ți afirmațiile printr-o secvență semnificativă. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă scriitorul are sau nu are un statut privilegiat în societate*. **18**

puncte

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale* pe www.eucom.ro/ *Patul lui Procust* de Camil Petrescu)

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;

- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Omul prezentului și al viitorului este omul „hotărât”, care știe exact cine este și ce vrea și care își afirmă certitudinile ca pe niște cărți de vizită care îl recomandă drept un om cu scopuri și planuri clare. Dar oare acest tip de angajament, fără urmă de tăgadă, este oare cu adevărat adaptativ pentru dezvoltarea personală autentică?

Formarea identității este importantă pentru stabilirea unui sens și a unui scop în viață, dar și invers, sensul în viață facilitează formarea și consolidarea identității. Spre exemplu, modelul capitalului identității susține că adolescenții cu identitatea asumată tind să interpreteze experiențele de viață în termenii obiectivelor personale pe care le dețin și urmăresc. Acești adolescenți se percep ca având putere de decizie și capacitatea de a-și autodirecționa viața de zi cu zi pentru a-și atinge obiectivele urmărite. Astfel, conceptualizarea vieții ca fiind organizată în jurul unor obiective pe care le urmăresc (de exemplu, angajamente identitare) îi ajută în găsirea sensului acțiunilor proprii. La rândul său, găsirea unui rost al vieții contribuie la consolidarea angajamentelor identitare actuale prin implicarea activă în explorarea amănunțită a deciziilor prezente care sunt evaluate ca fiind valoroase și relevante din punct de vedere personal.

Preocupările existențiale (de exemplu, *Ce rost am în această lume? Face vreo diferență faptul că eu exist? Acțiunile mele chiar schimbă cu ceva lumea? Care sunt lucrurile care contează cu adevărat în viața mea? Va rămâne ceva în urma mea?*) implică cel mai adesea multă căutare și explorare și mai ales reconsiderări ale unor scopuri sau alegeri deja asumate. Acestea aduc cu ele și un grad destul de mare de disconfort subiectiv, marcând acele perioade de destabilizare personală, în care nu se întrevide „luminița” de la capătul tunelului.

Negru-Subțirică, Pop, Luyckx, Dezutter și Steger (2016) au analizat modul în care procesele identitare sunt relaționate în timp cu căutarea și respectiv prezența unui sens al vieții. Eșantionul implicat în studiu a cuprins 1.062 de adolescenți (59,4% fete), care au completat aceleași instrumente de trei ori pe parcursul unui an școlar.

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții:
Despre sens și direcție*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**
Eșantionul implicat în studiu a completat același instrument de
- a. 9 ori.
 - b. 5 ori.
 - c. 4 ori.
 - d. 3 ori.
- II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**
- a. O caracteristică specifică doar omului prezentului este stabilirea unor scopuri clare.
 - b. Stabilirea unui scop în viață se află în strânsă legătură cu formarea identității.

- c. Reconsiderarea unor scopuri poate provoca uneori disconfort.
- d. Implicarea activă a adolescenților presupune explorarea amănunțită a deciziilor prezente.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Ideea de identitate a devenit tot mai importantă în analiza unei dezvoltări coerente a sinelui în adolescență și la vârsta adultă.____(1)

Spre exemplu, un adult își împarte cel mai adesea resursele psihice și de timp între rolul de (auto)angajat, de părinte, de fiu sau fiică, de prieten, ca să enumerăm doar câteva dintre rolurile „standard” de viață.____(2)

Fiecare domeniu de viață poate fi extrem de solicitant, impunând un angajament personal puternic, în detrimentul celorlalte domenii.____(3)

Aceste evaluări externe sunt dublate de autoevaluări, în care persoana contrapune realității o grilă proprie de examinare a măsurii în care a realizat cu succes un anumit rol de viață (de exemplu *Ce doresc de la mine ca angajat? Cum mă văd ca un bun părinte?*).____(4)

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

- a. Pe parcursul unei săptămâni își negociază resursele personale, interesele, abilitățile și timpul pentru a merge la muncă, a petrece timp cu copiii și soțul/ soția, a-și vizita părinții și a se întâlni cu prietenii.
- b. Astfel, această dublă evaluare a performării în viața de zi cu zi (evaluarea celorlalți și auto-evaluarea) poate deveni extrem de stresantă, mai ales atunci când rolurile de viață solicită aceleași resurse limitate ale persoanei.
- c. Această idee se impune deoarece lumea de azi impune și cultivă o pluralitate, adesea conflictuală, a rolurilor definitorii de viață.
- d. O eternă luptă a cercetătorului din domeniile socio-umane constă în evidențierea rolului teoriilor științifice și al cercetărilor.
- e. De asemenea, fiecare domeniu de viață are o serie de prescripții și norme de reușită (de exemplu *Ce trebuie să faci/ obțină un angajat de succes? Ce ai de făcut ca să fii un părinte bun?*) care sunt validate social și cultural.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *de, la, a, al, din, care, căruia, sau, iar, dar*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

O definiție____(5) sinelui prin asumarea unor identități ferme legate____(6) anumite roluri sau domenii de viață dau coerență și unicitate existenței noastre, ____ (7) ne oferă și un sentiment de continuitate în timp. Ca să luăm un exemplu, un tânăr ____ (8) tocmai a terminat facultatea alege să nu urmeze un program masteral.

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Deasupra patului ce-și frânge de mult icoana venerată,
În apa ei, oglinda râde din răsărit până-n amurg,

Și stă pe zid, mai albă vara și iarna mai întunecată,
Clepsidră-n care nu se vede nisipul clipelor ce curg.

Se schimbă tot ce are formă, dar ea rămâne neschimbată.
Și soarbe gesturile noastre în ochiu-i rece și fatal,
Iar, martoră, nepăsătoare, ea stă în veci ne-nduplecată,
Atât în nopțile de doliu, cât și-n luminile de bal.

Și viața noastră-ntreagă tace în fundul tainicei oglinde;
Revăd pe mama cum s-apeacă d-asupra leagănului meu,
Văd zâmbetul blajin al tatei și-nduioșarea mă cuprinde,
Simțind că umbră cum sunt dâșii curând-curând voi fi și eu.

Și mâine altul o să vie în apa ei să-și vadă chipul,
În cadru-i trist punând o formă ce se va șterge cum s-au șters
Atâția pași pe malul mării, împrăștiați ca și nisipul
Pe care vântu-l ia și-l duce, cum poartă faima câte-un vers.

Și trecător și el ca mine prin viață ca printr-o oglindă,
Văzând-o-n negru-mbrobodită, cum stă pe zid nepăsător,
În sfâșierea dureroasă ce sufletul o să-i cuprindă,
Va înțelege plânsul tainic al lucrurilor ce nu mor.

Cincinat Pavelescu, *Oglinda* (1920)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele operei literare *Oglinda* de Cincinat Pavelescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 20 de cuvinte, două mărci lexico-gramaticale ale eului liric, exemplificându-le. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi dacă, *din perspectiva dezvoltării personale, e esențial sau nu e esențial să rămâi consecvent obiectivelor stabilite în adolescență.* **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *subiect și*

alteritate. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție* de Oana Negru-Subțirică / *Oglinda* de Cincinat Pavelescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
-valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 11

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Până la începutul secolului XX, oamenii credeau că timpul este absolut. Descoperirea faptului că viteza luminii este aceeași pentru orice observator a condus la teoria relativității și la abandonarea ideii unui timp absolut și unic. Cu alte cuvinte, e posibilă călătoria în viitor sau în trecut? În „Mașina timpului”, în 1895, H.C.Wells a explorat aceste posibilități, așa cum au făcut-o și alți autori de SF. Multe din ideile SF, cum ar fi submarinele și călătoria pe lună au devenit însă realități ale științei.

Călătoria în timp este posibilă. Relativitatea ne arată că se poate construi o mașină a timpului care să vă arunce înainte în timp. Vă urcați în mașină, așteptați, coborâți și descoperiți că pe pământ a trecut mult mai mult timp decât pentru dumneavoastră. Astăzi încă nu avem tehnologia pentru așa ceva, dar e doar o treabă ingierească, deoarece știm cum o putem face. Astfel, în timp ce vă aflați în mașina timpului, ea demarează, accelerează, până aproape de viteza luminii, continuă să meargă un timp așa (în funcție de cât de mult vreți să călătoriți înainte în timp), după care se întoarce. Faptul că mașina timpului este și un vehicul spațial nu trebuie să vă surprindă, deoarece, în conformitate cu relativitatea, spațiul și timpul sunt corelate. În orice caz, în ceea ce vă privește, singurul „loc” în care vă veți găsi pe durata întregului proces este interiorul mașinii timpului. Iar când veți ieși de acolo, veți descoperi că pe Pământ a trecut mai mult timp decât pentru dumneavoastră. Ați călătorit în viitor. Dar puteți să vă mai întoarceți? Putem crea oare condițiile necesare pentru a călători înapoi în timp?

Primul indiciu că legile fizicii pot realmente permite oamenilor să călătorească înapoi în timp a apărut în 1949, când Kurt Godel a descoperit o nouă soluție a ecuațiilor lui Einstein. Întregul Univers se rotește.

La fel ca orice altă formă posibilă de deplasare mai rapidă decât lumina, găurile de vierme v-ar putea permite să călătoriți în trecut. Ideea găurilor de vierme situate în diferite regiuni ale spațiului – timp nu este o invenție a scriitorilor de SF, ci are o proveniență foarte respectabilă. În 1935, Einstein și Nathan Rosen au scris o lucrare în care au arătat că relativitatea generală permite ceea ce ei au numit punți, cunoscute azi sub numele de găuri de vierme. După cum sugerează numele, o gaură de vierme este un tub subțire de spațiu-timp care poate conecta două regiuni aproape plate aflate la mare distanță una de alta. Este ca și când v-ați afla la poalele unui lanț de munți înalți. În mod normal, ca să treceți dincolo, trebuie să urcați mult, apoi să coborâți mult – dar nu și în cazul în care acolo ar exista o gaură gigantică de vierme săpată orizontal prin rocă.

după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow, *O mai scurtă istorie a timpului*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Cartea SF a lui Wells a apărut în anul

- a. 1895.
- b. 1949.
- c. 1935.
- d. 1953.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Construcția unei mașini a timpului ar fi imposibilă, chiar dacă ar exista tehnologia potrivită.
- b. Mașina timpului permite doar călătoria în viitor.
- c. Mașina timpului nu necesită mișcarea în spațiu din locul în care este poziționată.
- d. Găurile de vierme conectează două regiuni plate care se află de o parte și de alta a unui lanț muntos, în spațiu.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Călătoriile în timp în literatura SF

Călătoria cu o viteză mai mare decât cea a luminii este o problemă care îi preocupă mult pe autorii de SF. Dacă trimitem o navă cosmică spre steaua cea mai apropiată, *Proxima Centauri*, care se află la o distanță de 4 ani-lumină, vor trebui să treacă cel puțin opt ani înainte ca astronautii să poată reveni și să ne spună ce au găsit acolo, ____ (1)

Pentru astronautii călătoria va părea mult mai scurtă decât pentru cei care rămân pe Pământ. Nu va fi o bucurie prea mare la întoarcere. ____ (2)

Cei mai mulți dintre autorii SF nu par să fi înțeles faptul că, la o deplasare mai rapidă decât lumina, teoria relativității implică și capacitatea de a călători în timp. ____ (3). Dar cu depășirea barierei vitezei luminii e o problemă, pentru care ar putea exista o soluție.

Spațiul s-ar putea curba astfel încât să existe o scurtătură între punctele A și B. ____ (4). Distanța prin gaura de vierme ar putea fi de doar câteva milioane de mile, chiar dacă o stea se află la douăzeci de milioane de mile în spațiul obișnuit față de Pământ.

după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow, *O mai scurtă istorie a timpului*

- a. Călătorii îmbătrâniți cu doar câțiva ani, vor afla că toți cei lăsați la plecare sunt îngropați/morți de mii de ani.
- b. Vă puteți imagina că găsiți o gaură de vierme care să vă ducă din vecinătatea sistemului nostru solar la steaua numită Proxima Centauri.
- c. iar dacă expediția s-ar îndrepta spre centrul galaxiei noastre ar trece cel puțin o sută de ani până la întoarcerea lor.
- d. Pentru așa ceva, o cale ar fi să se facă o gaură de vierme între A și B, iar distanța parcursă prin acest tub spațiu-timp ar fi mult mai scurtă.
- e. Astfel, pentru a mai trezi vreun interes pentru poveștile lor, scriitorii SF trebuie să presupună că, într-o zi, vom descoperi cum să călătorim mai repede decât lumina.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *se înțelege, de, acestor, acești, insignifiant, pentru, să înțeleagă, acestora, insignifianți, despre, să înțeleg*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Trăim într-un univers straniu și minunat. Vârsta, dimensiunile, violența și frumusețea care îl caracterizează cer o imaginație extraordinară pentru a-l prețui. Locul pe care îl dețin oamenii în acest cosmos vast pare destul de _____(5). Și totuși, încercăm să găsim o rațiune pentru toate și să deslușim cum ne înscriem noi înșine în acest tablou. Popoarele din vechime s-au străduit _____(6) universul, dar ele nu elaboraseră încă matematica și științele noastre. Astăzi dispunem de instrumente foarte puternice mentale și tehnologice, cum ar fi calculatoarele și telescoapele. Cu ajutorul _____(7) oamenii de știință au adunat o mulțime de cunoștințe _____(8) spațiu. Dar ce știm noi cu adevărat despre univers?

după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow, *O mai scurtă istorie a timpului*

Subiectul al II-le

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Când se deșteaptă din reveria sa, fereastra de sus a palatului era deschisă, în salon era întuneric și sticlele ferestrei străluceau ca argintul în alba lumină a lunii. Aerul era blond și vărat, iar razele lunii, pătrunzând în camera lui Dionis, izbeau fața sa palidă și umpleau sufletu-i plin de lacrimi c-o nespunsă melancolie. „Da. – repetă el încet ideea lui fixă – sub fruntea noastră e lumea – acel pustiu întins – de ce numai spațiul, de ce nu timpul, trecutul.” Privi din nou păienjenitul de linii roșii – și liniile începură a se mișca. El puse degetul în centrul lor – o voluptate sufletească îl cuprinse – mai întâi i se păru că aude șoptirea acelor moșnegi bătrâni care, pe când era mic, îi povesteau în timp de iarnă, ținându-l pe genunchi, povești fantastice cu zâne îmbrăcate în aur și lumină care duc limpedea lor viață în palate de cristal – și pare c-a fost ieri, ieri pare că-și încălcea degetele în barba lor albă și asculta de graiul lor înțelept și șoptitor, la cuminiția trecutului, la acele vești din bătrâni. El nu se mai îndoia...de o mână nevăzută el era tras în trecut. Vedea domni răsărind în haine de aur și samur, îi asculta de pe tronurile lor, în învechitele castele, vedea divanul de oameni bătrâni, poporul entuziasmat și creștin unduind ca valurile mării în curtea domniei – dar toate erau încă amestecate.[...]

El era lungit pe o câmpie cosită, fânul clădit mirosea, cerul de înserare era deasupra-i albastru, [...] și el? – el – ce îmbrăcămintă ciudată! O rasă de șiac*, un comanac* negru – în mâna lui cartea astrologică. Și ce cunoscute-i păreau toate. El nu mai era el. I se părea atât de firesc că se trezise în această lume. Știa sigur că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea îndepărtată a unui om care se numea Dionis, ciudat – el visase! Ah! Gândi el – cartea mi-a făcut șotia asta, în urma citirii ei am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis...pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah, meștere Ruben, zise el zâmbind – cartea ta într-adevăr minunată este! ...numai de n-ar ameți mintea; acuma simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.[...] Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-vodă și-am fost tras de o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu.

Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*

*șiac - postav aspru din lână de culoare închisă, țesut de obicei în casă, din care se fac haine țărănești și rase călugărești. [DEX '09 \(2009\)](#)

*comanac - Acoperământ al capului, de formă cilindrică, fără boruri, confecționat din lână sau din pâslă, purtat de călugări și de călugărițe. [DEX '09 \(2009\)](#)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă prezentă în fragmentul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă, în dezvoltarea personală, călătoria este sau nu este o condiție necesară*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu; *O mai scurtă istorie a timpului*, text adaptat după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct;

abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

Testul 12

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Identitatea și alteritatea sunt noțiuni care ne vin de la Platon. Ne-am obișnuit că toate conceptele cu care lucrează gândirea speculativă (indiferent de discipline precum logica, psihologia, filosofia) să se supună, cumva, prin originile lor schemelor antice, clasice. Platon vorbește despre „*alter ego*”, având în vedere dublul *identitate-alteritate*. Deși opuse, cele două noțiuni au în vedere același subiect: lucrurile sunt aceleași și în același timp altele; definind subiectul identității care poate fi propriul subiect, iar „alteritatea” un altul, al propriei identități, acceptându-se simultan organicitatea celui tot alcătuit din diferențierea aceluiași adevăr. (...)

În epoca modernă, (...) Carl Gustav Jung (1875 – 1961) numește spațiul alterității ca fiind „*personalitatea nr. 2*” și că jocul alternant al personalităților nr.1 și nr.2, « *eu – alter ego* », (...). Din contră, el se desfășoară în fiecare individ. Acest spațiu se referă mai ales la trăirea religioasă, când, spune el, religiile sunt cele care s-au adresat dintotdeauna personalității nr.2 a omului, «*omului interior*», echivalentul lui Celălalt. Aceeași percepție a alterității „interioare” se regăsește la Tzvetan Todorov (1939 – 2017): „*Îi putem descoperi pe ceilalți în noi înșine și putem înțelege că nu formăm o substanță omogenă și radical străină de tot ceea ce nu este sinele: eu este un altul*”.

În spațiul românesc, o statornică reflecție despre identitate și alteritate o are Ștefan Augustin Doinaș (de ex. în *Eu și celălalt*, în *Secolul 21, Alteritate*, nr. 1-7/2002), care stabilește trei niveluri ale alterității: *alteritatea fundamentală* (între *ego* și orice *alt* lucru sau ființă), *alteritatea de gradul doi* (care-l opune pe Eu lui Celălalt) și o *treia alteritate*, care se situează între primele două, și care constă în diferența dintre sexe, nu doar biologică, ci în carne și spirit. Acest ultim tip este susținut de ceea ce Jung, citat de Doinaș, numea *animus* (principiul masculin) și *anima* (principiul feminin), care prin dozajul lor (din nou, proporțiile!) determină caracterul propriu al sexualității.

Constantin Dehelean, **Despre identitate vs. Alteritate**

**speculativă*- considerație pur teoretică asupra unei probleme.

**simultan* - produse în același timp

**organicitate*- constituind un întreg diferențiat și în același timp unitar.

**scindare*-separare, despărțire

**omogenă*- care are o structură unitară

**statornică*- ce nu se schimbă

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Numele celui care introduce conceptul de alteritate este

a. Platon.

- b. Tzvetan Todorov.
- c. Carl Gustav Jung.
- d. Ștefan Augustin Doinaș.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Conceptele de identitate și alteritate sunt noțiuni care au în vedere același subiect.
- b. În epoca modernă, Tzvetan Todorov numește spațiul alterității ca fiind „*personalitatea nr. 2*”.
- c. În spațiul românesc, cel care vorbește despre identitate și alteritate este Ștefan Augustin Doinaș.
- d. Jung numea *animus* principiul masculin și *anima* principiul feminin.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Cum reacționează creierul la anumite stări și emoții

Ce se întâmplă când iubești și sentimentul se oprește aici sau când te-ai despărțit? În acest caz ____ (1). Sentimentul de tristețe care persistă mai mult de 6 luni determină o activitate neuronală intensă în regiunile creierului, asociate cu emoțiile negative. Modificările din aceste zone sunt similare cu ____ (2)

Între bărbați și femei există mari diferențe în răspunsul creierului la stările emoționale, lipsa sentimentului de iubire sau despărțirea de persoana iubită producând ____ (3) Sentimentele de tristețe, care durează o perioadă prea lungă, asociate cu activarea prelungită a zonelor emoțiilor negative din creier, pot determina o tulburare a sistemelor de reglare de la nivelul creierului. Astfel, la femeile la care există, de mai mult de 6 luni, un sentiment de tristețe provocat de lipsa de răspuns la iubire sau de despărțire, ____ (4) comparativ cu bărbații care se află în aceeași situație. Aceasta explică și numărul mai mare de femei care suferă de depresie. Un lucru foarte dificil care se încearcă în prezent este să se evalueze efectele acestor sentimente asupra stării de sănătate.

Prof. dr. Cristina Mihaela Ghiciuc, *Cum reacționează creierul la anumite stări și emoții*

- a. zonele din creier asociate cu emoțiile negative sunt activate mult mai intens,
- b. cele observate la persoanele cu depresie.(...)
- c. apare un sentiment de tristețe, provocat de lipsa de răspuns la iubire sau produs de despărțire
- d. în organism modificări variate.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *obsesiv, pe care, de care, obsesivă, obsesie, cei mai mulți, românesc, în care, cel mai mulți, cea mai multă, românească, român*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, varianta selectată.

Spațiul cultural ____ (5) rămâne un miracol. Realitatea istorică și geografia spirituală românească se definesc ca un „topos” ____ (6) Lucian Blaga, în perioada interbelică l-a definit magistral: „Să numim acest spațiu-matrice, înalt și indefinit ondulat, și înzestrat cu specificele accente ale unui anumit sentiment al destinului: spațiu mioritic” (*Trilogia culturii*, II, *Spațiul mioritic*). Toposul blagian include, după cum bine se știe *doina, plaiul, dorul*. Întrebarea ____ (7),

este însă: putem noi doar cu aceste elemente defini identitatea culturală a românilor, când bine se știe că _____(8) își doresc o nouă existență în lumea europeană? Dar oare valorile europene sunt suficient asimilate de români?

Constantin Dehelean, *Despre identitate vs. Alteritate*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

**Actul II, Scena 3
Profesorul – Necunoscuta**

PROFESORUL: Ți-am spus. E o carte veche. De matematici, de astronomie.

NECUNOSCUȚA: Cât de veche?

PROFESORUL: Vreo sută cincizeci de ani.

NECUNOSCUȚA (*Minunându-se*): Țî! Țî! O sută cincizeci?

PROFESORUL: Mai mult chiar. (*Vine și el lângă masă, întoarce coperta și arată cu degetul*): Upsala. Goteburg, 1763.

NECUNOSCUȚA: De asta e așa scumpă?

PROFESORUL (*Pasionat*): Nu e scumpă. E ieftină. E un noroc că am găsit-o.

NECUNOSCUȚA: Un noroc?

PROFESORUL: De ani de zile o caut, o aștept, o visez. Unde n-am scris? Pe cine n-am întrebat? Librari, anticari. De ani de zile strâng bani, pun deoparte, dau lecții, fac economii.

NECUNOSCUȚA (*Continuând enumerarea*): Îți cârpești singur ciorapii.

PROFESORUL: Da. Uneori. (*Cu elan*): Dar acum o am, o am. O am. Acum pot să verific, pot să știu.

NECUNOSCUȚA: Ce să știi? [...]

PROFESORUL (*Se uită spre ușă, spre fereastră, la stânga, la dreapta, pe urmă, cu un fel de teamă, se înclină și spune în șoaptă*): Eu am găsit o stea.

NECUNOSCUȚA (*După ce l-a privit o secundă drept în ochi*): Unde?

PROFESORUL (*Simplu*): În cer.

NECUNOSCUȚA (*Copilărește*): Nu te cred.

PROFESORUL: Nu mă crezi? (*Ridicând o hârtie de pe biroul lui*): Uite-o. (*Indicând cu vârful creionului un punct pe hârtie*). Aici e.

NECUNOSCUȚA: Spuneai că e în cer.

PROFESORUL: Ți-asta-i cerul.

NECUNOSCUȚA: Eu credeam că...

PROFESORUL (*Arătând cu creionul pe hârtie*): Uite. Aici e sfera. Linia asta e axa lumii. Cercul ăsta e Ecuatorul (*ridicând o clipă capul și privind-o*), ecuatorul ceresc, se înțelege.

PROFESORUL: Ce nu înțelegi?

NECUNOSCUȚA: Multe. Dar mai ales ce legătură are steaua... cu cartea.

PROFESORUL: E un catalog ceresc, un atlas. Catalogul lui Van Mersch.

Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul.

6 puncte

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a personajului *Profesorul*, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă sunt necesare sau nu sunt necesare sacrificiile pentru atingerea idealului personal*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și unul dintre textele date (*Despre identitate vs. Alteritate* de Constantin Dehelean/ *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea textului ales și a textului indicat;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 13

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

„Când ești stresat tot timpul, sistemul tău nervos este în alertă permanentă, chiar și cel mai mic factor de stres te poate copleși”, explică Henry Emmons, autorul cărții „Chimia calmului”, potrivit Huffington Post.

De aceea, este important să-ți creezi o rutină de relaxare atunci când viața devine haotică. Învață cum să te relaxezi cu șapte pași simpli.

1. Caută semnele stresului

Cea mai bună metodă este să-ți menajezi stresul, nu-l lăsa să se adune. De cele mai multe ori nu ne dăm seama că am depășit limita, semnalele pe care ni le dă corpul nostru pot fi destul de subtile.

„Oamenii nu-și dau seama că stresul afectează somnul, degeaba dormi opt ore, dacă nu sunt odihnitoare te trezești mai obosit decât erai când te-ai culcat”, explică doctorul Emmons.

2. Nu te bloca!

Când ești tensionat simți nevoia să reiei situația negativă de câteva ori în mintea ta. Doctorul Emmons recomandă să nu te blochezi, ci să te gândești pur și simplu la altceva. Caută un loc liniștit și așază-te, concentrează-te asupra scaunului pe care stai.

Respiră adânc din diafragmă, inspiră pe nas și numără până la patru, ține-ți respirația până numeri la doi și apoi expiră pe gură când ajungi la șapte. Atunci când expiri mai mult decât inspiri îți calmezi sistemul nervos.

3. Fă sport!

Nu folosi stresul ca o scuză pentru a nu face sport. Ai prea multe lucruri pe cap? Emmons spune că, dacă faci sport atunci când ești stresat, echilibrezi hormonii stresului.

Așa că fă o pauză, plimbă-te de sus în jos pe scări sau înscrie-te la un curs de kickboxing. Apoi relaxează-te cu niște muzică liniștitoare. Potrivit studiilor recente, undele cerebrale se sincronizează cu ritmul lent al muzicii și atunci intri într-o stare meditativă.

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Autorul Henry Emmons susține că atunci când suntem stresați e necesar să

- a. să fim copleșiți.
- b. să fim în alertă permanentă.
- c. să ne creăm o rutină de relaxare.
- d. să facem șapte pași.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Autoarea recomandă ca oamenii să lase stresul să se acumuleze și apoi să găsească remedii.
- b. Când oamenii dorm opt ore, întotdeauna se trezesc odihniți.
- c. Atunci când cineva expiră mai mult decât inspiră, își calmează sistemul nervos.
- d. Practicarea sportului ajută la echilibrarea hormonilor de stres.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

4. Nu te îndopa cu mâncare!

În perioade stresante este normal să vrei să-ți tai o felie imensă de tort de ciocolată. _____(1). Dulciurile nu fac decât să te agite și mai mult pentru că-ți cresc glicemia. Pentru o gustare sănătoasă anti-stres înmoaie căpșuni proaspete în sos de ciocolată amăruie, sugerează Somer. Vitamina C din căpșuni reduce stresul. _____(2). „Gustările sănătoase te ajută să scapi de stres și de frustrare”, spune Somer.

5. Sună un prieten!

Când ești în preajma prietenilor eliberezi un hormon al fericirii numit oxitocină. _____ (3). Sau cel mai bine ar fi să-ți faci timp să ieși în mod regulat cu prietenii. _____(4).

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

- a. Nu transforma ieșirile în sesiuni de plâns de milă, spune Emmons, dacă te plângi nu faci decât să eliberezi hormonii stresului.
- b. Cel mai important, spune Elizabeth Somer, autoarea cărții „Mănâncă-ți drumul până la fericire”, este să mănânci normal, sănătos și echilibrat.
- c. Toată tensiunea poate produce probleme grave de sănătate.
- d. Altă opțiune ar fi să mănânci morcovi sau țelină.
- e. Așa că ieși cu un prieten la sfârșitul unei zile stresante sau sună-l în timpul pauzei de masă.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *de aceea, ca să, pentru că, încât, cât, pentru că, însă, totuși, dacă*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

6. Ieși în natură!

_____ (5) te îngropi în muncă și te blochezi în birou în mod sigur o să-ți ieși din minți. Dacă respiri aer proaspăt te vei detensiona, nu contează _____ (6) de puțin, dar este clar că te va ajuta să tratezi situațiile stresante cu mai mult calm. Ieși puțin afară, golește-ți mintea! Dacă ai o grădină în apropiere, miroase florile. Cercetările arată că inhalarea diferitelor mirosuri, cum ar fi cel de levănțică, poate aduce sistemul imunitar stresat pe calea cea bună.

7. Pregătește-te să dormi!

Știi cum e, te întinzi în pat _____ (7) dormi liniștit și începe să plouă în mintea ta cu gânduri negative. _____ (8) lipsa de somn te face și mai agitat. „Ca să combați cercul acesta vicios caută

o foaie și-un pix și notează toate gândurile negative care-ți trec prin minte”, sugerează Sue Patton Thoele, autoarea cărții *O femeie vigilentă*.

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*
<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Noi, existăm, nu viețuim. Dar oare
Nu este cel mai prețios secret,
În omeneasca lume-ntâmplătoare,
Să ne-nvățăm să viețuim încet?
Secretul totuși îl tăgăduim*,
Febrili* din leagăn pân'la țințirim.
Mașina s-o lăsăm să se grăbească,
Aceasta-i doar menirea ei firească.
Dar omul? Cu cât graba e mai mare
Cu-atâta viață s-a scurtat mai tare.
Păcat că toate-acestea își află un răspuns,
Dacă cumva își află, abia când am ajuns
La poarta de la care privim în urmă cum
Trecutul ca un peisaj de scrum
Se-mprăștie cu ultima suflare,
Când pierde totul, ritm, contur, culoare,
Când omul, fără țel și fără drum,
Tot singur moare.
Să-l mai împungă oare și-un ultim, crud regret
Că n-a știut să viețuiască-ncet?

Alexandru Philippide, *Vox in deserto*

*a tăgădui – a contesta o afirmație, a nu recunoaște ceva

*febril – (figurat) agitat, intens, viu, înfrigurat

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Vox in deserto* de Alexandru Philippide, este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a două figuri de stil diferite din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă un stil de viață sănătos este important în formarea personalității individului*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Vox in deserto* de Alexandru Philippide/*Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită* de Ana Maria Gheorghe).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 14

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Dar paserile cele mai curioase și mai caracteristice ale regiunii ce ne ocupă sunt pinguinii. Aceste paseri au pierdut principala însușire a paserilor, căci aripele lor sunt transformate în vâsle ce pot servi la înot și nu pot servi la zbor. Două specii mai ales își împart domnia acestor țări [...]. Pinguinul antarctic, o pasăre ca la 60 de centimetri înălțime, face un mic cuib de pietricele la care clocește două ouă; la fiecare familie, tatăl și mama veghează cu îngrijire pe cei doi copii ai lor și duc crunt război și mare sfădălie* cu familiile vecine. E vorba ca fiecare să-și apere locușorul ocupat pentru stabilirea gospodăriei și acest lucru, ca în familiile omenești, nu se execută fără larmă. Pinguinul papuan, mai isteț, pune în practică principiul asociațiunii, căci toți copiii unui oraș sunt strânși la un loc într-un soi de pension și sunt supravegheați de câțiva adulți ce joacă rolul guvernanelor. Din timp în timp, aceste guvernante se schimbă, pe când alți adulți se ocupă cu hrana copiilor. Și foci am găsit în strâmtoarea lui De Gerlache și, mai ales, o specie numită foca lui Weddell.

Un punct asupra căruia se atrăsese atenția noastră era prezența balenelor france, a acelor animale ce se vânează cu atâta destoinicie în mările Nordului; dar n-am văzut balene de acest soi. Alți cetacei* erau foarte numeroși și reprezentați prin două specii, mai ales megaptere*, de 14 ori 15 metri lungime, și balenoptere, de peste 20 de metri. La 12 februarie am părăsit strâmtoarea De Gerlache și ne-am îndreptat spre sud. Am văzut Țara lui Graham, dar nu ne-am putut apropia de ea din cauza ghețurilor. La 16 februarie, un pământ muntos și întins apăru înspre sud; era, fără îndoială, Țara lui Alexandru I, dar încercările noastre de a aborda pe ea au fost zadarnice. Lanuri întinse de gheață se înșirau unul lângă altul așa de strânse, încât nu era chip de pătruns printre ele; ba chiar încercările noastre au avut ca urmare ca „Belgica” să fie prinsă timp de două zile, fără a putea face vreo mișcare. Ieșiți în sfârșit în marea liberă din nou, ne-am îndreptat spre sud, ocolind câmpiile de gheață.

La 28 februarie, o cumplită furtună de nord desfăcu puțin sloii banchizei; căi și lacuri de apă liberă se arătară în lanul înghețat. Împinsă cu o forță teribilă, „Belgica” porni spre sud, lunecând cu repezime pe căile deschise, făcându-și drum cu forța unde sloii erau prinși și astfel am înaintat aproape 100 de mile în interiorul banchizei. Dar a doua zi furtuna se potoli, încetul cu încetul câmpiile de gheață se apropiară, apa liberă dispăru și atunci furăm prinși pentru 13 luni în ghețurile australe.

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

*cetaceu= Ordin de mamifere acvatice care cuprinde cele mai mari animale actuale, cu corpul de forma unui pește și cu membrele anterioare transformate în lopeți.

*megaptere= mamifer cetaceu rar, cu înotătoare lungi, asemănătoare balenei

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

Asemănarea pe care autorul o remarcă între comportamentul pinguinilor și cel al oamenilor se referă la faptul că

6 puncte

- a. au urmași pe care îi îngrijesc.
- b. își apără cuibul certându-se adesea cu vecinii.
- c. nu pot zbura.
- d. se joacă precum niște copii.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Puii de penguin papuan sunt îngrijiți doar de părinții lor care îi ocrotesc mereu.
- b. În mările Nordului trăiesc balenele france.
- c. „Belgica” este o specie de balenă care poate înota printre ghețuri.
- d. Regiunea în care rămân captivi membrii echipajului se află în Antarctica.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos.

8 puncte

Chiar acum ne-am oprit în portul Madeira... Scrisoarea mea cea din urmă era datată din insula Wight (coasta Angliei). _____(1) am avut întruna vreme rea, vânt nepriincios, adesea furtuni de puțină durată, cu ploaie și frig. Mai mult decât trebuia pentru a-mi da boala de mare; m-am luptat, ce-i drept, vreo două sau trei zile, după aceea însă am făcut precum camarazii Lecointe și Arctowski, care începuseră înaintea mea. Dar, de când am ajuns în dreptul coastelor Spaniei și până astăzi, schimbare radicală –, vântul priincios*, soarele lucește; toată lira lucrurilor frumoase. Ce desfătare e navigațiunea noastră! Nu vă puteți da seama de senzația de voluptate ce ai când, după masă, te plimbi pe dunetă sau te întinzi într-un fotoliu și privești asfințitul soarelui și răsăritul lumii. Laboratorul meu e gata în ceea ce privește mica instalație. _____(2) voi începe să lucrez și n-are să-mi lipsească materialul de lucru. Ce de animale! Cu toate că nu pot vedea decât suprafața apei, și aceea încă tocmai de la înălțimea dunetei. Duminică și luni rămânem la Madeira; _____(3), care e splendidă când o privești la lumina lunii frumoase ce ne luminează în momentul de față. Nu putem să debarcăm astă-seară pentru că _____(4). Măine însă am să plec devreme, ca să vizitez Funchal, albul oraș care se ridică în amfiteatru dinaintea noastră: case mici, albe, suprapuse și agățate de poalele muntelui. Par vesele și primitoare; se zice că femeile sunt frumoase, să vedem. De la Madeira, mergem drept la Rio de Janeiro fără oprire, la Rio luăm cu noi pe medicul nostru «prea ilustrul Doctor Cook».

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

*priincios – favorabil, folositor.

*dunetă - Parte mai înaltă de la pupa unei nave (unde se află cabinele căpitanului și ale ofițerilor sau ale întregului echipaj).

- a. voi face excursii în insulă
- b. De atunci până la 28 august
- c. autoritățile nu mai dau voie seara după opt
- d. cu toate acestea, mai avem câteva zile până la plecare
- e. Peste câteva zile

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *prin, al, decât, deasupra, cu excepția, secret, cred, lui, cu toate acestea, cu, a*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, varianta selectată. **8 puncte**

Plecăm dimineața la 8, pe o mare destul de agitată, dar vreme frumoasă. Remarcabilă așezare a copacilor pe coastele munților. Formează benzi regulate oblice de lemn uscat, despărțind întinderi de verdeață. Explicația fenomenului este, _____(5), următoarea: pădurea este alcătuită aici aproape numai din *Fagus betuloides*. Acest arbore nu are frunze _____(6) în coroană, foarte mare, ca urmare _____(7) creșterii sale în formă de umbrelă. Deci, _____(8) coroanei, care e orizontală, restul arborelui e golaș.

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Pe la jumătatea lui martie 1881, corabia grecească *Penelopa*, încărcată vârtos cu cereale, grâu de Bărăgan, dulce, cu bobul greu, cobora gâfâind pe brațul de mijloc al Dunării, către Sulina, ca să iasă în mare și să ia drumul Patridei, la Pireu. Căpitanul ei era kir Iani Ghinis – negustor iscusit și marinar bătrân, botezat de toate furtunile arhipelagului grecesc. Numai că în această călătorie kir Iani își cam greșise socotelile și cu navigația, și cu negustoria. Intrată pe Dunăre la începutul lui decembrie anul trecut, *Penelopa* fusese prinsă de ghețuri timpurii la Brăila și abia izbutise să se strecoare printre sloiuri, ca să ajungă la loc potrivit de iernare, pe canalul Măcin. Și iaca așa, dacă ții seama că o corabie care stă țeapănă la mal nu bagă nimic în punga stăpânului, ci dimpotrivă, stoarce din ea în fiecare zi, ai să înțelegi de ce în această iarnă trei cute adânci se iviseră pe fruntea căpitanului, singurul loc unde își mai putea găsi loc vreo cută, pe o față brăzdată în toate chipurile de zbârcituri. Fiindcă, vezi, gheața e ticăloasă; o auzi noaptea trosnind, strângând pânțele corabiei în chingi – și gâfâi și gâfâi, ca și cum ai sta pe brânci, cu un sac de o sută de ocale în spinare – și visezi la arhipelag, la portocali și la lămâi, și zadarnic bați cu pumnul în tambuchiul* cabinei de la prova de unde se ridică miros de berbec fript și unde oamenii din echipaj, pezevenghii*, fac chiolhan* cu banii tăi. Și zadarnic strigi:

— Bre Nicola, bre Lachi, bre Gherasim, aveți grijă de gheață, bre! Ce, ați căpiat ori nu m-auziți? Gheața trebuie spartă în fiecare zi, de jur împrejur, ca să nu te sugrume, dar pezevenghii stau la căldură, mănâncă berbec fript, cântă și benchetuiesc.

— Bre Ismail, bre Marulis, aveți grijă, bre, că mă nenorociți! Of, și după multe asemenea nopți de chin, într-o zi, din plumburiu, cerul se face albăstrui, ghețurile se umflă și trosnesc și pormă încep să curgă sloiuri – și acum, kir Iani, să te ții! Sloiurile vin mugind și se încălescă, și trosnesc, și căpitanul aleargă pe punte, cu capul gol, scăldat în sudori, aburind ca un ceaun pus la fiert, și strigă deznădăjduit:

— Mai bine să-mi rupă mie un picior! Hei, măi băieți, măi, dragii mei! N-auzi, Nicola, n-auzi, Marulis, nici tu, Gherasim, hoților! Lachi, Ismail, prieteni scumpi, puneți mâna, puneți mâna, pezevenghi ce sunteți! Sloiurile scrâșnesc, corabia trosnește și plânge și kir Iani se dă cu fruntea de parapet, pierdut... Ah, și unde-s portocalii, și lămâii, și arhipelagul cu insule verzi! Pe urmă ghețurile se duc, se duc, dar corabia are bordajul crăpat și ia apă și pezevenghii trag la pompă numai c-o mână, iar cu cealaltă se scarpină în tur, privind la cerul curat și rânjind bucuroși, cu dinții lor mari, ca de cal, care toată iarna au mestecat de pomană berbec fript. Douăzeci de berbeci, kir Iani i-a plătit și i-a scris în carnet, douăzeci de berbeci și șaptesprezece vedre* de vin, ptui!, și patru sute cincizeci de pâini – să te iei cu mâinile de păr! Ei, și acu să vedem cum mergem la Pireu. Corabia trebuie trasă pe mal, aici se cer multe parale, că vin cincizeci de hoțomani, cu

odgoane, cu argați, cu manele și cu un vătaf afurisit, o namilă de om din Brăilița, cu ciomag la subsuoară și cu cuțit la brâu.

— Treizeci de icosari! zice vătaful. Atât să ne dai: niciunul mai puțin. Kir Iani își bagă degetele în gât și începe să horcăie ca un spânzurat.

— Huo, pezevenghi țe sinteți! izbutește să găfâie, în sfârșit, arătându-și furia în acel grai valah cu iz de arhipelag, cunoscut prin porturile dunărene până și azi. Treizeți de icosari ca să tradzeți corabia pe mal? Mai bine îi dau focu cu mâna mea!

Oamenii îl privesc neclintii și răi, că toată iarna n-au mâncat – și-o să mai treacă multă vreme până să prindă la ananghie alt căpitan de vas.

Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*

*tambuchi - deschizătură în puntea unei nave, prevăzută cu un capac sau cu o construcție asemănătoare cu o gheretă, care o protejează de intemperii și care permite accesul în încăperile de sub punte.

*pezevenghi – om șarlatan, șmecher, escroc, pungaș.

*chiolhan – petrecere, chef mare (și zgomotos).

*vadră - vas de lemn sau de metal cu care se scoate apa din fântână, în care se păstrează sau cu care se transportă diferite lichide.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele textului *Toate pânzele sus!* de Radu Tudoran este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a textului dat (la alegere: tipar textual, curent literar, perspectivă narativă). **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă există mai multe feluri de a călători, în funcție de scopul propus*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*/ Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 15

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Istoricul Tudor Sălăgean afirmă că, pe de o parte, „Dragobete și Valentine sunt două sărbători cu origini comune, legate de momentul primăvărat al împerecherii păsărilor și de imitarea de către tineri a comportamentului acestora”, iar pe de altă parte, „Dragobete, Cap de Primăvară, este, cel mai probabil, chiar personajul masculin al poveștii Mărțișorului, care a fost însă desprins la un moment istoric dat din contextul acestuia și a primit, în unele zone, această denumire inspirată din numele slavon al sărbătorii Aflării capului Sf. Ioan Botezătorul”.

ADEVĂRUL: Cum era sărbătorit Dragobetele pe parcursul istoriei?

TUDOR SĂLĂGEAN: Elementul definitoriu al sărbătorii pare a fi asocierea sa cu momentul împerecherii păsărilor, care era considerat de comunitățile de altădată un fel de moment magic, în care iubirea își face loc în inimile tuturor. Sărbătoarea era una legată de natură și de reînvierea acesteia. Grupurile de tineri și tinere mergeau în păduri și crânguri, însoțirea cu reprezentanți ai sexului opus fiind considerată benefică pentru sănătate și pentru a avea noroc în dragoste pe parcursul întregului an. Chiar și persoanele care nu se aflau într-o relație trăiau în această zi a dragostei, mai mult sau mai puțin simbolic, experiența însoțirii cu un partener sau cu o parteneră. Iată, într-un fel, originea căsătoriilor de o zi practicate pe alocuri în zilele noastre.

ADEVĂRUL: Care e legătura între Dragobete și Valentine's Day?

TUDOR SĂLĂGEAN: Printre cele mai cunoscute mențiuni istorice referitoare la Valentine se numără cele cuprinse într-un poem al lui Geoffrey Chaucer, sau în *Visul unei nopți de vară* a lui William Shakespeare. Ambii autori menționați, dar și alți cercetători subliniază asocierea sărbătorii de Valentine cu împerecherea păsărilor. Este interesant de remarcat faptul că, în perioada modernă, mențiunile etnografice referitoare la o astfel de sărbătoare a împerecherii păsărilor au putut fi surprinse în spațiul cultural românesc. În Anglia, această moștenire pare să se fi pierdut după epoca lui Shakespeare, iar în alte spații europene asemenea informații nu au fost colectate. În aceste condiții, informațiile păstrate în cultura tradițională românească pot deveni relevante pentru o mai bună înțelegere a vechii culturi europene. Acestea demonstrează, o dată în plus, integrarea culturii românești în marele concert cultural european și importanța cunoașterii străvechilor tradiții românești, care, paradoxal, ne ajută să înțelegem mai bine fenomene culturale ale lumii de astăzi.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor*
<https://adevarul.ro/stiri-locale/cluj-napoca/istoric-despre-legatura-dintre-dragobete-2006228.html>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

Din perspectiva cercetătorilor, Dragobete și Valentine's Day au origini

- necunoscute.
- diferite.
- comune.

d. care nu au constituit obiect de studiu.

6 puncte

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Referiri etnografice la o sărbătoare a împerecherii păsărilor nu au existat în perioada modernă pe teritoriul țării noastre.
- b. În Anglia s-au păstrat multe informații despre Valentine's Day după epoca lui William Shakespeare.
- c. Tradiția interzicea participarea la sărbătorea dragostei tinerilor care nu formau cupluri înainte de Dragobete.
- d. Cercetarea tradițiilor românești este importantă pentru înțelegerea fenomenelor culturale din societatea actuală.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos.

8 puncte

ADEVĂRUL: Există, de asemenea, o legătură clară și între Dragobete și Mărțișor?

TUDOR SĂLĂGEAN: Dragobete, Cap de Primăvară, este, cel mai probabil, chiar personajul masculin al poveștii Mărțișorului, care a fost însă desprins la un moment istoric dat din contextul acestuia și a primit, în unele zone, această denumire inspirată din numele slavon al sărbătorii Aflării capului Sf. Ioan Botezătorul. După cum se știe, practicile culturale asociate zilei de 1 Martie au fost înscrise în patrimoniul imaterial UNESCO în anul 2017, ca rezultat al demersurilor realizate de Bulgaria, Macedonia de Nord, Republica Moldova și România, state care și-au asumat realizarea unui dosar transnațional. ____ (1) Este important să înțelegem complexitatea acestui element al patrimoniului cultural imaterial și conexiunile sale cu alte momente importante din perioada de început a primăverii. ____ (2) Dragobetele trebuie văzut ca făcând parte din acest scenariu, pe care îl completează și îl îmbogățește cu elementele culturale foarte interesante care îi sunt asociate. [...]

Volumul *Dragobete: cinci deschideri* a fost realizat la inițiativa președintei Asociației Etnologilor din România (ASER), prof. dr. Otilia Hedeșan (Universitatea de Vest Timișoara). ____ (3) În acest volum mai mulți cercetători de formații diferite încearcă să ofere explicații referitoare la succesul pe care l-a înregistrat, în ultimele decenii, ziua de 24 februarie, declarată, în mod oficial, Ziua dragostei la români. ____ (4) Autorii s-au aplecat deopotrivă asupra unor aspecte care țin de tradițiile românești din perioada primăverii, dar și asupra reinventării sărbătorii, asupra resorturilor simbolice ale acesteia în societatea românească actuală, se arată în prezentarea cărții.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor*

- a. Reprezentând instituții diferite (Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Universitățile din Timișoara, București și Szeged) cei cinci autori propun abordări realizate din diverse perspective, reușind să integreze informațiile existente asupra acestui subiect într-o viziune cu numeroase elemente de convergență.
- b. Mărțișorul este un element cultural viu și dinamic, extrem de bine cunoscut, care a fost adoptat de mult timp și de locuitorii din mediul urban.
- c. Întregul demers mizează pe pluridisciplinaritate, în sensul în care autorii provin din domenii de știință diferite: etnografie, istorie sau lingvistică.

- d. Însuși simbolul mărtişorului, şnurul împletit cu fire albe şi roşii, reprezintă complementaritatea şi îmbinarea principiilor masculin şi feminin.
- e. Ar mai trebui să precizăm însă şi faptul că tradiţii asemănătoare sunt păstrate şi în multe alte zone din afara arealului menţionat, fără ca denumirea Dragobete să fie însă prezentă şi acolo

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *câteva, sa, său, în care, câţiva, pe care, a, al, ai, ale*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată.

8 puncte

ADEVĂRUL: *Ce anume a stârnit interesul cercetătorilor în legătură cu cercetarea Dragobetelui?*

TUDOR SĂLĂGEAN: Interesul cercetătorilor faţă de Dragobete a avut un parcurs oarecum atipic, în sensul _____(5) specialiştii din diferite discipline au fost uimiţi, în anii din urmă, de interesul pe care societatea îl manifestă faţă de această „sărbătoare românească a iubirii”. După cum o ştim foarte bine cu toţii, redescoperirea Dragobetelui a fost însoţită de o reacţie de respingere a Valentine’s Day, sărbătoare considerată occidentală şi comercială. În urmă cu 25-30 de ani, Dragobete era un mare necunoscut, amintirea _____(6) fiind păstrată doar de un număr limitat de autori care încercau să îi contureze o imagine de zeu autohton _____(7) iubirii din care, fireşte, nu lipseau trimerurile la o ipotetică moştenire dacică. Aceste _____(8) referinţe fanteziste au fost, atunci, suficiente pentru a stimula interesul televiziunilor şi imaginaţia iubitorilor de tradiţii.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine’s Day şi Mărtişor*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citeşte cu atenţie textul dat:

ACTUL I

Decor unic. Birou-salon. Provincie. Zi de mai, în casa domnitorului Alexandru Filimon. Mobilă învechită. Pian cu fotografii. Panoplie. Pe un perete, două fotografii mărite cu cărbunele, ale doamnei şi domnului Filimon, ceva mai tineri şi semnate Alice, tronează în rame de aur, foarte încărcate, oval peste pătrat. Uşile şi ferestrele se vor aşeza după fantezia regizorului sau posibilităţile teatrului. Ceasornicul cu cuc arată ora patru. Doamna Raluca Filimon e în scenă cu fiica dumisale, Alice şi brodează.

Raluca: Patru.

Alice (care citeşte un roman): Te-am rugat, de-atâtea ori, mamă, să scoţi cucul ăsta din casă. Nu e modern.

Raluca: Amintire de la mama....

Alice: Dac-am păstra toate amintirile...

Raluca: N-ai decât s-arunci tu lucrurile noastre când om muri. Eu pe-ale mele le păstrez...

Alice: Pe vremea voastră era altfel...

Raluca: Cum era, era bine.

Alice: Desigur... Voi aţi trăit viaţă liniştită... Ce vă pasă! Generaţia noastră...

Raluca: Aş arunca toate romanele, că numai de astea ... „Lupta dintre generaţii”...„Prăpastia dintre părinţi şi copii”...(*Brodează. Alice citeşte. Raluca mormăie.*) „Două lumi care se despart”... „Viaţa patriarhală”...„ Nevroza contemporană”...„Maşinismul”...

Alice (care vrea să citească): Lasă-mă, mamă și tu... (*Alice citește, Raluca brodează*)

Raluca: Ai văzut ce repede s-a trecut anul ăsta liliacul?

Alice: Anul trecut a fost mai răcoare, a ținut aproape toată luna mai.

Raluca: De-ar ține salcâmii mai mult, să mai fie puțină primăvară. Așa, prea intrăm deodată în vară. Ție-ți place dulceața de salcâm?

Alice: Ce idee, mamă!

Raluca: Nu știi ce plăcută e iarna, când arde focul în sobă. Mănânci o linguriță și ai toată primăvara pe cerul gurii.

Alice: Cum, mamă, și la iarnă tot la gura sobei o să stăm, vorbind despre vreme și așteptând să înflorească salcâmii?

Raluca: Dacă așa a lăsat Dumnezeu....

Adaptare după Victor Eftimiu, *Omul care a văzut moartea*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Omul care a văzut moartea* de Victor Eftimiu este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a genului dramatic, pe baza unui exemplu din text. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți argumentezi opinia despre *importanța relației cu trecutul în procesul evoluției individuale/ naționale*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor* de Remus Florescu/ *Omul care a văzut moartea* de Victor Eftimiu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;

- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 16

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Internet și *netiquett* – bunele maniere pe internet

Corespondența electronică (e-mail). Schimbul de mesaje (scrisori mai lungi sau mai scurte) a fost unul dintre primele servicii puse la dispoziția utilizatorilor internetului, poșta electronică (e-mail) devenind astăzi un mijloc foarte rapid și comod de comunicare și pe deasupra mai ieftin decât sistemul poștal clasic.

Regulile de comportament din cazul corespondenței clasice rămân valabile și pentru e-mail. În plus, trebuie ținut seama că această poștă modernă păstrează anonimatul în mai mare măsură decât poșta clasică. Oricine având acces la un computer poate transmite mesaje sub un nume sau/ și o adresă astfel alese încât să-i ascundă adevărata identitate. De aceea, prima regulă de politețe pe internet este următoarea: trimiteți întotdeauna mesajele dumneavoastră sub nume propriu. Și încă ceva: alegeți-vă, în măsura posibilului, o adresă de mail sobră și relevantă, mai ales dacă o folosiți (și) în scop profesional (ceva de genul: *horia_aivănoaiei@...*, cu prenumele *înaintea* numelui).

Mesajele noastre trebuie să fie concise și la obiect, gândite ca o conversație telefonică, deși nu vorbim, ci scriem un text la tastatura computerului. De asemenea, este util și pentru noi, și pentru destinatar să precizăm subiectul mesajului. E important să ținem minte că există persoane care primesc sute de mesaje zilnic și n-ar dori să fie puse în situația neplăcută de a-și pierde toată ziua în fața monitorului citind pagini întregi... Prin urmare nu transmiteți mesaje inutile, gândiți-vă că rețeaua este oricum destul de încărcată, iar dacă aveți multe de povestit... reveniți la corespondența clasică!

Nu folosiți o topică a propoziției foarte încărcată și nu exagerați cu punctuația. Orice aspect important este reflectat de conținutul textului, nu de semnele de punctuație.

Mulți utilizatori de poștă electronică obișnuiesc să recurgă la abrevieri în textul mesajului. Folosirea acestora este permisă, însă încercați să nu faceți abuz, deoarece un text cu multe abrevieri poate deveni foarte greu de citit (abrevieri utilizate frecvent: LOL, OMG, NI, HBTU, PIR, AML și altele).

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

În cadrul corespondenței electronice

- a. nu sunt reguli comune cu cele ale corespondenței clasice.
- b. nu e necesară respectarea regulilor, deoarece se produce în spațiul virtual.
- c. e necesară respectarea bunelor maniere, precum în alte contexte de comunicare.
- d. este interzisă folosirea abrevierilor.

6 puncte

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Corespondența electronică a fost unul dintre primele servicii puse la dispoziția utilizatorilor internetului.
- b. Poșta modernă păstrează perfect anonimatul.
- c. Precizarea subiectului unui e-mail este o regulă a bunelor maniere la nivelul relației expeditor-destinatar.
- d. Folosirea unei adrese de e-mail compuse din prenume și nume este o dovadă de politețe și de profesionalism.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Să nu faceți greșeala de a presupune că mesajele dumneavoastră de e-mail sunt absolut private: cel puțin o persoană (administratorul sistemului) are posibilitatea, măcar teoretic, de a accesa toate mesajele electronice transmise în sistem. _____(1)

_____ (2) Evitați astfel să transmiteți altora viruși informatici și sunteți apărați de virușii din mesajele primite de la alții, mai puțin prudenți decât dumneavoastră.

_____ (3) E-mailul nu este făcut pentru urgențe (de aceea există telefonul).

Nu trimiteți niciodată un mesaj scris cu majuscule. _____ (4) Recurgeți la majuscule numai atunci când doriți să atrageți atenția asupra unui anumit lucru.

E de la sine înțeles că nu trebuie să folosiți acest mijloc modern de comunicare pentru a adresa cuiva insulte sau jigniri.

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

- a. Dacă doriți să programați o întâlnire peste câteva ore, de exemplu, și trimiteți un mesaj electronic participanților, este foarte posibil ca nu toți să aibă posibilitatea de a citi mesajul în timp util.
- b. Una dintre cele mai savuroase scene ale filmului e următoarea: la o cină de gală, gazda ordonă oaspeților să ridice lingurile cât mai sus, pregătindu-se să atace o delicioasă supă de ciuperci; dar chiar atunci sună telefonul mobil, iar gazda poartă o nesfârșită convorbire în vreme ce toți musafirii stau încremenți cu lingurile ridicate!
- c. De aceea, e preferabil să nu folosiți la serviciu corespondența electronică pentru probleme personale!
- d. Este ca și cum ați striga în urechea destinatarului.
- e. E bine să instalați un antivirus bun și adus la zi pe calculatorul dumneavoastră.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *acestea, fiindcă, dacă, deoarece, totul, acelea, fiecare, oricui, oricare, toți, toate*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Printre noii îmbogățiți este foarte răspândită părerea că bunurile lor înlocuiesc politețea și cultura, că poți foarte bine să trăiești și fără _____(5) din urmă. Dar când averea sau rangurile dispar, un astfel de om rămâne un „nimeni”. S-ar cuveni să dăm crezare unor vorbe înțelepte: un om bine-crescut rămâne un om bine-crescut, indiferent _____(6) situația sa materială este înfloritoare sau catastrofală și _____(7) ar fi mediul în care este silit să trăiască. Indulgența față de micile slăbiciuni omenești, respectul pentru modul de viață al fiecăruia, convingerea că _____(8) este relativ sunt adevăruri valabile peste tot, atât în mediul milionarilor, cât și în rândul

oamenilor obișnuiți. Vom descoperi astfel pretutindeni, indiferent de mediul social, oameni plini de bun-simț și de tact, constatând cu uimire că averea și rangul social n-au prea mare importanță când e vorba de o comportare civilizată.

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ar trebui să ne naștem bătrâni,
Să venim înțelepți,
Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,
Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc
Și iresponsabil să fie doar dorul de-a merge.
Apoi să ne facem mai tineri, mai tineri, mergând,
Maturi și puternici s-ajungem la poarta creației,
Să trecem de ea și-n iubire intrând adolescenți,
Să fim copii la nașterea fiilor noștri.
Oricum ei ar fi atunci mai bătrâni decât noi,
Ne-ar învăța să vorbim, ne-ar legăna să dormim,
Noi am dispărea tot mai mult, devenind tot mai mici,
Cât bobul de strugure, cât bobul de mazăre, cât bobul de grâu...

Ana Blandiana, *Ar trebui*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele operei literare *Ar trebui* de Ana Blandiana este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul.

6 puncte

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a două figuri de stil diferite, pe baza unor exemple selectate din opera literară dată.

6 puncte

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți argumentezi opinia despre *importanța respectării unor reguli în cadrul relației dintre părinți și copii*.

18 puncte

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Codul bunelor maniere astăzi* de Aurelia Marinescu/*Ar trebui* de Ana Blandiana).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 17

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

MedicHub: Ce înseamnă să mâncăm bine din punct de vedere nutrițional?

Dr. Simona Tivadar: Să mâncăm pe măsura nevoilor noastre, asta înseamnă să mâncăm bine. Asta a fost ideea pe care am dezvoltat-o la o conferință TEDx la Cluj, că cea mai bună mâncare este mâncarea adecvată. Nu mâncăm la fel vara și iarna, nu mâncăm la fel la 7 și la 70 de ani, nu mâncăm la fel când mergi pe munte și când stai în pat să te uiți la un film. Cei care vor să-și gândească mâncarea adecvată trebuie să și-o gândească în funcție de vârstă, de efortul fizic, de sex (femeile au un consum mai mic decât bărbații), de anotimp. Sunt multe criterii: exact așa cum te îmbraci - nu te duci în șlapi la schi și nici cu fularul sau cu haina de blană la plajă. Așa cum ne adevăm îmbrăcămintea trebuie să ne adevăm mâncarea. Or, cum să ne potrivim îmbrăcămintea învățăm din repetate experiențe și din sfaturile altora. Despre mâncare nu ne învață nimeni nimic.

MedicHub: Sunt și oameni care sunt grași de fel, tot timpul țin diete să slăbească, dar degeaba. Ce facem în acest caz?

Dr. Simona Tivadar: În primul rând că nu există persoane care aprioric să fie grase. Sunt adulți care au fost prost hrăniți în copilărie, care au o compoziție corporală greșită și atunci sigur că se luptă toată viața cu greutatea și cu faptul că acumulează grăsime. În mod logic, trebuie să-și găsească o formă de efort fizic pe care să îl facă sistematic și să se hrănească corespunzător nevoilor sale. Dar de unde să știe care sunt nevoile și care e forma de efort fizic dacă nu discută cu un profesionist?

MedicHub: Sunt oameni pofticioși care nu se pot abține de la mâncare. Ce îi sfătuieți?

Dr. Simona Tivadar: Îi sfătuiesc să exerseze să se stăpânească. Și, bineînțeles, cei care au tulburări de comportament alimentar trebuie să meargă la psiholog. Dar să fii pur și simplu pofticios, de cele mai multe ori este rezultatul faptului că nu ai mâncat corect și atunci ai compulsiuni alimentare fiziologice normale care să te facă să completezi nutriția pe care nu i-ai luat la timp. Dar, chiar și în această situație, orice om se poate abține. Bunicii mele, de pildă, poate i-o fi fost poftă de ciocolată, dar nu avea ciocolată și atunci lua o lingură de dulceață de prune fără zahăr și asta era dulcele ei. Nu mânca un borcan întreg. Toate scuzele astea pe care oamenii și le găsesc că „eu sunt special” provin dintr-un comportament alimentar greșit. Trebuie să ne întrebăm de unde vine acest comportament alimentar greșit, care trebuie corectat. Unii reușesc să înțeleagă, alții nu, doresc doar o dietă de-a gata, pe mese, cu grame din fiecare aliment sau cu indicații foarte precise, în așa fel încât să mănânce automat și să nu-și pună deloc capul la contribuție. Iar aceasta este rețeta eșecului.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Simona Tivadar consideră că cea mai bună mâncare este

- a. cea consumată în copilărie.
- b. cea recomandată de femei.
- c. cea pe care o consumăm când ieșim la munte.
- d. cea potrivită nevoilor fiecărui individ.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Un aspect important amintit de autoare în ceea ce privește alegerea mâncării este anotimpul în care suntem.
- b. Cauza problemelor creșterii în greutate la maturitate este o alimentație greșită în copilărie.
- c. Bunica Simonei Tivadar, în loc de ciocolată, prefera să mănânce un borcan de dulceață de prune fără zahăr.
- d. O dietă atent analizată cu gramajul fiecărui aliment calculat și cu indicații foarte precise este rețeta succesului în ceea ce privește lupta cu kilogramele.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

MedicHub: Sunt și cazuri în care dietele sunt bune?

Dr. Simona Tivadar: Nu. Care este dieta ce poate fi răspândită într-o populație formată din oameni diferiți, o populație în care fiecare individ face altceva de dimineață până seara în fiecare zi? Introducerea nutriției și a educației de stil de viață rezolvă toate aceste probleme legate de diete, pentru că un om care este avizat nu va lua decizii proaste și nu va cădea pradă escrocheriilor. S-a făcut acest lucru experimental, în Franța, în Cehia, și, când s-au făcut evaluările la sfârșitul școlii, s-a constatat că nu numai copiii sunt formați bine ca tineri adulți, ci și că în familiile lor a scăzut obezitatea etc. ____ (1) Copiii noștri sunt complet nepregătiți legat de cele mai importante lucruri din viață: cum mănâncă, cum să se miște, cum să se ferească de fumat, de droguri, de abuzul de alcool. ____ (2) În fiecare zi, mănânci de minimum trei ori și atunci cum să nu știi nimic despre asta?

MedicHub: Ați avut cazuri în care oamenii au ținut diete și și-au făcut rău, iar apoi au venit la dvs și v-au cerut ajutorul?

Dr. Simona Tivadar: În ultimii ani, acesta este trendul: „am luat dietă de pe net”. Un om care citește de pe internet diete ar trebui să se uite în primul rând la semnătură: cine semnează, un doctor profesionist?

Sunt oameni care preiau diete de la „antrenori” care nu au studii de nutriție, ba chiar ajung să cumpere tot felul de produse. Această lipsă de verificare a informației este uluitoare. Înainte să faci o modificare asupra corpului tău e bine să verifici cine e acela care te sfătuiește, ca să nu te trezești că trăiești o dramă. ____ (3)

MedicHub: Cum ar trebui să arate mesele noastre corect din punct de vedere nutrițional?

Dr. Simona Tivadar: În primul rând, ai mâncat corect dacă la 4-5 ore după ce ai mâncat îți e foame. Dacă nu îți e foame patru ore, înseamnă că n-ai mâncat corect, de aceea sunt trei mese principale și una - două gustări. ____ (4) dacă urmează să stai în mașină sau la birou, micul dejun nu trebuie să fie hiper-consistent, nu trebuie să mănânci „să te țină mâncarea”, pentru că nu ești cămilă.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

- a. Toate lucrurile astea care generează traume uriașe pe parcursul vieții unui om sunt complet ignorate de sistemul de educație.
- b. Și eu citesc de pe net, dar informația pe care o citesc este informație medicală.
- c. Am zeci de consultații, de mesaje și de mailuri cu tot felul de drame ale oamenilor care și-au supus corpul unor încercări extreme.
- d. Dar pentru asta trebuie să se introducă odată nutriția, respectiv orele de stil de viață, ca materie de studiu școlar.
- e. În al doilea rând, trebuie să mănânci în funcție de ce faci în următoarele 4-5 ore:

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *în, la, sănătății, din, atâția, atâtor, sănătate, sănătos, le, atâtea, îl, o*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Probabil ar trebui să ne amintim mai des de obiceiurile de masă pe care omenirea le-a făcut în sute și mii de ani adaptându-se la arealul geografic, anotimp, vârsta individului și efortul fizic pe care era obligat să _____(5) facă fiecare, caz în care nu am face _____(6) greșeli cu consecințe dramatice asupra _____(7). Cel mai bun exemplu mi se pare scăderea cantității de legume din alimentație, creșterea nejustificată a cantității de fructe, în special exotice, și transformarea fructelor _____(8) sucuri, smoothie-uri, fresh-uri, ceea ce aduce cantități impresionante de zaharuri în dietă și obezitate consecutivă.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Atunci o rugă pe Buna să-i povestească din copilăria ei, iar ea o să-și imagineze că i se întâmplă chiar ei toate acele lucruri. Buna își drese vocea și începu să-i povestească în șoaptă, ca și cum i-ar fi fost frică să nu le audă Bunu. Venea dintr-o familie unde erau trei copii, nu erau cei mai săraci din sat, însă pe vremea aceea lumea arăta diferit și nouă astăzi ni s-ar putea părea că erau săraci. Pe atunci, nu erau așa multe dulciuri ca acum, iar părinții nu se îngărmădeau să-și răsfete copiii. De aceea ea era foarte bucuroasă când răcea și începea să tușească, pentru că medicul îi prescria un sirop care îi plăcea la nebunie. În loc de o linguriță lua trei. Ca să se facă sănătoasă mai repede, spunea ea. Pe atunci la pop-corn spuneau cucurigi sau cocoșei și se făceau în ceaunul cu ulei încins. N-aveau pufuleți sau fulgi de porumb, de aceea se încăierau între ei de la coaja rămasă pe ceaun după mămăligă. Iar ei îi mai plăcea ceva: când se întorceau seara părinții de la munca câmpului, ca toți oamenii gospodari, scutura traista și culegea firimiturile de mămăligă întărite, i se păreau crocante și erau tare bune, chiar dacă acum ar părea o prostie. Îi mai plăceau merele coapte pe plită sau în rulă, mai ales când din ele se scurgea un suc dulce-acrișor care se carameliza odată ajuns pe tabla fierbinte. Mămăliga tăiată felii, coaptă pe plită și presărată cu puțin, foarte puțin zahăr, fiindcă se găsea greu, era o altă slăbiciune a ei. Astea erau delicatesele lor, ale copiilor, în afară de fructele din copaci sau bunătățile din zilele de sărbătoare, gătite în casă sau cumpărate de la târg.

Era palpitantă viața lor de copil, chiar dacă nu aveau atâtea jucării ca acum. Se jucau mult cu animalele, chiar dacă printre ele mai avea și dușmani, cum era cocoșul Sârghie. Nu știa de ce se numea așa, însă era foarte arțăgos. Una-două, sărea la bătaie. Când mergea la veceu, care era în grădină, nu ca acum, în casă, trebuia să treacă printre păsări. I-a fost tare frică de cocoșul Sârghie, care o aștepta să o ia la refec. Într-o dimineață, după o ploaie de-o noapte, era tare

somnoroasă și Sârghie i-a sărit în spate, sperind-o la culme. A umplut-o de noroi din cap până în picioare, iar ghearele puternice i-au zgâriat spatele până la sânge. Avea câțiva anișori. S-a întors în casă plângând. Frații râdeau de toată pățania, dar ea era murdară, speriată și mai ales rușinată, fiindcă se scăpase în cămeșoaia de noapte. După ce a liniștit-o, mama ei ar fi vrut să-l taie pe loc, însă s-a opus categoric tatăl. Un cocoș așa frumos și voinic nu numai că era o mândrie la casă, ci și o promisiune pentru răciturile de Crăciun. Era prea devreme să-l sacrifice în vară. Asta însemna că timp de câteva luni urma să fie terorizată. Numai că după două săptămâni cocoșul a început să schiopăteze, un picior i s-a umflat și s-a învinețit. Până la urmă, n-au avut încotro, au trebuit să-i dea zeamă de cuțit. Tatăl tot o boscorodea pe mama, că știe ea ceva, nu s-a îmbolnăvit cocoșul din senin. Presupunea vreo vrăjitorie sau pur și simplu o ciomăgeală zdravănă. Dar mama ei niciodată n-a recunoscut că ar fi făcut ceva, deși, pentru a-și răzbuna copilul, ar fi fost în stare.

Tot în acel an, în curtea păsărilor mai aveau o găinușă pestriță, nu prea mare, dar mîncăcioasă și plină de ouă. Nu știa de ce, dar i-au spus Corcodusa. Era nostimă, fiindcă umbla mereu după mâncare. Și tîntării din zbor îi prindea ca să-i bage la gușă. Cum intra în curtea păsărilor, dacă nu avea picioarele acoperite, Corcodușa venea neabătut la ea și îi ciupea alunițele de pe picioare...

Iar la povestea Corcodușei a adormit.

*A lua la refec = a o ataca (aici)

Dan Lungu, *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Fetița care se juca de-a Dumnezeu* de Dan Lungu este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Explică, în minimum 30 de cuvinte, semnificația fragmentului *Atunci o rugă pe Buna să-i povestească din copilăria ei, iar ea o să-și imagineze că i se întâmplă chiar ei toate acele lucruri*. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *importanța rolului bunicilor în educația copiilor*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date ((*Fetița care se juca de-a Dumnezeu* de Dan Lungu/*Interviu cu dr. Simona Tivadar*, preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 18

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

În ultimele două sute de ani, rolul femeilor în societate a evoluat de la cel tradițional spre un rol mai flexibil și deschis. Acum două sute de ani, singurul rol acceptabil pentru o femeie era de mamă/gospodină, cu foarte puține excepții. Odată cu secolul 19, noi roluri au început să fie disponibile și o ceva mai mare deschidere a societății de a le accepta. Drepturile de a deține proprietate, de a vota, de a munci, de a divorța, de a ocupa funcție publică și altele au permis femeilor un orizont mai larg de posibilități decât aveau înainte.

Rolul bărbaților în societate, însă, a rămas aproape neschimbat. Așteptările care existau acum două sute de ani încă există – să muncească și să întrețină și pe alții, să lupte și să apere familia și țara la nevoie, să participe la decizii și la viața publică în general, să fie puternic, să suporte fără să se plângă etc. – însă la aceste așteptări nu s-au adăugat posibilități noi pe care societatea să le considere acceptabile și care să fie complementare cu rolurile moderne asumate de femei. Încă este considerat social inacceptabil ca un bărbat să nu muncească și să fie întreținut (de soție de exemplu) și încă există bărbați care nu contribuie la muncile casnice pentru că nu așa își percep rolul în gospodărie. Faptul că rolul bărbatului în societate a rămas preponderent cel tradițional, cu aceleași așteptări, fără deschidere spre mai mare flexibilitate, creează deci o "criză a masculinității". Criza aceasta de masculinitate este de fapt o criză de identitate, rezultatul fiind că mulți bărbați (mai ales tineri) nu își mai găsesc locul în societate și nu au instrumente să se facă acceptați (și apreciați), mai ales în relație cu sexul opus.

Cultural vorbind, s-a presupus că bărbații pot face ce vor, că sunt liberi să aleagă și că rolul lor în societate nu are constrângeri. Ca bărbat, puteai să deții proprietate, să votezi, să decizi (pentru comunitate și pentru întreaga familie) și multe lucruri pe care femeile nu le puteau face. Însă presupunerea că bărbații puteau face orice și erau stăpâni pe propria viață ignoră că și pentru ei există de fapt constrângeri, chiar și în cele mai patriarhale societăți. Rolul tradițional al bărbatului, de exemplu, nu îți permite să discuți deschis despre starea emoțională în care te afli – să te deschizi (mai ales altor bărbați) poartă riscul să fii luat la mișto („Termină cu prostiile”), să îți se spună că durerea ta nu contează („Fii bărbat!”) sau să fii ridiculizat inclusiv public („Bocești ca muierea!”). Deci bărbatul tradițional învață de mic să țină în el, să nu manifeste durere, să nu ceară ajutor. Și învață și că el trebuie să muncească, să facă bani, să lase ceva în urmă pentru că valoarea sa vine din ce poate strânge pentru sine și oferi altora.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din "criza" de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În prezent, „criza masculinității” este provocată de ideea că

- a. bărbații pot face ce vor, sunt liberi să aleagă.

- b. bărbații se simt amenințați de femeile care au primit mai multe drepturi începând cu secolul al 19-lea.
- c. rolul bărbatului în societatea de azi a rămas preponderent tradițional.
- d. bărbații pot face multe lucruri pe care femeile nu le puteau face mai demult.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Acum două sute de ani, singurul rol acceptabil pentru o femeie era de mamă/gospodină, cu foarte multe excepții.
- b. În prezent, din punct de vedere social, este inacceptabil ca un bărbat să nu muncească și să fie întreținut (de soție de exemplu).
- c. Rezultatul crizei de identitate este că mulți bărbați (mai ales tineri) nu își mai găsesc locul în societate și nu au instrumente să se facă acceptați (și apreciați), mai ales în relație cu sexul opus.
- d. Bărbatul tradițional învață de mic să țină în el, să nu manifeste durere, să ceară ajutor, să muncească, să facă bani, să lase ceva în urmă.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

„Criza” nu înseamnă că ne trebuie „mai multă” masculinitate tradițională (cum promovează unii ‘influenceri’), ne trebuie o altă înțelegere a ce înseamnă masculinitate în lumea modernă și o altă acceptare a acesteia. _____(1)

Prima etapă pentru depășirea crizei de identitate de acum este să definim cum să se schimbe rolul bărbaților în prezent. Să acceptăm ideea că oamenii sunt oameni, fără alte etichete, deci avem aceleași nevoi. _____(2) În momentul în care pricepem că nevoile sunt firești, că e în regulă să le avem, să le discutăm deschis și să le adresăm, putem fi mai împăcați cu noi înșine, mai deschiși spre acceptarea celor din jur și mai pregătiți să ne asumăm și noi roluri adaptate vremurilor.

A doua etapă este să acceptăm că contextul s-a schimbat. _____(3) Nu e nicio rușine ca bărbat să participe în toate treburile casnice, chiar și cele văzute ca feminine. _____(4) Asemenea idei e nevoie să fie preluate și discutate, ca să nu rămână extrema dreaptă ca singură sursă de identitate masculină – una profund dăunătoare și sinelui, și celor din jur.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din ”criza” de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

- a. Să fii bărbat înseamnă deci în primul rând să fii om, cu toate nevoile umane – și nevoia de afecțiune, de siguranță, de manifestare, de acceptare și înțelegere.
- b. Bărbații nu mai pot rămâne blocați în secolele trecute și nu le putem cere să țină în ei, să ducă poverile lor și ale altora în timp ce lumea din jur se transformă și devine mai emancipată.
- c. De fapt, un studiu recent arată că partenerii care – din proprie inițiativă – se ocupă de asemenea treburi sunt percepuți ca mai atrăgători.
- d. E nevoie ca și așteptările să se schimbe – întâi de la noi înșine și apoi de la ceilalți.
- e. Există generații întregi de bărbați care nu au exersat acele ”soft skills” care astăzi se cer și în relații de cuplu și în viața de zi cu zi (empatie, ascultare activă, flexibilitate, inteligență

emoțională, cooperare etc.) pentru că li se păreau "chestii de fete" sau erau luați la mișto dacă o făceau.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *unii, multora, statul, de, la, îi, statului, le, dintre, de la, deoarece*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

O generație de tătici care se dedică copiilor în timp ce mamele produc venituri probabil că provoacă _____(5) reacții de respingere, chiar dacă nu i-ar afecta în mod direct. Însă asemenea alegeri nu societatea trebuie să _____(6) facă, ci fiecare cuplu în parte, iar rolul _____(7) este să ajute inclusiv în asemenea situații. Diferențele _____(8) beneficiile de maternitate și cele de paternitate, de exemplu, nu au de ce să existe.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din "criza" de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ea vine de la moară;
Și jos în ulicioară
Punându-și sacul, iacă
Nu-l poate ridica.
- "Ți-l duc eu!" - "Cum?" - "Pe plată!"
Iar ea, cuminte fată,
Se și-nvoiește-ndată.
De ce-ar și zice ba?

Eu plec cu sacu-n spate.
La calea jumătate
Cer plata, trei săruturi.
Dar uite, felul ei:
Stă-n drum și să socoate,
Și-mi spune câte toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sunt multe trei!

Cu două se-nvoiește,
Iar unul mi-l plătește,
Cu altul să-mi rămâie
Datoare pe-nserat.
Dar n-am să-l văd cât veacul!
Și iată-mă, săracul,
Să-i duc o poștie sacul
P-un singur sărutat!

George Coșbuc, *Rea de plată*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Rea de plată* de George Coșbuc este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a textului liric identificată în textul de mai sus. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai participat la o dezbatere organizată în școala ta despre egalitatea de șanse între femei și bărbați. Redactează o notă de jurnal, de minimum 100 de cuvinte, în care să redai emoțiile acelui moment, incluzând o secvență argumentativă, de 60-70 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre cele discutate la această dezbatere. Data redactării jurnalului este 17 aprilie 2025. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- respectarea convenției specifice unei scrieri de tip jurnal;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrive un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Cum ieșim din "criza" de identitate a bărbaților* de Andrei Macsut/*Rea de plată* de George Coșbuc).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 19

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Majoritatea tinerilor sunt de acord că educația este foarte importantă, opinia generală fiind că nu numai școala este cea care îți oferă educația adevărată. Educația implică formarea unui sistem de valori, capacitatea de a-ți alege un drum în viață, de a forma oportunitatea spre succes. În același timp, tinerilor le place la școală competiția, atmosfera de acolo, profesorii model care transmit un mesaj prin ceea ce spun și ceea ce fac, activitățile extrașcolare precum: Școala Altfel, Școala Verde, dar și oportunitățile de dezvoltare a carierei. Ei văd școala, în același timp, ca pe o sursă de networking (rețea). Pentru tinerii care au absolvit liceul, bursele în străinătate și oportunitățile de dezvoltare a carierei sunt principalele lor motivații.

În orașele medii și mari, sunt foarte importante pentru adolescenți discuțiile de grup, seminariile, întâlnirile cu specialiști din diverse domenii, dar și metodele de predare ale profesorilor lor, menite să le ofere posibilități de pregătire pentru viață. Pe de altă parte, în orașele mici, profesorul induce plăcerea către o anumită materie, discuțiile libere din experiența fiecăruia sunt ceea ce le place elevilor adolescenți.

În ceea ce privește elementele neplăcute ale școlii: trezitul de dimineața, lipsa de decizie a elevilor, volumul de muncă, opțiunile obligatorii, lecțiile neinteresante, care nu sunt interactive, exigența profesorilor, lipsa de proiecte și parteneriate, îi demotivează pe adolescenți, făcându-i să nu prefere, de multe ori, mediul școlar.

Pentru adolescenți, educația alternativă este reprezentată de Internet ca principală sursă de informare, din păcate, însă, o sursă superficială. Pe de altă parte, însă, pentru mulți dintre ei se adaugă teatrul, concertele, voluntariatul și internshipurile, cursurile de limbă, vizitarea centrelor culturale, revistele științifice.

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Educația înseamnă

- să mergi la școală când dorești.
- să faci teme la o singură materie.
- să te pregătești pentru viață.
- să faci numai ceea ce îți place.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Nu numai școala este cea care îți oferă educația necesară pentru viață.
- Pe adolescenți îi interesează activitățile extrașcolare în vederea formării lor viitoare.
- Școala nu aduce nicio neplăcere elevilor.

d. Numai internetul este cel care vine în ajutorul informării și pregătirii adolescenților.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Concepția despre sine - părerea pe care o avem despre noi, această evaluare fondată sau mai puțin fondată, a calităților și a defectelor noastre, este al doilea stâlp al stimei de sine ____ (1). Este un fenomen în care subiectivitatea joacă un rol esențial. Această concepție pe care o avem despre noi înșine o datorăm mediului nostru familial și în special proiectelor pe care părinții noștri le fac pentru noi ____ (2). În absența unei concepții de sine favorabile, individul dă dovadă de lipsă de curaj în alegerile sale existențiale, conformism, dependență de părerile celorlalți, slabă perseverență în alegerile personale. În ceea ce privește încrederea în sine, aceasta se referă, în special, la actele noastre ____ (3).

Încrederea în sine provine, în principal, din modul de educație transmisă de familie sau școală ____ (4).

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

- a. În unele cazuri, copiii sunt împovărați în mod inconștient de către părinți să îndeplinească ceea ce ei înșiși nu au putut sau nu au știut să realizeze în viața lor.
- b. Individul lipsit de încredere în sine este inhibat, ezitant, abandonează ușor, este lipsit de perseverență.
- c. Nu este vorba doar de cunoașterea în sine; importantă nu este realitatea lucrurilor, ci convingerea de a fi deținători ai calităților sau defectelor, ai potențialităților și limitelor.
- d. A fi încrezător, înseamnă a considera că ești capabil să acționezi într-o manieră adecvată în situațiile importante.
- e. Contrar iubirii de sine și, mai ales, concepției de sine, încrederea în sine nu este prea dificil de identificat.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *de, cu, de la, din, acest, acesta, același, după ce, după care, celor, în*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Pentru majoritatea tinerilor, familia reprezintă ajutor material și moral, contrabalansat ____ (5) intenție ____ (6) independența acestora. Ei consideră că prietenii pot să-i trădeze, dar familia nu. În ____ (7) timp, familia înseamnă valoarea principală, ____ (8) urmează prietenii, școala și societatea. Familia înseamnă tradiție, coloană vertebrală.

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Așteptând pe străzile Sibiului examenul de bacalaureat, [...] mi se părea că școala își înțelegea rău rolul: în loc să ne învețe cum să gândim, ținea cu orice preț să ne învețe ce trebuie să gândim. Eram tratați ca niște roboți, se făcea apel doar la memoria noastră. [...] Eram opt candidați într-o serie la oral și, pe măsură ce răspundeam la o materie, trăgeam biletul cu subiecte pentru următoarea, ca să avem timp de gândire. Președintele comisiei de bacalaureat era profesorul Ioan Breazu de la Universitatea din Cluj, un bărbat în jur de patruzeci și cinci de ani,

distins și tăcut. Ceilalți membri ai comisiei, inclusiv jovialul meu profesor de franceză de la Făgăraș, poreclit „Balaurul”, îl priveau cu mult respect. [...]

Primul subiect, pe biletul de la română, suna frumos: „Influența filosofiei germane în opera lui Eminescu”. Am vorbit mult, dând extrase largi din Schopenhauer mai ales. Când am vrut să trec la al doilea subiect, profesorul Breazu mi-a zis că nu mai era nevoie. Și m-a întrebat ce facultate intenționez să urmez. „Balaurul” mi-a făcut cu ochiul. Deveneam una din speranțele liceului în competiția pentru primele locuri. Au urmat, dacă nu mă înșel, istoria și geografia. După ce am tras biletul pentru franceză și m-am întors în bancă, în timp ce continua examinarea celorlalți la geografie, „Balaurul” m-a întrebat din priviri dacă știam subiectul. Am clătinat din cap evaziv. El s-a ridicat, masiv, de la masă, [...] și, plimbându-se, a ajuns lângă mine[...]. Ca să-mi întindă o mână de ajutor, mi-a șoptit la ce trebuia să mă gândesc [...]. Când a venit rândul disciplinei sale, m-a întrebat, totuși, cum cerea regula, ce subiect era scris pe biletul tras de mine. Apoi mi-a poruncit să-mi încep expunerea despre poezia lirică a romantismului francez.

Îmbătat oarecum de succes, mi-am dat în petic la științele naturale. Aveam parțial, o scuză. În acest domeniu cunoștințele mele, acumulate timp de trei ani numai în recreații, rămăseseră destul de slabe. După ce mi-a pus câteva întrebări, nu foarte grele, la care m-am descurcat onorabil, examinatorul s-a îmbunat. Nu mai știu ce notă mi-a dat, destul că media generală a rămas ridicată.

În toamnă eram student și colocatar al unei cămăruțe din Ferentari.

după Octavian Paler, *Viața ca o coridă*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Viața ca o coridă* de Octavian Paler, este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului-narator, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă profesorii contribuie sau nu la succesul absolvenților de liceu, reprezentând un suport în vederea pregătirii lor pentru viață*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Adolescența azi. Aspecte psihosociale* de Ada Ioana Dobrescu / *Viața ca o coridă* de Octavian Paler).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 20

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Fotograful român Alex Robciuc a surprins frumusețea idilică a satelor din Maramureș într-o serie de fotografii spectaculoase, publicată în ziarul britanic „Daily Mail”. Articolul vorbește despre strădania oamenilor care vor să păstreze vii tradițiile, dar și despre dorința localnicilor de a duce o viață simplă, nealterată de tehnologia modernă. Nu mai puțin de 100 de sate din Maramureș, printre care Bârsana, Strâmtura și Breb formează ceea ce jurnaliștii de la Daily Mail numesc „unul dintre ultimele locuri din Europa în care oamenii duc o viață pe care strămoșilor nu le-ar fi greu să o recunoască”.

Fotografiile românului Alex Robciuc sunt descrise drept „imagini impresionante ale satelor românești izolate, care arată condițiile medievale în care oamenii muncesc, sărbătoresc și trăiesc, fără ca tehnologia modernă să interfereze astfel încât strămoșii să nu mai recunoască locurile”. Articolul este realizat în jurul fotografiilor semnate de Robciuc, care a colindat satele din Maramureș și a surprins frânturi din viața de zi cu zi a țăranilor.

„Fotografiile surprind oamenii din îndepărtata zonă rurală în timp ce își conduc căruțele, îngrijesc animalele și se bucură de sărbătorile locale”, se arată în articolul din publicația britanică. Sunt menționate și nunțile satești care se celebrează conform tradițiilor vechi de 800 de ani.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:*
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/calatorii/satele-din-maramures-vedete-in-presa-britanica>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Articolul publicat în „Daily Mail” înfățișează

- frumusețea satelor din România.
- satul românesc medieval.
- efortul oamenilor de a păstra vii tradițiile.
- dorința localnicilor de a fi în pas cu tehnologia.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Sătenii din Maramureș duc o viață asemănătoare cu a strămoșilor.
- Fotograful român Alex Robciuc a surprins peste 100 de sate din Maramureș.
- Imaginile surprinse de fotografii reflectă felul în care localnicii muncesc și trăiesc, interferând cu tehnologia.
- În satele maramureșene, se respectă tradiția nunților, așa cum era în urmă cu 800 de ani.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

„Portretele înfățișează oameni din locuri diferite. _____(1). Ceea ce este deosebit în cazul lor, pentru că interacționează rar cu tehnologia, nu sunt obișnuiți să fie fotografiați. _____(2) Chipurile din fotografii arată cât de complexă poate fi o persoană în simplitatea sa”. _____(3) Chiar și unele personalități celebre ale zilelor noastre apreciază satele maramureșene. _____(4) Domnia Sa a petrecut câteva vacanțe la Breb.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”*

- a. Expresiile pe care le au în fotografii sunt extrem de naturale, ca și cum nu-și doresc să pară altfel decât sunt.
- b. Jurnaliștii britanici nu au uitat să menționeze cât de iubite sunt astfel de sate românești de Prințul Charles.
- c. Alex Robciuc a ezitat să-i fotografieze pe țărani.
- d. Aceștia fac activități de fiecare zi: muncesc, sărbătoresc, sperând, la fel cum facem cu toții.
- e. a explicat fotografia lui Alex Robciuc.

IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: *cei, ca să, pentru, încât, cât, cea, așa cum, care, totuși, cele, și*. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Nu este simplu să trăiești _____(5) trăiesc acești oameni și știm că în ziua de azi este mult mai simplu să alegi să fii o persoană modernă în toate privințele vieții de zi cu zi. Aș mai vrea ca oamenii _____(6) privesc aceste chipuri să înțeleagă că viața poate fi trăită în _____(7) mai diverse condiții și împrejurări și să creadă că fericirea vine din noi și nu stă în obiectele care ne înconjoară, a adăugat Robciuc pentru Daily Mail.

Nu este _____(8) prima oară când fotografiile lui Alex Robciuc sunt preluate de presa internațională. Anul trecut, tânărul a atras atenția lumii întregi cu alte fotografii superbe făcute în zona Maramureșului.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

E casa amintirii o casă cu pridvor,
Cu bârne și chilimuri pe încăperi zidite,
În drumul către dânsa țin strajă dreapta plopilor,
Și în pereți icoane de morți bătrâni veghează:

Strămoși din altă vreme de cari, uitând de jocuri,
Copii, ne-apropiarăm privind cu ce sfială
La fețele lor șterse de sfinți în mănăstiri.
În casa amintirii nu-i astăzi și nu-i ieri,

Căci orologiul vremii a încetat să bată,
Și clipa netrăită a înghețat pe el.

Dar prin iatac adesea te-apucă și te fură
Miresmele cosite cu florile de fân
Păstrate sub răcoarea pânzetului de in.
Și, seara, pe divane în liniștite-odăi
Tot mai pogoară cântec și zumzănit de strună
Ca de pe alăuta plăpânderlor visări,
Când, în apus de soare și răsărit de lună,
Simțim zădărnicia întâilor uitări,
Rămân aceleași toate, și somnul fără zbucium
Îl dorm sub coperișul aceluiași trecut.

Stafie, trece gândul prin casa mea străveche
Sub raza călăuză a visului tăcut...
Și închizând în urmă odăile străine,
M-am dus, m-am dus în lume, cu-atâția morți în mine.

Ion Pillat, *Casa amintirii*

- * chilimuri – covoare înflorate cu două fețe
- * orologiu – ceasornic
- * iatac – cameră, odaie
- * alăută – lăută, instrument muzical cu coarde
- * stafie – fantomă

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Casa amintirii* de George Coșbuc este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a două imagini artistice diferite din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă este importantă conservarea și promovarea tradițiilor în societatea contemporană*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Satele din Maramureș*, „vedete” în *presa britanică*: „*Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc*” de Oana Bâltoc/*Casa amintirii* de Ion Pillat).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Modele de subiecte - Filiera teoretică, profil umanist

Testul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Este însă posibil ca o ființă să fie într-adevăr alta în fiecare zi? Să se întâmple asta și cu noi și să nu știm? Suntem alții și atunci când ațipim la prânz și ne trezim la puțin timp după aceea? Fizica ne oferă exemple de identitate asumată greșit, cum ar fi cazul electronilor, despre care credem că sunt aceeași particulă toată „viața” lor, deși (așa cum am văzut), ei se pot schimba în mod inobservabil unul cu altul (spunem că sunt indiscernabili). Dacă electronii fac asta prin procese cuantice, de ce nu ar schimba și „sufletul” corpurile, dacă tot nu ar fi material?

Într-o asemenea situație, creierul nu și-ar da seama pentru că el este absorbit cu totul de lumea pe care o are în față, fie vis, fie realitate, fără deosebire. Dacă l-am pune într-un corp de pește, va alerga după frumusețile adâncului oceanului, iar dacă l-am pune într-o furnică, și-ar pune corpul la cărat grăunțe toată ziua, uitând că odată admira stelele din spatele unui telescop. Creierul aleargă și se cufundă cu totul în lumea în care se află, luându-ne și pe noi cu el, fără să ne întrebe.

Desigur, pentru oricare dintre noi, locuitori ai Pământului, filosofia de mai sus sunt exotice. Noi nu am crescut pe o exoplanetă în care acele concepte sunt vii, ci am crescut în camera de bloc sau de case, acolo unde poveștile bătrânilor și-au lăsat ecoul în pereți și în rafturile bibliotecilor. Faptul însă că pe vreo exoplanetă pot exista filosofii de viață cu totul diferite de ceea ce cunoaștem noi azi, mă face să mă simt ceva mai liber și mai încrezător că viitorul ne poate aduce surprize plăcute (ceea ce nu este, desigur, neapărat adevărat).

Pe de altă parte, pisica interesată doar de lucruri pisicești îmi „spune” că ea nu poate fi interesată de legile electromagnetismului, atâta timp cât structura creierului său rămâne neschimbată. La fel, nici noi nu putem concepe multe dintre noțiunile superioare ale unor civilizații extraterestre dacă nu avem construcția minții necesară sau nu suntem dispuși s-o schimbăm.

după Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform fizicii, un exemplu de schimbare a identității ar fi cel al

- a. creierului.
- b. extraterestrilor.
- c. electronilor.
- d. pisicii.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Autorul afirmă certitudinea sa în legătură cu schimbarea identității noastre în fiecare zi.
- b. Dacă sufletul nostru ar schimba corpul, acest lucru ar fi insesizabil pentru creier.
- c. Schimbarea identității s-ar putea întâmpla, afirmă autorul, independent de voința omului.
- d. Pisica este singura specie, în afara omului, care poate înțelege legile electromagnetismului.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Creierul regăsește amintirile pe care le-a lăsat în diferite părți ale sale, le compară cu mirosul și cu imaginea camerei în care se trezește și își reconstruiește identitatea avută cu o zi mai devreme. Pentru că reîncarcă aceleași amintiri în fiecare dimineață, are senzația continuității sale. ____ (1)

Procesul ne apare mai clar după o anestezie din care ne revenim sau după un somn foarte adânc. ____ (2) Nu știm cine suntem. Peste câteva secunde sau zeci de secunde, memoria de lucru a creierului se încarcă, iar amintirile zilelor precedente reîmprospătează ”eul” autobiografic.

____ (3) Situația nu se diferențiază prea mult de cea din vis, când creierul nostru trăiește cât se poate de puternic tot ce crede el pe moment că e real. În vis, creierul își încarcă doar parțial memoria de lucru și își trăiește cu toată intensitatea lumea imaginară a visului, ca și cum ar fi reală.

Recunoaștem aici o dilemă fundamentală a identității: ____ (4)

după Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

- a. Abia atunci știm cine suntem și unde ne aflăm.
- b. Până să ne aducem aminte unde ne aflăm și ce s-a întâmplat cu noi, avem un scurt moment de confuzie, de ”pierdere în spațiu”.
- c. Este însă el aceeași persoană în fiecare dimineață?
- d. Dacă ne trezim în fiecare dimineață în același corp, ce ne garantează că suntem tot noi cei de ieri?
- e. Răspunsul direct este că nu știm.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Este interesant că, până la aproximativ trei ani, (copil) ____ (5) nu formează amintiri despre ei, pentru că anumite părți din creier (necesar) ____ (6) în acest proces (ca hipocampus sau amigdala) nu sunt încă dezvoltate suficient. Cu (tot) ____ (7) acestea, atunci când sunt mari și li se arată poze în care sunt bebeluși, ei se identifică mereu cu acele poze. În acest fel, își extind „eul” înapoi în timp, cu niște întâmplări (care) ____ (8) experiență nu a fost memorată prima oară.

Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

Subiectul al II-lea**30 de puncte****Citește cu atenție textul dat:**

...și tot astfel, dacă închid un ochi văd mâna mea mai mică decât cu amândoi. De aș avea trei ochi aș vedea-o și mai mare, și cu cât mai mulți ochi aș avea cu atâta lucrurile toate dimprejurul meu ar părea mai mari. Cu toate astea, *născut* cu mii de ochi, în mijlocul unor arătări colosale, ele toate în raport cu mine, păstrându-și proporțiunea, nu mi-ar părea nici mai mari, nici mai mici de cum îmi par azi. Să ne-nchipuim lumea redusă la dimensiunile unui glonte, și toate celea din ea scăzute în analogie, locuitorii acestei lumi, presupunându-i dotați cu organele noastre, ar pricepe toate celea absolut în felul și în proporțiunile în care le pricepem noi. Să ne-o închipuim, *caeteris paribus*, înmiit de mare — același lucru. Cu proporțiuni neschimbate — o lume înmiit de mare și alta înmiit de mică ar fi pentru noi tot atât de mare. Și obiectele ce le văd, privite c-un ochi, sunt mai mici; cu amândoi — mai mari; cât de mari sunt ele absolut? Cine știe dacă nu trăim într-o lume microscopică și numai făptura ochilor noștri ne face s-o vedem în mărimea în care o vedem? Cine știe dacă nu vede fiecare din oameni toate celea într-alt fel, și nu aude fiecare sunet într-alt fel — și numai limba, numirea într-un fel a unui obiect ce unul îl vede așa, altul altfel, îi *unește* în înțelegere. — Limba? — Nu. Poate fiecare vorbă sună diferit în urechile diferiților oameni — numai individul, același rămânând, o aude într-un fel.

Și, într-un spațiu închipuit ca fără margini, nu este o bucată a lui, oricât de mare și oricât de mică ar fi, numai o picătură în raport cu nemărginirea? Asemenea, în eternitatea fără margini nu este orice bucată de timp, oricât de mare sau oricât de mică, numai o clipă suspendată? Și iată cum. Presupunând lumea redusă la un bob de rouă și raporturile de timp, la o picătură de vreme, secolii din istoria acestei lumi microscopice ar fi clipite, și în aceste clipite oamenii ar lucra tot atâta și ar cugeta tot atâta ca în evii noștri — evii lor pentru ei ar fi tot atât de lungi ca pentru noi ai noștri. În ce nefinire microscopică s-ar pierde milioanele de infuzorii ale acelor cercetători, în ce infinire de timp clipa de bucurie — și toate acestea, toate, ar fi — tot astfel ca și azi.

...În faptă lumea-i visul sufletului nostru. Nu există nici timp, nici spațiu — ele sunt numai în sufletul nostru. Trecut și viitor e în sufletul meu, ca pădurea într-un sâmbure de ghindă, și infinitul asemenea, ca reflectarea cerului înstelat într-un strop de rouă. (...) Dacă lumea este un vis — de ce n-am putea să coordonăm șirul fenomenelor sale cum voim noi? Nu e adevărat că există un trecut — consecutivitatea e în cugetarea noastră — cauzele fenomenelor, consecutive pentru noi, aceleași întotdeauna, există și lucrează simultan. Să trăiesc în vremea lui Mircea cel Mare sau a lui Alexandru cel Bun — este oare absolut imposibil? (...)

Cu drept cuvânt cititorul va fi clătit din cap și va fi întrebat — prin mintea cărui muritor treceau aceste idei? Existența ideală a acestor reflecțiuni avea de izvor de emanațiune un cap cu plete de o sălbătăcită neregularitate, înfundat într-o căciulă de miel. Era noapte și ploaia cădea mărunță pe stradele nepavate, strâmte și noroioase ce trec prin noianul de case mici și rău zidite din care consistă partea cea mare a capitalei României.(...) Umbra eroului nostru dispărea prin șiroaiele ploii, care dederă capului său aspectul unui berbec plouat, și te mirai ce mai rezistă torentelor de ploaie — hainele lui ude -sau metafizica.

Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului principal, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă posibilitatea de a călători în timp ar constitui un progres al omenirii sau nu*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Eram în facultate, la un curs de „Științe cognitive” cu remarcabilul profesor Mircea Miclea, care vorbea despre rolul emoțiilor în viața noastră. După mai mult de două ore în care toată sala îi sorbea cuvintele, a exclamat neașteptat, din străfundurile inimii, parcă: „Ce greu e să fii om!” Și a oftat. Îmi amintesc deseori acest episod.

Realizez că nouă, oamenilor secolului 21, ni se cer foarte multe abilități, deprinderi și comportamente, pe care trebuie să le dobândim într-un timp scurt. Tot acest carusel extrem de alert al vieții este radical diferit de ceea ce trăiau bunicii noștri la sat și chiar la oraș. Ei urmau un bioritm racordat la natură: se culcau odată cu lăsarea serii, se trezeau odată cu ivirea zorilor, prestau munci stabile, lucrul la câmp, țesut etc., mâncarea era naturală, netratată chimic, nu exista mass-media diversificată și, deci, stimuli rapizi care să modifice anumite circuite cerebrale. Era o lume mai stabilă și statică, mai coerentă, parcă.

Noi, cei de astăzi, suntem luați pe nepregătite și trebuie să ne adaptăm din mers, cu costuri mai mici sau mai mari. La un moment dat, simțim că toate lucrurile pe care este necesar să le știm vin ca o presiune mare peste noi, cu anxietate pentru că poate vom greși, nu vom face față provocărilor care vin cu rapiditatea unui tsunami. Sunt multe de știut și de trăit, viața e atât de complexă.

Ce e de făcut? Ai răbdare cu tine, în primul rând. Fii deschis spre a învăța și a experimenta un spectru cât mai larg de trăiri și situații. Datoria ta este să fii informat când iei o decizie, să fii un om mai bun și echilibrat. Respiră, ancorează-te în prezent, stai în corp și simte-ți emoțiile. Nu ești într-o cursă contracronometru, nu trebuie să te compari cu cineva decât cu cel care ai fost ieri... Și aceasta, doar dacă te ajută să mergi mai departe.

Metaforic vorbind, viața are văi și munți. Adică perioade în care lucrurile merg bine și vezi luminița de la capătul tunelului și perioade dificile, în care nimic nu are sens și nu se leagă. Atât bucuria, cât și tristețea sunt trecătoare, ciclice și ne maturizează. Uneori îmi vine și mie să exclam: „Ce greu e să fii om!”, dar îmi amintesc repede că este cea mai minunată șansă pe care o puteam primi.

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,

<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Oamenilor secolului 21, li se cer foarte multe _____, pe care trebuie să le dobândească într-un timp scurt.

- a. cunoștințe, deprinderi și comportamente.
- b. abilități, deprinderi și comportamente.
- c. abilități, calități și comportamente.
- d. cunoștințe, deprinderi și capacități.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. 8 puncte

- a. La cursul de „Științe sociale” istoricul Mircea Miclea vorbea despre rolul emoțiilor în viața noastră.
- b. Bunicii noștri urmau un bioritm racordat la natură: se culcau odată cu lăsarea întinericului și se trezeau odată cu ivirea zorilor.
- c. Viața oamenilor din secolul 19 este complexă, sunt multe de știut și de trăit.
- d. Datoria oamenilor este să fie informați când iau o decizie, să fie oameni mai buni și echilibrați.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. 8 puncte

Educația pornește de la tine. ____ (1). Mă gândesc la câte lucruri este necesar să știm astăzi pentru a funcționa adecvat. Și cât de dificil poate fi atunci când viața ne pune în situații neobișnuite, cum este o pandemie, care ascunde numeroase tulburări psihice, începând cu anxietatea și depresia și terminând cu recunoașterea și exprimarea emoțiilor, autocontrol emoțional. ____ (2)

Educație nutrițională, care înseamnă mai mult decât ce mănânci, este un demers amplu în care sunt necesare resurse pentru a aduna informații, a avea timp și dorință de a implementa obiceiuri de viață sănătoasă, care prin repetiție să devină automatisme.

____ (3)

Educație relațională. Relațiile sunt seva vieții, un domeniu-cheie pentru o viață împlinită, de aceea trebuie învățat cum se inițiază, hrănește și dezvoltă o relație.

Educație morală. Punem accentul pe ce se vede, dar valorile pe care le ai, principiile după care te ghidezi în viață, cum jonglezi între bine și rău, hotărârile pe care le iei în funcție de aceasta, opțiunea religioasă, toate acestea sunt în responsabilitatea ta și formează o bună parte din ceea ce ești ca om. ____ (4)

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarulumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

- a. Educație financiară, începând cu gestionarea salariului și terminând cu un plan de economii, pensie privată sau asigurare de sănătate, cumpărături, investiții etc.
- b. În teorie, cel puțin, sistemul educațional urmărește să formeze persoane „multilateral dezvoltate”, adică oameni care să fie capabili să-și gestioneze viața în mod echilibrat.
- c. Să fii bun în domeniul pe care ți l-ai ales: performant, adaptabil, flexibil, cu viziune pe termen lung, să îți dezvolti cunoștințe și abilități relevante, să fii motivat, perseverent și multe altele.
- d. Toate acestea arată nevoia de educație emoțională, psihologică. Și nu doar de atât, este nevoie de educație cam pe toate palierele vieții.
- e. Dacă vei fi treaz în conștiința ta și, atât cât este posibil, încerci să trăiești în acord cu valorile și principiile tale, vei ști la fiecare pas ce e de făcut, vei simți intuitiv.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. 8 puncte

M-am gândit, în ultimul timp, la provocările omului modern, al (care) _____(5) sistem cerebral nu este deloc pregătit să (ea) _____(6) facă față. De aici și incidența ridicată a (un) _____(7) afecțiuni de care înaintașii noștri nu sufereau: burnout, (cyber)bullying, incidența crescândă (a) _____(8) tulburărilor de anxietate și a celor emoționale, dependențe de droguri, jocuri video, cumpărături etc.

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Scena 8

Iedul vine în fața spectatorilor.

IEDUL: Nu vă supărați...Se pricepe cineva printre dumneavoastră să repare suflute? Este vreun reparator de suflute în sală? Nu întreb pentru mine, întreb pentru mama, că are sufletul îndoit...Mama asta caută acum...un reparator de suflute. I-a intrat în cap că ar fi ceva de reparat în sufletul ei...

În spatele său, mama se îmbracă (tot în negru, că poartă doliu după iezi), se piaptăne, își pune o pălărie, își ia poșeta, iese pe ușă. Merge cât merge, apoi bate la ușa Ursului.

URSUL: Intră, intră, doamnă Capră.

CAPRA: Mulțumesc că m-ai primit, domnule Urs.

Ne aflăm într-un fel de cabinet prevăzut cu canapea(de psihanalist?) și un mare ecran.

URSUL: la loc coala, pe canapea.

Capra este vizibil obosită. Își face vânt cu pălăria.

CAPRA: Uf, ce arșiță s-a pus afară...

URSUL: Hai, trage-ți sufletul. la puțină apă...

Capra bea.

URSUL: Nu-i mai bine? Cu ce te pot ajuta?

CAPRA: Păi...am venit să-mi deschid sufletul în fața dumatle. Știi ce mi s-a întâmplat, nu?

URSUL: Păi cum să nu știu? Vuiește pădurea...

CAPRA: Și crezi că poți găsi și pentru mine o alinare?

URSUL: Nu știu...Văzând și făcând...

CAPRA: Bine, mă las pe mâna dumatle...

Ursul îi pune Caprei pe cap niște detectoare, sau chiar o cască. Dar mai bine îi las pe regizor și pe scenograf să imagineze consultația din cabinetul Ursului. Ideea este, în orice caz, că pe ecran va fi vizibil sufletul Caprei, pentru că Ursul îi face o electrosufletogramă.

URSUL: Mda...

CAPRA: Se vede ceva?

URSUL: Deocamdată se vede că n-ai sufletul liniștit.

CAPRA: Păi nu...

URSUL: E chiar tulburat rău.

CAPRA: Păi cum să nu fie dacă simt că mă doare...(...) Mai caută, că am și o piatră pe suflet.(...)

URSUL: Eu zic să nu te îngrijorezi prea tare. Sufletul dumatle e bun. Se vede cu ochiul liber.

E luminos. Dacă ai vedea peste ce suflute negre dau eu câteodată...Deunăzi mi-a venit cineva, nu spun cine...Tot așa, ca să-i fac o sufletocardiogramă...Dau eu drumul la ecran și nimic. Caut și nimic. Îl întreb: păi unde ți-e sufletul? Păi, zice el, l-am

vândut. Cum așa, îl întreb, ți-ai vândut sufletul. Și atunci de ce mai vii la mine?

CAPRA: Mulțumesc, domnule Urs. Mai rar sufletist ca dumneata.

URSUL: Fac și eu ce pot...Dar să știi, doamnă Capră, că tu n-ai făcut bine ce-ai făcut.

CAPRA: Știu, că altfel aş avea sufletul ușor...

URSUL: Nu e bine să ne facem dreptate singuri. E drept că viața în pădure nu e ușoară și că pădurea e plină de primejdii, dar tot mai bine e când judecarea ticăloșilor se face după lege...

CAPRA: Uite că nu m-am gândit la asta. Îndurerată cum eram, cu sufletul zdrobit cum eram, numai la lege nu mi-a fost gândul...

URSUL: Și uite că, în loc să-l pedepsești pe Lup, te-ai răzbunat...Eu nu zic că șarpele ăsta de lup (că nici măgar și nici porc nu-i pot spune) nu merita să moară înghițit de flăcări. Dar merita el, oare, să-i faci un asemenea cadou?

CAPRA: Ce cadou? Despre ce vorbești dumneata?

URSUL: Păi, într-un fel i-ai făcut un cadou. Că în loc să sufere toată viața, l-ai făcut să sufere doar câteva clipe. Dacă veneai la obștea pădurii să te plângi, am fi găsit noi ac de cojocul acestui mâncător de iezi. L-am fi aruncat poate într-o groapă fără jăratic, ca să zacă acolo în zeama remușcărilor mult și bine... Asta ar fi fost cu adevărat o pedeapsă, să nu aibă tovarăș de vorbă decât propria lui fărădelege, timp de ani și ani de zile, până când i-ar fi năpărlit sufletul.

după Matei Vișniec, *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică* de Matei Vișniec este *experiențe fundamentale*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a textului dramatic identificată în textul de mai sus. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă este bine sau nu este bine să ne facem dreptate singuri*. **18 puncte**

Veți avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui

autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică* de Matei Vișniec).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.
-

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Stima de sine reprezintă modul în care ne evaluăm pe noi înșine în raport cu propriile așteptări și cu ceilalți și este direct proporțională cu conștientizarea valorii noastre. Fiecare ființă umană este unică și are o valoare care merită să fie respectată. Valoarea unei ființe umane este dată de suma comportamentelor, acțiunilor și capacităților sale trecute, prezente și viitoare. Capacitatea ființei umane de a se proiecta în viitor, de a-și conștientiza, dori și anticipa devenirea prin raportarea la experiențele și succesele anterioare și credința despre propria eficacitate contribuie la întărirea stimei de sine.

Am auzit mulți părinți spunând: „Nu faci bine, lasă că fac eu, pentru că știu mai bine. Din dorința de a-i feri de suferințe și eșecuri în viață, mulți părinți își supraprotejează copiii, menținându-i dependenți și împiedicându-i astfel să-și dezvolte încrederea în sine.

Încrederea în sine depinde mai mult de capacitatea noastră de a face anumite lucruri, în timp ce stima de sine reprezintă rezultatul unei autoevaluări și are un rol foarte important în stabilirea identității noastre. O stimă de sine pozitivă se bazează pe percepția pozitivă despre propriile noastre comportamente. De aceea este important să ne respectăm nevoile și limitele pentru ca acțiunile noastre să ne pună în valoare, să fie viabile în ochii noștri.

Încrederea în sine nu este înnăscută și nu depinde doar de educația pe care am primit-o în copilărie când părinții noștri ne-au învățat să lucrăm împreună cu ei și ne-au stimulat să ne asumăm responsabilități pentru a deveni autonomi în viață. Încrederea în sine este realistă și predictibilă, deoarece se sprijină pe rezultate concrete obținute în trecut, pe experiențele reale pe care o persoană le-a trăit și care-i permit să prezică rezultatele la care se aștepta în viitor. Deci încrederea în sine nu este oarbă și prezintă o anumită doză de incertitudine. Ea se bazează pe conștientizarea propriilor cunoștințe și competențe într-un anumit domeniu, pe rezultatele pozitive obținute anterior și este întreținută prin abordarea treptată a altor experiențe, în scopul de a fixa și transfera competențele, precum și pentru a descoperi alte competențe de care nu eram conștienți.

Este important ca experiențele noi să fie abordate treptat, deoarece eșecurile repetate la experiențe noi pentru care nu reușim să găsim o explicație pot avea efecte negative asupra încrederii în sine și a stimei de sine. Dacă suntem flexibili și putem reevalua acțiunile și experiențele noastre, astfel încât să vedem partea bună, pozitivă a lucrurilor și să învățăm ceva din ceea ce ni se întâmplă, reușim să ne construim încrederea în sine și să ne întărim stima de sine. Convingerile noastre ne dirijează comportamentele, de aceea este important să păstrăm acele convingeri care sunt bune pentru noi și care ne ajută să ne schimbăm cadrele de referință. Abordarea unei situații dintr-o altă perspectivă ne permite să ne schimbăm reacțiile, să dezvoltăm comportamente noi, mai adecvate situației prezente și să obținem astfel rezultate mai bune în viață.

https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine_

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Dacă abordăm o situație din perspective diferite, putem

- a. să ne înțelegem greșit pe noi și pe cei din jur.
- b. să nu comunicăm cu toți cunoscuții.
- c. să dezvoltăm comportamente noi.
- d. să ne găsim mai greu locul în comunitate.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Oamenii sunt la fel, nimic nu-i deosebește pe unul de celălalt.
- b. Părinții hiperprotectori distrug încrederea în sine a copiilor lor.
- c. Încrederea în sine lasă, uneori, tânărul să trăiască și momente de nesiguranță.
- d. Eșecurile repetate nu influențează personalitatea adolescentului.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos.

8 puncte

Notele definitorii ale dezvoltării sociale în adolescență

Identitatea sinelui reprezintă un set organizat de obiective, aptitudini, valori și atitudini pe care tânărul îl consideră ca fiindu-i caracteristic și care îl definește ca persoană. ____ (1)

Afirmarea de sine - tinerii simt nevoia imperioasă de a le fi recunoscute meritele și calitățile de adulți, în special de către părinți. ____ (2) Desconsiderarea este o experiență dureroasă pentru un adolescent. ____ (3) Pentru a obține afirmarea de sine tânărul încearcă să se evidențieze prin imaginea exterioară, limbaj, comportament etc. ____ (4) Tinerii autonomi au capacitatea de a lua propriile decizii, trăiesc după propriile norme și sunt mai puțin dependenți emoțional de părinți.

https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-ine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine_

- a. Stabilirea acesteia înseamnă obținerea independenței, însă nu prin izolarea de familie și prieteni, ci independența în cadrul relațiilor sociale.
- b. În acest sens, orice umbră de îndoială asupra faptelor pe care le consideră corecte, pozitive, îl face să se simtă inutil, uneori, nemotivat.
- c. Persoanele cu o stimă de sine sănătoasă sunt de obicei mai reziliante și mai îndrăznețe în fața provocărilor.
- d. Toate acestea constituie ceea ce specialiștii numesc personalitatea unui om.
- e. Încurajarea și aprecierea le validează progresele, însă hiperprotecția le poate aduce insecurități.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

Adolescența reprezintă vârsta contestației și a conflictelor în (relație) ____ (5) cu adulții: acum apar frecvent conflicte de idei, conflicte afective sau conflictele de autoritate. În ciuda (conflict) ____ (6) care apar în relația sa cu adultul, de fapt, adolescentul nu dorește să rupă relația, ci (a stabili) ____ (7) un contact „adevărat”, „autentic” cu celălalt. Practic, adolescentul

încearcă să stabilească relații de egalitate și nu un raport de tipul (cel) _____(8) dintre educat și educator. La început, nevoia de independență îi face pe tineri să se îndepărteze de familie și să devină foarte atașați de prieteni.

https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine_

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

O zi de noiembrie. O zi ca oricare alta. Soarele e trist și de pretutindeni se ridică tresăriri ciudate. O zi caldă. O zi în care bătrânii și femeile lăcrimează amintindu-și trecutul. Dar eu de ce să mă întristez? De ce îmi simt sufletul plin de un simțământ necunoscut, înfiorător, dulce? De ce vreau să plâng? De ce aștept ceva care știu că nu va veni niciodată? Mie nu mi se îngăduie nici una din acestea. Eu nu sunt un adolescent ca toți ceilalți, naiv visător, bolnăvicios, nătâng, sentimental, caraghios. Sufletul meu e aspru. Voința mea e absurdă, dar e o voință trainică, formidabilă, care apăsă și înăbușă totul în calea sa. Eu trebuie să fiu același în toate timpurile și toate locurile. Hotărât ca o stâncă, încruntat, cu ochii încleștați de țință, cu buzele strivite de furie, cu pumnii strânși gata de a se prăvăli Așa trebuie să fiu eu.. Când îmi alungam somnul cu pumnii. Când citeam până ce-mi lăcrămau ochii și mă ustureau pleoapele. Până ce mi se îngreuna capul și mi se rățăceau privirile...

Știu: nu sunt un băiat frumos, dar am șaptesprezece ani. Și în ceasurile când ochii îmi alunecă de pe carte, iar voința îmi slăbește, mă gândesc mult la acești șaptesprezece ani. De multe ori, izbândesc. Lucrez până noaptea și adorm fericit că m-am învins pe mine. Adorm surâzând. Alteori, însă, nu izbutesc să mă apăr. Sunt copleșit și pornesc pe străzi. Și toate acestea mă întristează. Trebuie să lupt mereu, trebuie să mă apăr împotriva sufletului meu, pe care nu-l cunosc și care mi se dezvăluie la răstimpuri, contradictoriu. Niciodată nu mi-am găsit sufletul același, în fiecare zi, altul. Iar eu trebuie să lupt ca să duc mai departe ceea ce începusem cu o lună, cu o săptămână, cu o zi mai înainte. Dacă m-aș cunoaște... Atunci aș fi atât de sigur de mine însumi și de viață... Aș spune: așa mi-e sufletul și așa vreau eu. Dar acum mi-e teamă de viitorul acela întunecat și amenințător către care mă îndrept călăuzit de un suflet orb. Dacă mai târziu se va face lumina și voi înțelege că am apucat o cale greșită? Dacă mă voi simți străin în lumea pe care o socotesc acum prietenă? Voi mai avea curajul să mă întorc pe aceeași cale și să încep o altă viață, nouă? Și voi avea putere?...De multe ori, încercând să aflu cine sunt, m-am înspăimântat.

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Romanul adolescentului miop* de Mircea Eliade este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă din textul dat, justificându-ți răspunsul. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi dacă *lecturile pot sau nu pot ajuta un adolescent să-și găsească liniștea sufletească*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

**Pentru conținut, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi 4 puncte.
În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.**

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*.)

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/ interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conținutul eseului, vei primi 22 de puncte.

Pentru redactarea eseului, vei primi 8 puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Abuzul de Facebook comportă anumite riscuri. S-au publicat sute de studii despre impactul psihologic al utilizării Facebookului, iar prima concluzie valabilă pentru fiecare dintre noi este următoarea: *Cu cât ești mai conectat, cu atât ești mai singur*. Profesoara Sherry Turkle de la MIT, consacrată pentru formula *conectați, dar singuri*, argumentează că scăderea abilităților sociale a celor care utilizează excesiv rețelele de socializare e cauzată de ignorarea „acțiunilor sociale semnificative” și înlocuirea acestora cu „conexiunile virtuale superficiale”.

Într-un studiu propriu, desfășurat pe parcursul anului 2019, cu peste 10.000 de participanți adolescenți din toate județele României, am constatat că peste 30% dintre aceștia petreceau între patru și șase ore zilnic pe internet, 17,1% peste șase ore, iar 11,1% peste opt ore pe zi.

Scopul pentru care acești tineri folosesc internetul, declarat de majoritatea participanților la studiu (72%), este pentru a accesa rețelele de socializare. La mare distanță se situează alte scopuri, precum ascultarea muzicii (12%), informarea/ lectura (7%), jocurile (4,8%) sau știrile (0,7%).

Mai mult de jumătate dintre participanții la studiu (53, 4%) simt că sunt dependenți de internet și totuși nu mai puțin de 69,3% dintre ei declară că ar putea trăi șapte zile fără internet. Dintre aceștia, 26,2% se simt agitați, iritați, nervoși dacă nu au intrat pe internet atunci când și-au propus.

În 2012, unele statistici au precizat existența a cel puțin 83 de milioane de profiluri false, iar în 2019 compania Facebook a șters peste 3,2 miliarde de conturi false alături de postări care înfățișau abuzuri sau sinucideri ale copiilor.

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist.*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform studiului realizat de autor, _____ dintre cei 10.000 de participanți adolescenți folosesc internetul mai mult de opt ore pe zi.

- a. 30%
- b. 12%
- c. 11,1%
- d. 17,1%

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. După accesarea rețelelor de socializare de către adolescenți, următorul scop al utilizării internetului este informarea/ lectura.

- b. Un sfert dintre participanții la studiu au declarat că ar putea trăi șapte zile fără internet.
- c. Compania Facebook a șters foarte multe conturi false, ca urmare a riscurilor generate la adresa siguranței personale.
- d. Relația dintre psihologia relațiilor umane și tehnologie e raportată la formula *conectați, dar singuri*.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Riscurile folosirii excesive a Facebookului

Din experiența mea de psiholog am constatat prin interacțiunea cu copiii și cu adolescenții că aceștia dobândesc abilități speciale de a folosi internetul și tehnologia mobilă ____ (1). Când se întâlnesc în mediul social natural, în cadrul ieșirilor în oraș, fiecare persoană este atrasă de utilizarea telefonului și nu schimbă nicio vorbă cu prietenii. ____ (2)

Pe de altă parte, în 2019 România a înregistrat zeci de decese în urma unor accidente rutiere cauzate de imprudența conducătorilor auto care erau live pe Facebook în timp ce se aflau la volan.

Alte cercetări și-au propus să investigheze relația dintre utilizarea platformei, depresia și stima de sine. ____ (3) Utilizatorii de Facebook cu niveluri mai mari de atașament nesecurizat pot folosi în exces platforma pentru a-și îndeplini nevoile de atașament ____ (4)

După Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist*

- a. Mai grav, în familie, fiecare persoană, tata, mama sau copilul, chiar și bunicii folosesc în mod individual Facebookul, treptat rezultând dificultăți de comunicare și conflicte.
- b. Facebookul, prin campaniile derulate sau prin simple afirmații ale unor lideri de opinie, influențează gândirea maselor.
- c. Din păcate, în ceea ce privește interacțiunea reală cu persoanele din jurul lor, fie că vorbim de viața lor de la grădiniță, școală, liceu sau facultate, abilitățile sociale ale acestora sunt scăzute.
- d. Prin acest tip de atașament înțelegem unul nesigur, care exprimă emoții combinate, de la dependență la respingere.
- e. Concluziile au arătat că accentuarea sentimentului de singurătate și scăderea stimei de sine sunt doar câteva dintre rezultatele legate de utilizarea platformei în ultimii ani.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

De ce este atât de atractiv?

Mai întâi pentru că răspunde unor nevoi caracteristice (om) ____ (5) modern. Prima, după cum îi spune și numele, nevoia de socializare, de a ne conecta cu cât mai multe persoane din apropiere sau din țări (îndepărtat) ____ (6), de diferite vârste, sexe, culturi, limbi și naționalități. Această nevoie de conectare virtuală crește până ajunge să (noi) ____ (7) domine, să ne irite, dacă nu suntem conectați.

Nevoia de autoexprimare și cea de a fi sprijiniți, apreciați și acceptați social (a fi) _____(8) alte nevoi fundamentale.

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci există*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Se spune: a fi sincer înseamnă a nu ascunde nimic cuiva, a nu falsifica nimic, a te deschide tot. Exact; dar criteriul acestei sincerități îl are întotdeauna *celălalt*, nu tu. Ești considerat sincer nu „când nu ascunzi nimic” cuiva – ci când nu ascunzi ceea ce se așteaptă de la tine să nu ascunzi. Este ciudat, dar așa e: sinceritatea ta se verifică nu prin tine, ci prin celălalt. Ești sincer numai când spui ceea ce vrea și ceea ce se așteaptă altul de la tine să spui.

„Sinceritatea” este o plăcere amară, pe care o caută fiecare dintre noi; amară pentru că adesea ne face să suferim; dar totuși o plăcere, pentru că ne satisface acea eternă sete de a se vorbi de noi, de a constata că existăm (deoarece atragem atenția celorlalți), de a ne verifica și justifica existența.[...]

O prietenie nu se verifică în așa- numitele „ceasuri grele ale vieții”. O prietenie se verifică numai prin capacitatea de libertate pe care i-o acorzi cuiva. A ajuta pe un prieten în nevoie, a-l încălzi cu mângâierile tale, a-l încuraja cu „sinceritățile tale” nu înseamnă nimic. Altele sunt adevăratele probe ale prieteniei: a nu-i încălca libertatea, a nu-l judeca prin punctul tău de vedere (care poate fi real și justificabil, dar poate nu corespunde experienței destinului cuiva), a nu-l prețui prin ceea ce îți convine sau te amuză pe tine, ci pentru ceea ce este pentru *el însuși*, prin ceea ce trebuie el să realizeze ca să ajungă un om, iar nu un simplu manechin.

adaptare după Mircea Eliade, *Despre sinceritate și prietenie*, din vol. *Oceanografie*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Despre sinceritate și prietenie* de Mircea Eliade este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, viziunea autorului despre sinceritate și prietenie, ilustrând răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți argumentezi opinia despre *importanța sincerității într-o relație de prietenie*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Despre sinceritate și prietenie* de Mircea Eliade).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Studiul **Obiceiurile de lectură ale românilor** arată că:

- mai mult de 1 din 5 români nu citesc deloc cărți;
 - peste 80% dintre români au acasă o bibliotecă și peste o treime dintre aceștia au în biblioteca personală între 101 și 500 de volume;
 - romanele sunt cărțile preferate ale românilor;
 - romanul unui autor străin este ultima carte citită de aproape o treime dintre intervievați;
 - aproape jumătate dintre cititori spun că citesc și azi poezie;
 - mai mult de 1 din 5 cititori cumpără anual peste 10 cărți, iar un sfert dintre ei cumpără mai puțin de o carte pe an;
 - doar 7% dintre cititori cumpără cărți de pe Internet. Totuși, cifra este în creștere dacă luăm în considerare studii din anul 2009, când proporția intervievaților care cumpărau cărți prin internet era de doar 2%;
 - peste jumătate dintre cititori (52%) cumpără cărți care apar împreună cu diferite publicații.
- (...)

Mihai Eminescu rămâne scriitorul preferat (10%). Eminescu este urmat în top cinci de Alexandre Dumas (7%), Mihail Sadoveanu (6%), Marin Preda (4%) și Ion Creangă (3%). 9% dintre intervievați susțin că nu au un scriitor preferat, procentul coincide, de altfel, cu cel al celor care nu au nicio carte preferată. 19% dintre intervievați nu își amintesc sau nu știu numele unui scriitor preferat. Mihai Eminescu este indicat drept scriitor preferat mai mult de intervievații cu vârsta între 51 și 65 de ani și de cei care au ca pregătire școlară cel mult gimnaziul. Alexandre Dumas este preferat de generația 36-50 de ani, de cei care au liceul/școala profesională și locuiesc în Transilvania și Banat. Cei cu vârsta între 51 și 65 de ani, cei care locuiesc în Moldova și au liceul sau școala profesională îl preferă pe Mihail Sadoveanu. Marin Preda este preferat de intervievații de peste 65 de ani, de cei care locuiesc în zona de Sud a țării. Pe Ion Creangă îl preferă cei cu gimnaziu și care locuiesc în Moldova.

Volumul eșantionului: 1.237 indivizi, de 18 ani și peste, cu un sub-eșantion de 960 de subiecți (78% din eșantionul total) care declară că citesc. Perioada de culegere a datelor: 15-19 aprilie 2011

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Obiceiurile de lectură ale românilor arată că

- a. peste 80% dintre români au acasă o bibliotecă personală cu un număr cuprins între 101 și 500 de volume.
- b. cititorii români preferă romanele.
- c. cei mai mulți cititori români își cumpără cărțile de pe internet.
- d. preferatul absolvenților de liceu este I. Creangă.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. 8 puncte

- a. Alexandre Dumas (7%) este urmat în topul preferințelor de Mihail Sadoveanu (6%), Marin Preda (4%) și Ion Creangă (3%).
- b. Datele oferite de realizatorii studiului sunt recente.
- c. Sub 20% dintre persoanele intervievate nu pot spune numele unui scriitor preferat.
- d. Cititorii de peste 65 de ani și care au cel mult gimnaziu îl preferă pe M. Eminescu.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. 8 puncte

Lectura este o activitate bine reprezentată la români, însă există o apropiere între proporția celor care nu citesc deloc cărți ____ (1). Peste o treime dintre participanții la studiu susțin că au citit o carte în ultima lună, 23% au citit cartea în ultima săptămână, iar 12% în luna curentă. Unul din cinci români însă a citit o carte în urmă cu mai mult de un an, 2% citesc doar cărți pentru școală sau facultate, iar 22% recunosc că nu citesc deloc. ____ (2), astfel că ele sunt cele mai prezente atât în topul celor care nu citesc deloc cărți (22,3% femei față de 21,9% bărbați), ____ (3) (26% femei față de 19,5% bărbați). În ultima săptămână au citit o carte ____ (4), dar și cei care locuiesc în mediul urban.

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

- a. fiind vorba despre scrierea de texte
- b. cu precădere subiecții cu vârste între 36 și 65 de ani
- c. Femeile domină vârfurile de tendințe
- d. dar și în cel al subiecților care au citit o carte în ultima săptămână
- e. și a celor care citesc mai mult

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. 8 puncte

Aproape jumătate dintre cititorii de carte reușesc să finalizeze lectura (o) ____ (5) cărți în câteva zile (42%), 23% susțin că citesc o carte în câteva săptămâni, 6% au nevoie de mai multe săptămâni, însă 3% spun că le sunt necesare doar (câtva) ____ (6) ore. Cei mai rapizi cititori sunt locuitorii din Moldova (5,9% spun că citesc o carte în câteva ore față de doar 2,5% dintre ardeleni și bănățeni). Și cei care au pregătire școlară mai ridicată (3,5% respondenții care au finalizat colegiu, studii universitare sau post-universitare) reușesc (a citi) ____ (8) mai rapid o carte decât (altul) ____ (8) cu școlaritate mai scăzută.

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

Subiectul al II-lea (30 de puncte)
Citește cu atenție textul dat:

Scia pe bancheta din fața mea. Nu-mi mai amintesc unde mergeam, doar că stăteam amândoi la geam, singuri în compartiment. Scia pe bancheta din fața mea, scriam pe bancheta

din fața lui. Cred că eram amuzanți stând fiecare cu caietul pe genunchi, la început scriind, apoi, doar prefăcându-ne și studiindu-ne pe furiș. Curajul disperării orelor de drum pe care trebuia să le străbat în tăcere m-a îmboldit să intru în vorbă.

La început, răspundea monosilabic, roșind. Clar, un timid incurabil. S-a însuflețit doar când l-am întrebat ce scria...Poezii...Îi place să scrie poezii. E un singuratic și poezia e singurul lui mijloc de a comunica cu ceilalți. A comunica nu în acel strat superficial care se cheamă „conversație”, ci de relaționare interumană profundă. A început să scrie prima dată când a avut ceva de spus: când s-a îndrăgostit. (...) După ce s-a eliberat, a iubit iar... A iubit, a urât...a scris.

Am coborât cu senzația stranie că el nu va coborî niciodată din acel tren. Aparținea nu atât trenului, cât geamului pe care se succedau munți și văi, munți și văi...

Vrei să îți spun acum ce s-a întâmplat cu el, când l-am reîntâlnit. Nu l-am mai văzut niciodată.

Luminița Rusu, *Adolescentul poet* din vol. *Triluri de papagal*,

a îmboldi - (aici) a îndemna

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Triluri de papagal* de Luminița Rusu este *iubirea ca modalitate de cunoaștere și autocunoaștere*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul selectat din opera literară *Triluri de papagal* de Luminița Rusu. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă poezia poate fi sau nu poate fi un mijloc de înțelegere a propriei lumi interioare*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru conținut, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi 4 puncte.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Adolescentul poet* din vol. *Triluri de papagal*, Luminița Rusu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;

- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Nu mi-l pot aminti altfel decât într-un costum de stofă fină, „sare și piper“, cu batistă albă la buzunar. Poate că l-am văzut așa mai târziu, în niște poze, și mi-a rămas imaginea aceea. Ba, dacă mai scormonesc prin colțurile memoriei, parcă îl știu și într-o jachetă fină, gri de lână. Și mai avea și una aproape identică, verde închis. Eu eram un mic drăcușor care îl iubeam și îl chinuiam. În timp ce ședea în fotoliu și citea, mă cățăram în brațele lui, una-două. Dădeam ziarul la o parte și începeam să-l trag de urechi după un tipic propriu. Începeam cu partea de sus, pe care i-o presam de parcă aș fi vrut să-i îndrept cutele pavilionului, apoi mă concentram asupra lobului de jos, pe care-mi plăcea grozav să-l strâng cu degetele (le ziceam „gegete“). Mă lăsa, dar cred că nu cu prea mare plăcere. Ar fi vrut să-și reia ziarul. (...)

La bătrânețe semăna cu Spencer Tracy. Fusesse inginer și lucrase în domeniul extracțiilor de petrol și gaze. Mai târziu, am aflat că avusese o activitate de adevărat pionierat și că lui i se datorează un proiect eficient și sigur prin care a electrificat mai toate sondele din România. Bunica mi-a povestit despre el că avusese o mulțime de probleme la serviciu din cauza unor politruc^{*}. El era specialistul, cel care făcea treaba, ei culegeau roadele și uneori îl mai și persecutau. (...) N-a prea avut parte de bani, iar bunica îl certa de fiecare dată când i se părea că face cheltuieli prea mari. Când primea salariul, obișnuia să-și cumpere câte o carte și să le aducă daruri copiilor. Citea mult și știa să răspundă la multe întrebări, ca și cum ar fi avut în cap o adevărată enciclopedie. (...) Îi plăcea societatea, dar pe vremurile acelea îi cam lipsea așa ceva. Instinctiv, simțeam că vine dintr-o lume diferită de cea în care mă născusem eu. Era unul dintre puținii reprezentanți rămași ai unei dispărute lumi de domni.(...)

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

*politruc, politruc, s.m.: Instructor, îndrumător politic în armata sovietică; (aici) activist politic (depr.)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Bunicul a fost un deschizător de drumuri, munca lui având ca urmare

- a. faptul că, la bătrânețe, semăna cu Spencer Tracy.
- b. electrificarea multor sonde din România.
- c. venirea lui dintr-o lume diferită de cea a nepotului.
- d. lipsa banilor, motiv pentru care bunica era permanent nemulțumită.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Imaginea bunicului este posibil să fie construită datorită unor fotografii.
- b. Copilul are obișnuința de a sta liniștit în brațele bunicului, întrerupându-i acestuia lectura ziarului.

- c. Din pricina unor activiști politici, bunicul a întâmpinat dificultăți în activitatea lui profesională.
- d. Deși nu era bogat, în ochii unora, bunicul putea să pară prea cheltuitor.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Îi plăcea să dea pasențe și știa unele complicate gen Vesela și Trista, cu câte două pachete de cărți. _____ (1) și se adâncea în ele, până când, prin preajmă, apăream eu, micul drăcușor. Știa ce aveam de gând și încerca să mă convingă să stau departe, până termină pasența. Mă ruga să am puțină răbdare pentru că _____ (2) Mie, însă, nici nu-mi trecea prin cap să aștept. Odată mă repezeam pe lângă el și îmi înfigeam mâinile printre cărțile de pe masă, stricându-le ordinea. Niciodată nu reușea să mă oprească și de fiecare dată se supăra foarte tare. _____ (3), după câteva admonestări pe ton mai ridicat, se resemna și începea să-mi acorde atenție. Vrând-nevrând, trebuia să se supună vreunui joc inventat de mine sau mai știu eu căror altor dorințe copilărești. Profitam din plin de faptul că _____ (4).

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

- a. era un om bun
- b. Tot de fiecare dată însă,
- c. apoi o să se joace și cu mine
- d. îmi plăcea mai mult bunica
- e. Le înșira pe toată masa din sufragerie

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Eram încă foarte mic când l-au dus la spital. Au fost niște zile în care (al) _____ (5) mei erau foarte încordați. Se întâmpla ceva neobișnuit. Bunica avea o privire (absent) _____ (6), cum nu i-o mai văzusem vreodată, și evita (a vorbi; conjunctiv, prezent) _____ (7) cu mine. Apoi, într-o zi, casa s-a umplut de unchi și mătuși îmbrăcați elegant, în culori (întunecat) _____ (8). Cu fețe îngândurate, mă mângâiau pe cap și-mi puneau întrebări formale. Nimeni nu mi-a spus nimic. Nici eu n-am întrebat nimic.

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Bunicul avea cap mare, avea brațe mari, avea palme mari, avea picioare mari. La el totul era mare în casa noastră în care totul era mic. (...) Pe vremea aceea bunicul era tot mare și nu-l știu nici măcar din vreo fotografie mic. Istoria lui începe vag, prin tinerețea lui, când era holtei în Maramureș, în satul Remetea, unde s-a născut. Eu cred că el n-a avut copilărie, căci nimeni nu mi-a povestit-o sau cel puțin nu-mi aduc aminte și, dacă nu mi-o amintesc, înseamnă că n-a fost. Eu asta cred, o credeam încă de când eram copil și mă duceam la meditații, la orele de matematică din cartierul Grigorescu, unde stăteau doar oamenii bogați, medicii și universitarii și scriitorii, așa credeam eu, fiindcă scriitorii sunt niște oameni importanți, de vreme ce apar în manualele școlare, și pot să dea naștere lumilor care nu există, pentru că, de fapt, nu există nimic,

decât povestea asta a mea, copilul care trece pe strada Vlahuță, imaginându-și că e un actor într-un film pe care undeva, într-o altă galaxie, niște uriași cu vieți infinite de lungi îl urmăresc cu atenție.

Nu știu decât din cărți cum veneau atunci oamenii de la țară la oraș. Ce era orașul atunci pentru oameni ca bunicul, ca bunica? Cum ajungea o femeie dintr-un sat din județul Cluj să întâlnească un bărbat dintr-un sat din Maramureș? Bunicul și bunica trăiseră în Remetea, unde avuseseră și slujitoare, sau poate doar bunicul, când fusese el mic, avusese slujitoare, angajată de străbunii mei despre care nu știu nimic, o slujitoare din satul Coaș, în care am fost cândva, străbătând ulițele de lut, și am intrat într-o casă sărăcăcioasă, tot din lut, în care locuia femeia asta. Sau poate nu am fost niciodată acolo, ci doar mi-a jucat memoria o festă, pentru a acoperi un gol, așa cum uneori, trecând timpul, pentru a ne justifica rămânerea într-un sentiment, proiectăm asupra istoriei lui tot felul de semnificații care nu fac corp comun cu evenimentele din care e alcătuită această istorie. (...)

Horea Corcheș, *Un tren fără o oră precisă de sosire*, din
vol. *O rochiță galbenă ca o lămâie bine coaptă*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Un tren fără o oră precisă de sosire* de Horia Corcheș este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a bunicului, menționând o particularitate de construcție a acestui personaj. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă e important sau nu e important să cunoști istoria familiei din care faci parte*. **18 puncte**

Veți avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrive un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Un tren fără o oră precisă de sosire*, din vol. *O rochiță galbenă ca o lămâie bine coaptă*, de Horia Corcheș).

Veți avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Piața Muzeului este cea mai veche piață din Cluj, fiind situată în centrul primei incinte fortificate a vechii cetăți. Numită în trecut *Piața Mică*, acum îndrăgita piață își trage denumirea de la *Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, aflat în capătul vestic al pieței. Pe lângă muzeu, alte repere importante din *Piața Muzeului Cluj* sunt *Biserica Franciscană*, ce domină latura estică a pieței, *Obeliscul Carolina*, amplasat în fața bisericii, sau *Palatul Mikes*, aflat pe latura de nord a pieței. Pe timpul verii, piața în sine devine un punct de atracție pentru clujenii și turiștii însetați de câteva momente de relaxare la una dintre numeroasele terase de aici. Mereu populată, mereu animată, mereu vizitată, fie și în trecere, *Piața Muzeului* este un loc al întâlnirilor cu prezentul dinamic al urbei, dar și cu atmosfera medievală din vechea cetate. (...) **Obeliscul Carolina** este primul monument laic al Clujului (fără semnificație religioasă), fiind amplasat în *Piața Muzeului Cluj* în anul 1898 – după mutarea lui din *Piața Mare* (actuala *Piața Unirii*) pentru a face loc statuii lui Matia Corvin acolo. Unul dintre cele mai reprezentative monumente publice neoclasiche din Transilvania, *Obeliscul Carolina* a fost ridicat în urma vizitei împăratului Francisc I și a soției acestuia, Carolina Augusta la Cluj, în 1817. Era primul cuplu imperial care vizita orașul, scopul vizitei fiind de a liniști spiritele în urma foametei cauzate de războaiele napoleoniene. Construcția este un omagiu adus generozității împărătesei Carolina Augusta care, pe perioada vizitei, a făcut o donație importantă către spitalul orașului, precum și numeroase alte acte de caritate pentru cei săraci. Atât spitalul, cât și piața în care se afla acesta, au primit numele de *Carolina* (mulți clujeni încă fac referire la *Piața Muzeului* ca fiind *Piața Carolina*). (...) Pe lângă aceste edificii și monumente istorice, clujenii și turiștii care explorează zonele pietonale din vechea cetate, vor descoperi la sud de *Piața Muzeului Cluj*, locul nașterii lui Matei Corvin, cel mai puternic principe al Transilvaniei și rege al Ungariei între anii 1443-1490. În zona pietonală, în apropiere de *Casa Matia*, se mai află *Casa Tipografului* și *Casa Tauffer*, precum și tarabele actualilor meșteri populari, terase și diverse bunătăți în trăsură.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Obeliscul Carolina a fost mutat din Piața Mare pentru a fi înlocuit de

- tarabele meșterilor populari.
- statuia lui Matei Corvin.
- Biserica Franciscană.
- Casa Matia.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Piața Muzeului* este o piață din Cluj, situată în centrul primei incinte fortificate a noii cetăți.
- Fosta Piața Mică este frecventată nu doar de localnici.
- Vara, *Piața Muzeului* atrage prin *Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, *Biserica Franciscană* și prin *Obeliscul Carolina*.

- d. Piața Muzeului este locul întâlnirii prezentului urbei cu trecutul medieval.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Biserica Franciscană este unul dintre cele mai vechi lăcașuri de cult din Cluj, fiind construită pe locul în care se afla o veche biserică romano-catolică, ____ (1), care a fost distrusă în urma invaziei tătarilor din 1241. Actuala biserică a fost ridicată astfel în perioada 1260 – 1290, fiind proiectată într-un stil romanic târziu. Mănăstirea a fost ridicată lângă biserică de către dominicani, lucrări inițiate în anul 1442, cu sprijinul lui Ioan de Hunedoara. ____ (2), clădirea mănăstirii a fost folosită și ca locuință pentru regina Izabella a Ungariei (în 1557). În perioada 1693 – 1725, aici funcționa școala iezuiților, iar ulterior franciscanii adăposteau o vestită bibliotecă ____ (3). Între anii 1906 – 1948, în mănăstire ____ (4) ce tipărea reviste religioase. Din momentul desființării ordinelor religioase de către autoritățile comuniste și până în prezent, clădirea mănăstirii adăpostește „Școala de Muzică” – actualul Liceu de Muzică „Sigismund Toduță”.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

- a. fiind transformat în școală unitariană
- b. a funcționat tipografia Sfântul Bonaventura
- c. ale cărei colecții depășeau o mie de volume
- d. De-a lungul timpului
- e. prima din Cluj (!)

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

Palatul Mikes se află pe latura nordică a pieței, în imediata vecinătate (al) ____ (5) obeliscului. Clădirea (a construi; prezent, diateză pasivă) ____ (6) în secolul al XVIII-lea, după modelul Palatului Bánffy, și este (unul) ____ (7) dintre palatele reprezentative ale barocului din Cluj. Palatul avea o serie de apartamente și spații de închiriat care asigurau o sursă de venit pentru familia Mikes. În secolul al XIX-lea, edificiul era cunoscut ca (a fi) ____ (8) „Casa pentru nașteri”. Acest fapt se datora închirierii a numeroase astfel de spații pentru maternitatea spitalului din vecinătate.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Bătrânul se născuse la Cluj, în 1935, ca fiu al unui funcționar al Poștei. După ce terminase școala de telegrafie s-a angajat și el la Poștă. A lucrat acolo fără întrerupere toată viața, până la pensionare. A fost un funcționar model. Nu a lipsit niciodată, nu și-a luat concedii medicale și nu a întârziat nicio zi de la birou. Era și avantajat de faptul că locuia aproape de Poștă și putea să ajungă pe jos la serviciu, în doar câteva minute. Fiica lui bănuia că drumul la piață, care trecea chiar pe lângă Poștă, îi amintea cumva bătrânului de anii de serviciu. Nu a încercat să-l facă să renunțe la mersul la piață, străduindu-se să-i ofere în fiecare zi un motiv de a ieși la cumpărături. În acea zi, îi ceruse roșii pentru omleta nepotului. Intenționa să-l dezobișnuiască pe băiat de a mai pune ketchup pe omletă și să-l învețe să mănânce mai sănătos.

- Unde l-ai întâlnit? Îl întrebă fiica, întorcându-se spre el, dar fără să piardă din vedere uleiul încins din tigaie.
- Lângă Statuă! zise tatăl însuflețit.
- Lângă Statuă? se miră ea, întorcându-se spre el. (...) Asta însemna că tatăl își modificase traseul, făcând un mic ocol prin Piața Muzeului. (...) De regulă, cu cele mai multe cunoștințe se întâlnea în Piața Mihai Viteazul în timp ce târguia zarzavatul sau legumele. De roșii uitase, fără îndoială.
- Ne-am oprit pe bancă, lângă statua Carolinei, și-am depănat amintiri. În ungurește, în românește... Ne-am amintit cum ne jucam împreună pe Canalul Morii, necăjind vara rațele cu un băț lung la capătul căruia prindeam un laț. Iar iarna, dacă apa îngheța, improvizam patine și ne dădeam pe gheață...(....).

Florina Ilis, *Piața Muzeului*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Piața Muzeului* de Florina Ilis este *prietenia ca experiență fundamentală a existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, rolul indicilor spațiali și temporali din fragmentul selectat din opera literară *Piața Muzeului* de Florina Ilis. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă e importantă sau nu e importantă pentru un turist cunoașterea istoriei unui loc pe care urmează să îl viziteze*.

Vei avea în vedere:

18 puncte

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Piața Muzeului*, Florina Ilis).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;

- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 8

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ce credeți că este poezia?

Niște pene de păun, mi-a venit în minte. După aceea mi-a venit în minte o întreagă planetă. Putem să ne imaginăm o lume învelită în ocean, în creste muntoase, în pene de struț, în tot felul de lucruri, care sunt foarte puternice vizual, și să ne gândim că ele sunt poezia. Dar sigur că poezia, ca să răspund la întrebare, este în primul rând emoție, nu cred că există poezie fără emoție. Poezia bună, desigur. Există și foarte multă poezie proastă, făcută doar din cuvinte. Poezia este ceva de dincolo de cuvinte și presupune concentrare de sensuri. Să ne închipuim o valiză în care nu ideea de valiză contează, nu culoarea valizei, nu faptul că tu o iei și te duci nu știi unde, ci ce se găsește în valiză. Aceea e poezia, tot ce poate încăpea în valiză, inclusiv o planetă și aripile ei de păun. Păuni mari, albi.

Unde putem găsi poezia?

În jur. Lucrând mult cu oameni tineri, le spun mereu: uitați-vă la ceea ce vedeți. Încercați să deschideți pleoapele nu doar către afară, ci și către înăuntru. Ieri, pe pista aeroportului, am văzut țâșnind din asfalt soarele. Era un soare roșu care apăruse în capătul acelei mari întinderi cu marcate. Oamenii așteptau să urce pe scara avionului, doar doi-trei, cei mai de la coadă, s-au întors o clipă, au scos telefoanele și-au fotografiat soarele. După care, cu spatele, au mai stat cinci minute, fără să se mai uite o clipă la spectacolul fantastic de lângă ei. Au plecat ducând o imagine captată de telefon, fără să ia poezia. Poezia era peste tot, ei se scăldau în poezie și nu simțeau lucrul acesta. Niciunul nu era poet.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Scriitoarea consideră că poezia bună este

- valiză.
- pene de struț.
- emoție.
- un soare roșu.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Poezia bună este ceva dincolo de simțuri și implică concentrare de sensuri.
- Poeta le cere oamenilor tineri să se uite mereu la ceea ce sunt pentru a găsi poezia.
- Intervievatorul vrea să știe unde plecau oamenii care așteptau să urce pe scara avionului.
- Ioana Nicolae consideră că mulți oameni sunt sensibili la frumos fără să fie poeți.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai **8 puncte**

Putem să vorbim aici despre un ochi poetic care se formează?

Un ochi poetic... Nu, hai să facem așa. Sunt întrebări foarte grele, toată cultura se referă la ele. Putem să vorbim aici despre talent, despre felul în care simți lucrurile. Nu poți să scrii poezie fără talent, cum nu poți să faci artă fără talent, nu poți să faci sculptură fără să te antrenezi îndelung în asta. Nu poți să pictezi fără să ai talent. ____ (1). Oamenii gândesc poetic, gândesc artistic, însă doar unii dintre noi pot să ia poezia și să le-o arate celorlalți. Este simplu, e o chestiune de talent. Ai sau n-ai acest talent. E absolut greșit să-și imagineze cineva că performanța în arte se poate învăța. ____ (2). Consumator de artă ești, toți putem fi emoționați de o operă de artă. Asta avem, simț artistic avem cu toții. Unii mai mult într-o direcție, alții în alta. Toți simțim muzica, dar unii dintre noi nu doar aud muzica, ci o și văd. Aici e diferența.

Și dacă te antrenezi în timp, dacă citești mai mult, îți deschizi orizontul?

Firește, nu poți să faci performanță în artă fără să te antrenezi. ____ (3). E ca și cum ai vrea să joci jocurile olimpice la atletism și să nu alergi niciodată. Păi cum? După cinci minute cazii. Antrenamentul cultural în poezie, pentru că vorbim despre poezie, înseamnă foarte multă lectură. Literatura e un construct complex pe care tu trebuie să ajungi să-l cunoști. ____ (4). E cea mai săracă poezie care a existat vreodată. S-a îndepărtat catastrofal de public, nici cititorul de poezie neo-modernistă, de exemplu, n-o mai simte ca fiind poezie. Contează un tip de discurs, minimalist, denotativ. Or poezia adevărată are mereu și valuri de adâncime, dacă nu chiar insule ascunse în adânc, sau uragane, sau sisteme solare.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

- a. Nu poți ieși poet din nimic. Asta este cea mai mare eroare pe care o poate imagina cineva.
- b. Sau să cânti. Așa e și la poezie. Unii oameni, mai toți de fapt, încremenesc imaginea cu un ecran și fug și alții, foarte puțini, încearcă să facă mai mult.
- c. E adevărat că de vreo două decenii ca să zic așa, poezia noastră e asumat aridă, nu are estetică, îi lipsesc podoabele.
- d. N-am cum să ajung un sculptor orice aș face. Pentru că nu te faci artist, ci te naști artist.
- e. Cei ce scriu ar fi bine să știe că nu orice gând care-ți vine e poezie.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

(A fi) ____ (5) bine să fie. Poate că o datorie a creatorilor de poezie e să-și convingă publicul, să-și respecte publicul. Din parcursul meu literar am învățat că pe un cititor trebuie să (el) ____ (6) și iubești un pic, nu doar să-l contrariezi, nu doar să-l șochezi. E bine să intri într-o comunicare cu el, altfel nu vei fi citit. Dacă începi să-l înjuri, publicul pleacă, nu e masochist. [...] Și-atunci depinde foarte mult de cum va evolua poezia. Nu e ușor pentru poeți când dragostea este (filtrat) ____ (7) printr-un live făcut pentru prietenii de pe Instagram, când peste răsărituri se pun (tot) ____ (8) filtrele, când cuvintele scrise sunt tot mai desuete.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Poetul ca și soldatul
nu are viață personală.

Viața lui personală este praf
și pulbere.[...]

Să nu-l credeți pe poet când plânge
Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui
El a stors lucrurile de lacrimi
El plânge cu lacrima lucrurilor.

Poetul e ca și timpul
Mai repede sau mai încet
mai mincinos sau mai adevărat.

Feriți-vă să-i spuneți ceva poetului
Mai ales feriți-vă să-i spuneți un lucru adevărat

Dar și mai și, feriți-vă să-i spuneți un lucru simțit
Imediat el o să spună că el l-a zis,
și o să-l spună într-așa fel încât și voi
o să ziceți că într-adevăr
el l-a zis.

Dar mai ales vă conjur,
nu puneți mâna pe poet!
Nu, nu puneți niciodată mâna pe poet!.

... Decât numai atunci când mâna voastră
este subțire ca raza
Și numai așa mâna voastră, ar putea
să treacă prin el.

Altfel ea nu va trece prin el,
și degetele voastre vor rămâne pe el,
și tot el va fi acela care se va lăuda
că are mai multe degete decât voi.

Și voi veți fi obligați să spuneți o da,
că într-adevăr el are mai multe degete..

Dar e mai bine, dacă-mi dați crezare,
cel mai bine ar fi să nu puneți
niciodată mâna pe poet.

... Și nici nu merită să puneți mâna pe el.

Poetul e ca și soldatul
nu are viață personală.

Nichita Stănescu, *Poetul ca și soldatul*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Poetul ca și soldatul* de Nichita Stănescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, relația dintre eul liric și ceilalți, având în vedere ipostaza lirică asumată de către acesta. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă omul contemporan mai apreciază sau nu mai apreciază arta autentică*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Poetul ca și soldatul* de Nichita Stănescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 9

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Liderii sunt acele persoane care își asumă responsabilitatea de a ghida o echipă, de a-i influența pozitiv pe ceilalți, dar și de a-i motiva constant, pentru a atinge un obiectiv comun. Aceștia nu sunt neapărat persoanele cu funcții înalte într-o întreprindere/firmă, ci mai degrabă cineva care inspiră și are capacitatea de a coordona.

Există mai multe tipuri de lideri, fiecare având caracteristici distincte. De-a lungul timpului, diverse tipologii de leadership s-au evidențiat, fiecare având propriile trăsături specifice care contribuie la succesul în coordonarea celorlalți.

Vorbim, în primul rând, de liderul autocrat, care ia decizii singur, fără a consulta restul oamenilor pe care îi are sub coordonare. Este foarte autoritar și așteaptă ca subordonații să-i urmeze instrucțiunile fără a le pune la îndoială sau a le mai dezbate. Acest stil poate fi eficient în situații de criză sau când este nevoie de decizii rapide, dar poate limita creativitatea și inițiativa celorlalte persoane.

Apoi, este important să discutăm și despre definiția liderului democratic, care, spre deosebire de liderul autocrat, implică și echipa în procesul decizional. Acesta îi ascultă activ pe cei din jurul său, ba chiar încurajează participarea lor constantă la discuții. Acest lucru îi poate face pe cei din echipă să fie mai motivați și poate duce la soluții inovatoare.

De asemenea, mai este important de știut și ce înseamnă un lider „laissez-faire”. Acesta adoptă în cea mai mare parte a timpului o abordare pasivă, oferind membrilor echipei libertatea de a-și desfășura activitatea fără intervenții frecvente și oferind ajutor atunci când este întrebat. În acest mod, el poate vedea exact la ce se gândesc cei din echipa sa și cât de mare este nivelul lor de creativitate și de rezolvare a problemelor.

Acestea nu sunt singurele tipuri de lideri, dar sunt cele mai recunoscute. Totodată, un lider autentic poate combina diverse abordări pentru a se adapta contextului și nevoilor echipei, construind astfel un grup de succes.

Un lider trebuie să posede o gamă variată de caracteristici, care sunt esențiale pentru toți cei care ocupă această poziție. Pe lângă autoritate, este necesar să dețină și o serie de alte abilități pentru a finaliza cu succes diverse sarcini.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform clasificării prezentate în text, situațiile limită pot fi depășite prin coordonarea de către

- a. un lider autoritar.
- b. un lider democrat.
- c. un lider „laissez-faire”.
- d. aceste aspecte nu intră în atribuțiile liderilor.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Condiția necesară pentru a fi un lider de succes este deținerea unei funcții de conducere.
- b. Un lider democrat inițiază discuții constructive cu membrii echipei, pentru a ajunge împreună la soluțiile cele mai potrivite.
- c. Abordarea pasivă presupune o lipsă de implicare din partea liderului, care lasă echipei responsabilitatea rezolvării problemelor.
- d. Un lider responsabil își menține abordarea față de membrii echipei pe care o coordonează pentru a nu-și pierde autoritatea.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Caracterizarea unui lider trebuie să înceapă, în primul rând, cu termenul „viziune”. Este esențial ca acesta să aibă o direcție clară și să fie convingător, astfel încât să poată inspira încredere celor din jur.

În plus, printre caracteristicile unui lider de succes se numără și integritatea. ____ (1) Procedând astfel, va câștiga încrederea echipei, ceea ce va contribui la o colaborare mai bună și la îmbunătățirea performanței zilnice.

____ (2) Este necesar ca acesta să transmită informațiile relevante într-un mod ușor de înțeles, pentru ca echipa să livreze servicii de calitate, conform așteptărilor.

Un lider nu trebuie să fie definit doar de abilitățile sale de conducere, ci și de un set solid de valori și un caracter remarcabil. Acești factori sunt fundamentali pentru a construi încredere și a inspira pozitiv echipa din jurul său.

O parte din calitățile unui bun lider sunt și responsabilitatea și altruismul. ____ (3) Empatia și inteligența emoțională sunt alte două calități ale liderului de succes. Capacitatea de a înțelege și a răspunde nevoilor celorlalți este esențială.

De-a lungul istoriei, aceste abilități de lider au fost adesea demonstrate de diverse personalități. Nelson Mandela, de exemplu, a transformat lupta împotriva apartheidului într-un simbol global al dreptății, iar Jacinda Ardern este recunoscută pentru modul empatic și uman în care a gestionat crizele naționale, devenind un exemplu de leadership orientat către comunitate.

____ (4)

Un adevărat lider trebuie să posede o gamă variată de calități pentru a atinge performanțele dorite și pentru a construi o echipă unită și eficientă.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

- a. Acesta trebuie să aibă constant o atitudine pozitivă, găsind oportunități acolo unde alții văd doar obstacole.
- b. Acesta trebuie să respecte mereu principiile etice și morale și să fie transparent atunci când oferă feedback sau comunică alte informații.
- c. Un lider bun își asumă propriile decizii și acțiuni și pune interesele echipei sau ale organizației înaintea celor personale.
- d. Mai mult, când vorbim despre caracteristicile unui lider eficient, trebuie să mai menționăm și abilitatea de a comunica clar și concis.
- e. La fel, Martin Luther King Jr. a arătat prin viziunea sa pentru egalitate și justiție socială ce înseamnă să fii un lider autentic, iar Oprah Winfrey a influențat milioane de oameni datorită inteligenței sale emoționale și empatiei.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

Un lider care dorește în fiecare zi să se autodepășească și (a afla) ____ (5) cum să fie un lider de succes, va urma și cursurile de agile learning, care oferă soluții excelente pentru organizațiile orientate spre performanță. (Acesta) ____ (6) nu sunt utile doar pentru a deveni cel mai bun lider, ci și pentru angajații din echipă, deoarece oferă o platformă de eLearning, unde accesul este nelimitat la o gamă variată de informații, dar și la monitorizarea zilnică a progresului. Există mai multe programe de acest tip care pot (a lua) ____ (7) în calcul, iar fiecare dintre ele pune accentul pe soluții de training digitalizate și personalizate, în funcție de nivelul fiecărei (persoană) ____ (8) de acumulare a informațiilor și de învățare. În acest fel, toți membrii din echipă pot ajunge cu timpul la același nivel, iar productivitatea organizației poate fi una mult mai mare.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Luasem masa la restaurantul de pe strada Regală, în grădină, cu doi scriitori. Am mâncat tot timpul, enervat, feluri de mâncare sălcie, am băut apă caldă și leșioasă, vin cu gust de limonadă. Toate acestea, pentru că n-am avut curajul să declar celor doi scriitori, cu care sunt prieten de altfel, că eu nu pot sta la altă masă decât la ceea la care sunt obișnuit, că nu mă pot înțelege cu alt chelner decât cu cel care mă servește de obicei. Unii cred că asta e un început de manie (cum mi se spune), oricum, mi-a fost frică să le spun celor doi că nu-mi place să schimb masa la restaurant, căci ar fi zâmbit indulgent și zâmbetul acesta indulgent mi-ar fi tăiat toată pofta de mâncare.

Ei sunt doi scriitori cunoscuți tuturor celor care călătoresc cu trenul și profesorilor de limba română, au un fel de certitudine în calmul și în politețea lor indiferentă și comodă, care contrastează cu graba și excesul de zel pe care-l arăt eu în fiecare gest când vorbesc cu ei. Îmi spun cu un ton îndepărtat și deferent: „Diplomatule”, „Aviatorule”. Știu că și ei sunt măguliți să stea la masă cu mine, din cauza numelui și a situației mele în ministerul de externe, dar e în asta ceva gratuit, așa cum cei care îmbracă un frac de închiriat, îl disprețuiesc și îl afișează totuși. La rândul meu, am pentru ei stima pe care o ai pentru lucrurile pe care n-ai să le poți face. Admiram pe cei care joacă tenis și, cu destulă trudă, am devenit campion regional de tenis, am ținut să se vorbească, să se amestece în convorbire, fraze despre modul în care dansez, iar azi fetele mă anunță la telefon să viu negreșit la bal „și să dansez numai cu ele”. Fac box, am trei cai de curse dintre care unul a luat premiul Solon. Cu atât mai mare e meritul meu că l-am putut cuceri cu un grajd de trei cai numai. Am avut două accidente de automobil despre care a vorbit toată presa și îndeosebi „Le Progres” la cronică mondenă. Am încercat trei recorduri cu avionul, numai după doi ani de pilotaj, căci abia de atunci înapoi m-am decis.

Toate le-am făcut în viață, și tot ce mi-a stârnit amorul propriu e trecut în activitatea mea ca într-un memoriu de carieră. Numai scriitor știu că oricât aș vrea, orice aș face și oricât m-aș storce, n-aș putea deveni niciodată și, de aceea, stau cu sfială alături de cei doi prieteni, căci zâmbetele lor mă umilesc puțin, nu mult, așa cât s-ar apleca o trestie sub apăsarea vântului.

Eram strâmtorat, eu atât de sigur de mine de obicei, nu eram parcă la locul meu, nu reușeam să fiu eu, cum nu izbutești să ai mersul și silueta ta, dacă ți-a intrat o pietricică în pantof. Am mâncat în silă o farfurie de salată de vinete cu gust de dovleci tocați și cu untdelemn unsuros, pentru că tovarășii mei de masă mâncau cu prea multă poftă, și mi s-ar fi părut inconvenabil ca eu să declar că un fel atât de apreciat de ei, nu e comestibil.

De-abia am așteptat plecarea. Ne-am despărțit foarte cordial în fața restaurantului, rugându-i să-mi trimită și mie revista pe care voiau s-o scoată. Cred că am făcut și o supremă impolitețe, întrebând cum pot plăti abonamentul, ba încă ducând și mâna la portmoneu. A fost numai o precipitare mentală. Eu, care sunt dat în cercurile noastre drept model de atitudine degajată și liniște de spirit (pentru că totdeauna mă consider cel puțin egalul celor cu care vorbesc, dacă nu în orice caz din aceeași lume cu ei) sunt timid, în fața celor pe care-i admir. Nu găsesc nici explicația pe care o caut disperat și nici echilibrul după care mă chinuiesc cu îndârjire.

Camil Petrescu, *Patul lui Procust*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Patul lui Procust* de Camil Petrescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, conflictul pe care îl trăiește personajul narator, susținându-ți afirmațiile printr-o secvență semnificativă. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă scriitorul are sau nu are un statut privilegiat în societate*. **18**

puncte

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Patul lui Procust*, Camil Petrescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Omul prezentului și al viitorului este omul „hotărât”, care știe exact cine este și ce vrea și care își afirmă certitudinile ca pe niște cărți de vizită care îl recomandă drept un om cu scopuri și planuri clare. Dar oare acest tip de angajament, fără urmă de tăgadă, este oare cu adevărat adaptativ pentru dezvoltarea personală autentică?

Formarea identității este importantă pentru stabilirea unui sens și a unui scop în viață, dar și invers, sensul în viață facilitează formarea și consolidarea identității. Spre exemplu, modelul capitalului identității susține că adolescenții cu identitatea asumată tind să interpreteze experiențele de viață în termenii obiectivelor personale pe care le dețin și urmăresc. Acești adolescenți se percep ca având putere de decizie și capacitatea de a-și autodirecționa viața de zi cu zi pentru a-și atinge obiectivele urmărite. Astfel, conceptualizarea vieții ca fiind organizată în jurul unor obiective pe care le urmăresc (de exemplu, angajamente identitare) îi ajută în găsirea sensului acțiunilor proprii. La rândul său, găsirea unui rost al vieții contribuie la consolidarea angajamentelor identitare actuale prin implicarea activă în explorarea amănunțită a deciziilor prezente care sunt evaluate ca fiind valoroase și relevante din punct de vedere personal.

Preocupările existențiale (de exemplu, *Ce rost am în această lume? Face vreo diferență faptul că eu exist? Acțiunile mele chiar schimbă cu ceva lumea? Care sunt lucrurile care contează cu adevărat în viața mea? Va rămâne ceva în urma mea?*) implică cel mai adesea multă căutare și explorare și mai ales reconsiderări ale unor scopuri sau alegeri deja asumate. Acestea aduc cu ele și un grad destul de mare de disconfort subiectiv, marcând acele perioade de destabilizare personală, în care nu se întrevide „luminița” de la capătul tunelului.

Negru-Subțirică, Pop, Luyckx, Dezutter și Steger (2016) au analizat modul în care procesele identitare sunt relaționate în timp cu căutarea și respectiv prezența unui sens al vieții. Eșantionul implicat în studiu a cuprins 1.062 de adolescenți (59,4% fete), care au completat aceleași instrumente de trei ori pe parcursul unui an școlar.

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Eșantionul implicat în studiu a completat același instrument de

- 9 ori.
- 5 ori.
- 4 ori.
- 3 ori.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- O caracteristică specifică doar omului prezentului este stabilirea unor scopuri clare.
- Stabilirea unui scop în viață se află în strânsă legătură cu formarea identității.
- Reconsiderarea unor scopuri poate provoca uneori disconfort.

- d. Implicarea activă a adolescenților presupune explorarea amănunțită a deciziilor prezente.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Ideea de identitate a devenit tot mai importantă în analiza unei dezvoltări coerente a sinelui în adolescență și la vârsta adultă. _____(1)

Spre exemplu, un adult își împarte cel mai adesea resursele psihice și de timp între rolul de (auto)angajat, de părinte, de fiu sau fiică, de prieten, ca să enumerăm doar câteva dintre rolurile „standard” de viață. _____(2)

Fiecare domeniu de viață poate fi extrem de solicitant, impunând un angajament personal puternic, în detrimentul celorlalte domenii. _____(3)

Aceste evaluări externe sunt dublate de autoevaluări, în care persoana contrapune realității o grilă proprie de examinare a măsurii în care a realizat cu succes un anumit rol de viață (de exemplu *Ce doresc de la mine ca angajat? Cum mă văd ca un bun părinte?*). _____(4)

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

- a. Pe parcursul unei săptămâni își negociază resursele personale, interesele, abilitățile și timpul pentru a merge la muncă, a petrece timp cu copiii și soțul/ soția, a-și vizita părinții și a se întâlni cu prietenii.
- b. Astfel, această dublă evaluare a performării în viața de zi cu zi (evaluarea celorlalți și auto-evaluarea) poate deveni extrem de stresantă, mai ales atunci când rolurile de viață solicită aceleași resurse limitate ale persoanei.
- c. Această idee se impune, deoarece lumea de azi impune și cultivă o pluralitate, adesea conflictuală, a rolurilor definitorii de viață.
- d. O eternă luptă a cercetătorului din domeniile socio-umane constă în evidențierea rolului teoriilor științifice și al cercetărilor.
- e. De asemenea, fiecare domeniu de viață are o serie de prescripții și norme de reușită (de exemplu *Ce trebuie să faci/ obțină un angajat de succes? Ce ai de făcut ca să fii un părinte bun?*) care sunt validate social și cultural.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

O definire a (sine) _____(5) prin asumarea unor identități ferme legate de (anumit) _____(6) roluri sau domenii de viață dau coerență și unicitate (existență) _____(7) noastre, dar ne oferă și un sentiment de continuitate în timp. Ca (a lua) _____(8) un exemplu, un tânăr care tocmai a terminat facultatea alege să nu urmeze un program masteral.

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Deasupra patului ce-și frânge de mult icoana venerată,
În apa ei, oglinda râde din răsărit până-n amurg,
Și stă pe zid, mai albă vara și iarna mai întunecată,
Clepsidră-n care nu se vede nisipul clipelor ce curg.

Se schimbă tot ce are formă, dar ea rămâne neschimbată.
Și soarbe gesturile noastre în ochiu-i rece și fatal,
Iar, martoră, nepăsătoare, ea stă în veci ne-nduplecată,
Atât în nopțile de doliu, cât și-n luminile de bal.

Și viața noastră-ntreagă tace în fundul tainicei oglinde;
Revăd pe mama cum s-apeacă d-asupra leagănului meu,
Văd zâmbetul blajin al tatei și-nduioșarea mă cuprinde,
Simțind că umbră cum sunt dânșii curând-curând voi fi și eu.

Și mâine altul o să vie în apa ei să-și vadă chipul,
În cadru-i trist punând o formă ce se va șterge cum s-au șters
Atâția pași pe malul mării, împrăștiați ca și nisipul
Pe care vântu-l ia și-l duce, cum poartă faima câte-un vers.

Și trecător și el ca mine prin viață ca printr-o oglindă,
Văzând-o-n negru-mbrobodită, cum stă pe zid nepăsător,
În sfâșierea dureroasă ce sufletul o să-i cuprindă,
Va înțelege plânsul tainic al lucrurilor ce nu mor.

Cincinat Pavelescu, *Oglinda* (1920)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele operei literare *Oglinda* de Cincinat Pavelescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 30 de cuvinte, două mărci lexico-gramaticale ale eului liric, exemplificându-le. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi dacă, *din perspectiva dezvoltării personale, e esențial sau nu e esențial să rămâi consecvent obiectivelor stabilite în adolescență*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Oglinda* de Cincinat Pavelescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
-valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 11

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Până la începutul secolului XX, oamenii credeau că timpul este absolut. Descoperirea faptului că viteza luminii este aceeași pentru orice observator a condus la teoria relativității și la abandonarea ideii unui timp absolut și unic. Cu alte cuvinte, e posibilă călătoria în viitor sau în trecut? În „Mașina timpului”, în 1895, H.C. Wells a explorat aceste posibilități, așa cum au făcut-o și alți autori de SF. Multe din ideile SF, cum ar fi submarinele și călătoria pe lună au devenit însă realități ale științei.

Călătoria în timp este posibilă. Relativitatea ne arată că se poate construi o mașină a timpului care să vă arunce înainte în timp. Vă urcați în mașină, așteptați, coborâți și descoperiți că pe pământ a trecut mult mai mult timp decât pentru dumneavoastră. Astăzi încă nu avem tehnologia pentru așa ceva, dar e doar o treabă ingierească, deoarece știm cum o putem face. Astfel, în timp ce vă aflați în mașina timpului, ea demarează, accelerează, până aproape de viteza luminii, continuă să meargă un timp așa (în funcție de cât de mult vreți să călătoriți înainte în timp), după care se întoarce. Faptul că mașina timpului este și un vehicul spațial nu trebuie să vă surprindă, deoarece, în conformitate cu relativitatea, spațiul și timpul sunt corelate. În orice caz, în ceea ce vă privește, singurul „loc” în care vă veți găsi pe durata întregului proces este interiorul mașinii timpului. Iar când veți ieși de acolo, veți descoperi că pe Pământ a trecut mai mult timp decât pentru dumneavoastră. Ați călătorit în viitor. Dar puteți să vă mai întoarceți? Putem crea oare condițiile necesare pentru a călători înapoi în timp?

Primul indiciu că legile fizicii pot realmente permite oamenilor să călătorească înapoi în timp a apărut în 1949, când Kurt Godel a descoperit o nouă soluție a ecuațiilor lui Einstein. Întregul Univers se rotește.

La fel ca orice altă formă posibilă de deplasare mai rapidă decât lumina, găurile de vierme v-ar putea permite să călătoriți în trecut. Ideea găurilor de vierme situate în diferite regiuni ale spațiului – timp nu este o invenție a scriitorilor de SF, ci are o proveniență foarte respectabilă. În 1935, Einstein și Nathan Rosen au scris o lucrare în care au arătat că relativitatea generală permite ceea ce ei au numit punți, cunoscute azi sub numele de găuri de vierme. După cum sugerează numele, o gaură de vierme este un tub subțire de spațiu-timp care poate conecta două regiuni aproape plate aflate la mare distanță una de alta. Este ca și când v-ați afla la poalele unui lanț de munți înalți. În mod normal, ca să treceți dincolo, trebuie să urcați mult, apoi să coborâți mult – dar nu și în cazul în care acolo ar exista o gaură gigantică de vierme săpată orizontal prin rocă.

după *O mai scurtă istorie a timpului*, Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cartea SF a lui Wells a apărut în anul

6 puncte

- a. 1895.
- b. 1949.
- c. 1935.
- d. 1953.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Construcția unei mașini a timpului ar fi imposibilă, chiar dacă ar exista tehnologia potrivită.
- b. Mașina timpului permite doar călătoria în viitor.
- c. Mașina timpului nu necesită mișcarea în spațiu din locul în care este poziționată.
- d. Găurile de vierme conectează două regiuni plate care se află de o parte și de alta a unui lanț muntos, în spațiu.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Călătoriile în timp în literatura SF

Călătoria cu o viteză mai mare decât cea a luminii este o problemă care îi preocupă mult pe autorii de SF. Dacă trimitem o navă cosmică spre steaua cea mai apropiată, *Proxima Centauri*, care se află la o distanță de 4 ani-lumină, vor trebui să treacă cel puțin opt ani înainte ca astronautii să poată reveni și să ne spună ce au găsit acolo, _____. **(1)**

Pentru astronautii călătoria va părea mult mai scurtă decât pentru cei care rămân pe Pământ. Nu va fi o bucurie prea mare la întoarcere. _____. **(2)**

Cei mai mulți dintre autorii SF nu par să fi înțeles faptul că, la o deplasare mai rapidă decât lumina, teoria relativității implică și capacitatea de a călători în timp. _____. **(3)**. Dar cu depășirea barierei vitezei luminii e o problemă, pentru care ar putea exista o soluție.

Spațiul s-ar putea curba astfel încât să existe o scurtătură între punctele A și B. _____. **(4)**. Distanța prin gaura de vierme ar putea fi de doar câteva milioane de mile, chiar dacă o stea se află la douăzeci de milioane de mile în spațiul obișnuit față de Pământ.

după *O mai scurtă istorie a timpului*, Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow

- a. Călătorii îmbătrâniți cu doar câțiva ani, vor afla că toți cei lăsați la plecare sunt îngropați/morți de mii de ani.
- b. Vă puteți imagina că găsiți o gaură de vierme care să vă ducă din vecinătatea sistemului nostru solar la steaua numită Proxima Centauri.
- c. iar dacă expediția s-ar îndrepta spre centrul galaxiei noastre ar trece cel puțin o sută de ani până la întoarcerea lor.
- d. Pentru așa ceva, o cale ar fi să se facă o gaură de vierme între A și B, iar distanța parcursă prin acest tub spațiu-timp ar fi mult mai scurtă.
- e. Astfel, pentru a mai trezi vreun interes pentru poveștile lor, scriitorii SF trebuie să presupună că, într-o zi, vom descoperi cum să călătorim mai repede decât lumina.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Trăim într-un univers straniu și minunat. Vârsta, dimensiunile, violența și frumusețea care îl caracterizează cer o imaginație extraordinară pentru a-l prețui. Locul pe care îl dețin oamenii în

acest cosmos vast pare destul de (insignifiant) _____(5). Și totuși, încercăm să găsim o rațiune pentru toate și să deslușim cum ne înscriem noi (însuși) _____ (6) în acest tablou. Popoarele din vechime s-au străduit (a înțelege) _____(7) universul, dar ele nu elaboraseră încă matematica și științele noastre. Astăzi dispunem de instrumente foarte puternice mentale și tehnologice, cum ar fi calculatoarele și telescoapele. Cu ajutorul (acesta) _____ (8) oamenii de știință au adunat o mulțime de cunoștințe despre spațiu. Dar ce știm noi cu adevărat despre univers?

după *O mai scurtă istorie a timpului*, Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow

Subiectul al II-le

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Când se deșteptă din reveria sa, fereastra de sus a palatului era deschisă, în salon era întuneric și sticlele ferestrei străluceau ca argintul în alba lumină a lunii. Aerul era blond și vărat, iar razele lunii, pătrunzând în camera lui Dionis, izbeau fața sa palidă și umpleau sufletu-i plin de lacrimi c-o nespūsă melancolie. „Da. – repetă el încet ideea lui fixă – sub fruntea noastră e lumea – acel pustiu întins – de ce numai spațiul, de ce nu timpul, trecutul.” Privi din nou păienjenitul de linii roșii – și liniile începură a se mișca. El puse degetul în centrul lor – o voluptate sufletească îl cuprinse – mai întâi i se păru că aude șoptirea acelor moșnegi bătrâni care, pe când era mic, îi povesteau în timp de iarnă, ținându-l pe genunchi, povești fantastice cu zâne îmbrăcate în aur și lumină care duc limpedea lor viață în palate de cristal – și pare c-a fost ieri, ieri pare că-și încălcea degetele în barba lor albă și asculta de graiul lor înțelept și șoptitor, la cumiția trecutului, la acele vești din bătrâni. El nu se mai îndoia...de o mână nevăzută el era tras în trecut. Vedea domni răsărind în haine de aur și samur, îi asculta de pe tronurile lor, în învechitele castele, vedea divanul de oameni bătrâni, poporul entuziasat și creștin unduind ca valurile mării în curtea domniei – dar toate erau încă amestecate.[...]

El era lungit pe o câmpie cosită, fânul clădit mirosea, cerul de înserare era deasupra-i albastru, [...] și el? – el – ce îmbrăcămintă ciudată! O rasă de șiac*, un comanac* negru – în mâna lui cartea astrologică. Și ce cunoscute-i păreau toate. El nu mai era el. I se părea atât de firesc că se trezise în această lume. Știa sigur că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea îndepărtată a unui om care se numea Dionis, ciudat – el visase! Ah! Gândi el – cartea mi-a făcut șotia asta, în urma citirii ei am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis...pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah, meștere Ruben, zise el zâmbind – cartea ta într-adevăr minunată este! ...numai de n-ar ameți mintea; acuma simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.[...] Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-vodă și-am fost tras de o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu.

Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*

*șiac - postav aspru din lână de culoare închisă, țesut de obicei în casă, din care se fac haine țărănești și rase călugărești. [DEX '09 \(2009\)](#)

*comanac - Acoperământ al capului, de formă cilindrică, fără boruri, confecționat din lână sau din pâslă, purtat de călugări și de călugărițe. [DEX '09 \(2009\)](#)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă prezentă în fragmentul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă, în dezvoltarea personală, călătoria este sau nu este o condiție necesară*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Sărmanul Dionis* de Mihai Eminescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

Testul 12

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Identitatea și alteritatea sunt noțiuni care ne vin de la Platon. Ne-am obișnuit că toate conceptele cu care lucrează gândirea speculativă (indiferent de discipline precum logica, psihologia, filosofia) să se supună, cumva, prin originile lor schemelor antice, clasice. Platon vorbește despre „*alter ego*”, având în vedere dublul *identitate-alteritate*. Deși opuse, cele două noțiuni au în vedere același subiect: lucrurile sunt aceleași și în același timp altele; definind subiectul identității care poate fi propriul subiect, iar „alteritatea” un altul, al propriei identități, acceptându-se simultan organicitatea celui tot alcătuit din diferențierea celui adevăr. (...)

În epoca modernă, (...) Carl Gustav Jung (1875 – 1961) numește spațiul alterității ca fiind „*personalitatea nr. 2*” și că jocul alternant al personalităților nr.1 și nr.2, « *eu – alter ego* », (...). Din contră, el se desfășoară în fiecare individ. Acest spațiu se referă mai ales la trăirea religioasă, când, spune el, religiile sunt cele care s-au adresat dintotdeauna personalității nr.2 a omului, «*omului interior*», echivalentul lui Celălalt. Aceeași percepție a alterității „interioare” se regăsește la Tzvetan Todorov (1939 – 2017): „*Îi putem descoperi pe ceilalți în noi înșine și putem înțelege că nu formăm o substanță omogenă și radical străină de tot ceea ce nu este sinele: eu este un altul*”.

În spațiul românesc, o statornică reflecție despre identitate și alteritate o are Ștefan Augustin Doinaș (de ex. în *Eu și celălalt*, în *Secolul 21, Alteritate*, nr. 1-7/2002), care stabilește trei niveluri ale alterității: *alteritatea fundamentală* (între *ego* și orice *alt* lucru sau ființă), *alteritatea de gradul doi* (care-l opune pe Eu lui Celălalt) și o *a treia alteritate*, care se situează între primele două, și care constă în diferența dintre sexe, nu doar biologică, ci în carne și spirit. Acest ultim tip este susținut de ceea ce Jung, citat de Doinaș, numea *animus* (principiul masculin) și *anima* (principiul feminin), care prin dozajul lor (din nou, proporțiile!) determină caracterul propriu al sexualității.

Constantin Dehelean, ***Despre identitate vs. Alteritate***

**speculativă*- considerație pur teoretică asupra unei probleme.

**simultan* - produse în același timp

**organicitate*- constituind un întreg diferențiat și în același timp unitar.

**scindare*-separare, despărțire

**omogenă*- care are o structură unitară

**statornică*- ce nu se schimbă

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Numele celui care introduce conceptul de alteritate este

- Platon.
- Tzvetan Todorov.
- Carl Gustav Jung.
- Ștefan Augustin Doinaș.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Conceptele de identitate și alteritate sunt noțiuni care au în vedere același subiect.
- b. În epoca modernă, Tzvetan Todorov numește spațiul alterității ca fiind „*personalitatea nr. 2*”.
- c. În spațiul românesc, cel care vorbește despre identitate și alteritate este Ștefan Augustin Doinaș.
- d. Jung numea *animus* principiul masculin și *anima* principiul feminin.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Cum reacționează creierul la anumite stări și emoții

Ce se întâmplă când iubești și sentimentul se oprește aici sau când te-ai despărțit? În acest caz ____ (1). Sentimentul de tristețe care persistă mai mult de 6 luni determină o activitate neuronală intensă în regiunile creierului, asociate cu emoțiile negative. Modificările din aceste zone sunt similare cu ____ (2)

Între bărbați și femei există mari diferențe în răspunsul creierului la stările emoționale, lipsa sentimentului de iubire sau despărțirea de persoana iubită producând ____ (3) Sentimentele de tristețe, care durează o perioadă prea lungă, asociate cu activarea prelungită a zonelor emoțiilor negative din creier, pot determina o tulburare a sistemelor de reglare de la nivelul creierului. Astfel, la femeile la care există, de mai mult de 6 luni, un sentiment de tristețe provocat de lipsa de răspuns la iubire sau de despărțire, ____ (4) comparativ cu bărbații care se află în aceeași situație. Aceasta explică și numărul mai mare de femei care suferă de depresie. Un lucru foarte dificil care se încearcă în prezent este să se evalueze efectele acestor sentimente asupra stării de sănătate.

Prof. dr. Cristina Mihaela Ghiciuc, *Cum reacționează creierul la anumite stări și emoții*

- a. zonele din creier asociate cu emoțiile negative sunt activate mult mai intens,
- b. cele observate la persoanele cu depresie.(...)
- c. apare un sentiment de tristețe, provocat de lipsa de răspuns la iubire sau produs de despărțire
- d. în organism modificări variate.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Spațiul cultural (românesc) ____ (5) rămâne un miracol. Realitatea istorică și geografia spirituală românească se definesc ca un „topos” (care) ____ (6) Lucian Blaga, în perioada interbelică l-a definit magistral: „*Să numim acest spațiu-matrice, înalt și indefinit ondulat, și înzestrat cu specificele accente ale unui anumit sentiment al destinului: spațiu mioritic*” (*Trilogia culturii*, II, *Spațiul mioritic*). Toposul blagian include, după cum bine se știe *doina*, *plaiul*, *dorul*. Întrebarea (obsesiv) ____ (7), este însă: putem noi doar cu aceste elemente defini identitatea culturală a românilor, când bine se știe că (cel) ____ (8) mai mulți își doresc o nouă existență în lumea europeană? Dar oare valorile europene sunt suficient asimilate de români?

Constantin Dehelean, ***Despre identitate vs. Alteritate***

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

**Actul II, Scena 3
Profesorul – Necunoscuta**

PROFESORUL: Ți-am spus. E o carte veche. De matematici, de astronomie.

NECUNOSCUȚA: Cât de veche?

PROFESORUL: Vreo sută cincizeci de ani.

NECUNOSCUȚA (*Minunându-se*): Țî! Țî! O sută cincizeci?

PROFESORUL: Mai mult chiar. (*Vine și el lângă masă, întoarce coperta și arată cu degetul*): Upsala. Goteburg, 1763.

NECUNOSCUȚA: De asta e așa scumpă?

PROFESORUL (*Pasionat*): Nu e scumpă. E ieftină. E un noroc că am găsit-o.

NECUNOSCUȚA: Un noroc?

PROFESORUL: De ani de zile o caut, o aștept, o visez. Unde n-am scris? Pe cine n-am întrebat? Librari, anticari. De ani de zile strâng bani, pun deoparte, dau lecții, fac economii.

NECUNOSCUȚA (*Continuând enumerarea*): Îți cârpești singur ciorapii.

PROFESORUL: Da. Uneori. (*Cu elan*): Dar acum o am, o am. O am. Acum pot să verific, pot să știu.

NECUNOSCUȚA: Ce să știi? [...]

PROFESORUL (*Se uită spre ușă, spre fereastră, la stânga, la dreapta, pe urmă, cu un fel de teamă, se înclină și spune în șoaptă*): Eu am găsit o stea.

NECUNOSCUȚA (*După ce l-a privit o secundă drept în ochi*): Unde?

PROFESORUL (*Simplu*): În cer.

NECUNOSCUȚA (*Copilărește*): Nu te cred.

PROFESORUL: Nu mă crezi? (*Ridicând o hârtie de pe biroul lui*): Uite-o. (*Indicând cu vârful creionului un punct pe hârtie*). Aici e.

NECUNOSCUȚA: Spuneai că e în cer.

PROFESORUL: Ăsta-i cerul.

NECUNOSCUȚA: Eu credeam că...

PROFESORUL (*Arătând cu creionul pe hârtie*): Uite. Aici e sfera. Linia asta e axa lumii. Cercul ăsta e Ecuatorul (*ridicând o clipă capul și privind-o*), ecuatorul ceresc, se înțelege.

PROFESORUL: Ce nu înțelegi?

NECUNOSCUȚA: Multe. Dar mai ales ce legătură are steaua... cu cartea.

PROFESORUL: E un catalog ceresc, un atlas. Catalogul lui Van Mersch.

Steaua fără nume, Mihail Sebastian

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului *Profesorul*, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă sunt necesare sau nu sunt necesare sacrificiile pentru atingerea idealului personal*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Steaua fără nume* de Mihail Sebastian).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea textului ales și a textului indicat;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 13

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

„Când ești stresat tot timpul, sistemul tău nervos este în alertă permanentă, chiar și cel mai mic factor de stres te poate copleși”, explică Henry Emmons, autorul cărții „Chimia calmului”, potrivit Huffington Post.

De aceea, este important să-ți creezi o rutină de relaxare atunci când viața devine haotică. Învață cum să te relaxezi cu șapte pași simpli.

1. Caută semnele stresului

Cea mai bună metodă este să-ți menajezi stresul, nu-l lăsa să se adune. De cele mai multe ori nu ne dăm seama că am depășit limita, semnalele pe care ni le dă corpul nostru pot fi destul de subtile.

„Oamenii nu-și dau seama că stresul afectează somnul, degeaba dormi opt ore, dacă nu sunt odihnitoare te trezești mai obosit decât erai când te-ai culcat”, explică doctorul Emmons.

2. Nu te bloca!

Când ești tensionat simți nevoia să reiei situația negativă de câteva ori în mintea ta. Doctorul Emmons recomandă să nu te blochezi, ci să te gândești pur și simplu la altceva. Caută un loc liniștit și așază-te, concentrează-te asupra scaunului pe care stai.

Respiră adânc din diafragmă, inspiră pe nas și numără până la patru, ține-ți respirația până numeri la doi și apoi expiră pe gură când ajungi la șapte. Atunci când expiri mai mult decât inspiri îți calmezi sistemul nervos.

3. Fă sport!

Nu folosi stresul ca o scuză pentru a nu face sport. Ai prea multe lucruri pe cap? Emmons spune că, dacă faci sport atunci când ești stresat, echilibrezi hormonii stresului.

Așa că fă o pauză, plimbă-te de sus în jos pe scări sau înscrie-te la un curs de kickboxing. Apoi relaxează-te cu niște muzică liniștitoare. Potrivit studiilor recente, undele cerebrale se sincronizează cu ritmul lent al muzicii și atunci intri într-o stare meditativă.

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Autorul Henry Emmons susține că atunci când suntem stresați e necesar

- a. să fim copleșiți.
- b. să fim în alertă permanentă.
- c. să ne creăm o rutină de relaxare.
- d. să facem șapte pași.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Autoarea recomandă ca oamenii să lase stresul să se acumuleze și apoi să găsească remedii.
- b. Când oamenii dorm opt ore, întotdeauna se trezesc odihniți.
- c. Atunci când cineva expiră mai mult decât inspiră, își calmează sistemul nervos.
- d. Practicarea sportului ajută la echilibrarea hormonilor de stres.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

4. Nu te îndopa cu mâncare!

În perioade stresante este normal să vrei să-ți tai o felie imensă de tort de ciocolată. _____(1). Dulciurile nu fac decât să te agite și mai mult pentru că-ți cresc glicemia. Pentru o gustare sănătoasă anti-stres înmoaie căpșuni proaspete în sos de ciocolată amăruie, sugerează Somer. Vitamina C din căpșuni reduce stresul. _____(2). „Gustările sănătoase te ajută să scapi de stres și de frustrare”, spune Somer.

5. Sună un prieten!

Când ești în preajma prietenilor eliberezi un hormon al fericirii numit oxitocină. _____ (3). Sau cel mai bine ar fi să-ți faci timp să ieși în mod regulat cu prietenii. _____(4).

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

- a. Nu transforma ieșirile în sesiuni de plâns de milă, spune Emmons, dacă te plângi nu faci decât să eliberezi hormonii stresului.
- b. Cel mai important, spune Elizabeth Somer, autoarea cărții „Mănâncă-ți drumul până la fericire”, este să mănânci normal, sănătos și echilibrat.
- c. Toată tensiunea poate produce probleme grave de sănătate.
- d. Altă opțiune ar fi să mănânci morcovi sau țelină.
- e. Așa că ieși cu un prieten la sfârșitul unei zile stresante sau sună-l în timpul pauzei de masă.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

6. Ieși în natură!

Dacă te îngropi în muncă și (a se bloca) _____(5) în birou în mod sigur o să-ți ieși din minți. Dacă respiri aer proaspăt te vei detensiona, nu contează cât de puțin, dar este clar că te va ajuta să tratezi (situație)_____ (6) stresante cu mai mult calm.

Ieși puțin afară, golește-ți mintea! Dacă ai o grădină în apropiere, miroase florile. Cercetările arată că inhalarea diferitelor mirosuri, cum ar fi cel de levănțică, poate aduce sistemul imunitar stresat pe calea (cel) _____(7) bună.

7. Pregătește-te să dormi!

Știi cum e, te întinzi în pat (a dormi) _____ (8) liniștit și începe să plouă în mintea ta cu gânduri negative. Însă lipsa de somn te face și mai agitat. „Ca să combați cercul acesta vicios caută o foaie și-un pix și notează toate gândurile negative care-ți trec prin minte”, sugerează Sue Patton Thoele, autoarea cărții *O femeie vigilentă*.

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*
<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Noi, existăm, nu viețuim. Dar oare
Nu este cel mai prețios secret,
În omeneasca lume-ntâmplătoare,
Să ne-nvățăm să viețuim încet?
Secretul totuși îl tăgăduim*,
Febrili* din leagăn pân'la țințirim.
Mașina s-o lăsăm să se grăbească,
Aceasta-i doar menirea ei firească.
Dar omul? Cu cât graba e mai mare
Cu-atâta viață s-a scurtat mai tare.
Păcat că toate-acestea își află un răspuns,
Dacă cumva își află, abia când am ajuns
La poarta de la care privim în urmă cum
Trecutul ca un peisaj de scrum
Se-mprăștie cu ultima suflare,
Când pierе totul, ritm, contur, culoare,
Când omul, fără țel și fără drum,
Tot singur moare.
Să-l mai împungă oare și-un ultim, crud regret
Că n-a știut să viețuiască-ncet?

Alexandru Philippide, *Vox in deserto*

*a tăgădui – a contesta o afirmație, a nu recunoaște ceva

*febril – (figurat) agitat, intens, viu, înfrigorat

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Vox in deserto* de Alexandru Philippide, este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a două figuri de stil diferite din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă un stil de viață sănătos este important în formarea personalității individului*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;

- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Vox in deserto* de Alexandru Philippide).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 14

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Dar paserile cele mai curioase și mai caracteristice ale regiunii ce ne ocupă sunt pinguinii. Aceste paseri au pierdut principala însușire a paserilor, căci aripele lor sunt transformate în vâsle ce pot servi la înot și nu pot servi la zbor. Două specii mai ales își împart domnia acestor țări [...]. Pinguinul antarctic, o pasăre ca la 60 de centimetri înălțime, face un mic cuib de pietricele la care clocește două ouă; la fiecare familie, tatăl și mama veghează cu îngrijire pe cei doi copii ai lor și duc crunt război și mare sfădălie* cu familiile vecine. E vorba ca fiecare să-și apere locușorul ocupat pentru stabilirea gospodăriei și acest lucru, ca în familiile omenești, nu se execută fără larmă. Pinguinul papuan, mai isteț, pune în practică principiul asociațiunii, căci toți copiii unui oraș sunt strânși la un loc într-un soi de pension și sunt supravegheați de câțiva adulți ce joacă rolul guvernanelor. Din timp în timp, aceste guvernante se schimbă, pe când alți adulți se ocupă cu hrana copiilor. Și foci am găsit în strâmtoarea lui De Gerlache și, mai ales, o specie numită foca lui Weddell.

Un punct asupra căruia se atrăsese atenția noastră era prezența balenelor france, a acelor animale ce se vânează cu atâta destoinicie în mările Nordului; dar n-am văzut balene de acest soi. Alți cetacei* erau foarte numeroși și reprezentați prin două specii, mai ales megaptere*, de 14 ori 15 metri lungime, și balenoptere, de peste 20 de metri. La 12 februarie am părăsit strâmtoarea De Gerlache și ne-am îndreptat spre sud. Am văzut Țara lui Graham, dar nu ne-am putut apropia de ea din cauza ghețurilor. La 16 februarie, un pământ muntos și întins apărură înspre sud; era, fără îndoială, Țara lui Alexandru I, dar încercările noastre de a aborda pe ea au fost zadarnice. Lanuri întinse de gheață se înșirau unul lângă altul așa de strânse, încât nu era chip de pătruns printre ele; ba chiar încercările noastre au avut ca urmare ca „Belgica” să fie prinsă timp de două zile, fără a putea face vreo mișcare. Ieșiți în sfârșit în marea liberă din nou, ne-am îndreptat spre sud, ocolind câmpiile de gheață.

La 28 februarie, o cumplită furtună de nord desfăcu puțin sloii banchizei; căi și lacuri de apă liberă se arătară în lanul înghețat. Împinsă cu o forță teribilă, „Belgica” porni spre sud, lunecând cu repezime pe căile deschise, făcându-și drum cu forța unde sloii erau prinși și astfel am înaintat aproape 100 de mile în interiorul banchizei. Dar a doua zi furtuna se potoli, încetul cu încetul câmpiile de gheață se apropiară, apa liberă dispărură și atunci furăm prinși pentru 13 luni în ghețurile australe.

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

*cetaceu= Ordin de mamifere acvatice care cuprinde cele mai mari animale actuale, cu corpul de forma unui pește și cu membrele anterioare transformate în lăpeți.

*megaptere= mamifer cetaceu rar, cu înotătoare lungi, asemănătoare balenei

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Asemănarea pe care autorul o remarcă între comportamentul pinguinilor și cel al oamenilor se referă la faptul că

- a. au urmași pe care îi îngrijesc.
- b. își apără cuibul certându-se adesea cu vecinii.
- c. nu pot zbura.
- d. se joacă precum niște copii.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Puii de pinguin papuan sunt îngrijiți doar de părinții lor care îi ocrotesc mereu.
- b. În mările Nordului trăiesc balenele france.
- c. „Belgica” este o specie de balenă care poate înota printre ghețuri.
- d. Regiunea în care rămân captivi membrii echipajului se află în Antarctica.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Chiar acum ne-am oprit în portul Madeira... Scrisoarea mea cea din urmă era datată din insula Wight (coasta Angliei). _____(1) am avut întruna vreme rea, vânt nepriincios, adesea furtuni de puțină durată, cu ploaie și frig. Mai mult decât trebuia pentru a-mi da boala de mare; m-am luptat, ce-i drept, vreo două sau trei zile, după aceea însă am făcut precum camarazii Lecointe și Arctowski, care începuseră înaintea mea. Dar, de când am ajuns în dreptul coastelor Spaniei și până astăzi, schimbare radicală –, vântul priincios*, soarele lucește; toată lira lucrurilor frumoase. Ce desfătare e navigațiunea noastră! Nu vă puteți da seama de senzația de voluptate ce ai când, după masă, te plimbi pe dunetă* sau te întinzi într-un fotoliu și privești asfințitul soarelui și răsăritul lumii. Laboratorul meu e gata în ceea ce privește mica instalație. _____(2) voi începe să lucrez și n-are să-mi lipsească materialul de lucru. Ce de animale! Cu toate că nu pot vedea decât suprafața apei, și aceea încă tocmai de la înălțimea dunetei. Duminică și luni rămânem la Madeira; _____(3), care e splendidă când o privești la lumina lunii frumoase ce ne luminează în momentul de față. Nu putem să debarcăm astă-seară pentru că _____(4). Măine însă am să plec devreme, ca să vizitez Funchal, albul oraș care se ridică în amfiteatru dinaintea noastră: case mici, albe, suprapuse și agățate de poalele muntelui. Par vesele și primitoare; se zice că femeile sunt frumoase, să vedem. De la Madeira, mergem drept la Rio de Janeiro fără oprire, la Rio luăm cu noi pe medicul nostru «prea ilustrul Doctor Cook».

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

*priincios – favorabil, folositor.

*dunetă - Parte mai înaltă de la pupa unei nave (unde se află cabinele căpitanului și ale ofițerilor sau ale întregului echipaj).

- a. voi face excursii în insulă
- b. De atunci până la 28 august
- c. autoritățile nu mai dau voie seara după opt
- d. cu toate acestea, mai avem câteva zile până la plecare
- e. Peste câteva zile

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

Plecăm dimineața la 8, pe o mare destul de agitată, dar vreme frumoasă. Remarcabilă așezare a copacilor pe coastele munților. Formează benzi (regulat) _____(5) oblice de lemn uscat, despărțind întinderi de verdeață. Explicația fenomenului este, (a crede) _____(6), următoarea: pădurea este alcătuită aici aproape numai din *Fagus betuloides*. Acest arbore nu are frunze decât în coroană, foarte mare, ca urmare (a) _____(7) creșterii sale în formă de umbrelă. Deci, cu excepția (coroană) _____(8), care e orizontală, restul arborelui e golaș.

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Pe la jumătatea lui martie 1881, corabia grecească *Penelopa*, încărcată vârtos cu cereale, grâu de Bărăgan, dulce, cu bobul greu, cobora gâfâind pe brațul de mijloc al Dunării, către Sulina, ca să iasă în mare și să ia drumul Patridei, la Pireu. Căpitanul ei era kir Iani Ghinis – negustor iscusit și marinar bătrân, botezat de toate furtunile arhipelagului grecesc. Numai că în această călătorie kir Iani își cam greșise socotelile și cu navigația, și cu negustoria. Intrată pe Dunăre la începutul lui decembrie anul trecut, *Penelopa* fusese prinsă de ghețuri timpurii la Brăila și abia izbutise să se strecoare printre sloiuri, ca să ajungă la loc potrivit de iernare, pe canalul Măcin. Și iaca așa, dacă ții seama că o corabie care stă țeapănă la mal nu bagă nimic în punga stăpânului, ci dimpotrivă, stoarce din ea în fiecare zi, ai să înțelegi de ce în această iarnă trei cute adânci se iviseră pe fruntea căpitanului, singurul loc unde își mai putea găsi loc vreo cută, pe o față brăzdată în toate chipurile de zbârcituri. Fiindcă, vezi, gheața e ticăloasă; o auzi noaptea trosnind, strângând pânțele corabiei în chingi – și gâfâi și gâfâi, ca și cum ai sta pe brânci, cu un sac de o sută de ocale în spinare – și visezi la arhipelag, la portocali și la lămâi, și zadarnic bați cu pumnul în tambuchiul* cabinei de la prova de unde se ridică miros de berbec fript și unde oamenii din echipaj, pezevenghii*, fac chiolhan* cu banii tăi. Și zadarnic strigi:

— Bre Nicola, bre Lachi, bre Gherasim, aveți grijă de gheață, bre! Ce, ați căpiat ori nu m-auziți? Gheața trebuie spartă în fiecare zi, de jur împrejur, ca să nu te sugrume, dar pezevenghii stau la căldură, mănâncă berbec fript, cântă și benchetuiesc.

— Bre Ismail, bre Marulis, aveți grijă, bre, că mă nenorociți! Of, și după multe asemenea nopți de chin, într-o zi, din plumburiu, cerul se face albastrui, ghețurile se umflă și trosnesc și pormă încep să curgă sloiuri – și acum, kir Iani, să te ții! Sloiurile vin mugind și se încălescă, și trosnesc, și căpitanul aleargă pe punte, cu capul gol, scăldat în sudori, aburind ca un ceaun pus la fiert, și strigă deznădăjduit:

— Mai bine să-mi rupă mie un picior! Hei, măi băieți, măi, dragii mei! N-auzi, Nicola, n-auzi, Marulis, nici tu, Gherasim, hoților! Lachi, Ismail, prieteni scumpi, puneți mâna, puneți mâna, pezevenghi ce sunteți! Sloiurile scrâșnesc, corabia trosnește și plânge și kir Iani se dă cu fruntea de parapet, pierdut... Ah, și unde-s portocalii, și lămâii, și arhipelagul cu insule verzi! Pe urmă ghețurile se duc, se duc, dar corabia are bordajul crăpat și ia apă și pezevenghii trag la pompă numai c-o mână, iar cu cealaltă se scarpină în tur, privind la cerul curat și rânjind bucuroși, cu dinții lor mari, ca de cal, care toată iarna au mestecat de pomană berbec fript. Douăzeci de berbeci, kir Iani i-a plătit și i-a scris în carnet, douăzeci de berbeci și șaptesprezece vedre* de vin, ptiu!, și patru sute cincizeci de pâini – să te iei cu mâinile de păr! Ei, și acu să vedem cum mergem la Pireu. Corabia trebuie trasă pe mal, aici se cer multe parale, că vin cincizeci de hoțomani, cu odgoane, cu argați, cu manele și cu un vâtaf afurisit, o namilă de om din Brăilița, cu ciomag la subsuoară și cu cuțit la brâu.

— Treizeci de icosari! zice vătaful. Atât să ne dai: niciunul mai puțin. Kir Iani își bagă degetele în gât și începe să horcăie ca un spânzurat.

— Huo, pezevenghi țe sinteți! izbutește să găfâie, în sfârșit, arătându-și furia în acel grai valah cu iz de arhipelag, cunoscut prin porturile dunărene până și azi. Treizeți de icosari ca să tradzeți corabia pe malu? Mai bine îi dau focu cu mâna mea!

Oamenii îl privesc neclintiți și răi, că toată iarna n-au mâncat – și-o să mai treacă multă vreme până să prindă la ananghie alt căpitan de vas.

Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*

*tambuchi - deschizătură în puntea unei nave, prevăzută cu un capac sau cu o construcție asemănătoare cu o gheretă, care o protejează de intemperii și care permite accesul în încăperile de sub punte.

*pezevenghi – om șarlantan, șmecher, escroc, pungaș.

*chiolhan – petrecere, chef mare (și zgomotos).

*vadră - vas de lemn sau de metal cu care se scoate apa din fântână, în care se păstrează sau cu care se transportă diferite lichide.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele textului *Toate pânzele sus!* de Radu Tudoran este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a textului dat (la alegere: tipar textual, curent literar, perspectivă narativă). **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă există mai multe feluri de a călători, în funcție de scopul propus*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și și textul literar dat (Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 15

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Istoricul Tudor Sălăgean afirmă că, pe de o parte, „Dragobete și Valentine sunt două sărbători cu origini comune, legate de momentul primăvărat al împerecherii păsărilor și de imitarea de către tineri a comportamentului acestora”, iar pe de altă parte, „Dragobete, Cap de Primăvară, este, cel mai probabil, chiar personajul masculin al poveștii Mărțișorului, care a fost însă desprins la un moment istoric dat din contextul acestuia și a primit, în unele zone, această denumire inspirată din numele slavon al sărbătorii Aflării capului Sf. Ioan Botezătorul.

ADEVĂRUL: Cum era sărbătorit Dragobetele pe parcursul istoriei?

TUDOR SĂLĂGEAN: Elementul definitoriu al sărbătorii pare a fi asocierea sa cu momentul împerecherii păsărilor, care era considerat de comunitățile de altădată un fel de moment magic, în care iubirea își face loc în inimile tuturor. Sărbătoarea era una legată de natură și de reînvierea acesteia. Grupurile de tineri și tinere mergeau în păduri și crânguri, însoțirea cu reprezentanți ai sexului opus fiind considerată benefică pentru sănătate și pentru a avea noroc în dragoste pe parcursul întregului an. Chiar și persoanele care nu se aflau într-o relație trăiau în această zi a dragostei, mai mult sau mai puțin simbolic, experiența însoțirii cu un partener sau cu o parteneră. Iată, într-un fel, originea căsătoriilor de o zi practicate pe alocuri în zilele noastre.

ADEVĂRUL: Care e legătura între Dragobete și Valentine's Day?

TUDOR SĂLĂGEAN: Printre cele mai cunoscute mențiuni istorice referitoare la Valentine se numără cele cuprinse într-un poem al lui Geoffrey Chaucer, sau în *Visul unei nopți de vară* a lui William Shakespeare. Ambii autori menționați, dar și alți cercetători, subliniază asocierea sărbătorii de Valentine cu împerecherea păsărilor. Este interesant de remarcat faptul că, în perioada modernă, mențiunile etnografice referitoare la o astfel de sărbătoare a împerecherii păsărilor au putut fi surprinse în spațiul cultural românesc. În Anglia, această moștenire pare să se fi pierdut după epoca lui Shakespeare, iar în alte spații europene asemenea informații nu au fost colectate. În aceste condiții, informațiile păstrate în cultura tradițională românească pot deveni relevante pentru o mai bună înțelegere a vechii culturi europene. Acestea demonstrează, o dată în plus, integrarea culturii românești în marele concert cultural european și importanța cunoașterii străvechilor tradiții românești, care, paradoxal, ne ajută să înțelegem mai bine fenomene culturale ale lumii de astăzi.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor*
<https://adevarul.ro/stiri-locale/cluj-napoca/istoric-despre-legatura-dintre-dragobete-2006228.html>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

Din perspectiva cercetătorilor, Dragobete și Valentine's Day au origini

6 puncte

- necunoscute.
- diferite.
- comune.

- d. care nu au constituit obiect de studiu.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Referiri etnografice la o sărbătoare a împerecherii păsărilor nu au existat în perioada modernă pe teritoriul țării noastre.
- b. În Anglia s-au păstrat multe informații despre Valentine's Day după epoca lui William Shakespeare.
- c. Tradiția interzicea participarea la sărbătorea dragostei tinerilor care nu formau cupluri înainte de Dragobete.
- d. Cercetarea tradițiilor românești este importantă pentru înțelegerea fenomenelor culturale din societatea actuală.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

ADEVĂRUL: Există, de asemenea, o legătură clară și între Dragobete și Mărțișor?

TUDOR SĂLĂGEAN: Dragobete, Cap de Primăvară, este, cel mai probabil, chiar personajul masculin al poveștii Mărțișorului, care a fost însă desprins la un moment istoric dat din contextul acestuia și a primit, în unele zone, această denumire inspirată din numele slavon al sărbătorii Aflării capului Sf. Ioan Botezătorul. După cum se știe, practicile culturale asociate zilei de 1 Martie au fost înscrise în patrimoniul imaterial UNESCO în anul 2017, ca rezultat al demersurilor realizate de Bulgaria, Macedonia de Nord, Republica Moldova și România, state care și-au asumat realizarea unui dosar transnațional. ____ (1) Este important să înțelegem complexitatea acestui element al patrimoniului cultural imaterial și conexiunile sale cu alte momente importante din perioada de început a primăverii. ____ (2) Dragobetele trebuie văzut ca făcând parte din acest scenariu, pe care îl completează și îl îmbogățește cu elementele culturale foarte interesante care îi sunt asociate. [...]

Volumul *Dragobete: cinci deschideri* a fost realizat la inițiativa președintei Asociației Etnologilor din România (ASER), prof. dr. Otilia Hedeșan (Universitatea de Vest Timișoara). ____ (3) În acest volum mai mulți cercetători de formații diferite încearcă să ofere explicații referitoare la succesul pe care l-a înregistrat, în ultimele decenii, ziua de 24 februarie, declarată, în mod oficial, Ziua dragostei la români. ____ (4) Autorii s-au aplecat deopotrivă asupra unor aspecte care țin de tradițiile românești din perioada primăverii, dar și asupra reinventării sărbătorii, asupra resorturilor simbolice ale acesteia în societatea românească actuală, se arată în prezentarea cărții.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor*

- a. Reprezentând instituții diferite (Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Universitățile din Timișoara, București și Szeged) cei cinci autori propun abordări realizate din diverse perspective, reușind să integreze informațiile existente asupra acestui subiect într-o viziune cu numeroase elemente de convergență.
- b. Mărțișorul este un element cultural viu și dinamic, extrem de bine cunoscut, care a fost adoptat de mult timp și de locuitorii din mediul urban.
- c. Întregul demers mizează pe pluridisciplinaritate, în sensul în care autorii provin din domenii de știință diferite: etnografie, istorie sau lingvistică.

- d. Însuși simbolul măștișorului, șnurul împletit cu fire albe și roșii, reprezintă complementaritatea și îmbinarea principiilor masculin și feminin.
- e. Ar mai trebui să precizăm însă și faptul că tradiții asemănătoare sunt păstrate și în multe alte zone din afara arealului menționat, fără ca denumirea Dragobete să fie însă prezentă și acolo

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

ADEVĂRUL: Ce anume a stârnit interesul cercetătorilor în legătură cu cercetarea Dragobetelui?

TUDOR SĂLĂGEAN: Interesul cercetătorilor față de Dragobete a avut un parcurs oarecum atipic, în sensul în care specialiștii din diferite discipline (a fi uimit) _____(5) în anii din urmă, de interesul pe care societatea îl manifestă față de această „sărbătoare românească a iubirii”. După cum o știm foarte bine cu toții, redescoperirea Dragobetelui a fost însoțită de o reacție de respingere a Valentine’s Day, sărbătoare considerată occidentală și comercială. În urmă cu 25-30 de ani, Dragobete era un mare necunoscut, amintirea sa fiind păstrată doar de un număr limitat de autori care încercau să (lui) _____(6) contureze o imagine de zeu autohton al iubirii din care, firește, nu lipseau trimerile la o ipotetică moștenire dacică. (Această) _____(7) câteva referințe fanteziste au fost, atunci, suficiente pentru a stimula interesul televiziunilor și imaginația (iubitori) _____(8) de tradiții.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine’s Day și Măștișor*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

ACTUL I

Decor unic. Birou-salon. Provincie. Zi de mai, în casa domnitorului Alexandru Filimon. Mobilă învechită. Pian cu fotografii. Panoplie. Pe un perete, două fotografii mărite cu cărbunele, ale doamnei și domnului Filimon, ceva mai tineri și semnate Alice, tronează în rame de aur, foarte încărcate, oval peste pătrat. Ușile și ferestrele se vor așeza după fantezia regizorului sau posibilitățile teatrului. Ceasornicul cu cuc arată ora patru. Doamna Raluca Filimon e în scenă cu fiica dumisale, Alice și brodează.

Raluca: Patru.

Alice (care citește un roman): Te-am rugat, de-atâtea ori, mamă, să scoți cucul ăsta din casă. Nu e modern.

Raluca: Amintire de la mama....

Alice: Dac-am păstra toate amintirile...

Raluca: N-ai decât s-arunci tu lucrurile noastre când om muri. Eu pe-ale mele le păstrez...

Alice: Pe vremea voastră era altfel...

Raluca: Cum era, era bine.

Alice: Desigur... Voi ați trăit viață liniștită... Ce vă pasă! Generația noastră...

Raluca: Aș arunca toate romanele, că numai de astea ... „Lupta dintre generații”...„Prăpastia dintre părinți și copii”...(*Brodează. Alice citește. Raluca mormăie.*) „Două lumi care se despart”... „Viața patriarhală”...„ Nevroza contemporană”...„Mașinismul”...

Alice (care vrea să citească): Lasă-mă, mamă și tu...(Alice citește, Raluca brodează)

Raluca: Ai văzut ce repede s-a trecut anul ăsta liliacul?

Alice: Anul trecut a fost mai răcoare, a ținut aproape toată luna mai.

Raluca: De-ar ține salcâmii mai mult, să mai fie puțină primăvară. Așa, prea intrăm deodată în vară. Ție-ți place dulceața de salcâm?

Alice: Ce idee, mamă!

Raluca: Nu știi ce plăcută e iarna, când arde focul în sobă. Mănânci o linguriță și ai toată primăvara pe cerul gurii.

Alice: Cum, mamă, și la iarnă tot la gura sobei o să stăm, vorbind despre vreme și așteptând să înflorească salcâmii?

Raluca: Dacă așa a lăsat Dumnezeu....

Adaptare după Victor Eftimiu, *Omul care a văzut moartea*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Omul care a văzut moartea* de Victor Eftimiu este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a genului dramatic, pe baza unui exemplu din text. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți argumentezi opinia despre *importanța relației cu trecutul în procesul evoluției individuale/ naționale*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Omul care a văzut moartea* de Victor Eftimiu)

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;

- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 16

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Internet și *netiquett* – bunele maniere pe internet

Corespondența electronică (e-mail). Schimbul de mesaje (scrisori mai lungi sau mai scurte) a fost unul dintre primele servicii puse la dispoziția utilizatorilor internetului, poșta electronică (e-mail) devenind astăzi un mijloc foarte rapid și comod de comunicare și pe deasupra mai ieftin decât sistemul poștal clasic.

Regulile de comportament din cazul corespondenței clasice rămân valabile și pentru e-mail. În plus, trebuie ținut seama că această poștă modernă păstrează anonimatul în mai mare măsură decât poșta clasică. Oricine având acces la un computer poate transmite mesaje sub un nume sau/ și o adresă astfel alese încât să-i ascundă adevărata identitate. De aceea, prima regulă de politețe pe internet este următoarea: trimiteți întotdeauna mesajele dumneavoastră sub nume propriu. Și încă ceva: alegeți-vă, în măsura posibilului, o adresă de mail sobră și relevantă, mai ales dacă o folosiți (și) în scop profesional (ceva de genul: *horia_aivănoaiei@...*, cu prenumele *înaintea* numelui).

Mesajele noastre trebuie să fie concise și la obiect, gândite ca o conversație telefonică, deși nu vorbim, ci scriem un text la tastatura computerului. De asemenea, este util și pentru noi, și pentru destinatar să precizăm subiectul mesajului. E important să ținem minte că există persoane care primesc sute de mesaje zilnic și n-ar dori să fie puse în situația neplăcută de a-și pierde toată ziua în fața monitorului citind pagini întregi... Prin urmare nu transmiteți mesaje inutile, gândiți-vă că rețeaua este oricum destul de încărcată, iar dacă aveți multe de povestit... reveniți la corespondența clasică!

Nu folosiți o topică a propoziției foarte încărcată și nu exagerați cu punctuația. Orice aspect important este reflectat de conținutul textului, nu de semnele de punctuație.

Mulți utilizatori de poștă electronică obișnuiesc să recurgă la abrevieri în textul mesajului. Folosirea acestora este permisă, însă încercați să nu faceți abuz, deoarece un text cu multe abrevieri poate deveni foarte greu de citit (abrevieri utilizate frecvent: LOL, OMG, NI, HBTU, PIR, AML și altele).

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

În cadrul corespondenței electronice

6 puncte

- a. nu sunt reguli comune cu cele ale corespondenței clasice.
- b. nu e necesară respectarea regulilor, deoarece se produce în spațiul virtual.
- c. e necesară respectarea bunelor maniere, precum în alte contexte de comunicare.
- d. este interzisă folosirea abrevierilor.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Corespondența electronică a fost unul dintre primele servicii puse la dispoziția utilizatorilor internetului.
- b. Poșta modernă păstrează perfect anonimatul.
- c. Precizarea subiectului unui e-mail este o regulă a bunelor maniere la nivelul relației expeditor-destinatar.
- d. Folosirea unei adrese de e-mail compuse din prenume și nume este o dovadă de politețe și de profesionalism.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Să nu faceți greșeala de a presupune că mesajele dumneavoastră de e-mail sunt absolut private: cel puțin o persoană (administratorul sistemului) are posibilitatea, măcar teoretic, de a accesa toate mesajele electronice transmise în sistem. _____(1)

_____ (2) Evitați astfel să transmiteți altora viruși informatici și sunteți apărați de virușii din mesajele primite de la alții, mai puțin prudenți decât dumneavoastră.

_____ (3) E-mailul nu este făcut pentru urgențe (de aceea există telefonul).

Nu trimiteți niciodată un mesaj scris cu majuscule. _____ (4) Recurgeți la majuscule numai atunci când doriți să atrageți atenția asupra unui anumit lucru.

E de la sine înțeles că nu trebuie să folosiți acest mijloc modern de comunicare pentru a adresa cuiva insulte sau jigniri.

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

- a. Dacă doriți să programați o întâlnire peste câteva ore, de exemplu, și trimiteți un mesaj electronic participanților, este foarte posibil ca nu toți să aibă posibilitatea de a citi mesajul în timp util.
- b. Una dintre cele mai savuroase scene ale filmului e următoarea: la o cină de gală, gazda ordonă oaspeților să ridice lingurile cât mai sus, pregătindu-se să atace o delicioasă supă de ciuperci; dar chiar atunci sună telefonul mobil, iar gazda poartă o nesfârșită convorbire în vreme ce toți musafirii stau încrămeniți cu lingurile ridicate!
- c. De aceea, e preferabil să nu folosiți la serviciu corespondența electronică pentru probleme personale!
- d. Este ca și cum ați striga în urechea destinatarului.
- e. E bine să instalați un antivirus bun și adus la zi pe calculatorul dumneavoastră.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Printre noii (îmbogățit) _____ (5) este foarte răspândită părerea că bunurile (ei) _____ (6) înlocuiesc politețea și cultura, că poți foarte bine să trăiești și fără acestea din urmă. Dar când averea sau rangurile dispar, un astfel de om rămâne un „nimeni”. S-ar cuveni să dăm crezare unor vorbe înțelepte: un om bine-crescut rămâne un om bine-crescut, indiferent dacă situația sa materială este înfloritoare sau catastrofală și oricare ar fi mediul în care este silit să trăiască. Indulgența față de micile slăbiciuni omenești, respectul pentru modul de viață al fiecăruia, convingerea că totul este relativ (a fi) _____ (7) adevăruri valabile peste tot, atât în mediul milionarilor, cât și în rândul (oameni) _____ (8) obișnuiți. Vom descoperi astfel pretutindeni,

indiferent de mediul social, oameni plini de bun-simț și de tact, constatând cu uimire că averea și rangul social n-au prea mare importanță când e vorba de o comportare civilizată.

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ar trebui să ne naștem bătrâni,
Să venim înțelepți,
Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,
Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc
Și iresponsabil să fie doar dorul de-a merge.
Apoi să ne facem mai tineri, mai tineri, mergând,
Maturi și puternici s-ajungem la poarta creației,
Să trecem de ea și-n iubire intrând adolescenți,
Să fim copii la nașterea fiilor noștri.
Oricum ei ar fi atunci mai bătrâni decât noi,
Ne-ar învăța să vorbim, ne-ar legăna să dormim,
Noi am dispărea tot mai mult, devenind tot mai mici,
Cât bobul de strugure, cât bobul de mazăre, cât bobul de grâu...

Ana Blandiana, *Ar trebui*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele operei literare *Ar trebui* de Ana Blandiana este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul.

6 puncte

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a două figuri de stil diferite, pe baza unor exemple selectate din opera literară dată.

6 puncte

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți argumentezi opinia despre *importanța respectării unor reguli în cadrul relației dintre părinți și copii*.

18 puncte

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Ar trebui* de Ana Blandiana).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 17

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

MedicHub: Ce înseamnă să mâncăm bine din punct de vedere nutrițional?

Dr. Simona Tivadar: Să mâncăm pe măsura nevoilor noastre, asta înseamnă să mâncăm bine. Asta a fost ideea pe care am dezvoltat-o la o conferință TEDx la Cluj, că cea mai bună mâncare este mâncarea adecvată. Nu mâncăm la fel vara și iarna, nu mâncăm la fel la 7 și la 70 de ani, nu mâncăm la fel când mergi pe munte și când stai în pat să te uiți la un film. Cei care vor să-și gândească mâncarea adecvată trebuie să și-o gândească în funcție de vârstă, de efortul fizic, de sex (femeile au un consum mai mic decât bărbații), de anotimp. Sunt multe criterii: exact așa cum te îmbraci - nu te duci în șlapi la schi și nici cu fularul sau cu haina de blană la plajă. Așa cum ne adevăm îmbrăcăminte trebuie să ne adevăm mâncarea. Or, cum să ne potrivim îmbrăcăminte învățăm din repetate experiențe și din sfaturile altora. Despre mâncare nu ne învață nimeni nimic.

MedicHub: Sunt și oameni care sunt grași de fel, tot timpul țin diete să slăbească, dar degeaba. Ce facem în acest caz?

Dr. Simona Tivadar: În primul rând că nu există persoane care aprioric să fie grase. Sunt adulți care au fost prost hrăniți în copilărie, care au o compoziție corporală greșită și atunci sigur că se luptă toată viața cu greutatea și cu faptul că acumulează grăsime. În mod logic, trebuie să-și găsească o formă de efort fizic pe care să îl facă sistematic și să se hrănească corespunzător nevoilor sale. Dar de unde să știe care sunt nevoile și care e forma de efort fizic dacă nu discută cu un profesionist?

MedicHub: Sunt oameni pofticioși care nu se pot abține de la mâncare. Ce îi sfătuieți?

Dr. Simona Tivadar: Îi sfătuiesc să exerseze să se stăpânească. Și, bineînțeles, cei care au tulburări de comportament alimentar trebuie să meargă la psiholog. Dar să fii pur și simplu pofticios, de cele mai multe ori este rezultatul faptului că nu ai mâncat corect și atunci ai compulsiuni alimentare fiziologice normale care să te facă să completezi nutriția pe care nu i-ai luat la timp. Dar, chiar și în această situație, orice om se poate abține. Bunicii mele, de pildă, poate i-o fi fost poftă de ciocolată, dar nu avea ciocolată și atunci lua o lingură de dulceață de prune fără zahăr și asta era dulcele ei. Nu mânca un borcan întreg. Toate scuzele astea pe care oamenii și le găsesc că „eu sunt special” provin dintr-un comportament alimentar greșit. Trebuie să ne întrebăm de unde vine acest comportament alimentar greșit, care trebuie corectat. Unii reușesc să înțeleagă, alții nu, doresc doar o dietă de-a gata, pe mese, cu grame din fiecare aliment sau cu indicații foarte precise, în așa fel încât să mănânce automat și să nu-și pună deloc capul la contribuție. Iar aceasta este rețeta eșecului.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Simona Tivadar consideră că cea mai bună mâncare este

- a. cea consumată în copilărie.
- b. cea recomandată de femei.
- c. cea pe care o consumăm când ieșim la munte.
- d. cea potrivită nevoilor fiecărui individ.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Un aspect important amintit de autoare în ceea ce privește alegerea mâncării este anotimpul în care suntem.
- b. Cauza problemelor creșterii în greutate la maturitate este o alimentație greșită în copilărie.
- c. Bunica Simonei Tivadar, în loc de ciocolată, prefera să mănânce un borcan de dulceață de prune fără zahăr.
- d. O dietă atent analizată cu gramajul fiecărui aliment calculat și cu indicații foarte precise este rețeta succesului în ceea ce privește lupta cu kilogramele.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

MedicHub: Sunt și cazuri în care dietele sunt bune?

Dr. Simona Tivadar: Nu. Care este dieta ce poate fi răspândită într-o populație formată din oameni diferiți, o populație în care fiecare individ face altceva de dimineață până seara în fiecare zi? Introducerea nutriției și a educației de stil de viață rezolvă toate aceste probleme legate de diete, pentru că un om care este avizat nu va lua decizii proaste și nu va cădea pradă escrocheriilor. S-a făcut acest lucru experimental, în Franța, în Cehia, și, când s-au făcut evaluările la sfârșitul școlii, s-a constatat că nu numai copiii sunt formați bine ca tineri adulți, ci și că în familiile lor a scăzut obezitatea etc. ____ (1) Copiii noștri sunt complet nepregătiți legat de cele mai importante lucruri din viață: cum mănâncă, cum să se miște, cum să se ferească de fumat, de droguri, de abuzul de alcool. ____ (2) În fiecare zi, mănânci de minimum trei ori și atunci cum să nu știi nimic despre asta?

MedicHub: Ați avut cazuri în care oamenii au ținut diete și și-au făcut rău, iar apoi au venit la dvs și v-au cerut ajutorul?

Dr. Simona Tivadar: În ultimii ani, acesta este trendul: „am luat dietă de pe net”. Un om care citește de pe internet diete ar trebui să se uite în primul rând la semnătură: cine semnează, un doctor profesionist?

Sunt oameni care preiau diete de la „antrenori” care nu au studii de nutriție, ba chiar ajung să cumpere tot felul de produse. Această lipsă de verificare a informației este uluitoare. Înainte să faci o modificare asupra corpului tău e bine să verifici cine e acela care te sfătuiește, ca să nu te trezești că trăiești o dramă. ____ (3)

MedicHub: Cum ar trebui să arate mesele noastre corect din punct de vedere nutrițional?

Dr. Simona Tivadar: În primul rând, ai mâncat corect dacă la 4-5 ore după ce ai mâncat îți e foame. Dacă nu îți e foame patru ore, înseamnă că n-ai mâncat corect, de aceea sunt trei mese principale și una - două gustări. ____ (4) dacă urmează să stai în mașină sau la birou, micul dejun nu trebuie să fie hiper-consistent, nu trebuie să mănânci „să te țină mâncarea”, pentru că nu ești cămilă.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

- a. Toate lucrurile astea care generează traume uriașe pe parcursul vieții unui om sunt complet ignorate de sistemul de educație.
- b. Și eu citesc de pe net, dar informația pe care o citesc este informație medicală.
- c. Am zeci de consultații, de mesaje și de mailuri cu tot felul de drame ale oamenilor care și-au supus corpul unor încercări extreme.
- d. Dar pentru asta trebuie să se introducă odată nutriția, respectiv orele de stil de viață, ca materie de studiu școlar.
- e. În al doilea rând, trebuie să mănânci în funcție de ce faci în următoarele 4-5 ore:

IV. Scrie pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, forma corectă a cuvintelor din paranteză:

8 puncte

Probabil ar trebui să ne amintim mai des de obiceiurile de masă (care) _____(5) omenirea le-a făcut în sute și mii de ani adaptându-se la arealul geografic, anotimp, vârsta individului și efortul fizic pe care era obligat să îl facă fiecare, caz în care nu am face (atât) _____(6) greșeli cu consecințe dramatice asupra (sănătate) _____(7). Cel mai bun exemplu mi se pare scăderea cantității de legume din alimentație, creșterea nejustificată a cantității de fructe, în special exotice, și transformarea fructelor în sucuri, smoothie-uri, fresh-uri, ceea ce aduce cantități (impresionant) _____(8) de zaharuri în dietă și obezitate consecutivă.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Atunci o rugă pe Buna să-i povestească din copilăria ei, iar ea o să-și imagineze că i se întâmplă chiar ei toate acele lucruri. Buna își drese vocea și începu să-i povestească în șoaptă, ca și cum i-ar fi fost frică să nu le audă Bunu. Venea dintr-o familie unde erau trei copii, nu erau cei mai săraci din sat, însă pe vremea aceea lumea arăta diferit și nouă astăzi ni s-ar putea părea că erau săraci. Pe atunci, nu erau așa multe dulciuri ca acum, iar părinții nu se îngrămădeau să-și răsfete copiii. De aceea ea era foarte bucuroasă când răcea și începea să tușească, pentru că medicul îi prescria un sirop care îi plăcea la nebunie. În loc de o linguriță lua trei. Ca să se facă sănătoasă mai repede, spunea ea. Pe atunci la pop-corn spuneau cucurigi sau cocoșei și se făceau în ceaunul cu ulei încins. N-aveau pufuleți sau fulgi de porumb, de aceea se încăierau între ei de la coaja rămasă pe ceaun după mămligă. Iar ei îi mai plăcea ceva: când se întorceau seara părinții de la munca câmpului, ca toți oamenii gospodari, scutura traista și culegea firimiturile de mămligă întărite, i se păreau crocante și erau tare bune, chiar dacă acum ar părea o prostie. Îi mai plăceau merele coapte pe plită sau în rulă, mai ales când din ele se scurgea un suc dulce-acrișor care se carameliza odată ajuns pe tabla fierbinte. Mămăliga tăiată felii, coaptă pe plită și presărată cu puțin, foarte puțin zahăr, fiindcă se găsea greu, era o altă slăbiciune a ei. Astea erau delicatesele lor, ale copiilor, în afară de fructele din copaci sau bunătățile din zilele de sărbătoare, gătite în casă sau cumpărate de la târg.

Era palpitantă viața lor de copil, chiar dacă nu aveau atâtea jucării ca acum. Se jucau mult cu animalele, chiar dacă printre ele mai avea și dușmani, cum era cocoșul Sârghie. Nu știa de ce se numea așa, însă era foarte arțagos. Una-două, sărea la bătaie. Când mergea la veciu, care era în grădină, nu ca acum, în casă, trebuia să treacă printre păsări. I-a fost tare frică de cocoșul Sârghie, care o aștepta să o ia la refec. Într-o dimineață, după o ploaie de-o noapte, era tare somnoroasă și Sârghie i-a sărit în spate, sperind-o la culme. A umplut-o de noroi din cap până în picioare, iar ghearele puternice i-au zgâriat spatele până la sânge. Avea câțiva anișori. S-a întors

în casă plângând. Frații râdeau de toată pățania, dar ea era murdară, speriată și mai ales rușinată, fiindcă se scăpase în cămeșoaia de noapte. După ce a liniștit-o, mama ei ar fi vrut să-l taie pe loc, însă s-a opus categoric tatăl. Un cocoș așa frumos și voinic nu numai că era o mândrie la casă, ci și o promisiune pentru răciturile de Crăciun. Era prea devreme să-l sacrifice în vară. Asta însemna că timp de câteva luni urma să fie terorizată. Numai că după două săptămâni cocoșul a început să schiopăteze, un picior i s-a umflat și s-a învinețit. Până la urmă, n-au avut încotro, au trebuit să-i dea zeamă de cuțit. Tatăl tot o boscorodea pe mama, că știe ea ceva, nu s-a îmbolnăvit cocoșul din senin. Presupunea vreo vrăjitorie sau pur și simplu o ciomăgeală zdravănă. Dar mama ei niciodată n-a recunoscut că ar fi făcut ceva, deși, pentru a-și răzbuna copilul, ar fi fost în stare.

Tot în acel an, în curtea păsărilor mai aveau o găinușă pestriță, nu prea mare, dar mâncăcioasă și plină de ouă. Nu știa de ce, dar i-au spus Corcodușa. Era nostimă, fiindcă umbla mereu după mâncare. Și țânțarii din zbor îi prindea ca să-i bage la gușă. Cum intra în curtea păsărilor, dacă nu avea picioarele acoperite, Corcodușa venea neabătut la ea și îi ciupea alunițele de pe picioare...

Iar la povestea Corcodușei a adormit.

*A lua la refec = a o ataca (aici)

Dan Lungu, *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Fetița care se juca de-a Dumnezeu* de Dan Lungu este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Explică, în minimum 30 de cuvinte, semnificația fragmentului *Atunci o rugă pe Buna să-i povestească din copilăria ei, iar ea o să-și imagineze că i se întâmplă chiar ei toate acele lucruri*. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *importanța rolului bunicilor în educația copiilor*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui

autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Fetița care se juca de-a Dumnezeu* de Dan Lungu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 18

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

În ultimele două sute de ani, rolul femeilor în societate a evoluat de la cel tradițional spre un rol mai flexibil și deschis. Acum două sute de ani, singurul rol acceptabil pentru o femeie era de mamă/gospodină, cu foarte puține excepții. Odată cu secolul 19, noi roluri au început să fie disponibile și o ceva mai mare deschidere a societății de a le accepta. Drepturile de a deține proprietate, de a vota, de a munci, de a divorța, de a ocupa funcție publică și altele au permis femeilor un orizont mai larg de posibilități decât aveau înainte.

Rolul bărbaților în societate, însă, a rămas aproape neschimbat. Așteptările care existau acum două sute de ani încă există – să muncească și să întrețină și pe alții, să lupte și să apere familia și țara la nevoie, să participe la decizii și la viața publică în general, să fie puternic, să suporte fără să se plângă etc. – însă la aceste așteptări nu s-au adăugat posibilități noi pe care societatea să le considere acceptabile și care să fie complementare cu rolurile moderne asumate de femei. Încă este considerat social inacceptabil ca un bărbat să nu muncească și să fie întreținut (de soție de exemplu) și încă există bărbați care nu contribuie la muncile casnice pentru că nu așa își percep rolul în gospodărie. Faptul că rolul bărbatului în societate a rămas preponderent cel tradițional, cu aceleași așteptări, fără deschidere spre mai mare flexibilitate, creează deci o "criză a masculinității". Criza aceasta de masculinitate este de fapt o criză de identitate, rezultatul fiind că mulți bărbați (mai ales tineri) nu își mai găsesc locul în societate și nu au instrumente să se facă acceptați (și apreciați), mai ales în relație cu sexul opus.

Cultural vorbind, s-a presupus că bărbații pot face ce vor, că sunt liberi să aleagă și că rolul lor în societate nu are constrângeri. Ca bărbat, puteai să deții proprietate, să votezi, să decizi (pentru comunitate și pentru întreaga familie) și multe lucruri pe care femeile nu le puteau face. Însă presupunerea că bărbații puteau face orice și erau stăpâni pe propria viață ignoră că și pentru ei există de fapt constrângeri, chiar și în cele mai patriarhale societăți. Rolul tradițional al bărbatului, de exemplu, nu îți permite să discuți deschis despre starea emoțională în care te afli – să te deschizi (mai ales altor bărbați) poartă riscul să fii luat la mișto („Termină cu prostiile”), să îți se spună că durerea ta nu contează („Fii bărbat!”) sau să fii ridiculizat inclusiv public („Bocești ca muierea!”). Deci bărbatul tradițional învață de mic să țină în el, să nu manifeste durere, să nu ceară ajutor. Și învață și că el trebuie să muncească, să facă bani, să lase ceva în urmă pentru că valoarea sa vine din ce poate strânge pentru sine și oferi altora.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din "criza" de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În prezent, „criza masculinității” este provocată de ideea că

- a. bărbații pot face ce vor, sunt liberi să aleagă.

- b. bărbații se simt amenințați de femeile care au primit mai multe drepturi începând cu secolul al 19-lea.
- c. rolul bărbatului în societatea de azi a rămas preponderent tradițional.
- d. bărbații pot face multe lucruri pe care femeile nu le puteau face mai demult.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Acum două sute de ani, singurul rol acceptabil pentru o femeie era de mamă/gospodină, cu foarte multe excepții.
- b. În prezent, din punct de vedere social, este inacceptabil ca un bărbat să nu muncească și să fie întreținut (de soție de exemplu).
- c. Rezultatul crizei de identitate este că mulți bărbați (mai ales tineri) nu își mai găsesc locul în societate și nu au instrumente să se facă acceptați (și apreciați), mai ales în relație cu sexul opus.
- d. Bărbatul tradițional învață de mic să țină în el, să nu manifeste durere, să ceară ajutor, să muncească, să facă bani, să lase ceva în urmă.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

„Criza” nu înseamnă că ne trebuie „mai multă” masculinitate tradițională (cum promovează unii ‘influenceri’), ne trebuie o altă înțelegere a ce înseamnă masculinitate în lumea modernă și o altă acceptare a acesteia. _____(1)

Prima etapă pentru depășirea crizei de identitate de acum este să definim cum să se schimbe rolul bărbaților în prezent. Să acceptăm ideea că oamenii sunt oameni, fără alte etichete, deci avem aceleași nevoi. _____(2) În momentul în care pricepem că nevoile sunt firești, că e în regulă să le avem, să le discutăm deschis și să le adresăm, putem fi mai împăcați cu noi înșine, mai deschiși spre acceptarea celor din jur și mai pregătiți să ne asumăm și noi roluri adaptate vremurilor.

A doua etapă este să acceptăm că contextul s-a schimbat. _____(3) Nu e nicio rușine ca bărbat să participe în toate treburile casnice, chiar și cele văzute ca feminine. _____(4) Asemenea idei e nevoie să fie preluate și discutate, ca să nu rămână extrema dreaptă ca singură sursă de identitate masculină – una profund dăunătoare și sinelui, și celor din jur.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din ”criza” de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

- a. Să fii bărbat înseamnă deci în primul rând să fii om, cu toate nevoile umane – și nevoia de afecțiune, de siguranță, de manifestare, de acceptare și înțelegere.
- b. Bărbații nu mai pot rămâne blocați în secolele trecute și nu le putem cere să țină în ei, să ducă poverile lor și ale altora în timp ce lumea din jur se transformă și devine mai emancipată.
- c. De fapt, un studiu recent arată că partenerii care – din proprie inițiativă – se ocupă de asemenea treburi sunt percepuți ca mai atrăgători.
- d. E nevoie ca și așteptările să se schimbe – întâi de la noi înșine și apoi de la ceilalți.
- e. Există generații întregi de bărbați care nu au exersat acele „soft skills” care astăzi se cer și în relații de cuplu și în viața de zi cu zi (empatie, ascultare activă, flexibilitate, inteligență

emoțională, cooperare etc.) pentru că li se păreau „chestii de fete” sau erau luați la mișto dacă o făceau.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

O generație de tătici care se dedică copiilor în timp ce mamele produc venituri probabil că provoacă (mulți) _____(5) reacții de respingere, chiar dacă nu i-ar afecta în mod direct. Însă asemenea alegeri nu societatea trebuie să (ele) _____(6) facă, ci fiecare cuplu în parte, iar rolul (stat) _____(7) este să ajute inclusiv în asemenea situații. Diferențele dintre beneficiile de maternitate și (cel) _____(8) de paternitate, de exemplu, nu au de ce să existe.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din „criza” de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ea vine de la moară;
Și jos în ulicioară
Punându-și sacul, iacă
Nu-l poate ridica.
- "Ți-l duc eu!" - "Cum?" - "Pe plată!"
Iar ea, cuminte fată,
Se și-nvoiește-ndată.
De ce-ar și zice ba?

Eu plec cu sacu-n spate.
La calea jumătate
Cer plata, trei săruturi.
Dar uite, felul ei:
Stă-n drum și să socoate,
Și-mi spune câte toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sunt multe trei!

Cu două se-nvoiește,
Iar unul mi-l plătește,
Cu altul să-mi rămâie
Datoare pe-nserat.
Dar n-am să-l văd cât veacul!
Și iată-mă, săracul,
Să-i duc o poștie sacul
P-un singur sărutat!

George Coșbuc, *Rea de plată*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Rea de plată* de George Coșbuc este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a textului liric identificată în textul de mai sus. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai participat la o dezbatere organizată în școala ta despre egalitatea de șanse între femei și bărbați. Redactează o notă de jurnal, de minimum 100 de cuvinte, în care să redai emoțiile aceluia moment, incluzând o secvență argumentativă, de 60-70 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre cele discutate la această dezbatere. Data redactării jurnalului este 17 aprilie 2025. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- respectarea convenției specifice unei scrieri de tip jurnal;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Rea de plată* de George Coșbuc).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 19

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Majoritatea tinerilor sunt de acord că educația este foarte importantă, opinia generală fiind că nu numai școala este cea care îți oferă educația adevărată. Educația implică formarea unui sistem de valori, capacitatea de a-ți alege un drum în viață, de a forma oportunitatea spre succes. În același timp, tinerilor le place la școală competiția, atmosfera de acolo, profesorii model care transmit un mesaj prin ceea ce spun și ceea ce fac, activitățile extrașcolare precum: Școala Altfel, Școala Verde, dar și oportunitățile de dezvoltare a carierei. Ei văd școala, în același timp, ca pe o sursă de networking (rețea). Pentru tinerii care au absolvit liceul, bursele în străinătate și oportunitățile de dezvoltare a carierei sunt principalele lor motivații.

În orașele medii și mari, sunt foarte importante pentru adolescenți discuțiile de grup, seminariile, întâlnirile cu specialiști din diverse domenii, dar și metodele de predare ale profesorilor lor, menite să le ofere posibilități de pregătire pentru viață. Pe de altă parte, în orașele mici, profesorul induce plăcerea către o anumită materie, discuțiile libere din experiența fiecăruia sunt ceea ce le place elevilor adolescenți.

În ceea ce privește elementele neplăcute ale școlii: trezitul de dimineața, lipsa de decizie a elevilor, volumul de muncă, opțiunile obligatorii, lecțiile neinteresante, care nu sunt interactive, exigența profesorilor, lipsa de proiecte și parteneriate, îi demotivează pe adolescenți, făcându-i să nu prefere, de multe ori, mediul școlar.

Pentru adolescenți, educația alternativă este reprezentată de Internet ca principală sursă de informare, din păcate, însă, o sursă superficială. Pe de altă parte, însă, pentru mulți dintre ei se adaugă teatrul, concertele, voluntariatul și internshipurile, cursurile de limbă, vizitarea centrelor culturale, revistele științifice.

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Educația înseamnă

- să mergi la școală când dorești.
- să faci teme la o singură materie.
- să te pregătești pentru viață.
- să faci numai ceea ce îți place.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Nu numai școala este cea care îți oferă educația necesară pentru viață.
- Pe adolescenți îi interesează activitățile extrașcolare în vederea formării lor viitoare.
- Școala nu aduce nicio neplăcere elevilor.

d. Numai internetul este cel care vine în ajutorul informării și pregătirii adolescenților.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Concepția despre sine - părerea pe care o avem despre noi, această evaluare fondată sau mai puțin fondată, a calităților și a defectelor noastre, este al doilea stâlp al stimei de sine ____ (1). Este un fenomen în care subiectivitatea joacă un rol esențial. Această concepție pe care o avem despre noi înșine o datorăm mediului nostru familial și în special proiectelor pe care părinții noștri le fac pentru noi ____ (2). În absența unei concepții de sine favorabile, individul dă dovadă de lipsă de curaj în alegerile sale existențiale, conformism, dependență de părerile celorlalți, slabă perseverență în alegerile personale. În ceea ce privește încrederea în sine, aceasta se referă, în special, la actele noastre ____ (3).

Încrederea în sine provine, în principal, din modul de educație transmisă de familie sau școală ____ (4).

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

- a. În unele cazuri, copiii sunt împovărați în mod inconștient de către părinți să îndeplinească ceea ce ei înșiși nu au putut sau nu au știut să realizeze în viața lor.
- b. Individul lipsit de încredere în sine este inhibat, ezitant, abandonează ușor, este lipsit de perseverență.
- c. Nu este vorba doar de cunoașterea în sine; importantă nu este realitatea lucrurilor, ci convingerea de a fi deținători ai calităților sau defectelor, ai potențialităților și limitelor.
- d. A fi încrezător, înseamnă a considera că ești capabil să acționezi într-o manieră adecvată în situațiile importante.
- e. Contrar iubirii de sine și, mai ales, concepției de sine, încrederea în sine nu este prea dificil de identificat.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

Pentru majoritatea tinerilor, familia reprezintă ajutor material și moral, (contrabalansat) ____ (1) cu intenție de independența (acesta) ____ (2). Ei consideră că prietenii pot să (el) ____ (3) trădeze, dar familia nu. În același timp, familia înseamnă valoarea principală, după care urmează prietenii, școala și societatea. Familia înseamnă (tradiție) ____ (4), coloană vertebrală.

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Așteptând pe străzile Sibiului examenul de bacalaureat, [...] mi se părea că școala își înțelegea rău rolul: în loc să ne învețe cum să gândim, ținea cu orice preț să ne învețe ce trebuie să gândim. Eram tratați ca niște roboți, se făcea apel doar la memoria noastră. [...] Eram opt candidați într-o serie la oral și, pe măsură ce răspundeam la o materie, trăgeam biletul cu subiecte pentru următoarea, ca să avem timp de gândire. Președintele comisiei de bacalaureat era profesorul Ioan Breazu de la Universitatea din Cluj, un bărbat în jur de patruzeci și cinci de ani, distins și tăcut. Ceilalți membri ai comisiei, inclusiv jovialul meu profesor de franceză de la Făgăraș, poreclit „Balaurul”, îl priveau cu mult respect. [...]

Primul subiect, pe biletul de la română, suna frumos: „Influența filosofiei germane în opera lui Eminescu”. Am vorbit mult, dând extrase largi din Schopenhauer mai ales. Când am vrut să trec la al doilea subiect, profesorul Breazu mi-a zis că nu mai era nevoie. Și m-a întrebat ce facultate intenționez să urmez. „Balaurul” mi-a făcut cu ochiul. Deveneam una din speranțele liceului în competiția pentru primele locuri. Au urmat, dacă nu mă înșel, istoria și geografia. După ce am tras biletul pentru franceză și m-am întors în bancă, în timp ce continua examinarea celorlalți la geografie, „Balaurul” m-a întrebat din priviri dacă știam subiectul. Am clătinat din cap evaziv. El s-a ridicat, masiv, de la masă, [...] și, plimbându-se, a ajuns lângă mine[...]. Ca să-mi întindă o mână de ajutor, mi-a șoptit la ce trebuia să mă gândesc [...]. Când a venit rândul disciplinei sale, m-a întrebat, totuși, cum cerea regula, ce subiect era scris pe biletul tras de mine. Apoi mi-a poruncit să-mi încep expunerea despre poezia lirică a romantismului francez.

Îmbătat oarecum de succes, mi-am dat în petic la științele naturale. Aveam parțial, o scuză. În acest domeniu cunoștințele mele, acumulate timp de trei ani numai în recreații, rămăseseră destul de slabe. După ce mi-a pus câteva întrebări, nu foarte grele, la care m-am descurcat onorabil, examinatorul s-a îmbunat. Nu mai știu ce notă mi-a dat, destul că media generală a rămas ridicată.

În toamnă eram student și colocatar al unei cămăruțe din Ferentari.

după Octavian Paler, *Viața ca o coridă*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Viața ca o coridă* de Octavian Paler, este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului-narator, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă profesorii contribuie sau nu la succesul absolvenților de liceu, reprezentând un suport în vederea pregătirii lor pentru viață*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă,

aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Viața ca o coridă* de Octavian Paler).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 20

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Fotograful român Alex Robciuc a surprins frumusețea idilică a satelor din Maramureș într-o serie de fotografii spectaculoase, publicată în ziarul britanic „Daily Mail”. Articolul vorbește despre strădania oamenilor care vor să păstreze vii tradițiile, dar și despre dorința localnicilor de a duce o viață simplă, nealterată de tehnologia modernă. Nu mai puțin de 100 de sate din Maramureș, printre care Bârsana, Strâmtura și Breb formează ceea ce jurnaliștii de la Daily Mail numesc „unul dintre ultimele locuri din Europa în care oamenii duc o viață pe care strămoșilor nu le-ar fi greu să o recunoască”.

Fotografiile românului Alex Robciuc sunt descrise drept „imagini impresionante ale satelor românești izolate, care arată condițiile medievale în care oamenii muncesc, sărbătoresc și trăiesc, fără ca tehnologia modernă să interfereze astfel încât strămoșii să nu mai recunoască locurile”. Articolul este realizat în jurul fotografiilor semnate de Robciuc, care a colindat satele din Maramureș și a surprins frânturi din viața de zi cu zi a țăranilor.

„Fotografiile surprind oamenii din îndepărtata zonă rurală în timp ce își conduc căruțele, îngrijesc animalele și se bucură de sărbătorile locale”, se arată în articolul din publicația britanică. Sunt menționate și nunțile sătești care se celebrează conform tradițiilor vechi de 800 de ani.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:*
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/calatorii/satele-din-maramures-vedete-in-presa-britanica>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Articolul publicat în „Daily Mail” înfățișează

- frumusețea satelor din România.
- satul românesc medieval.
- efortul oamenilor de a păstra vii tradițiile.
- dorința localnicilor de a fi în pas cu tehnologia.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Sătenii din Maramureș duc o viață asemănătoare cu a strămoșilor.
- Fotograful român Alex Robciuc a surprins peste 100 de sate din Maramureș.
- Imaginile surprinse de fotografii reflectă felul în care localnicii muncesc și trăiesc, interferând cu tehnologia.
- În satele maramureșene, se respectă tradiția nunților, așa cum era în urmă cu 800 de ani.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

„Portretele înfățișează oameni din locuri diferite. _____(1). Ceea ce este deosebit în cazul lor, pentru că interacționează rar cu tehnologia, nu sunt obișnuiți să fie fotografiați. _____(2) Chipurile din fotografii arată cât de complexă poate fi o persoană în simplitatea sa”. _____(3) Chiar și unele personalități celebre ale zilelor noastre apreciază satele maramureșene. _____(4) Domnia Sa a petrecut câteva vacanțe la Breb.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:*
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”

- a. Expresiile pe care le au în fotografii sunt extrem de naturale, ca și cum nu-și doresc să pară altfel decât sunt.
- b. Jurnaliștii britanici nu au uitat să menționeze cât de iubite sunt astfel de sate românești de Prințul Charles.
- c. Alex Robciuc a ezitat să-i fotografieze pe țărani.
- d. Aceștia fac activități de fiecare zi: muncesc, sărbătoresc, sperând, la fel cum facem cu toții.
- e. a explicat fotografia lui Alex Robciuc.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Nu este simplu să trăiești așa cum trăiesc (acest) _____(5) oameni și știm că în ziua de azi este mult mai simplu să alegi să fii o persoană modernă în toate privințele vieții de zi cu zi. Aș mai vrea ca oamenii care privesc aceste chipuri (a înțelege) _____(6) că viața poate fi trăită în (cel) _____(7) mai diverse condiții și împrejurări și să creadă că fericirea vine din noi și nu stă în obiectele care ne înconjoară, a adăugat Robciuc pentru Daily Mail.

Nu este pentru (primul) _____(8) oară când fotografiile lui Alex Robciuc sunt preluate de presa internațională. Anul trecut, tânărul a atras atenția lumii întregi cu alte fotografii superbe făcute în zona Maramureșului.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:*
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

E casa amintirii o casă cu pridvor,
Cu bârne și chilimuri pe încăperi zidite,
În drumul către dânsa țin strajă dreapta plopilor,
Și în pereți icoane de morți bătrâni veghează:

Strămoși din altă vreme de cari, uitând de jocuri,
Copii, ne-apropiarăm privind cu ce sfială
La fețele lor șterse de sfinți în mănăstiri.
În casa amintirii nu-i astăzi și nu-i ieri,
Căci orologiul vremii a încetat să bată,
Și clipa netrăită a înghețat pe el.

Dar prin iatac adesea te-apucă și te fură
Miresmele cosite cu florile de fân
Păstrate sub răcoarea pânzetului de in.
Și, seara, pe divane în liniștite-odăi
Tot mai pogoară cântec și zumzănit de strună
Ca de pe alăuta plăpândelor visări,
Când, în apus de soare și răsărit de lună,
Simțim zădărnicia întâilor uitări,
Rămân aceleași toate, și somnul fără zbucium
Îl dorm sub coperișul aceluiași trecut.

Stafie, trece gândul prin casa mea străveche
Sub raza călăuză a visului tăcut...
Și închizând în urmă odăile străine,
M-am dus, m-am dus în lume, cu-atâția morți în mine.

Ion Pillat, *Casa amintirii*

- * chilimuri – covoare înflorate cu două fețe
- * orologiu – ceasornic
- * iatac – cameră, odaie
- * alăută – lăută, instrument muzical cu coarde
- * stafie – fantomă

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Casa amintirii* de George Coșbuc este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a două imagini artistice diferite din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă este importantă conservarea și promovarea tradițiilor în societatea contemporană*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Casa amintirii* de Ion Pillat).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Modele de subiecte - Filiera tehnologică

Testul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Este însă posibil ca o ființă să fie într-adevăr alta în fiecare zi? Să se întâmple asta și cu noi și să nu știm? Suntem alții și atunci când ațipim la prânz și ne trezim la puțin timp după aceea? Fizica ne oferă exemple de identitate asumată greșit, cum ar fi cazul electronilor, despre care credem că sunt aceeași particulă toată „viața” lor, deși (așa cum am văzut), ei se pot schimba în mod inobservabil unul cu altul (spunem că sunt indiscernabili). Dacă electronii fac asta prin procese cuantice, de ce nu ar schimba și „sufletul” corpurile, dacă tot nu ar fi material?

Într-o asemenea situație, creierul nu și-ar da seama pentru că el este absorbit cu totul de lumea pe care o are în față, fie vis, fie realitate, fără deosebire. Dacă l-am pune într-un corp de pește, va alerga după frumusețile adâncului oceanului, iar dacă l-am pune într-o furnică, și-ar pune corpul la cărat grăunțe toată ziua, uitând că odată admira stelele din spatele unui telescop. Creierul aleargă și se cufundă cu totul în lumea în care se află, luându-ne și pe noi cu el, fără să ne întrebe.

Desigur, pentru oricare dintre noi, locuitori ai Pământului, filosofile de mai sus sunt exotice. Noi nu am crescut pe o exoplanetă în care acele concepte sunt vii, ci am crescut în camera de bloc sau de case, acolo unde poveștile bătrânilor și-au lăsat ecoul în pereți și în rafturile bibliotecilor. Faptul însă că pe vreo exoplanetă pot exista filosofii de viață cu totul diferite de ceea ce cunoaștem noi azi, mă face să mă simt ceva mai liber și mai încrezător că viitorul ne poate aduce surprize plăcute (ceea ce nu este, desigur, neapărat adevărat).

Pe de altă parte, pisica interesată doar de lucruri pisicești îmi „spune” că ea nu poate fi interesată de legile electromagnetismului, atâta timp cât structura creierului său rămâne neschimbată. La fel, nici noi nu putem concepe multe dintre noțiunile superioare ale unor civilizații extraterestre dacă nu avem construcția minții necesară, sau nu suntem dispuși s-o schimbăm.

după Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform fizicii, un exemplu de schimbare a identității ar fi cel al

- a. creierului.
- b. extraterestrilor.
- c. electronilor.
- d. pisicii.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Autorul afirmă certitudinea sa în legătură cu schimbarea identității noastre în fiecare zi.
- b. Dacă sufletul nostru ar schimba corpul, acest lucru ar fi insesizabil pentru creier.
- c. Schimbarea identității s-ar putea întâmpla, afirmă autorul, independent de voința omului.
- d. Pisica este singura specie, în afara omului, care poate înțelege legile electromagnetismului.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Creierul regăsește amintirile pe care le-a lăsat în diferite părți ale sale, le compară cu mirosul și cu imaginea camerei în care se trezește și își reconstruiește identitatea avută cu o zi mai devreme. Pentru că reîncarcă aceleași amintiri în fiecare dimineață, are senzația continuității sale. ____ (1)

Procesul ne apare mai clar după o anestezie din care ne revenim sau după un somn foarte adânc. ____ (2) Nu știm cine suntem. Peste câteva secunde sau zeci de secunde, memoria de lucru a creierului se încarcă, iar amintirile zilelor precedente reîmprospătează "eul" autobiografic. ____ (3) Situația nu se diferențiază prea mult de cea din vis, când creierul nostru trăiește cât se poate de puternic tot ce crede el pe moment că e real. În vis, creierul își încarcă doar parțial memoria de lucru și își trăiește cu toată intensitatea lumea imaginară a visului, ca și cum ar fi reală.

Recunoaștem aici o dilemă fundamentală a identității: ____ (4)

după Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

- a. Abia atunci știm cine suntem și unde ne aflăm.
- b. Până să ne aducem aminte unde ne aflăm și ce s-a întâmplat cu noi, avem un scurt moment de confuzie, de "pierdere în spațiu".
- c. Este însă el aceeași persoană în fiecare dimineață?
- d. Dacă ne trezim în fiecare dimineață în același corp, ce ne garantează că suntem tot noi cei de ieri?
- e. Răspunsul direct este că nu știm.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Este interesant că, ____ (5) la aproximativ trei ani, copiii nu formează amintiri ____ (6) ei, pentru că anumite părți din creier necesare în acest proces (ca hipocampusul sau amigdala) nu sunt încă dezvoltate suficient. Cu ____ (7) acestea, atunci când sunt mari și li se arată poze în care sunt bebeluși, ei se identifică mereu cu acele poze. În acest fel, își extind „eul” înapoi în timp, cu niște întâmplări ____ (8) experiență nu a fost memorată prima oară.

Cristian Presură, *Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe*

5. a. de	b. până	c. după
6. a. de la	b. care	c. despre
7. a. tot	b. toți	c. toate
8. a. cărui	b. a căror	c. a cărei

Subiectul al II-lea**30 de puncte****Citește cu atenție textul dat:**

...și tot astfel, dacă închid un ochi văd mâna mea mai mică decât cu amândoi. De aș avea trei ochi aș vedea-o și mai mare, și cu cât mai mulți ochi aș avea cu atâta lucrurile toate dimprejurul meu ar părea mai mari. Cu toate astea, *născut* cu mii de ochi, în mijlocul unor arătări colosale, ele toate în raport cu mine, păstrându-și proporțiunea, nu mi-ar părea nici mai mari, nici mai mici de cum îmi par azi. Să ne închipuim lumea redusă la dimensiunile unui glonț, și toate celea din ea scăzute în analogie, locuitorii acestei lumi, presupunându-i dotați cu organele noastre, ar pricepe toate celea absolut în felul și în proporțiunile în care le pricepem noi. Să ne-o închipuim, *caeteris paribus*, înmiit de mare — același lucru. Cu proporțiuni neschimbate — o lume înmiit de mare și alta înmiit de mică ar fi pentru noi tot atât de mare. Și obiectele ce le văd, privite c-un ochi, sunt mai mici; cu amândoi — mai mari; cât de mari sunt ele absolut? Cine știe dacă nu trăim într-o lume microscopică și numai făptura ochilor noștri ne face s-o vedem în mărimea în care o vedem? Cine știe dacă nu vede fiecare din oameni toate celea într-alt fel, și nu aude fiecare sunet într-alt fel — și numai limba, numirea într-un fel a unui obiect ce unul îl vede așa, altul altfel, îi *unește* în înțelegere. — Limba? — Nu. Poate fiecare vorbă sună diferit în urechile diferiților oameni — numai individul, același rămânând, o aude într-un fel.

Și, într-un spațiu închipuit ca fără margini, nu este o bucată a lui, oricât de mare și oricât de mică ar fi, numai o picătură în raport cu nemărginirea? Asemenea, în eternitatea fără margini nu este orice bucată de timp, oricât de mare sau oricât de mică, numai o clipă suspendată? Și iată cum. Presupunând lumea redusă la un bob de rouă și raporturile de timp, la o picătură de vreme, secolele din istoria acestei lumi microscopice ar fi clipite, și în aceste clipite oamenii ar lucra tot atâta și ar cugeta tot atâta ca în secolele noastre - secolele lor ar fi pentru ei la fel de lungi ca pentru noi ale noastre.

...În faptă lumea-i visul sufletului nostru. Nu există nici timp, nici spațiu — ele sunt numai în sufletul nostru. Trecut și viitor e în sufletul meu, ca pădurea într-un sâmbure de ghindă, și infinitul asemenea, ca reflectarea cerului înstelat într-un strop de rouă. (...) Dacă lumea este un vis — de ce n-am putea să coordonăm șirul fenomenelor sale cum voim noi? Nu e adevărat că există un trecut — consecutivitatea e în cugetarea noastră — cauzele fenomenelor, consecutive pentru noi, aceleași întotdeauna, există și lucrează simultan. Să trăiesc în vremea lui Mircea cel Mare sau a lui Alexandru cel Bun — este oare absolut imposibil? (...)

Cu drept cuvânt cititorul va fi clătit din cap și va fi întrebat — prin mintea cărui muritor treceau aceste idei? Existența ideală a acestor reflecțiuni avea de izvor de emanațiune un cap cu plete de o sălbătăcită neregularitate, înfundat într-o căciulă de miel. Era noapte și ploaia cădea mărunță pe stradele nepavate, strâmte și noroioase ce trec prin noianul de case mici și rău zidite din care consistă partea cea mare a capitalei României.(...) Umbra eroului nostru dispărea prin șiroaiele ploii, care dădură capului său aspectul unui berbec plouat, și te mirai ce mai rezistă torentelor de ploaie — hainele lui ude – sau metafizica.

după Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Sărmănușul Dionis* de Mihai Eminescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a personajului principal, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că poți călători în timp. Ajungi în viitor, în anul 2040, într-o lume în care ai profesia visată. Scrie o scrisoare, de minimum 100 de cuvinte, adresată părinților, în care să prezinți profesia ta, precum și felul în care ai dobândit-o. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea a două abilități pe care le presupune profesia prezentată;
- prezentarea a două moduri în care ai ajuns să fii pregătit pentru această profesie;
- utilizarea convențiilor scrisorii;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Care e diferența dintre un copil și un laptop? O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe* de Cristian Presură).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Eram în facultate, la un curs de „Științe cognitive” cu remarcabilul profesor Mircea Miclea, care vorbea despre rolul emoțiilor în viața noastră. După mai mult de două ore în care toată sala îi sorbea cuvintele, a exclamat neașteptat, din străfundurile inimii, parcă: „Ce greu e să fii om!” Și a oftat. Îmi amintesc deseori acest episod.

Realizez că nouă, oamenilor secolului 21, ni se cer foarte multe abilități, deprinderi și comportamente, pe care trebuie să le dobândim într-un timp scurt. Tot acest carusel extrem de alert al vieții este radical diferit de ceea ce trăiau bunicii noștri la sat și chiar la oraș. Ei urmau un bioritm racordat la natură: se culcau odată cu lăsarea serii, se trezeau odată cu ivirea zorilor, prestau munci stabile, lucrul la câmp, țesut etc., mâncarea era naturală, netratată chimic, nu exista mass-media diversificată și, deci, stimuli rapizi care să modifice anumite circuite cerebrale. Era o lume mai stabilă și statică, mai coerentă, parcă.

Noi, cei de astăzi, suntem luați pe nepregătite și trebuie să ne adaptăm din mers, cu costuri mai mici sau mai mari. La un moment dat, simțim că toate lucrurile pe care este necesar să le știm vin ca o presiune mare peste noi, cu anxietate pentru că poate vom greși, nu vom face față provocărilor care vin cu rapiditatea unui tsunami. Sunt multe de știut și de trăit, viața e atât de complexă.

Ce e de făcut? Ai răbdare cu tine, în primul rând. Fii deschis spre a învăța și a experimenta un spectru cât mai larg de trăiri și situații. Datoria ta este să fii informat când iei o decizie, să fii un om mai bun și echilibrat. Respiră, ancorază-te în prezent, stai în corp și simte-ți emoțiile. Nu ești într-o cursă contracronometru, nu trebuie să te compari cu cineva decât cu cel care ai fost ieri... Și aceasta, doar dacă te ajută să mergi mai departe.

Metaforic vorbind, viața are văi și munți. Adică perioade în care lucrurile merg bine și vezi luminița de la capătul tunelului și perioade dificile, în care nimic nu are sens și nu se leagă. Atât bucuria, cât și tristețea sunt trecătoare, ciclice și ne maturizează. Uneori îmi vine și mie să exclam: „Ce greu e să fii om!”, dar îmi amintesc repede că este cea mai minunată șansă pe care o puteam primi.

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,

<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Oamenilor secolului 21 li se cer foarte multe _____ pe care trebuie să le dobândească într-un timp scurt.

- a. cunoștințe, deprinderi și comportamente
- b. abilități, deprinderi și comportamente
- c. abilități, calități și comportamente

d. cunoștințe, deprinderi și capacități

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. La cursul de „Științe sociale” istoricul Mircea Micăa vorbea despre rolul emoțiilor în viața noastră.
- b. Bunicii noștri urmau un bioritm racordat la natură: se culcau odată cu lăsarea întinericului și se trezeau odată cu ivirea zorilor.
- c. Viața oamenilor din secolul 19 este complexă, sunt multe de știut și de trăit.
- d. Datoria oamenilor este să fie informați când iau o decizie, să fie oameni mai buni și echilibrați.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Educația pornește de la tine. _____(1). Mă gândesc la câte lucruri este necesar să știm astăzi pentru a funcționa adecvat. Și cât de dificil poate fi atunci când viața ne pune în situații neobișnuite, cum este o pandemie, care ascunde numeroase tulburări psihice, începând cu anxietatea și depresia și terminând cu recunoașterea și exprimarea emoțiilor, autocontrol emoțional. _____(2)

Educație nutrițională, care înseamnă mai mult decât ce mănânci, este un demers amplu în care sunt necesare resurse pentru a aduna informații, a avea timp și dorință de a implementa obiceiuri de viață sănătoasă, care prin repetiție să devină automatisme.

_____(3)

Educație relațională. Relațiile sunt seva vieții, un domeniu-cheie pentru o viață împlinită, de aceea trebuie învățat cum se inițiază, hrănește și dezvoltă o relație.

Educație morală. Punem accentul pe ce se vede, dar valorile pe care le ai, principiile după care te ghidezi în viață, cum jonglezi între bine și rău, hotărârile pe care le iei în funcție de aceasta, opțiunea religioasă, toate acestea sunt în responsabilitatea ta și formează o bună parte din ceea ce ești ca om. _____(4)

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

- a. Educație financiară, începând cu gestionarea salariului și terminând cu un plan de economii, pensie privată sau asigurare de sănătate, cumpărături, investiții etc.
- b. În teorie, cel puțin, sistemul educațional urmărește să formeze persoane „multilateral dezvoltate”, adică oameni care să fie capabili să-și gestioneze viața în mod echilibrat.
- c. Să fii bun în domeniul pe care ți l-ai ales: performant, adaptabil, flexibil, cu viziune pe termen lung, să îți dezvolti cunoștințe și abilități relevante, să fii motivat, perseverent și multe altele.
- d. Toate acestea arată nevoia de educație emoțională, psihologică. Și nu doar de atât, este nevoie de educație cam pe toate palierele vieții.
- e. Dacă vei fi treaz în conștiința ta și, atât cât este posibil, încerci să trăiești în acord cu valorile și principiile tale, vei ști la fiecare pas ce e de făcut, vei simți intuitiv.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

M-am gândit, în ultimul timp, la provocările omului modern, al _____(5) sistem cerebral nu este deloc pregătit să _____(6) facă față. De aici și incidența ridicată a _____(7) afecțiuni de care înaintașii noștri nu sufereau: burnout, (cyber)bullying, incidența crescândă _____(8) tulburărilor de anxietate și a celor emoționale, dependențe de droguri, jocuri video, cumpărături etc.

după Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*,
<https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/provocarile-omului-modern>

6.	a. cărui	b. cărei	c. căror
7.	a. îi	b. le	c. o
8.	a. unui	b. unei	c. unor
9.	a. al	b. a	c. ale

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Scena 8

Iedul vine în fața spectatorilor.

IEDUL: Nu vă supărați...Se pricepe cineva printre dumneavoastră să repare suflute? Este vreun reparator de suflute în sală? Nu întreb pentru mine, întreb pentru mama, că are sufletul îndoit...Mama asta caută acum...un reparator de suflute. I-a intrat în cap că ar fi ceva de reparat în sufletul ei...

În spatele său, mama se îmbracă (tot în negru, că poartă doliu după iezi), se piaptăne, își pune o pălărie, își ia poșeta, iese pe ușă. Merge cât merge, apoi bate la ușa Ursului.

URSUL: Intră, intră, doamnă Capră.

CAPRA: Mulțumesc că m-ai primit, domnule Urs.

Ne aflăm într-un fel de cabinet prevăzut cu canapea(de psihanalist?) și un mare ecran.

URSUL: Ia loc colea, pe canapea.

Capra este vizibil obosită. Își face vânt cu pălăria.

CAPRA: Uf, ce arșiță s-a pus afară...

URSUL: Hai, trage-ți sufletul. Ia puțină apă...

Capra bea.

URSUL: Nu-i mai bine? Cu ce te pot ajuta?

CAPRA: Păi...am venit să-mi deschid sufletul în fața dumitale. Știi ce mi s-a întâmplat, nu?

URSUL: Păi cum să nu știu? Vuieste pădurea...

CAPRA: Și crezi că poți găsi și pentru mine o alinare?

URSUL: Nu știu...Văzând și făcând...

CAPRA: Bine, mă las pe mâna dumitale...

Ursul îi pune Caprei pe cap niște detectoare, sau chiar o cască. Dar mai bine îi las pe regizor și pe scenograf să imagineze consultația din cabinetul Ursului. Ideea este, în orice caz, că pe ecran va fi vizibil sufletul Caprei, pentru că Ursul îi face o electrosufletogramă.

URSUL: Mda...

CAPRA: Se vede ceva?

URSUL: Deocamdată se vede că n-ai sufletul liniștit.

CAPRA: Păi nu...

URSUL: E chiar tulburat rău.

CAPRA: Păi cum să nu fie dacă simt că mă doare...(…) Mai caută, că am și o piatră pe suflet.(…)

URSUL: Eu zic să nu te îngrijorezi prea tare. Sufletul dumitale e bun. Se vede cu ochiul liber.

E luminos. Dacă ai vedea peste ce suflete negre dau eu câteodată...Deunăzi mi-a venit cineva, nu spun cine...Tot așa, ca să-i fac o sufletocardiogramă...Dau eu drumul la ecran și nimic. Caut și nimic. Îl întreb: păi unde ți-e sufletul? Păi, zice el, l-am vândut. Cum așa, îl întreb, ți-ai vândut sufletul. Și atunci de ce mai vii la mine?

CAPRA: Mulțumesc, domnule Urs. Mai rar sufletist ca dumneata.

URSUL: Fac și eu ce pot...Dar să știi, doamnă Capră, că tu n-ai făcut bine ce-ai făcut.

CAPRA: Știu, că altfel așa avea sufletul ușor...

URSUL: Nu e bine să ne facem dreptate singuri. E drept că viața în pădure nu e ușoară și că pădurea e plină de primejdii, dar tot mai bine e când judecarea ticăloșilor se face după lege...

CAPRA: Uite că nu m-am gândit la asta. Îndurerată cum eram, cu sufletul zdrobit cum eram, numai la lege nu mi-a fost gândul...

URSUL: Și uite că, în loc să-l pedepsești pe Lup, te-ai răzbunat...Eu nu zic că șarpele ăsta de lup (că nici măgar și nici porc nu-i pot spune) nu merita să moară înghițit de flăcări. Dar merita el, oare, să-i faci un asemenea cadou?

CAPRA: Ce cadou? Despre ce vorbești dumneata?

URSUL: Păi, într-un fel i-ai făcut un cadou. Că în loc să sufere toată viața, l-ai făcut să sufere doar câteva clipe. Dacă veneai la obștea pădurii să te plângi, am fi găsit noi ac de cojocul acestui mâncător de iezi. L-am fi aruncat poate într-o groapă fără jăratic, ca să zacă acolo în zeama remușcărilor mult și bine... Asta ar fi fost cu adevărat o pedeapsă, să nu aibă tovarăș de vorbă decât propria lui fărădelege, timp de ani și ani de zile, până când i-ar fi năpărlit sufletul.

după Matei Vișniec, *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Capra, iedul ce mic și Cumătra Lupoaică* de Matei Vișniec este *experiențe fundamentale*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a textului dramatic identificată în textul de mai sus. **6 puncte**

B.

Redactează o scrisoare, de minimum 100 de cuvinte, adresată unui prieten care a pierdut recent o persoană dragă, încercând să-i alungi gândurile triste prin prezentarea pasiunii tale pentru lectură. Locuiești în Bistrița, iar data redactării scrisorii este 20 noiembrie 2024. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea unui motiv pentru care îți place să citești;
- precizarea a două moduri prin care lectura poate alunga tristețea;
- respectarea convențiilor specifice stilului epistolar;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (Alina A. Rotaru, *Provocările omului modern*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Stima de sine reprezintă modul în care ne evaluăm pe noi înșine în raport cu propriile așteptări și cu ceilalți și este direct proporțională cu conștientizarea valorii noastre. Fiecare ființă umană este unică și are o valoare care merită să fie respectată. Valoarea unei ființe umane este dată de suma comportamentelor, acțiunilor și capacităților sale trecute, prezente și viitoare. Capacitatea ființei umane de a se proiecta în viitor, de a-și conștientiza, dori și anticipa devenirea prin raportarea la experiențele și succesele anterioare și credința despre propria eficacitate contribuie la întărirea stimei de sine.

Am auzit mulți părinți spunând: „Nu faci bine, lasă că fac eu, pentru că știu mai bine. Din dorința de a-i feri de suferințe și eșecuri în viață, mulți părinți își supraprotejează copiii menținându-i dependenți și împiedicându-i astfel să-și dezvolte încrederea în sine.

Încrederea în sine depinde mai mult de capacitatea noastră de a face anumite lucruri, în timp ce stima de sine reprezintă rezultatul unei autoevaluări și are un rol foarte important în stabilirea identității noastre. O stimă de sine pozitivă se bazează pe percepția pozitivă despre propriile noastre comportamente. De aceea este important să ne respectăm nevoile și limitele pentru ca acțiunile noastre să ne pună în valoare, să fie viabile în ochii noștri.

Încrederea în sine nu este înnăscută și nu depinde doar de educația pe care am primit-o în copilărie când părinții noștri ne-au învățat să lucrăm împreună cu ei și ne-au stimulat să ne asumăm responsabilități pentru a deveni autonomi în viață. Încrederea în sine este realistă și predictibilă, deoarece se sprijină pe rezultate concrete obținute în trecut, pe experiențele reale pe care o persoană le-a trăit și care-i permit să prezică rezultatele la care se aștepta în viitor. Deci încrederea în sine nu este oarbă și prezintă o anumită doză de incertitudine. Ea se bazează pe conștientizarea propriilor cunoștințe și competențe într-un anumit domeniu, pe rezultatele pozitive obținute anterior și este întreținută prin abordarea treptată a altor experiențe, în scopul de a fixa și transfera competențele, precum și pentru a descoperi alte competențe de care nu eram conștienți.

Este important ca experiențele noi să fie abordate treptat, deoarece eșecurile repetate la experiențe noi pentru care nu reușim să găsim o explicație pot avea efecte negative asupra încrederii în sine și a stimei de sine. Dacă suntem flexibili și putem reevalua acțiunile și experiențele noastre, astfel încât să vedem partea bună, pozitivă a lucrurilor și să învățăm ceva din ceea ce ni se întâmplă, reușim să ne construim încrederea în sine și să ne întărim stima de sine. Convingerile noastre ne dirijează comportamentele, de aceea este important să păstrăm acele convingeri care sunt bune pentru noi și care ne ajută să ne schimbăm cadrele de referință. Abordarea unei situații dintr-o altă perspectivă ne permite să ne schimbăm reacțiile, să dezvoltăm comportamente noi, mai adecvate situației prezente și să obținem astfel rezultate mai bune în viață.

<https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Dacă abordăm o situație din perspective diferite, putem

- a. să ne înțelegem greșit pe noi și pe cei din jur.
- b. să nu comunicăm cu toți cunoscuții.
- c. să dezvoltăm comportamente noi.
- d. să ne găsim mai greu locul în comunitate.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Oamenii sunt la fel, nimic nu-i deosebește pe unul de celălalt.
- b. Părinții hiperprotectori distrug încrederea în sine a copiilor lor.
- c. Încrederea în sine lasă, uneori, tânărul să trăiască și momente de nesiguranță.
- d. Eșecurile repetate nu influențează personalitatea adolescentului.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos.

8 puncte

Notele definitorii ale dezvoltării sociale în adolescență

Identitatea sinelui reprezintă un set organizat de obiective, aptitudini, valori și atitudini pe care tânărul îl consideră ca fiindu-i caracteristic și care îl definește ca persoană. ____ (1)

Afirmarea de sine - tinerii simt nevoia imperioasă de a le fi recunoscute meritele și calitățile de adulți, în special de către părinți. ____ (2) Desconsiderarea este o experiență dureroasă pentru un adolescent. ____ (3) Pentru a obține afirmarea de sine tânărul încearcă să se evidențieze prin imaginea exterioară, limbaj, comportament etc. ____ (4) Tinerii autonomi au capacitatea de a lua propriile decizii, trăiesc după propriile norme și sunt mai puțin dependenți emoțional de părinți.

<https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-ine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine>

- a. Stabilirea acesteia înseamnă obținerea independenței, însă nu prin izolarea de familie și prieteni, ci independența în cadrul relațiilor sociale.
- b. În acest sens, orice umbră de îndoială asupra faptelor pe care le consideră corecte, pozitive, îl face să se simtă inutil, uneori, nemotivat.
- c. Toate acestea constituie ceea ce specialiștii numesc personalitatea unui om.
- d. Încurajarea și aprecierea le validează progresele, însă hiperprotecția le poate aduce insecurități.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c).

8 puncte

Adolescența reprezintă vârsta contestației și a conflictelor în relațiile ____ (5) adulții: acum apar frecvent conflicte de idei, conflicte ____ (6) sau conflictele de autoritate. În ciuda conflictelor ____ (7) apar în relația sa cu adultul, de fapt, adolescentul nu dorește să rupă relația, ci să stabilească un contact „adevărat”, „autentic” cu celălalt. Practic, adolescentul încearcă să stabilească relații de egalitate și nu un raport de tipul ____ (8) dintre educat și educator. La început, nevoia de independență îi face pe tineri să se îndepărteze de familie și să devină foarte atașați de prieteni.

<https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine>

5. a. pentru	b. cu	c. despre
6. a. afectiv	b. afectivi	c. afective
7. a. despre care	b. care	c. pe care
8. a. celui	b. cei	c. celor

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

O zi de noiembrie. O zi ca oricare alta. Soarele e trist și de pretutindeni se ridică tresăriri ciudate. O zi caldă. O zi în care bătrânii și femeile lăcrimează amintindu-și trecutul. Dar eu de ce să mă întristez? De ce îmi simt sufletul plin de un simțământ necunoscut, înfiorător, dulce? De ce vreau să plâng? De ce aștept ceva care știu că nu va veni niciodată? Mie nu mi se îngăduie nici una din acestea. Eu nu sunt un adolescent ca toți ceilalți, naiv visător, bolnăvicios, nătâng, sentimental, caraghios. Sufletul meu e aspru. Voința mea e absurdă, dar e o voința trainică, formidabilă, care apăsă și înăbușă totul în calea sa. Eu trebuie să fiu același în toate timpurile și toate locurile. Hotărât ca o stâncă, încruntat, cu ochii încreștați de țință, cu buzele strivite de furie, cu pumnii strânși gata de a se prăvăli Așa trebuie să fiu eu.. Când îmi alungam somnul cu pumnii. Când citeam până ce-mi lăcrămau ochii și mă ustureau pleoapele. Până ce mi se îngreuna capul și mi se rățăceau privirile...

Știu: nu sunt un băiat frumos, dar am șaptesprezece ani. Și în ceasurile când ochii îmi alunecă de pe carte, iar voința îmi slăbește, mă gândesc mult la acești șaptesprezece ani. De multe ori, izbândesc. Lucrez până noaptea și adorm fericit că m-am învins pe mine. Adorm surâzând. Alteori, însă, nu izbutesc să mă apăr. Sunt copleșit și pornesc pe străzi. Și toate acestea mă întristează. Trebuie să lupt mereu, trebuie să mă apăr împotriva sufletului meu, pe care nu-l cunosc și care mi se dezvăluie la răstimpuri, contradictoriu. Niciodată nu mi-am găsit sufletul același, în fiecare zi, altul. Iar eu trebuie să lupt ca să duc mai departe ceea ce începusem cu o lună, cu o săptămână, cu o zi mai înainte. Dacă m-aș cunoaște... Atunci aș fi atât de sigur de mine însumi și de viață... Aș spune: așa mi-e sufletul și așa vreau eu. Dar acum mi-e teamă de viitorul acela întunecat și amenințător către care mă îndrept călăuzit de un suflet orb. Dacă mai târziu se va face lumina și voi înțelege că am apucat o cale greșită? Dacă mă voi simți străin în lumea pe care o socotesc acum prietenă? Voi mai avea curajul să mă întorc pe aceeași cale și să încep o altă viață, nouă? Și voi avea putere?...De multe ori, încercând să aflu cine sunt, m-am înspăimântat.

Mircea Eliade - *Romanul adolescentului miop*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Romanul adolescentului miop* de Mircea Eliade este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, perspectiva narativă din textul dat, justificându-ți răspunsul. **6 puncte**

B.

Te numești Andrei/Andreea și ești elevă/elev în clasa a XII-a. Redactează o scrisoare de minimum 100 de cuvinte, adresată unui prieten pe care l-ai cunoscut într-o tabără și în care îi spui cum te simți și care sunt problemele sufletești pe care le ai, după ce ai început clasa a XII-a.

Vei avea în vedere:

18 puncte

- prezentarea relațiilor tale cu colegii de clasă și cu tine însuși;
- planurile de viitor pe care ți le faci, pentru a reuși să termini cu bine clasa a XII-a;
- rolul părinților în viața ta, în această perioadă;
- respectarea convențiilor specifice stilului epistolar;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru conținut, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi 4 puncte.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat <https://www.sfatulmedicului.ro/Psihologie-si-psihoterapie/imaginea-de-sine-stima-de-sine-si-increderea-in-sine>).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/ interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conținutul eseului, vei primi 22 de puncte.

Pentru redactarea eseului, vei primi 8 puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Abuzul de Facebook comportă anumite riscuri. S-au publicat sute de studii despre impactul psihologic al utilizării Facebookului, iar prima concluzie valabilă pentru fiecare dintre noi este următoarea: *Cu cât ești mai conectat, cu atât ești mai singur*. Profesoara Sherry Turkle de la MIT, consacrată pentru formula *conectați, dar singuri*, argumentează că scăderea abilităților sociale a celor care utilizează excesiv rețelele de socializare e cauzată de ignorarea „acțiunilor sociale semnificative” și înlocuirea acestora cu „conexiunile virtuale superficiale”.

Într-un studiu propriu, desfășurat pe parcursul anului 2019, cu peste 10.000 de participanți adolescenți din toate județele României, am constatat că peste 30% dintre aceștia petreceau între patru și șase ore zilnic pe internet, 17,1% peste șase ore, iar 11,1% peste opt ore pe zi.

Scopul pentru care acești tineri folosesc internetul, declarat de majoritatea participanților la studiu (72%), este pentru a accesa rețelele de socializare. La mare distanță se situează alte scopuri, precum ascultarea muzicii (12%), informarea/ lectura (7%), jocurile (4,8%) sau știrile (0,7%).

Mai mult de jumătate dintre participanții la studiu (53, 4%) simt că sunt dependenți de internet și totuși nu mai puțin de 69,3% dintre ei declară că ar putea trăi șapte zile fără internet. Dintre aceștia, 26,2% se simt agitați, iritați, nervoși dacă nu au intrat pe internet atunci când și-au propus.

În 2012, unele statistici au precizat existența a cel puțin 83 de milioane de profiluri false, iar în 2019 compania Facebook a șters peste 3,2 miliarde de conturi false alături de postări care înfățișau abuzuri sau sinucideri ale copiilor.

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist.*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform studiului realizat de autor, _____ dintre cei 10.000 de participanți adolescenți folosesc internetul mai mult de opt ore pe zi.

- 30%
- 12%
- 11,1%
- 17,1%

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- După accesarea rețelelor de socializare de către adolescenți, următorul scop al utilizării internetului este informarea/ lectura.

- b. Un sfert dintre participanții la studiu au declarat că ar putea trăi șapte zile fără internet.
- c. Compania Facebook a șters foarte multe conturi false, ca urmare a riscurilor generate la adresa siguranței personale.
- d. Relația dintre psihologia relațiilor umane și tehnologie e raportată la formula *conectați, dar singuri*.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Riscurile folosirii excesive a Facebookului

Din experiența mea de psiholog am constatat prin interacțiunea cu copiii și cu adolescenții că aceștia dobândesc abilități speciale de a folosi internetul și tehnologia mobilă ____ (1). Când se întâlnesc în mediul social natural, în cadrul ieșirilor în oraș, fiecare persoană este atrasă de utilizarea telefonului și nu schimbă nicio vorbă cu prietenii. ____ (2)

Pe de altă parte, în 2019 România a înregistrat zeci de decese în urma unor accidente rutiere cauzate de imprudența conducătorilor auto care erau live pe Facebook în timp ce se aflau la volan.

Alte cercetări și-au propus să investigheze relația dintre utilizarea platformei, depresia și stima de sine. ____ (3) Utilizatorii de Facebook cu niveluri mai mari de atașament nesecurizat pot folosi în exces platforma pentru a-și îndeplini nevoile de atașament ____ (4)

După Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist*

- a. Mai grav, în familie, fiecare persoană, tata, mama sau copilul, chiar și bunicii folosesc în mod individual Facebook-ul, treptat rezultând dificultăți de comunicare și conflicte.
- b. Facebook-ul, prin campaniile derulate sau prin simple afirmații ale unor lideri de opinie, influențează gândirea maselor.
- c. Din păcate, în ceea ce privește interacțiunea reală cu persoanele din jurul lor, fie că vorbim de viața lor de la grădiniță, școală, liceu sau facultate, abilitățile sociale ale acestora sunt scăzute.
- d. Prin acest tip de atașament înțelegem unul nesigur, care exprimă emoții combinate, de la dependență la respingere.
- e. Concluziile au arătat că accentuarea sentimentului de singurătate și scăderea stimei de sine sunt doar câteva dintre rezultatele legate de utilizarea platformei în ultimii ani.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Dacă, în viziunea fondatorului, misiunea ____ (5) inițială era de a le da oamenilor puterea de a construi o comunitate și de a aduce lumea mai aproape, de a rămâne în contact cu prietenii și de a descoperi noi ____ (6), noi locuri de vizitat, de a interacționa rapid și cu plăcere, astăzi platforma Facebook este ____ (7) nu doar în timpul liber, nu doar ca o activitate de relaxare, informațională, ci și ____ (8) schimbul de emoții și relații, cu efecte asupra psihicului uman, uneori într-o manieră distructivă, afectând starea de bine și sănătatea mintală.

după Mihai Copăceanu, *Psihologia Facebookului* în vol. coordonat de Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau „like”, deci exist*

5. a. sa	b. său	c. săi
6. a. prieten	b. prieteni	c. prietenilor
7. a. utilizați	b. utilizate	c. utilizată
8. a. de la	b. despre	c. pentru

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Se spune: a fi sincer înseamnă a nu ascunde nimic cuiva, a nu falsifica nimic, a te deschide tot. Exact; dar criteriul acestei sincerități îl are întotdeauna *celălalt*, nu tu. Ești considerat sincer nu „când nu ascunzi nimic” cuiva – ci când nu ascunzi ceea ce se așteaptă de la tine să nu ascunzi. Este ciudat, dar așa e: sinceritatea ta se verifică nu prin tine, ci prin celălalt. Ești sincer numai când spui ceea ce vrea și ceea ce se așteaptă altul de la tine să spui.

„Sinceritatea” este o plăcere amară, pe care o caută fiecare dintre noi; amară pentru că adesea ne face să suferim; dar totuși o plăcere, pentru că ne satisface acea eternă sete de a se vorbi de noi, de a constata că existăm (deoarece atragem atenția celorlalți), de a ne verifica și justifica existența.

O prietenie nu se verifică în așa- numitele „ceasuri grele ale vieții”. O prietenie se verifică numai prin capacitatea de libertate pe care i-o acorzi cuiva. A ajuta pe un prieten în nevoie, a-l încălzi cu mângâierile tale, a-l încuraja cu „sinceritățile tale” nu înseamnă nimic. Altele sunt adevăratele probe ale prieteniei: a nu-i încălca libertatea, a nu-l judeca prin punctul tău de vedere (care poate fi real și justificabil, dar poate nu corespunde experienței destinului cuiva), a nu-l prețui prin ceea ce îți convine sau te amuză pe tine, ci pentru ceea ce este pentru *el însuși*, prin ceea ce trebuie el să realizeze ca să ajungă un om, iar nu un simplu manechin.

după Mircea Eliade, *Despre sinceritate și prietenie*, din vol. *Oceanografie*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Despre sinceritate și prietenie* de Mircea Eliade este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, viziunea autorului despre sinceritate și prietenie, ilustrând răspunsul cu o secvență semnificativă din text. **6 puncte**

B.

Te numești Nagy Erik/Erika și îți pregătești actele, în vederea unei angajări. Redactează o scrisoare de intenție de minimum 100 de cuvinte, adresată unui angajator, prin care îți exprimi dorința de a candida pentru un post liber. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- precizarea și argumentarea motivației pentru obținerea unui loc de muncă în cadrul acelei companii;
- prezentarea abilităților tale;
- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori de intenție;

- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Psihologia Facebookului* de Mihai Copăceanu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Studiul **Obiceiurile de lectură ale românilor** arată că:

- mai mult de 1 din 5 români nu citesc deloc cărți;
 - peste 80% dintre români au acasă o bibliotecă și peste o treime dintre aceștia au în biblioteca personală între 101 și 500 de volume;
 - romanele sunt cărțile preferate ale românilor;
 - romanul unui autor străin este ultima carte citită de aproape o treime dintre intervieuați;
 - aproape jumătate dintre cititori spun că citesc și azi poezie;
 - mai mult de 1 din 5 cititori cumpără anual peste 10 cărți, iar un sfert dintre ei cumpără mai puțin de o carte pe an;
 - doar 7% dintre cititori cumpără cărți de pe Internet. Totuși, cifra este în creștere dacă luăm în considerare studii din anul 2009, când proporția intervieuaților care cumpărau cărți prin internet era de doar 2%;
 - peste jumătate dintre cititori (52%) cumpără cărți care apar împreună cu diferite publicații.
- (...)

Mihai Eminescu rămâne scriitorul preferat (10%). Eminescu este urmat în top cinci de Alexandre Dumas (7%), Mihail Sadoveanu (6%), Marin Preda (4%) și Ion Creangă (3%). 9% dintre intervieuați susțin că nu au un scriitor preferat, procentul coincide, de altfel, cu cel al celor care nu au nicio carte preferată. 19% dintre intervieuați nu își amintesc sau nu știu numele unui scriitor preferat. Mihai Eminescu este indicat drept scriitor preferat mai mult de intervieuații cu vârsta între 51 și 65 de ani și de cei care au ca pregătire școlară cel mult gimnaziul. Alexandre Dumas este preferat de generația 36-50 de ani, de cei care au liceul/școala profesională și locuiesc în Transilvania și Banat. Cei cu vârsta între 51 și 65 de ani, cei care locuiesc în Moldova și au liceul sau școala profesională îl preferă pe Mihail Sadoveanu. Marin Preda este preferat de intervieuații de peste 65 de ani, de cei care locuiesc în zona de Sud a țării. Pe Ion Creangă îl preferă cei cu gimnaziu și care locuiesc în Moldova.

Volumul eșantionului: 1.237 indivizi, de 18 ani și peste, cu un sub-eșantion de 960 de subiecți (78% din eșantionul total) care declară că citesc. Perioada de culegere a datelor: 15-19 aprilie 2011

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Obiceiurile de lectură ale românilor arată că

- a. peste 80% dintre români au acasă o bibliotecă personală cu un număr cuprins între 101 și 500 de volume.
- b. cititorii români preferă romanele.
- c. cei mai mulți cititori români își cumpără cărțile de pe internet.

d. preferatul absolvenților de liceu este I. Creangă.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Alexandre Dumas (7%) este urmat în topul preferințelor de Mihail Sadoveanu (6%), Marin Preda (4%) și Ion Creangă (3%).
- b. Datele oferite de realizatorii studiului sunt recente.
- c. Sub 20% dintre persoanele intervievate nu pot spune numele unui scriitor preferat.
- d. Cititorii de peste 65 de ani și care au cel mult gimnaziu îl preferă pe M. Eminescu.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Lectura este o activitate bine reprezentată la români, însă există o apropiere între proporția celor care nu citesc deloc cărți ____ (1). Peste o treime dintre participanții la studiu susțin că au citit o carte în ultima lună, 23% au citit cartea în ultima săptămână, iar 12% în luna curentă. Unul din cinci români însă a citit o carte în urmă cu mai mult de un an, 2% citesc doar cărți pentru școală sau facultate, iar 22% recunosc că nu citesc deloc. ____ (2), astfel că ele sunt cele mai prezente atât în topul celor care nu citesc deloc cărți (22,3% femei față de 21,9% bărbați), ____ (3) (26% femei față de 19,5% bărbați). În ultima săptămână au citit o carte ____ (4), dar și cei care locuiesc în mediul urban.

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

- a. fiind vorba despre scrierea de texte
- b. cu precădere subiecții cu vârste între 36 și 65 de ani
- c. Femeile domină vârfurile de tendințe
- d. dar și în cel al subiecților care au citit o carte în ultima săptămână
- e. și a celor care citesc mai mult

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Aproape jumătate dintre cititorii de carte reușesc să finalizeze lectura ____ (5) cărți în câteva zile (42%), 23% susțin că citesc o carte în câteva săptămâni, 6% au nevoie de mai multe săptămâni, însă 3% spun că le sunt necesare doar ____ (6) ore. Cei mai rapizi cititori sunt locuitorii din Moldova (5,9% spun că citesc o carte în câteva ore față de doar 2,5% dintre ardeleni și bănățeni). Și cei care au pregătire școlară mai ridicată (3,5% respondenții care au finalizat colegiu, studii universitare sau post-universitare) reușesc ____ (7) mai rapid o carte decât ____ (8) cu școlaritate mai scăzută.

Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat

5. a. unor	b. unora	c. unei
6. a. câteva	b. câțiva	c. câtorva
7. a. citesc	b. se citește	c. să citească
8. a. altul	b. alții	c. altele

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Scria pe bancheta din fața mea. Nu-mi mai amintesc unde mergeam, doar că stăteam amândoi la geam, singuri în compartiment. Scria pe bancheta din fața mea, scriam pe bancheta din fața lui. Cred că eram amuzanți stând fiecare cu caietul pe genunchi, la început scriind, apoi, doar prefăcându-ne și studiindu-ne pe furiș. Curajul disperării orelor de drum pe care trebuia să le străbat în tăcere m-a îndemnat să intru în vorbă.

La început, răspundea monosilabic, roșind. Clar, un timid incurabil. S-a însuflețit doar când l-am întrebat ce scria...Poezii...Îi place să scrie poezii. E un singuratic și poezia e singurul lui mijloc de a comunica cu ceilalți. A comunica nu în acel strat superficial care se cheamă „conversație”, ci de relaționare interumană profundă. A început să scrie prima dată când a avut ceva de spus: când s-a îndrăgostit. (...) După ce s-a eliberat, a iubit iar... A iubit, a urât...a scris.

Am coborât cu senzația stranie că el nu va coborî niciodată din acel tren. Aparținea nu atât trenului, cât geamului pe care se succedau munți și văi, munți și văi...

Vrei să îți spun acum ce s-a întâmplat cu el, când l-am reîntâlnit. Nu l-am mai văzut niciodată.

Luminița Rusu, *Adolescentul poet* din vol. *Triluri de papagal*,

*a îndemnat - (aici) a îndemna

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Triluri de papagal* de Luminița Rusu este *iubirea ca modalitate de cunoaștere și autocunoaștere*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul selectat din opera literară *Triluri de papagal* de Luminița Rusu. **6 puncte**

B.

Redactează o pagină de jurnal, de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți prima ta experiență de lectură. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- relatarea primei experiențe de lectură;
- exprimarea nuanțată a unei emoții;
- utilizarea convențiilor specifice;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru conținut, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi 4 puncte.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Obiceiurile de lectură ale românilor, Institutul Român pentru Evaluare și Strategie - IRES, text adaptat*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Nu mi-l pot aminti altfel decât într-un costum de stofă fină, „sare și piper“, cu batistă albă la buzunar. Poate că l-am văzut așa mai târziu, în niște poze, și mi-a rămas imaginea aceea. Ba, dacă mai scormonesc prin colțurile memoriei, parcă îl știu și într-o jachetă fină, gri de lână. Și mai avea și una aproape identică, verde închis. Eu eram un mic drăcușor care îl iubeam și îl chinuiam. În timp ce ședea în fotoliu și citea, mă cățăram în brațele lui, una-două. Dădeam ziarul la o parte și începeam să-l trag de urechi după un tipic propriu. Începeam cu partea de sus, pe care i-o presam de parcă aș fi vrut să-i îndrept cutele pavilionului, apoi mă concentram asupra lobului de jos, pe care-mi plăcea grozav să-l strâng cu degetele (le ziceam „gegete“). Mă lăsa, dar cred că nu cu prea mare plăcere. Ar fi vrut să-și reia ziarul. (...)

La bătrânețe semăna cu Spencer Tracy. Fusesse inginer și lucrase în domeniul extracțiilor de petrol și gaze. Mai târziu, am aflat că avusese o activitate de adevărat pionierat și că lui i se datorează un proiect eficient și sigur prin care a electrificat mai toate sondele din România. Bunica mi-a povestit despre el că avusese o mulțime de probleme la serviciu din cauza unor politruc^{*}. El era specialistul, cel care făcea treaba, ei culegeau roadele și uneori îl mai și persecutau. (...) N-a prea avut parte de bani, iar bunica îl certa de fiecare dată când i se părea că face cheltuieli prea mari. Când primea salariul, obișnuia să-și cumpere câte o carte și să le aducă daruri copiilor. Citea mult și știa să răspundă la multe întrebări, ca și cum ar fi avut în cap o adevărată enciclopedie. (...) Îi plăcea societatea, dar pe vremurile acelea îi cam lipsea așa ceva. Instinctiv, simțeam că vine dintr-o lume diferită de cea în care mă născusem eu. Era unul dintre puținii reprezentanți rămași ai unei dispărute lumi de domni.(...)

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

*politruc, politruc, s.m.: Instructor, îndrumător politic în armata sovietică; (aici) activist politic (depr.)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Bunicul a fost un deschizător de drumuri, munca lui având ca urmare

- a. faptul că, la bătrânețe, semăna cu Spencer Tracy.
- b. electrificarea multor sonde din România.
- c. venirea lui dintr-o lume diferită de cea a nepotului.
- d. lipsa banilor, motiv pentru care bunica era permanent nemulțumită.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Imaginea bunicului este posibil să fie construită datorită unor fotografii.

- b. Copilul are obișnuința de a sta liniștit în brațele bunicului, întrerupându-i acestuia lectura ziarului.
- c. Din pricina unor activiști politici, bunicul a întâmpinat dificultăți în activitatea lui profesională.
- d. Deși nu era bogat, în ochii unora, bunicul putea să pară prea cheltuitor.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Îi plăcea să dea pasențe și știa unele complicate gen Vesela și Trista, cu câte două pachete de cărți. _____ (1) și se adâncea în ele, până când, prin preajmă, apăream eu, micul drăcușor. Știa ce aveam de gând și încerca să mă convingă să stau departe, până termină pasența. Mă ruga să am puțină răbdare pentru că _____ (2) Mie, însă, nici nu-mi trecea prin cap să aștept. Odată mă repezeam pe lângă el și îmi înfingeam mâinile printre cărțile de pe masă, stricându-le ordinea. Niciodată nu reușea să mă oprească și de fiecare dată se supăra foarte tare. _____ (3), după câteva admonestări pe ton mai ridicat, se resemna și începea să-mi acorde atenție. Vrând-nevrând, trebuia să se supună vreunui joc inventat de mine sau mai știu eu căror altor dorințe copilărești. Profitam din plin de faptul că _____ (4).

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

- a. era un om bun
- b. Tot de fiecare dată însă,
- c. apoi o să se joace și cu mine
- d. îmi plăcea mai mult bunica
- e. Le înșira pe toată masa din sufragerie

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Eram încă foarte mic când l-au dus la spital. Au fost niște zile în care _____ (5) mei erau foarte încordați. Se întâmpla ceva neobișnuit. Bunica avea o privire _____ (6), cum nu i-o mai văzusem vreodată, și evita _____ (7) cu mine. Apoi, într-o zi, casa s-a umplut de unchi și mătuși îmbrăcați elegant, în culori _____ (8). Cu fețe îngândurate, mă mângâiau pe cap și-mi puneau întrebări formale. Nimeni nu mi-a spus nimic. Nici eu n-am întrebat nimic.

Andrei Manolescu, *Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012

5. a. a	b. ai	c. ale
6. a. absent	b. absente	c. absentă
7. a. să vorbească	b. se vorbește	c. vorbească
8. a. întunecat	b. întunecate	c. întunecată

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Bunicul avea cap mare, avea brațe mari, avea palme mari, avea picioare mari. La el totul era mare în casa noastră în care totul era mic. (...) Pe vremea aceea bunicul era tot mare și nu-l știu nici măcar din vreo fotografie mic. Istoria lui începe vag, prin tinerețea lui, când era holtei în Maramureș, în satul Remetea, unde s-a născut. Eu cred că el n-a avut copilărie, căci nimeni nu

mi-a povestit-o sau cel puțin nu-mi aduc aminte și, dacă nu mi-o amintesc, înseamnă că n-a fost. Eu asta cred, o credeam încă de când eram copil și mă duceam la meditații, la orele de matematică din cartierul Grigorescu, unde stăteau doar oamenii bogați, medicii și universitarii și scriitorii, așa credeam eu, fiindcă scriitorii sunt niște oameni importanți, de vreme ce apar în manualele școlare, și pot să dea naștere lumilor care nu există, pentru că, de fapt, nu există nimic, decât povestea asta a mea, copilul care trece pe strada Vlahuță, imaginându-și că e un actor într-un film pe care undeva, într-o altă galaxie, niște uriași cu vieți infinite de lungi îl urmăresc cu atenție.

Nu știu decât din cărți cum veneau atunci oamenii de la țară la oraș. Ce era orașul atunci pentru oameni ca bunicul, ca bunica? Cum ajungea o femeie dintr-un sat din județul Cluj să întâlnească un bărbat dintr-un sat din Maramureș? Bunicul și bunica trăiseră în Remetea, unde avuseseră și slujitoare, sau poate doar bunicul, când fusese el mic, avusese slujitoare, angajată de străbunii mei despre care nu știu nimic, o slujitoare din satul Coaș, în care am fost cândva, străbătând ulițele de lut, și am intrat într-o casă sărăcăcioasă, tot din lut, în care locuia femeia asta. Sau poate nu am fost niciodată acolo, ci doar mi-a jucat memoria o festă, pentru a acoperi un gol, așa cum uneori, trecând timpul, pentru a ne justifica rămânerea într-un sentiment, proiectăm asupra istoriei lui tot felul de semnificații care nu fac corp comun cu evenimentele din care e alcătuită această istorie. (...)

Horea Corcheș, *Un tren fără o oră precisă de sosire*, din
vol. *O rochiță galbenă ca o lămâie bine coaptă*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Un tren fără o oră precisă de sosire* de Horia Corcheș este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a bunicului, menționând o particularitate de construcție a acestui personaj. **6 puncte**

B.

Ai participat la o reuniune de familie și vrei să le împărtășești prietenilor experiența ta, printr-o postare pe o rețea de socializare. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți această experiență. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea unui motiv pentru care ai participat la întâlnire;
- prezentarea unei emoții provocate de întâlnirea cu cei dragi;
- relatarea evenimentului/evenimentelor care a /au avut loc în timpul întâlnirii;
- utilizarea convențiilor specifice unei postări on-line;
- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Bunicul*, în *Dilema Veche*, nr. 442 din 2-8 august 2012 de Andrei Manolescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

Piața Muzeului este cea mai veche piață din Cluj, fiind situată în centrul primei incinte fortificate a vechii cetăți. Numită în trecut *Piața Mică*, acum îndrăgita piață își trage denumirea de la *Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, aflat în capătul vestic al pieței. Pe lângă muzeu, alte repere importante din *Piața Muzeului Cluj* sunt *Biserica Franciscană*, ce domină latura estică a pieței, *Obeliscul Carolina*, amplasat în fața bisericii, sau *Palatul Mikes*, aflat pe latura de nord a pieței. Pe timpul verii, piața în sine devine un punct de atracție pentru clujenii și turiștii însetați de câteva momente de relaxare la una dintre numeroasele terase de aici. Mereu populată, mereu animată, mereu vizitată, fie și în trecere, *Piața Muzeului* este un loc al întâlnirilor cu prezentul dinamic al urbei, dar și cu atmosfera medievală din vechea cetate. (...) **Obeliscul Carolina** este primul monument laic al Clujului (fără semnificație religioasă), fiind amplasat în *Piața Muzeului Cluj* în anul 1898 – după mutarea lui din *Piața Mare* (actuala *Piața Unirii*) pentru a face loc statuii lui Matia Corvin acolo. Unul dintre cele mai reprezentative monumente publice neoclasiche din Transilvania, *Obeliscul Carolina* a fost ridicat în urma vizitei împăratului Francisc I și a soției acestuia, Carolina Augusta la Cluj, în 1817. Era primul cuplu imperial care vizita orașul, scopul vizitei fiind de a liniști spiritele în urma foametei cauzate de războaiele napoleoniene. Construcția este un omagiu adus generozității împărătesei Carolina Augusta care, pe perioada vizitei, a făcut o donație importantă către spitalul orașului, precum și numeroase alte acte de caritate pentru cei săraci. Atât spitalul, cât și piața în care se afla acesta, au primit numele de *Carolina* (mulți clujeni încă fac referire la *Piața Muzeului* ca fiind *Piața Carolina*). (...) Pe lângă aceste edificii și monumente istorice, clujenii și turiștii care explorează zonele pietonale din vechea cetate, vor descoperi la sud de *Piața Muzeului Cluj*, locul nașterii lui Matei Corvin, cel mai puternic principe al Transilvaniei și rege al Ungariei între anii 1443-1490. În zona pietonală, în apropiere de *Casa Matia*, se mai află *Casa Tipografului* și *Casa Tauffer*, precum și tarabele actualilor meșteri populari, terase și diverse bunătăți în trăsuri.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Obeliscul Carolina a fost mutat din *Piața Mare* pentru a fi înlocuit de

- a. tarabele meșterilor populari.
- b. statuia lui Matei Corvin.
- c. Biserica Franciscană.
- d. Casa Matia.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. *Piața Muzeului* este o piață din Cluj, situată în centrul primei incinte fortificate a noii cetăți.
- b. Fosta *Piața Mică* este frecventată nu doar de localnici.

- c. Vara, *Piața Muzeului* atrage prin *Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, *Biserica Franciscană* și prin *Obeliscul Carolina*.
- d. *Piața Muzeului* este locul întâlnirii prezentului urbei cu trecutul medieval.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Biserica Franciscană este unul dintre cele mai vechi lăcașuri de cult din Cluj, fiind construită pe locul în care se afla o veche biserică romano-catolică, _____(1), care a fost distrusă în urma invaziei tătarilor din 1241. Actuala biserică a fost ridicată astfel în perioada 1260 – 1290, fiind proiectată într-un stil romanic târziu. Mănăstirea a fost ridicată lângă biserică de către dominicani, lucrări inițiate în anul 1442, cu sprijinul lui Ioan de Hunedoara. _____(2), clădirea mănăstirii a fost folosită și ca locuință pentru regina Izabella a Ungariei (în 1557). În perioada 1693 – 1725, aici funcționa școala iezuiților, iar ulterior franciscanii adăposteau o vestită bibliotecă _____(3). Între anii 1906 – 1948, în mănăstire _____(4) ce tipărea reviste religioase. Din momentul desființării ordinelor religioase de către autoritățile comuniste și până în prezent, clădirea mănăstirii adăpostește „Școala de Muzică” – actualul Liceu de Muzică „Sigismund Toduță”.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

- a. fiind transformat în școală unitariană
- b. a funcționat tipografia Sfântul Bonaventura
- c. ale cărei colecții depășeau o mie de volume
- d. De-a lungul timpului
- e. prima din Cluj (!)

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Palatul Mikes se află pe latura nordică a pieței, în imediata vecinătate _____(5) obeliscului. Clădirea _____(6) în secolul al XVIII-lea, după modelul Palatului Bánffy, și este _____(7) dintre palatele reprezentative ale barocului din Cluj. Palatul avea o serie de apartamente și spații de închiriat care asigurau o sursă de venit pentru familia Mikes. În secolul al XIX-lea, edificiul era cunoscut ca _____(8) „Casa pentru nașteri”. Acest fapt se datora închirierii a numeroase astfel de spații pentru maternitatea spitalului din vecinătate.

Piața Muzeului Cluj, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>

5. a. al	b. a	c. ai
6. a. a fost construit	b. a fost construită	c. este construită
7. a. unul	b. una	c. unele
8. a. este	b. a fi	c. fiind

Subiectul al II-lea **(30 de puncte)**

Citește cu atenție textul dat:

Bătrânul se născuse la Cluj, în 1935, ca fiu al unui funcționar al Poștei. După ce terminase școala de telegrafie s-a angajat și el la Poștă. A lucrat acolo fără întrerupere toată viața, până la pensionare. A fost un funcționar model. Nu a lipsit niciodată, nu și-a luat concedii medicale și nu

a întârziat nicio zi de la birou. Era și avantajat de faptul că locuia aproape de Poștă și putea să ajungă pe jos la serviciu, în doar câteva minute. Fiica lui bănuia că drumul la piață, care trecea chiar pe lângă Poștă, îi amintea cumva bătrânului de anii de serviciu. Nu a încercat să-l facă să renunțe la mersul la piață, străduindu-se să-i ofere în fiecare zi un motiv de a ieși la cumpărături. În acea zi, îi ceruse roșii pentru omleta nepotului. Intenționa să-l dezobișnuiască pe băiat de a mai pune ketchup pe omletă și să-l învețe să mănânce mai sănătos.

- Unde l-ai întâlnit? îl întrebă fiica, întorcându-se spre el, dar fără să piardă din vedere uleiul încins din tigaie.
- Lângă Statuă! zise tatăl însuflețit.
- Lângă Statuă? se miră ea, întorcându-se spre el. (...) Asta însemna că tatăl își modificase traseul, făcând un mic ocol prin Piața Muzeului. (...) De regulă, cu cele mai multe cunoștințe se întâlnea în Piața Mihai Viteazul în timp ce târguia zarzavatul sau legumele. De roșii uitase, fără îndoială.
- Ne-am oprit pe bancă, lângă statua Carolinei, și-am depănat amintiri. În ungurește, în românește... Ne-am amintit cum ne jucam împreună pe Canalul Morii, necăjind vara rațele cu un băț lung la capătul căruia prindeam un laț. Iar iarna, dacă apa îngheța, improvizam patine și ne dădeam pe gheață...(..).

Florina Ilis, *Piața Muzeului*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Piața Muzeului* de Florina Ilis este *prietenia ca experiență fundamentală a existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, rolul indicilor spațiali și temporali din fragmentul selectat din opera literară *Piața Muzeului* de Florina Ilis. **6 puncte**

B.

Tocmai ai vizitat orașul Cluj-Napoca, la recomandarea unui prieten. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, pentru blogul personal, în care să relatezi experiența vizitării orașului. Vei avea în vedere:

18 puncte

- prezentarea a două obiective care pot fi vizitate în oraș;
- prezentarea a două argumente pentru care merită să vizitezi orașul;
- formularea unei recomandări pentru posibill vizitatori;
- utilizarea convențiilor specifice unei postări pe o rețea de socializare și a normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Piața Muzeului Cluj*, <https://cluj.com/locatii/piata-muzeului-cluj/>).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 8

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ce credeți că este poezia?

Niște pene de păun, mi-a venit în minte. După aceea mi-a venit în minte o întreagă planetă. Putem să ne imaginăm o lume învelită în ocean, în creste muntoase, în pene de struț, în tot felul de lucruri, care sunt foarte puternice vizual, și să ne gândim că ele sunt poezia. Dar sigur că poezia, ca să răspund la întrebare, este în primul rând emoție, nu cred că există poezie fără emoție. Poezia bună, desigur. Există și foarte multă poezie proastă, făcută doar din cuvinte. Poezia este ceva de dincolo de cuvinte și presupune concentrare de sensuri. Să ne închipuim o valiză în care nu ideea de valiză contează, nu culoarea valizei, nu faptul că tu o iei și te duci nu știi unde, ci ce se găsește în valiză. Acea e poezia, tot ce poate încăpea în valiză, inclusiv o planetă și aripile ei de păun. Păuni mari, albi.

Unde putem găsi poezia?

În jur. Lucrând mult cu oameni tineri, le spun mereu: uitați-vă la ceea ce vedeți. Încercați să deschideți pleoapele nu doar către afară, ci și către înăuntru. Ieri, pe pista aeroportului, am văzut țâșnind din asfalt soarele. Era un soare roșu care apăruse în capătul acelei mari întinderi cu marcaje. Oamenii așteptau să urce pe scara avionului, doar doi-trei, cei mai de la coadă, s-au întors o clipă, au scos telefoanele și-au fotografiat soarele. După care, cu spatele, au mai stat cinci minute, fără să se mai uite o clipă la spectacolul fantastic de lângă ei. Au plecat ducând o imagine captată de telefon, fără să ia poezia. Poezia era peste tot, ei se scăldau în poezie și nu simțeau lucrul acesta. Niciunul nu era poet.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Scriitoarea consideră că poezia bună este

- valiză.
- pene de struț.
- emoție.
- un soare roșu.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Poezia bună este ceva dincolo de simțuri și implică concentrare de sensuri.
- Poeta le cere oamenilor tineri să se uite mereu la ceea ce sunt pentru a găsi poezia.
- Intervievatorul vrea să știe unde plecau oamenii care așteptau să urce pe scara avionului.

- d. Ioana Nicolae consideră că mulți oameni sunt sensibili la frumos fără să fie poeți.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Putem să vorbim aici despre un ochi poetic care se formează?

Un ochi poetic... Nu, hai să facem așa. Sunt întrebări foarte grele, toată cultura se referă la ele. Putem să vorbim aici despre talent, despre felul în care simți lucrurile. Nu poți să scrii poezie fără talent, cum nu poți să faci artă fără talent, nu poți să faci sculptură fără să te antrenezi îndelung în asta. Nu poți să pictezi fără să ai talent. ____ (1). Oamenii gândesc poetic, gândesc artistic, însă doar unii dintre noi pot să ia poezia și să le-o arate celorlalți. Este simplu, e o chestiune de talent. Ai sau n-ai acest talent. E absolut greșit să-și imagineze cineva că performanța în arte se poate învăța. ____ (2). Consumator de artă ești, toți putem fi emoționați de o operă de artă. Asta avem, simț artistic avem cu toții. Unii mai mult într-o direcție, alții în alta. Toți simțim muzica, dar unii dintre noi nu doar aud muzica, ci o și văd. Aici e diferența.

Și dacă te antrenezi în timp, dacă citești mai mult, îți deschizi orizontul?

Firește, nu poți să faci performanță în artă fără să te antrenezi. ____ (3). E ca și cum ai vrea să joci jocurile olimpice la atletism și să nu alergi niciodată. Păi cum? După cinci minute cazi. Antrenamentul cultural în poezie, pentru că vorbim despre poezie, înseamnă foarte multă lectură. Literatura e un construct complex pe care tu trebuie să ajungi să-l cunoști. ____ (4). E cea mai săracă poezie care a existat vreodată. S-a îndepărtat catastrofal de public, nici cititorul de poezie neo-modernistă, de exemplu, n-o mai simte ca fiind poezie. Contează un tip de discurs, minimalist, denotativ. Or poezia adevărată are mereu și valuri de adâncime, dacă nu chiar insule ascunse în adânc, sau uragane, sau sisteme solare.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

- a. Nu poți ieși poet din nimic. Asta este cea mai mare eroare pe care o poate imagina cineva.
- b. Sau să cânti. Așa e și la poezie. Unii oameni, mai toți de fapt, încremenesc imaginea cu un ecran și fug și alții, foarte puțini, încearcă să facă mai mult.
- c. E adevărat că de vreo două decenii ca să zic așa, poezia noastră e asumat aridă, nu are estetică, îi lipsesc podoabele.
- d. N-am cum să ajung un sculptor orice aș face. Pentru că nu te faci artist, ci te naști artist.
- e. Cei ce scriu ar fi bine să știe că nu orice gând care-ți vine e poezie.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Ar fi bine ____ (5). Poate că o datorie a creatorilor de poezie e să-și convingă publicul, să-și respecte publicul. Din parcursul meu literar am învățat că pe un cititor trebuie să ____ (6) și iubești un pic, nu doar să-l contrariezi, nu doar să-l șochezi. E bine să intri într-o comunicare cu el, altfel nu vei fi citit. Dacă începi să-l înjuri, publicul pleacă, nu e masochist. [...] Și-atunci depinde foarte mult de cum va evolua poezia. Nu e ușor pentru poeți când dragostea este ____ (7) printr-un live făcut pentru prietenii de pe Instagram, când peste răsărituri se pun ____ (8) filtrele, când cuvintele scrise sunt tot mai desuete.

Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu

<https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>

5. a. să fii	b. să fie	c. a fost
6. a. le	b. îl	c. o
7. a. filtrat	b. filtrată	c. filtrați
8. a. tot	b. toți	c. toate

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Poetul ca și soldatul
nu are viață personală.

Viața lui personală este praf
și pulbere.[...]

Să nu-l credeți pe poet când plânge
Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui
El a stors lucrurile de lacrimi
El plânge cu lacrima lucrurilor.

Poetul e ca și timpul
Mai repede sau mai încet
mai mincinos sau mai adevărat.

Feriți-vă să-i spuneți ceva poetului
Mai ales ferți-vă să-i spuneți un lucru adevărat

Dar și mai și, ferți-vă să-i spuneți un lucru simțit
Imediat el o să spună că el l-a zis,
și o să-l spună într-așa fel încât și voi
o să ziceți că într-adevăr
el l-a zis.

Dar mai ales vă conjur,
nu puneți mâna pe poet!
Nu, nu puneți niciodată mâna pe poet!.

... Decât numai atunci când mâna voastră
este subțire ca raza
Și numai așa mâna voastră, ar putea
să treacă prin el.

Altfel ea nu va trece prin el,
și degetele voastre vor rămâne pe el,
și tot el va fi acela care se va lăuda
că are mai multe degete decât voi.

Și voi veți fi obligați să spuneți o da,
că într-adevăr el are mai multe degete..

Dar e mai bine, dacă-mi dați crezare,
cel mai bine ar fi să nu puneți
niciodată mâna pe poet.

... Și nici nu merită să puneți mâna pe el.
Poetul e ca și soldatul
nu are viață personală.

Nichita Stănescu, *Poetul ca și soldatul*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Poetul ca și soldatul* de Nichita Stănescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 20 de cuvinte, două mărci ale eului liric prezente în textul dat, exemplificându-le. **6 puncte**

B.

Ai citit interviul Ioanei Nicolae și te-ai decis să îți diversifici lecturile. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, destinat publicării pe o rețea de socializare, în care să îi ceri scriitoarei o recomandare de lectură. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea motivului pentru care te-ai hotărât să citești literatură contemporană;
- prezentarea a două argumente pentru care ai decis să apelezi la sfatul scriitoarei;
- solicitarea sfatului scriitoarei;
- respectarea convențiilor specifice unei intervenții on-line;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (Ioana Nicolae în interviu cu Antonia Mihăilescu publicat pe <https://citestema.ro/ioana-nicolaie-interviu-nu-poti-iesi-poet-din-nimic/>).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;

- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 9

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Liderii sunt acele persoane care își asumă responsabilitatea de a ghida o echipă, de a-i influența pozitiv pe ceilalți, dar și de a-i motiva constant, pentru a atinge un obiectiv comun. Aceștia nu sunt neapărat persoanele cu funcții înalte într-o întreprindere/firmă, ci mai degrabă cineva care inspiră și are capacitatea de a coordona.

Există mai multe tipuri de lideri, fiecare având caracteristici distincte. De-a lungul timpului, diverse tipologii de leadership s-au evidențiat, fiecare având propriile trăsături specifice care contribuie la succesul în coordonarea celorlalți.

Vorbim, în primul rând, de liderul autocrat, care ia decizii singur, fără a consulta restul oamenilor pe care îi are sub coordonare. Este foarte autoritar și așteaptă ca subordonații să-i urmeze instrucțiunile fără a le pune la îndoială sau a le mai dezbate. Acest stil poate fi eficient în situații de criză sau când este nevoie de decizii rapide, dar poate limita creativitatea și inițiativa celorlalte persoane.

Apoi, este important să discutăm și despre definiția liderului democratic, care, spre deosebire de liderul autocrat, implică și echipa în procesul decizional. Acesta îi ascultă activ pe cei din jurul său, ba chiar încurajează participarea lor constantă la discuții. Acest lucru îi poate face pe cei din echipă să fie mai motivați și poate duce la soluții inovatoare.

De asemenea, mai este important de știut și ce înseamnă un lider „laissez-faire”. Acesta adoptă în cea mai mare parte a timpului o abordare pasivă, oferind membrilor echipei libertatea de a-și desfășura activitatea fără intervenții frecvente și oferind ajutor atunci când este întrebat. În acest mod, el poate vedea exact la ce se gândesc cei din echipa sa și cât de mare este nivelul lor de creativitate și de rezolvare a problemelor.

Acestea nu sunt singurele tipuri de lideri, dar sunt cele mai recunoscute. Totodată, un lider autentic poate combina diverse abordări pentru a se adapta contextului și nevoilor echipei, construind astfel un grup de succes.

Un lider trebuie să posede o gamă variată de caracteristici, care sunt esențiale pentru toți cei care ocupă această poziție. Pe lângă autoritate, este necesar să dețină și o serie de alte abilități pentru a finaliza cu succes diverse sarcini.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Conform clasificării prezentate în text, situațiile limită pot fi depășite prin coordonarea de către

- a. un lider autoritar.
- b. un lider democrat.
- c. un lider „laissez-faire”.
- d. aceste aspecte nu intră în atribuțiile liderilor.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Condiția necesară pentru a fi un lider de succes este deținerea unei funcții de conducere.
- b. Un lider democrat inițiază discuții constructive cu membrii echipei, pentru a ajunge împreună la soluțiile cele mai potrivite.
- c. Abordarea pasivă presupune o lipsă de implicare din partea liderului, care lasă echipei responsabilitatea rezolvării problemelor.
- d. Un lider responsabil își menține abordarea față de membrii echipei pe care o coordonează pentru a nu-și pierde autoritatea.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Caracterizarea unui lider trebuie să înceapă, în primul rând, cu termenul „viziune”. Este esențial ca acesta să aibă o direcție clară și să fie convingător, astfel încât să poată inspira încredere celor din jur.

În plus, printre caracteristicile unui lider de succes se numără și integritatea. ____ (1) Procedând astfel, va câștiga încrederea echipei, ceea ce va contribui la o colaborare mai bună și la îmbunătățirea performanței zilnice.

____ (2) Este necesar ca acesta să transmită informațiile relevante într-un mod ușor de înțeles, pentru ca echipa să livreze servicii de calitate, conform așteptărilor.

Un lider nu trebuie să fie definit doar de abilitățile sale de conducere, ci și de un set solid de valori și un caracter remarcabil. Acești factori sunt fundamentali pentru a construi încredere și a inspira pozitiv echipa din jurul său.

O parte din calitățile unui bun lider sunt și responsabilitatea și altruismul. ____ (3) Empatia și inteligența emoțională sunt alte două calități ale liderului de succes. Capacitatea de a înțelege și a răspunde nevoilor celorlalți este esențială.

De-a lungul istoriei, aceste abilități de lider au fost adesea demonstrate de diverse personalități. Nelson Mandela, de exemplu, a transformat lupta împotriva apartheidului într-un simbol global al dreptății, iar Jacinda Ardern este recunoscută pentru modul empatic și uman în care a gestionat crizele naționale, devenind un exemplu de leadership orientat către comunitate.

____ (4)

Un adevărat lider trebuie să posede o gamă variată de calități pentru a atinge performanțele dorite și pentru a construi o echipă unită și eficientă.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

- a. Acesta trebuie să aibă constant o atitudine pozitivă, găsind oportunități acolo unde alții văd doar obstacole.
- b. Acesta trebuie să respecte mereu principiile etice și morale și să fie transparent atunci când oferă feedback sau comunică alte informații.
- c. Un lider bun își asumă propriile decizii și acțiuni și pune interesele echipei sau ale organizației înaintea celor personale.
- d. Mai mult, când vorbim despre caracteristicile unui lider eficient, trebuie să mai menționăm și abilitatea de a comunica clar și concis.
- e. La fel, Martin Luther King Jr. a arătat prin viziunea sa pentru egalitate și justiție socială ce înseamnă să fii un lider autentic, iar Oprah Winfrey a influențat milioane de oameni datorită inteligenței sale emoționale și empatiei.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Un lider care dorește în fiecare zi să se autodepășească și ____ **(5)** cum să fie un lider de succes, va urma și cursurile de agile learning, care oferă soluții excelente pentru organizațiile orientate spre performanță. ____ **(6)** nu sunt utile doar pentru a deveni cel mai bun lider, ci și pentru angajații din echipă, deoarece oferă o platformă de eLearning, unde accesul este nelimitat la o gamă variată de informații, dar și la monitorizarea zilnică a progresului. Există mai multe programe de acest tip care pot ____ **(7)** în calcul, iar fiecare dintre ele pune accentul pe soluții de training digitalizate și personalizate, în funcție de nivelul fiecărei ____ **(8)** de acumulare a informațiilor și de învățare. În acest fel, toți membrii din echipă pot ajunge cu timpul la același nivel, iar productivitatea organizației poate fi una mult mai mare.

Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale pe www.eucom.ro

5. a. se află	b. să afle	c. află
6. a. Acestea	b. Aceste	c. Acesteia
7. a. luate	b. fi luat	c. fi luate
8. a. persoană	b. persoane	c. persoanei

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Luasem masa la restaurantul de pe strada Regală, în grădină, cu doi scriitori. Am mâncat tot timpul, enervat, feluri de mâncare sălcie, am băut apă caldă și leșioasă, vin cu gust de limonadă. Toate acestea, pentru că n-am avut curajul să declar celor doi scriitori, cu care sunt prieten de altfel, că eu nu pot sta la altă masă decât la ceea la care sunt obișnuit, că nu mă pot înțelege cu alt chelner decât cu cel care mă servește de obicei. Unii cred că asta e un început de manie (cum mi se spune), oricum, mi-a fost frică să le spun celor doi că nu-mi place să schimb masa la restaurant, căci ar fi zâmbit indulgent și zâmbetul acesta indulgent mi-ar fi tăiat toată pofta de mâncare.

Ei sunt doi scriitori cunoscuți tuturor celor care călătoresc cu trenul și profesorilor de limba română, au un fel de certitudine în calmul și în politețea lor indiferentă și comodă, care contrastează cu graba și excesul de zel pe care-l arăt eu în fiecare gest când vorbesc cu ei. Îmi spun cu un ton îndepărtat și deferent: „Diplomatule”, „Aviatorule”. Știu că și ei sunt măguliți să stea la masă cu mine, din cauza numelui și a situației mele în ministerul de externe, dar e în asta ceva gratuit, așa cum cei care îmbracă un frac de închiriat, îl disprețuiesc și îl afișează totuși. La rândul meu, am pentru ei stima pe care o ai pentru lucrurile pe care n-ai să le poți face. Admiram pe cei care joacă tenis și, cu destulă trudă, am devenit campion regional de tenis, am ținut să se vorbească, să se amestece în convorbire, fraze despre modul în care dansez, iar azi fetele mă anunță la telefon să viu negreșit la bal „și să dansez numai cu ele”. Fac box, am trei cai de curse dintre care unul a luat premiul Solon. Cu atât mai mare e meritul meu că l-am putut cuceri cu un grajd de trei cai numai. Am avut două accidente de automobil despre care a vorbit toată presa și îndeosebi „Le Progres” la cronică mondenă. Am încercat trei recorduri cu avionul, numai după doi ani de pilotaj, căci abia de atunci înapoi m-am decis.

Toate le-am făcut în viață, și tot ce mi-a stârnit amorul propriu e trecut în activitatea mea ca într-un memoriu de carieră. Numai scriitor știu că oricât aș vrea, orice aș face și oricât m-aș

stoarce, n-aș putea deveni niciodată și, de aceea, stau cu sfială alături de cei doi prieteni, căci zâmbetele lor mă umilesc puțin, nu mult, așa cât s-ar apleca o trestie sub apăsarea vântului.

Eram strâmtorat, eu atât de sigur de mine de obicei, nu eram parcă la locul meu, nu reușeam să fiu eu, cum nu izbutești să ai mersul și silueta ta, dacă ți-a intrat o pietricică în pantof. Am mâncat în silă o farfurie de salată de vinete cu gust de dovleci tocați și cu untdelemn unsuros, pentru că tovarășii mei de masă mâncau cu prea multă poftă, și mi s-ar fi părut inconvenabil ca eu să declar că un fel atât de apreciat de ei, nu e comestibil.

De-abia am așteptat plecarea. Ne-am despărțit foarte cordial în fața restaurantului, rugându-i să-mi trimită și mie revista pe care voiau s-o scoată. Cred că am făcut și o supremă impolitețe, întrebând cum pot plăti abonamentul, ba încă ducând și mâna la portmoneu. A fost numai o precipitare mentală. Eu, care sunt dat în cercurile noastre drept model de atitudine degajată și liniște de spirit (pentru că totdeauna mă consider cel puțin egalul celor cu care vorbesc, dacă nu în orice caz din aceeași lume cu ei) sunt timid, în fața celor pe care-i admir. Nu găsesc nici explicația pe care o caut disperat și nici echilibrul după care mă chinuiesc cu îndârjire.

Camil Petrescu, *Patul lui Procust*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Patul lui Procust* de Camil Petrescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, conflictul pe care îl trăiește personajul narator, susținându-ți afirmațiile printr-o secvență semnificativă. **6 puncte**

B.

La firma la care lucrezi tocmai s-a eliberat postul de șef de echipă. Redactează o scrisoare de intenție, de minimum 100 de cuvinte, în care să îți exprimi dorința de a ocupa acel post.

Vei avea în vedere:

18 puncte

- formularea unui motiv pentru care consideri că ești potrivit pentru postul dorit;
- prezentarea experienței tale profesionale/ a calificărilor în domeniul vizat;
- prezentarea a patru calități personale pe care te-ar avantaja în obținerea postului;
- respectarea convențiilor stilului epistolar;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Liderul – ce este un lider, care sunt calitățile sale principale* pe www.eucom.ro).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Omul prezentului și al viitorului este omul „hotărât”, care știe exact cine este și ce vrea și care își afirmă certitudinile ca pe niște cărți de vizită care îl recomandă drept un om cu scopuri și planuri clare. Dar oare acest tip de angajament, fără urmă de tăgadă, este oare cu adevărat adaptativ pentru dezvoltarea personală autentică?

Formarea identității este importantă pentru stabilirea unui sens și a unui scop în viață, dar și invers, sensul în viață facilitează formarea și consolidarea identității. Spre exemplu, modelul capitalului identității susține că adolescenții cu identitatea asumată tind să interpreteze experiențele de viață în termenii obiectivelor personale pe care le dețin și urmăresc. Acești adolescenți se percep ca având putere de decizie și capacitatea de a-și autodirecționa viața de zi cu zi pentru a-și atinge obiectivele urmărite. Astfel, conceptualizarea vieții ca fiind organizată în jurul unor obiective pe care le urmăresc (de exemplu, angajamente identitare) îi ajută în găsirea sensului acțiunilor proprii. La rândul său, găsirea unui rost al vieții contribuie la consolidarea angajamentelor identitare actuale prin implicarea activă în explorarea amănunțită a deciziilor prezente care sunt evaluate ca fiind valoroase și relevante din punct de vedere personal.

Preocupările existențiale (de exemplu, *Ce rost am în această lume? Face vreo diferență faptul că eu exist? Acțiunile mele chiar schimbă cu ceva lumea? Care sunt lucrurile care contează cu adevărat în viața mea? Va rămâne ceva în urma mea?*) implică cel mai adesea multă căutare și explorare și mai ales reconsiderări ale unor scopuri sau alegeri deja asumate. Acestea aduc cu ele și un grad destul de mare de disconfort subiectiv, marcând acele perioade de destabilizare personală, în care nu se întrevide „luminița” de la capătul tunelului.

Negru-Subțirică, Pop, Luyckx, Dezutter și Steger (2016) au analizat modul în care procesele identitare sunt relaționate în timp cu căutarea și respectiv prezența unui sens al vieții. Eșantionul implicat în studiu a cuprins 1.062 de adolescenți (59,4% fete), care au completat aceleași instrumente de trei ori pe parcursul unui an școlar.

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Eșantionul implicat în studiu a completat același instrument de

- 9 ori.
- 5 ori.
- 4 ori.
- 3 ori.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- O caracteristică specifică doar omului prezentului este stabilirea unor scopuri clare.
- Stabilirea unui scop în viață se află în strânsă legătură cu formarea identității.
- Reconsiderarea unor scopuri poate provoca uneori disconfort.
- Implicarea activă a adolescenților presupune explorarea amănunțită a deciziilor prezente.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Ideea de identitate a devenit tot mai importantă în analiza unei dezvoltări coerente a sinelui în adolescență și la vârsta adultă. _____(1)

Spre exemplu, un adult își împarte cel mai adesea resursele psihice și de timp între rolul de (auto)angajat, de părinte, de fiu sau fiică, de prieten, ca să enumerăm doar câteva dintre rolurile „standard” de viață. _____(2)

Fiecare domeniu de viață poate fi extrem de solicitant, impunând un angajament personal puternic, în detrimentul celorlalte domenii. _____(3)

Aceste evaluări externe sunt dublate de autoevaluări, în care persoana contrapune realității o grilă proprie de examinare a măsurii în care a realizat cu succes un anumit rol de viață (de exemplu *Ce doresc de la mine ca angajat? Cum mă văd ca un bun părinte?*). _____(4)

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

- a. Pe parcursul unei săptămâni își negociază resursele personale, interesele, abilitățile și timpul pentru a merge la muncă, a petrece timp cu copiii și soțul/ soția, a-și vizita părinții și a se întâlni cu prietenii.
- b. Astfel, această dublă evaluare a performării în viața de zi cu zi (evaluarea celorlalți și auto-evaluarea) poate deveni extrem de stresantă, mai ales atunci când rolurile de viață solicită aceleași resurse limitate ale persoanei.
- c. Această idee se impune, deoarece lumea de azi impune și cultivă o pluralitate, adesea conflictuală, a rolurilor definitorii de viață.
- d. O eternă luptă a cercetătorului din domeniile socio-umane constă în evidențierea rolului teoriilor științifice și al cercetărilor.
- e. De asemenea, fiecare domeniu de viață are o serie de prescripții și norme de reușită (de exemplu *Ce trebuie să faci/ obțină un angajat de succes? Ce ai de făcut ca să fii un părinte bun?*) care sunt validate social și cultural.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

O definire a _____(5) prin asumarea unor identități ferme legate de _____(6) roluri sau domenii de viață dau coerență și unicitate _____(7) noastre, dar ne oferă și un sentiment de continuitate în timp. Ca _____(8) un exemplu, un tânăr care tocmai a terminat facultatea alege să nu urmeze un program masteral.

după Negru-Subțirică Oana, *Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție*

5. a. sine	b. sinelui	c. sieși
6. a. anumit	b. anumite	c. anumiți
7. a. existențe	b. existență	c. existenței
8. a. să luăm	b. luăm	c. să ia

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Deasupra patului ce-și frânge de mult icoana venerată,
În apa ei, oglinda râde din răsărit până-n amurg,

Și stă pe zid, mai albă vara și iarna mai întunecată,
Clepsidră-n care nu se vede nisipul clipelor ce curg.

Se schimbă tot ce are formă, dar ea rămâne neschimbată.
Și soarbe gesturile noastre în ochiu-i rece și fatal,
Iar, martoră, nepăsătoare, ea stă în veci ne-nduplecată,
Atât în nopțile de doliu, cât și-n luminile de bal.

Și viața noastră-ntreagă tace în fundul tainicei oglinde;
Revăd pe mama cum s-apeacă d-asupra leagănului meu,
Văd zâmbetul blajin al tatei și-nduioșarea mă cuprinde,
Simțind că umbră cum sunt dâșii curând-curând voi fi și eu.

Și mâine altul o să vie în apa ei să-și vadă chipul,
În cadru-i trist punând o formă ce se va șterge cum s-au șters
Atâția pași pe malul mării, împrăștiți ca și nisipul
Pe care vântu-l ia și-l duce, cum poartă faima câte-un vers.

Și trecător și el ca mine prin viață ca printr-o oglindă,
Văzând-o-n negru-mbrobodită, cum stă pe zid nepăsător,
În sfâșierea dureroasă ce sufletul o să-i cuprindă,
Va înțelege plânsul tainic al lucrurilor ce nu mor.

Cincinat Pavelescu, *Oglinda* (1920)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele operei literare *Oglinda* de Cincinat Pavelescu este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 20 de cuvinte, două mărci lexico-gramaticale ale eului liric, exemplificându-le. **6 puncte**

B.

Redactează o pagină de jurnal de minimum 100 de cuvinte, în care notezi planurile și obiectivele tale la finalul anilor de studiu. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea a două obiective personale;
- prezentarea a două obiective profesionale;
- formularea planurilor din viitorul apropiat;
- utilizarea convențiilor specifice paginii de jurnal;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *subiect și*

alteritate. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Formarea identității și rosturile vieții: Despre sens și direcție* de Negru-Subțirică Oana).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
-valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 11

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Până la începutul secolului XX, oamenii credeau că timpul este absolut. Descoperirea faptului că viteza luminii este aceeași pentru orice observator a condus la teoria relativității și la abandonarea ideii unui timp absolut și unic. Cu alte cuvinte, e posibilă călătoria în viitor sau în trecut? În „Mașina timpului”, în 1895, H.C. Wells a explorat aceste posibilități, așa cum au făcut-o și alți autori de SF. Multe din ideile SF, cum ar fi submarinele și călătoria pe lună au devenit însă realități ale științei.

Călătoria în timp este posibilă. Relativitatea ne arată că se poate construi o mașină a timpului care să vă arunce înainte în timp. Vă urcați în mașină, așteptați, coborâți și descoperiți că pe pământ a trecut mult mai mult timp decât pentru dumneavoastră. Astăzi încă nu avem tehnologia pentru așa ceva, dar e doar o treabă ingierească, deoarece știm cum o putem face. Astfel, în timp ce vă aflați în mașina timpului, ea demarează, accelerează, până aproape de viteza luminii, continuă să meargă un timp așa (în funcție de cât de mult vreți să călătoriți înainte în timp), după care se întoarce. Faptul că mașina timpului este și un vehicul spațial nu trebuie să vă surprindă, deoarece, în conformitate cu relativitatea, spațiul și timpul sunt corelate. În orice caz, în ceea ce vă privește, singurul „loc” în care vă veți găsi pe durata întregului proces este interiorul mașinii timpului. Iar când veți ieși de acolo, veți descoperi că pe Pământ a trecut mai mult timp decât pentru dumneavoastră. Ați călătorit în viitor. Dar puteți să vă mai întoarceți? Putem crea oare condițiile necesare pentru a călători înapoi în timp?

Primul indiciu că legile fizicii pot realmente permite oamenilor să călătorească înapoi în timp a apărut în 1949, când Kurt Godel a descoperit o nouă soluție a ecuațiilor lui Einstein. Întregul Univers se rotește.

La fel ca orice altă formă posibilă de deplasare mai rapidă decât lumina, găurile de vierme v-ar putea permite să călătoriți în trecut. Ideea găurilor de vierme situate în diferite regiuni ale spațiului – timp nu este o invenție a scriitorilor de SF, ci are o proveniență foarte respectabilă. În 1935, Einstein și Nathan Rosen au scris o lucrare în care au arătat că relativitatea generală permite ceea ce ei au numit punți, cunoscute azi sub numele de găuri de vierme. După cum sugerează numele, o gaură de vierme este un tub subțire de spațiu-timp care poate conecta două regiuni aproape plate aflate la mare distanță una de alta. Este ca și când v-ați afla la poalele unui lanț de munți înalți. În mod normal, ca să treceți dincolo, trebuie să urcați mult, apoi să coborâți mult – dar nu și în cazul în care acolo ar exista o gaură gigantică de vierme săpată orizontal prin rocă.

după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow, *O mai scurtă istorie a timpului*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Cartea SF a lui Wells a apărut în anul

- a. 1895.
- b. 1949.
- c. 1935.
- d. 1953.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Construcția unei mașini a timpului ar fi imposibilă, chiar dacă ar exista tehnologia potrivită.
- b. Mașina timpului permite doar călătoria în viitor.
- c. Mașina timpului nu necesită mișcarea în spațiu din locul în care este poziționată.
- d. Găurile de vierme conectează două regiuni plate care se află de o parte și de alta a unui lanț muntos, în spațiu.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Călătoriile în timp în literatura SF

Călătoria cu o viteză mai mare decât cea a luminii este o problemă care îi preocupă mult pe autorii de SF. Dacă trimitem o navă cosmică spre steaua cea mai apropiată, *Proxima Centauri*, care se află la o distanță de 4 ani-lumină, vor trebui să treacă cel puțin opt ani înainte ca astronautii să poată reveni și să ne spună ce au găsit acolo, _____.(1)

Pentru astronautii călătoria va părea mult mai scurtă decât pentru cei care rămân pe Pământ. Nu va fi o bucurie prea mare la întoarcere. _____.(2)

Cei mai mulți dintre autorii SF nu par să fi înțeles faptul că, la o deplasare mai rapidă decât lumina, teoria relativității implică și capacitatea de a călători în timp. _____.(3). Dar cu depășirea barierei vitezei luminii e o problemă, pentru care ar putea exista o soluție.

Spațiul s-ar putea curba astfel încât să existe o scurtătură între punctele A și B. _____.(4). Distanța prin gaura de vierme ar putea fi de doar câteva milioane de mile, chiar dacă o stea se află la douăzeci de milioane de mile în spațiul obișnuit față de Pământ.

după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow, *O mai scurtă istorie a timpului*

- a. Călătorii îmbătrâniți cu doar câțiva ani, vor afla că toți cei lăsați la plecare sunt îngropați/morți de mii de ani.
- b. Vă puteți imagina că găsiți o gaură de vierme care să vă ducă din vecinătatea sistemului nostru solar la steaua numită Proxima Centauri.
- c. iar dacă expediția s-ar îndrepta spre centrul galaxiei noastre ar trece cel puțin o sută de ani până la întoarcerea lor.
- d. Pentru așa ceva, o cale ar fi să se facă o gaură de vierme între A și B, iar distanța parcursă prin acest tub spațiu-timp ar fi mult mai scurtă.
- e. Astfel, pentru a mai trezi vreun interes pentru poveștile lor, scriitorii SF trebuie să presupună că, într-o zi, vom descoperi cum să călătorim mai repede decât lumina.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Trăim într-un univers straniu și minunat. Vârsta, dimensiunile, violența și frumusețea care îl caracterizează cer o imaginație extraordinară pentru a-l prețui. Locul pe care îl dețin oamenii în acest cosmos vast pare destul de _____(5). Și totuși, încercăm să găsim o rațiune pentru toate și să deslușim cum ne înscriem noi înșine în acest tablou. Popoarele din vechime s-au străduit _____(6) universul, dar ele nu elaboraseră încă matematica și științele noastre. Astăzi dispunem de instrumente foarte puternice mentale și tehnologice, cum ar fi calculatoarele și telescoapele. Cu ajutorul _____ (7) oamenii de știință au adunat o mulțime de cunoștințe _____ (8) spațiu. Dar ce știm noi cu adevărat despre univers?

după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow, *O mai scurtă istorie a timpului*

5. a. insignifiant	b. insignifianți	c. insignifiantă
6. a. să înțeleg	b. să înțeleagă	c. se înțelege
7. a. acești	b. acestor	c. acestora
8. a. de	b. pentru	c. despre

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Când se deșteptă din reveria sa, fereastra de sus a palatului era deschisă, în salon era întuneric și sticlele ferestrei străluceau ca argintul în alba lumină a lunii. Aerul era blond și vărat, iar razele lunii, pătrunzând în camera lui Dionis, izbeau fața sa palidă și umpleau sufletu-i plin de lacrimi c-o nespūsă melancolie. „Da. – repetă el încet ideea lui fixă – sub fruntea noastră e lumea – acel pustiu întins – de ce numai spațiul, de ce nu timpul, trecutul.” Privi din nou păienjenitul de linii roșii – și liniile începură a se mișca. El puse degetul în centrul lor – o voluptate sufletească îl cuprinse – mai întâi i se păru că aude șoptirea acelor moșnegi bătrâni care, pe când era mic, îi povesteau în timp de iarnă, ținându-l pe genunchi, povești fantastice cu zâne îmbrăcate în aur și lumină care duc limpedea lor viață în palate de cristal – și pare c-a fost ieri, ieri pare că-și încălcea degetele în barba lor albă și asculta de graiul lor înțelept și șoptitor, la cuminiția trecutului, la acele vești din bătrâni. El nu se mai îndoia...de o mână nevăzută el era tras în trecut. Vedea domni răsărind în haine de aur și samur, îi asculta de pe tronurile lor, în învechitele castele, vedea divanul de oameni bătrâni, poporul entuziasat și creștin unduind ca valurile mării în curtea domniei – dar toate erau încă amestecate.[...]

El era lungit pe o câmpie cosită, fânul clădit mirosea, cerul de înserare era deasupra-i albastru, [...] și el? – el – ce îmbrăcămintă ciudată! O rasă de șiac*, un comanac* negru – în mâna lui cartea astrologică. Și ce cunoscute-i păreau toate. El nu mai era el. I se părea atât de firesc că se trezise în această lume. Știa sigur că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea îndepărtată a unui om care se numea Dionis, ciudat – el visase! Ah! Gândi el – cartea mi-a făcut șotia asta, în urma citirii ei am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis...pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah, meștere Ruben, zise el zâmbind – cartea ta într-adevăr minunată este! ...numai de n-ar ameți mintea; acuma simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.[...] Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-vodă și-am fost tras de o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu.

Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*

*șiac - postav aspru din lână de culoare închisă, țesut de obicei în casă, din care se fac haine țărănești și rase călugărești. [DEX '09 \(2009\)](#)

*comanac - Acoperământ al capului, de formă cilindrică, fără boruri, confecționat din lână sau din pâslă, purtat de călugări și de călugărițe. [DEX '09 \(2009\)](#)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Sărmantul Dionis* de Mihai Eminescu este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, perspectiva narativă prezentă în fragmentul dat. **6 puncte**

B.

Ai participat la un târg de turism care avea și o secțiune dedicată tehnologiei. Acolo, ai descoperit mai multe aplicații și gadgeturi destinate călătoriilor. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți aplicația pe care o consideri cea mai utilă/ gadgetul pe care îl consideri cel mai util într-o călătorie în țară sau străinătate. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea aplicației/gadgetului ales (aspect, mod de întrebuințare);
- formularea a două argumente care să susțină utilitatea produsului;
- formularea unei recomandări adresate tinerilor;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*O mai scurtă istorie a timpului*, text adaptat după Stephen W. Hawking și Leonard Mlodinow).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 12

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Identitatea și alteritatea sunt noțiuni care ne vin de la Platon. Ne-am obișnuit că toate conceptele cu care lucrează gândirea speculativă (indiferent de discipline precum logica, psihologia, filosofia) să se supună, cumva, prin originile lor schemelor antice, clasice. Platon vorbește despre „*alter ego*”, având în vedere dublul *identitate-alteritate*. Deși opuse, cele două noțiuni au în vedere același subiect: lucrurile sunt aceleași și în același timp altele; definind subiectul identității care poate fi propriul subiect, iar „alteritatea” un altul, al propriei identități, acceptându-se simultan organicitatea celui tot alcătuit din diferențierea celui adevăr. [...]

În epoca modernă, [...] Carl Gustav Jung (1875 – 1961) numește spațiul alterității ca fiind „*personalitatea nr. 2*” și că jocul alternant al personalităților nr.1 și nr.2, « *eu – alter ego* », [...]. Din contră, el se desfășoară în fiecare individ. Acest spațiu se referă mai ales la trăirea religioasă, când, spune el, religiile sunt cele care s-au adresat dintotdeauna personalității nr.2 a omului, «*omului interior*», echivalentul lui Celălalt. Aceeași percepție a alterității „interioare” se regăsește la Tzvetan Todorov (1939 – 2017): „*Îi putem descoperi pe ceilalți în noi înșine și putem înțelege că nu formăm o substanță omogenă și radical străină de tot ceea ce nu este sinele: eu este un altul*”.

În spațiul românesc, o statornică reflecție despre identitate și alteritate o are Ștefan Augustin Doinaș (de ex. în *Eu și celălalt*, în *Secolul 21, Alteritate*, nr. 1-7/2002), care stabilește trei niveluri ale alterității: *alteritatea fundamentală* (între *ego* și orice *alt* lucru sau ființă), *alteritatea de gradul doi* (care-l opune pe Eu lui Celălalt) și o *a treia alteritate*, care se situează între primele două, și care constă în diferența dintre sexe, nu doar biologică, ci în carne și spirit. Acest ultim tip este susținut de ceea ce Jung, citat de Doinaș, numea *animus* (principiul masculin) și *anima* (principiul feminin), care prin dozajul lor (din nou, proporțiile!) determină caracterul propriu al sexualității.

Constantin Dehelean, *Despre identitate vs. Alteritate*

**speculativă*- considerație pur teoretică asupra unei probleme.

**simultan* - produse în același timp

**organicitate*- constituind un întreg diferențiat și în același timp unitar.

**scindare*-separare, despărțire

**omogenă*- care are o structură unitară

**statornică*- ce nu se schimbă

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Numele celui care introduce conceptul de alteritate este:

- Platon.
- Tzvetan Todorov.
- Carl Gustav Jung.

d. Ștefan Augustin Doinaș.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Conceptele de identitate și alteritate sunt noțiuni care au în vedere același subiect.
- b. În epoca modernă, Tzvetan Todorov numește spațiul alterității ca fiind „*personalitatea nr. 2*”.
- c. În spațiul românesc, cel care vorbește despre identitate și alteritate este Ștefan Augustin Doinaș.
- d. Jung numea *animus* principiul masculin și *anima* principiul feminin.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Cum reacționează creierul la anumite stări și emoții

Ce se întâmplă când iubești și sentimentul se oprește aici sau când te-ai despărțit? În acest caz ____ (1). Sentimentul de tristețe care persistă mai mult de 6 luni determină o activitate neuronală intensă în regiunile creierului, asociate cu emoțiile negative. Modificările din aceste zone sunt similare cu ____ (2)

Între bărbați și femei există mari diferențe în răspunsul creierului la stările emoționale, lipsa sentimentului de iubire sau despărțirea de persoana iubită producând ____ (3) Sentimentele de tristețe, care durează o perioadă prea lungă, asociate cu activarea prelungită a zonelor emoțiilor negative din creier, pot determina o tulburare a sistemelor de reglare de la nivelul creierului. Astfel, la femeile la care există, de mai mult de 6 luni, un sentiment de tristețe provocat de lipsa de răspuns la iubire sau de despărțire, ____ (4) comparativ cu bărbații care se află în aceeași situație. Aceasta explică și numărul mai mare de femei care suferă de depresie. Un lucru foarte dificil care se încearcă în prezent este să se evalueze efectele acestor sentimente asupra stării de sănătate.

Prof. Dr. Cristina Mihaela Ghiciuc, *Cum reacționează creierul la anumite stări și emoții*

- a. zonele din creier asociate cu emoțiile negative sunt activate mult mai intens,
- b. cele observate la persoanele cu depresie.(...)
- c. apare un sentiment de tristețe, provocat de lipsa de răspuns la iubire sau produs de despărțire
- d. în organism modificări variate.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Spațiul cultural ____ (5) rămâne un miracol. Realitatea istorică și geografia spirituală românească se definesc ca un „topos” ____ (6) Lucian Blaga, în perioada interbelică l-a definit magistral: „*Să numim acest spațiu-matrice, înalt și indefinit ondulat, și înzestrat cu specificale accente ale unui anumit sentiment al destinului: spațiu mioritic*” (*Trilogia culturii*, II, *Spațiul mioritic*). Toposul blagian include, după cum bine se știe *doina, plaiul, dorul*. Întrebarea ____ (7), este însă: putem noi doar cu aceste elemente defini identitatea culturală a românilor, când bine se știe că ____ (8) își doresc o nouă existență în lumea europeană? Dar oare valorile europene sunt suficient asimilate de români?

Constantin Dehelean, *Despre identitate vs. Alteritate*

5. a. românesc	b. românească	c. român
6. a. pe care	b. de care	c. în care
7. a. obsesiv	b. obsesivă	c. obsesie
8. a. cel mai mulți	b. cea mai multă	c. cei mai mulți

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Actul II, Scena 3
Profesorul – Necunoscuta

PROFESORUL: Ți-am spus. E o carte veche. De matematici, de astronomie.
NECUNOSCUȚA: Cât de veche?
PROFESORUL: Vreo sută cincizeci de ani.
NECUNOSCUȚA (*Minunându-se*): Ți! Ți! O sută cincizeci?
PROFESORUL: Mai mult chiar. (*Vine și el lângă masă, întoarce coperta și arată cu degetul*): Upsala. Goteburg, 1763.
NECUNOSCUȚA: De asta e așa scumpă?
PROFESORUL (*Pasionat*): Nu e scumpă. E ieftină. E un noroc că am găsit-o.
NECUNOSCUȚA: Un noroc?
PROFESORUL: De ani de zile o caut, o aștept, o visez. Unde n-am scris? Pe cine n-am întrebat? Librari, **anticari**. De ani de zile strâng bani, pun deoparte, dau lecții, fac economii.
NECUNOSCUȚA (*Continuând enumerarea*): Îți cârpești singur ciorapii.
PROFESORUL: Da. Uneori. (*Cu elan*): Dar acum o am, o am. O am. Acum pot să verific, pot să știu.
NECUNOSCUȚA: Ce să știi? [...]
PROFESORUL (*Se uită spre ușă, spre fereastră, la stânga, la dreapta, pe urmă, cu un fel de teamă, se înclină și spune în șoaptă*): Eu am găsit o stea.
NECUNOSCUȚA (*După ce l-a privit o secundă drept în ochi*): Unde?
PROFESORUL (*Simplu*): În cer.
NECUNOSCUȚA (*Copilărește*): Nu te cred.
PROFESORUL: Nu mă crezi? (*Ridicând o hârtie de pe biroul lui*): Uite-o. (*Indicând cu vârful creionului un punct pe hârtie*). Aici e.
NECUNOSCUȚA: Spuneai că e în cer.
PROFESORUL: Ți-ai cerul.
NECUNOSCUȚA: Eu credeam că...
PROFESORUL (*Arătând cu creionul pe hârtie*): Uite. Aici e sfera. Linia asta e axa lumii. Cercul ăsta e Ecuatorul (*ridicând o clipă capul și privind-o*), ecuatorul ceresc, se înțelege.
PROFESORUL: Ce nu înțelegi?
NECUNOSCUȚA: Multe. Dar mai ales ce legătură are steaua... cu cartea.
PROFESORUL: E un catalog ceresc, un atlas. Catalogul lui Van Mersch.
Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian este *subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul.

6 puncte

- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a personajului *Profesorul*, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ești reporter la un ziar important. Scrie un text de minimum 100 de cuvinte, în care să realizezi un interviu în exclusivitate cu personajul *Profesorul* despre pasiunea lui pentru cărți. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- anunțarea temei de discuție și informarea despre descoperirea acestei pasiuni;
- precizarea unui avantaj și a unui dezavantaj în legătură cu pasiunea sa;
- solicitarea informației despre manifestarea pasiunii lui;
- utilizarea convențiilor specifice unui interviu;
- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *subiect și alteritate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (Constantin Dehelean, *Despre identitate vs. Alteritate*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea textului ales și a textului indicat;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 13

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

„Când ești stresat tot timpul, sistemul tău nervos este în alertă permanentă, chiar și cel mai mic factor de stres te poate copleși”, explică Henry Emmons, autorul cărții „Chimia calmului”, potrivit Huffington Post.

De aceea, este important să-ți creezi o rutină de relaxare atunci când viața devine haotică. Învață cum să te relaxezi cu șapte pași simpli.

1. Caută semnele stresului

Cea mai bună metodă este să-ți menajezi stresul, nu-l lăsa să se adune. De cele mai multe ori nu ne dăm seama că am depășit limita, semnalele pe care ni le dă corpul nostru pot fi destul de subtile.

„Oamenii nu-și dau seama că stresul afectează somnul, degeaba dormi opt ore, dacă nu sunt odihnitoare te trezești mai obosit decât erai când te-ai culcat”, explică doctorul Emmons.

2. Nu te bloca!

Când ești tensionat simți nevoia să reiei situația negativă de câteva ori în mintea ta. Doctorul Emmoms recomandă să nu te blochezi, ci să te gândești pur și simplu la altceva. Caută un loc liniștit și așază-te, concentrează-te asupra scaunului pe care stai.

Respiră adânc din diafragmă, inspiră pe nas și numără până la patru, ține-ți respirația până numeri la doi și apoi expiră pe gură când ajungi la șapte. Atunci când expiri mai mult decât inspiri îți calmezi sistemul nervos.

3. Fă sport!

Nu folosi stresul ca o scuză pentru a nu face sport. Ai prea multe lucruri pe cap? Emmons spune că, dacă faci sport atunci când ești stresat, echilibrezi hormonii stresului.

Așa că fă o pauză, plimbă-te de sus în jos pe scări sau înscrie-te la un curs de kickboxing. Apoi relaxează-te cu niște muzică liniștitoare. Potrivit studiilor recente, undele cerebrale se sincronizează cu ritmul lent al muzicii și atunci intri într-o stare meditativă.

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Autorul Henry Emmons susține că atunci când suntem stresați e necesar să

- a. să fim copleșiți.
- b. să fim în alertă permanentă.
- c. să ne creăm o rutină de relaxare.
- d. să facem șapte pași.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Autoarea recomandă ca oamenii să lase stresul să se acumuleze și apoi să găsească remedii.
- b. Când oamenii dorm opt ore, întotdeauna se trezesc odihniți.
- c. Atunci când cineva expiră mai mult decât inspiră, își calmează sistemul nervos.
- d. Practicarea sportului ajută la echilibrarea hormonilor de stres.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

4. Nu te îndopa cu mâncare!

În perioade stresante este normal să vrei să-ți tai o felie imensă de tort de ciocolată. _____(1). Dulciurile nu fac decât să te agite și mai mult pentru că-ți cresc glicemia. Pentru o gustare sănătoasă anti-stres înmoaie căpșuni proaspete în sos de ciocolată amăruie, sugerează Somer. Vitamina C din căpșuni reduce stresul. _____(2). „Gustările sănătoase te ajută să scapi de stres și de frustrare”, spune Somer.

5. Sună un prieten!

Când ești în preajma prietenilor eliberezi un hormon al fericirii numit oxitocină. _____ (3). Sau cel mai bine ar fi să-ți faci timp să ieși în mod regulat cu prietenii. _____(4).

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

- a. Nu transforma ieșirile în sesiuni de plâns de milă, spune Emmons, dacă te plângi nu faci decât să eliberezi hormonii stresului.
- b. Cel mai important, spune Elizabeth Somer, autoarea cărții „Mănâncă-ți drumul până la fericire”, este să mănânci normal, sănătos și echilibrat.
- c. Toată tensiunea poate produce probleme grave de sănătate.
- d. Altă opțiune ar fi să mănânci morcovi sau țelină.
- e. Așa că ieși cu un prieten la sfârșitul unei zile stresante sau sună-l în timpul pauzei de masă.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

6. Ieși în natură!

Dacă te îngropi în muncă și _____(5) în birou în mod sigur o să-ți ieși din minți. Dacă respiri aer proaspăt te vei detensiona, nu contează cât de puțin, dar este clar că te va ajuta să tratezi _____ (6) stresante cu mai mult calm.

Ieși puțin afară, golește-ți mintea! Dacă ai o grădină în apropiere, miroase florile. Cercetările arată că inhalarea diferitelor mirosuri, cum ar fi cel de levănțică, poate aduce sistemul imunitar stresat pe calea _____(7) bună.

7. Pregătește-te să dormi!

Știi cum e, te întinzi în pat _____ (8) liniștit și începe să plouă în mintea ta cu gânduri negative. Însă lipsa de somn te face și mai agitat. „Ca să combați cercul acesta vicios caută o

foaie și-un pix și notează toate gândurile negative care-ți trec prin minte”, sugerează Sue Patton Thoele, autoarea cărții *O femeie vigilentă*.

Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/pastreaza-ti-calmul-7-pasi-pentru-o-viata-mai-645558.html>

5. a. se blochează	b. te blochezi	c. blochezi
6. a. situații	b. situațiile	c. situația
7. a. cea	b. cel	c. cele
8. a. să doarmă	b. dormi	c. să dormi

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Noi, existăm, nu viețuim. Dar oare
Nu este cel mai prețios secret,
În omeneasca lume-ntâmplătoare,
Să ne-nvățăm să viețuim încet?
Secretul totuși îl tăgăduim*,
Febrili* din leagăn pân'la țințirim.
Mașina s-o lăsăm să se grăbească,
Aceasta-i doar menirea ei firească.
Dar omul? Cu cât graba e mai mare
Cu-atâta viață s-a scurtat mai tare.
Păcat că toate-acestea își află un răspuns,
Dacă cumva își află, abia când am ajuns
La poarta de la care privim în urmă cum
Trecutul ca un peisaj de scrum
Se-mprăștie cu ultima suflare,
Când pierе totul, ritm, contur, culoare,
Când omul, fără țel și fără drum,
Tot singur moare.
Să-l mai împungă oare și-un ultim, crud regret
Că n-a știut să viețuiască-ncet?

Alexandru Philippide, *Vox in deserto*

*a tăgădui – a contesta o afirmație, a nu recunoaște ceva

*febril – (figurat) agitat, intens, viu, înfrigorat

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Vox in deserto* de Alexandru Philippide, este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, semnificația a două figuri de stil diferite din textul dat. **6 puncte**

B.

Te-ai hotărât să schimbi obiceiurile nesănătoase din viața ta și să le înlocuiești cu un stil de viață sănătos. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, pentru blogul personal, în care să le împărtășești prietenilor decizia ta. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei motiv pentru care ai decis să îți schimbi stilul de viață;
- prezentarea a două modalități în care plănuiești să îți îmbunătățești viața;
- precizarea a două beneficii pe care crezi că le vei avea odată cu schimbarea stilului de viață;
- solicitarea unei păreri din partea prietenilor cu privire la decizia luată;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (Ana Maria Gheorghe, *Păstrează-ți calmul: 7 pași pentru o viață mai liniștită*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 14

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Dar păsările cele mai curioase și mai caracteristice ale regiunii ce ne ocupă sunt pinguinii. Aceste paseri au pierdut principala însușire a paserilor, căci aripile lor sunt transformate în vâsle ce pot servi la înot și nu pot servi la zbor. Două specii mai ales își împart domnia acestor țări [...]. Pinguinul antarctic, o pasăre ca la 60 de centimetri înălțime, face un mic cuib de pietricele la care clocește două ouă; la fiecare familie, tatăl și mama veghează cu îngrijire pe cei doi copii ai lor și duc crunt război și mare sfădălie* cu familiile vecine. E vorba ca fiecare să-și apere locușorul ocupat pentru stabilirea gospodăriei și acest lucru, ca în familiile omenești, nu se execută fără larmă. Pinguinul papuan, mai isteț, pune în practică principiul asocierii, căci toți copiii unui oraș sunt strânși la un loc într-un soi de pension și sunt supravegheați de câțiva adulți ce joacă rolul guvernanelor. Din timp în timp, aceste guvernante se schimbă, pe când alți adulți se ocupă cu hrana copiilor. Și foci am găsit în strâmtoarea lui De Gerlache și, mai ales, o specie numită foca lui Weddell.

Un punct asupra căruia se atrăsese atenția noastră era prezența balenelor france, a acelor animale ce se vânează cu atâta destoinicie în mările Nordului; dar n-am văzut balene de acest soi. Alți cetacei* erau foarte numeroși și reprezentați prin două specii, mai ales megaptere*, de 14 ori 15 metri lungime, și balenoptere, de peste 20 de metri. La 12 februarie am părăsit strâmtoarea De Gerlache și ne-am îndreptat spre sud. Am văzut Țara lui Graham, dar nu ne-am putut apropia de ea din cauza ghețurilor. La 16 februarie, un pământ muntos și întins apăru înspre sud; era, fără îndoială, Țara lui Alexandru I, dar încercările noastre de a aborda pe ea au fost zadarnice. Lanuri întinse de gheață se înșirau unul lângă altul așa de strânse, încât nu era chip de pătruns printre ele; ba chiar încercările noastre au avut ca urmare ca „Belgica” să fie prinsă timp de două zile, fără a putea face vreo mișcare. Ieșiți în sfârșit în marea liberă din nou, ne-am îndreptat spre sud, ocolind câmpiile de gheață.

La 28 februarie, o cumplită furtună de nord desfăcu puțin sloiurile banchizei; căi și lacuri de apă liberă se arătară în lanul înghețat. Împinsă cu o forță teribilă, „Belgica” porni spre sud, lunecând cu rapiditate pe căile deschise, făcându-și drum cu forța unde sloiurile erau prinse și astfel am înaintat aproape 100 de mile în interiorul banchizei. Dar a doua zi furtuna se potoli, încetul cu încetul câmpiile de gheață se apropiară, apa liberă dispăru și atunci furăm prinși pentru 13 luni în ghețurile australe.

după Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

*cetaceu= Ordin de mamifere acvatice care cuprinde cele mai mari animale actuale, cu corpul de forma unui pește și cu membrele anterioare transformate în lopeți.

*megaptere= mamifer cetaceu rar, cu înotătoare lungi, asemănătoare balenei

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Asemănarea pe care autorul o remarcă între comportamentul pinguinilor și cel al oamenilor se referă la faptul că

- a. au urmași pe care îi îngrijesc.
- b. își apără cuibul certându-se adesea cu vecinii.
- c. nu pot zbura.
- d. se joacă precum niște copii.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Puii de pinguin papuan sunt îngrijiți doar de părinții lor care îi ocrotesc mereu.
- b. În mările Nordului trăiesc balenele france.
- c. „Belgica” este o specie de balenă care poate înota printre ghețuri.
- d. Regiunea în care rămân captivi membrii echipajului se află în Antarctica.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Chiar acum ne-am oprit în portul Madeira... Scrisoarea mea cea din urmă era datată din insula Wight (coasta Angliei). _____(1) am avut întruna vreme rea, vânt nepriincios, adesea furtuni de puțină durată, cu ploaie și frig. Mai mult decât trebuia pentru a-mi da boala de mare; m-am luptat, ce-i drept, vreo două sau trei zile, după aceea însă am făcut precum camarazii Lecointe și Arctowski, care începuseră înaintea mea. Dar, de când am ajuns în dreptul coastelor Spaniei și până astăzi, schimbare radicală –, vântul priincios*, soarele lucește; toată lira lucrurilor frumoase. Ce desfătare e navigațiunea noastră! Nu vă puteți da seama de senzația de voluptate ce ai când, după masă, te plimbi pe dunetă* sau te întinzi într-un fotoliu și privești asfințitul soarelui și răsăritul lumii. Laboratorul meu e gata în ceea ce privește mica instalație. _____(2) voi începe să lucrez și n-are să-mi lipsească materialul de lucru. Ce de animale! Cu toate că nu pot vedea decât suprafața apei, și aceea încă tocmai de la înălțimea dunetei. Duminică și luni rămânem la Madeira; _____(3), care e splendidă când o privești la lumina lunii frumoase ce ne luminează în momentul de față. Nu putem să debarcăm astă-seară pentru că _____(4). Măine însă am să plec devreme, ca să vizitez Funchal, albul oraș care se ridică în amfiteatru dinaintea noastră: case mici, albe, suprapuse și agățate de poalele muntelui. Par vesele și primitoare; se zice că femeile sunt frumoase, să vedem. De la Madeira, mergem drept la Rio de Janeiro fără oprire, la Rio luăm cu noi pe medicul nostru «prea ilustrul Doctor Cook».

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

*priincios – favorabil, folositor.

*dunetă - Parte mai înaltă de la pupa unei nave (unde se află cabinele căpitanului și ale ofițerilor sau ale întregului echipaj).

- a. voi face excursii în insulă
- b. De atunci până la 28 august
- c. autoritățile nu mai dau voie seara după opt
- d. cu toate acestea, mai avem câteva zile până la plecare
- e. Peste câteva zile

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Plecăm dimineața la 8, pe o mare destul de agitată, dar vreme frumoasă. Remarcabilă așezare a copacilor pe coastele munților. Formează benzi regulate oblice de lemn uscat, despărțind întinderi de verdeață. Explicația fenomenului este, _____(5), următoarea: pădurea este alcătuită aici aproape numai din *Fagus betuloides*. Acest arbore nu are frunze _____(6), în coroană, foarte mare, ca urmare _____(7) creșterii sale în formă de umbrelă. Deci, _____(8) coroanei, care e orizontală, restul arborelui e golaș.

Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*

5. a. cred	b. mă cred	c. se cred
6. a. de cât	b. din cât	c. decât
7. a. ai	b. a	c. ale
8. a. cu ajutorul	b. cu excepția	c. din felul

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Pe la jumătatea lui martie 1881, corabia grecească *Penelopa*, încărcată vârtos cu cereale, grâu de Bărăgan, dulce, cu bobul greu, cobora gâfâind pe brațul de mijloc al Dunării, către Sulina, ca să iasă în mare și să ia drumul *Patridei*, la *Pireu*. Căpitanul ei era *kir Iani Ghinis* – negustor iscusit și marinar bătrân, botezat de toate furtunile arhipelagului grecesc. Numai că în această călătorie *kir Iani* își cam greșise socotelile și cu navigația, și cu negustoria. Intrată pe Dunăre la începutul lui decembrie anul trecut, *Penelopa* fusese prinsă de ghețuri timpurii la *Brăila* și abia izbutise să se strecoare printre sloiuri, ca să ajungă la loc potrivit de iernare, pe canalul *Măcin*. Și iaca așa, dacă ții seama că o corabie care stă țeapănă la mal nu bagă nimic în punga stăpânului, ci dimpotrivă, stoarce din ea în fiecare zi, ai să înțelegi de ce în această iarnă trei cute adânci se iviseră pe fruntea căpitanului, singurul loc unde își mai putea găsi loc vreo cută, pe o față brăzdată în toate chipurile de zbârcituri. Fiindcă, vezi, gheața e ticăloasă; o auzi noaptea trosnind, strângând pânțele corabiei în chingi – și gâfâi și gâfâi, ca și cum ai sta pe brânci, cu un sac de o sută de ocale în spinare – și visezi la arhipelag, la portocali și la lămâi, și zadarnic bați cu pumnul în *tambuchiul** cabinei de la prova de unde se ridică miros de berbec fript și unde oamenii din echipaj, *pezevenghii**, fac *chiolhan** cu banii tăi. Și zadarnic strigi:

— Bre Nicola, bre Lachi, bre Gherasim, aveți grijă de gheață, bre! Ce, ați căpiat ori nu m-auziți? Gheața trebuie spartă în fiecare zi, de jur împrejur, ca să nu te sugrume, dar *pezevenghii* stau la căldură, mănâncă berbec fript, cântă și *benchetuiesc*.

— Bre Ismail, bre Marulis, aveți grijă, bre, că mă nenorociți! Of, și după multe asemenea nopți de chin, într-o zi, din plumburiu, cerul se face albăstrui, ghețurile se umflă și trosnesc și pormă încep să curgă sloiuri – și acum, *kir Iani*, să te ții! Sloiurile vin mugind și se încălescă, și trosnesc, și căpitanul aleargă pe punte, cu capul gol, scăldat în sudori, aburind ca un ceaun pus la fiert, și strigă deznădăjduit:

— Mai bine să-mi rupă mie un picior! Hei, măi băieți, măi, dragii mei! N-auzi, Nicola, n-auzi, Marulis, nici tu, Gherasim, hoților! Lachi, Ismail, prieteni scumpi, puneți mâna, puneți mâna, *pezevenghi* ce sunteți! Sloiurile scrâșnesc, corabia trosnește și plânge și *kir Iani* se dă cu fruntea de parapet, pierdut... Ah, și unde-s portocalii, și lămâii, și arhipelagul cu insule verzi! Pe urmă ghețurile se duc, se duc, dar corabia are bordajul crăpat și ia apă și *pezevenghii* trag la pompă numai c-o mână, iar cu cealaltă se scarpină în tur, privind la cerul curat și rânjind bucuroși, cu dinții lor mari, ca de cal, care toată iarna au mestecat de pomană berbec fript. Douăzeci de berbeci, *kir Iani* i-a plătit și i-a scris în carnet, douăzeci de berbeci și șaptesprezece *vedre** de vin,

ptiu!, și patru sute cincizeci de pâini – să te iei cu mâinile de păr! Ei, și acu să vedem cum mergem la Pireu. Corabia trebuie trasă pe mal, aici se cer multe parale, că vin cincizeci de hoțomani, cu odgoane, cu argați, cu manele și cu un vâtaf afurisit, o namilă de om din Brăilița, cu ciomag la subsuoară și cu cuțit la brâu.

— Treizeci de icosari! zice vâtaful. Atât să ne dai: niciunul mai puțin. Kir Iani își bagă degetele în gât și începe să horcăie ca un spânzurat.

— Huo, pezevenghi țe sinteți! izbutește să găfâie, în sfârșit, arătându-și furia în acel grai valah cu iz de arhipelag, cunoscut prin porturile dunărene până și azi. Treizeți de icosari ca să tradzeți corabia pe malu? Mai bine îi dau focu cu mâna mea!

Oamenii îl privesc neclintiți și răi, că toată iarna n-au mâncat – și-o să mai treacă multă vreme până să prindă la ananghie alt căpitan de vas.

Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*

*tambuchi - deschizătură în puntea unei nave, prevăzută cu un capac sau cu o construcție asemănătoare cu o gheretă, care o protejează de intemperii și care permite accesul în încăperile de sub punte.

*pezevenghi – om șarlatan, șmecher, escroc, pungaș.

*chiolhan – petrecere, chef mare (și zgomotos).

*vadră - vas de lemn sau de metal cu care se scoate apa din fântână, în care se păstrează sau cu care se transportă diferite lichide.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele textului *Toate pânzele sus!* de Radu Tudoran este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a textului dat (la alegere: tipar textual, curent literar, perspectivă narativă). **6 puncte**

B.

Redactează o pagină de jurnal de călătorie, de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți prezinți impresiile legate de experiența trăită. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- nararea unui episod din experiența trăită;
- exprimarea nuanțată a unei emoții;
- utilizarea convențiilor specifice;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (Emil Racoviță, *Expedițiunea antarctică belgiană*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 15

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Istoricul Tudor Sălăgean afirmă că, pe de o parte, „Dragobete și Valentine sunt două sărbători cu origini comune, legate de momentul primăvărat al împerecherii păsărilor și de imitarea de către tineri a comportamentului acestora”, iar pe de altă parte, „Dragobete, Cap de Primăvară, este, cel mai probabil, chiar personajul masculin al poveștii Mărțișorului, care a fost însă desprins la un moment istoric dat din contextul acestuia și a primit, în unele zone, această denumire inspirată din numele slavon al sărbătorii Aflării capului Sf. Ioan Botezătorul”.

ADEVĂRUL: Cum era sărbătorit Dragobetele pe parcursul istoriei?

TUDOR SĂLĂGEAN: Elementul definitoriu al sărbătorii pare a fi asocierea sa cu momentul împerecherii păsărilor, care era considerat de comunitățile de altădată un fel de moment magic, în care iubirea își face loc în inimile tuturor. Sărbătoarea era una legată de natură și de reînvierea acesteia. Grupurile de tineri și tinere mergeau în păduri și crânguri, însoțirea cu reprezentanți ai sexului opus fiind considerată benefică pentru sănătate și pentru a avea noroc în dragoste pe parcursul întregului an. Chiar și persoanele care nu se aflau într-o relație trăiau în această zi a dragostei, mai mult sau mai puțin simbolic, experiența însoțirii cu un partener sau cu o parteneră. Iată, într-un fel, originea căsătoriilor de o zi practicate pe alocuri în zilele noastre.

ADEVĂRUL: Care e legătura între Dragobete și Valentine's Day?

TUDOR SĂLĂGEAN: Printre cele mai cunoscute mențiuni istorice referitoare la Valentine se numără cele cuprinse într-un poem al lui Geoffrey Chaucer, sau în *Visul unei nopți de vară* a lui William Shakespeare. Ambii autori menționați, dar și alți cercetători, subliniază asocierea sărbătorii de Valentine cu împerecherea păsărilor. Este interesant de remarcat faptul că, în perioada modernă, mențiunile etnografice referitoare la o astfel de sărbătoare a împerecherii păsărilor au putut fi surprinse în spațiul cultural românesc. În Anglia, această moștenire pare să se fi pierdut după epoca lui Shakespeare, iar în alte spații europene asemenea informații nu au fost colectate. În aceste condiții, informațiile păstrate în cultura tradițională românească pot deveni relevante pentru o mai bună înțelegere a vechii culturi europene. Acestea demonstrează, o dată în plus, integrarea culturii românești în marele concert cultural european și importanța cunoașterii străvechilor tradiții românești, care, paradoxal, ne ajută să înțelegem mai bine fenomene culturale ale lumii de astăzi.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor*
<https://adevarul.ro/stiri-locale/cluj-napoca/istoric-despre-legatura-dintre-dragobete-2006228.html>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

Din perspectiva cercetătorilor, Dragobete și Valentine's Day au origini

- a. necunoscute.
- b. diferite.
- c. comune.

d. care nu au constituit obiect de studiu.

6 puncte

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- a. Referiri etnografice la o sărbătoare a împerecherii păsărilor nu au existat în perioada modernă pe teritoriul țării noastre.
- b. În Anglia s-au păstrat multe informații despre Valentine's Day după epoca lui William Shakespeare.
- c. Tradiția interzicea participarea la sărbătorea dragostei tinerilor care nu formau cupluri înainte de Dragobete.
- d. Cercetarea tradițiilor românești este importantă pentru înțelegerea fenomenelor culturale din societatea actuală.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos.

8 puncte

ADEVĂRUL: Există, de asemenea, o legătură clară și între Dragobete și Mărțișor?

TUDOR SĂLĂGEAN: Dragobete, Cap de Primăvară, este, cel mai probabil, chiar personajul masculin al poveștii Mărțișorului, care a fost însă desprins la un moment istoric dat din contextul acestuia și a primit, în unele zone, această denumire inspirată din numele slavon al sărbătorii Aflării capului Sf. Ioan Botezătorul. După cum se știe, practicile culturale asociate zilei de 1 Martie au fost înscrise în patrimoniul imaterial UNESCO în anul 2017, ca rezultat al demersurilor realizate de Bulgaria, Macedonia de Nord, Republica Moldova și România, state care și-au asumat realizarea unui dosar transnațional. ____ (1) Este important să înțelegem complexitatea acestui element al patrimoniului cultural imaterial și conexiunile sale cu alte momente importante din perioada de început a primăverii. ____ (2) Dragobetele trebuie văzut ca făcând parte din acest scenariu, pe care îl completează și îl îmbogățește cu elementele culturale foarte interesante care îi sunt asociate. [...]

Volumul *Dragobete: cinci deschideri* a fost realizat la inițiativa președintei Asociației Etnologilor din România (ASER), prof. dr. Otilia Hedeșan (Universitatea de Vest Timișoara). ____ (3) În acest volum mai mulți cercetători de formații diferite încearcă să ofere explicații referitoare la succesul pe care l-a înregistrat, în ultimele decenii, ziua de 24 februarie, declarată, în mod oficial, Ziua dragostei la români. ____ (4) Autorii s-au aplecat deopotrivă asupra unor aspecte care țin de tradițiile românești din perioada primăverii, dar și asupra reinventării sărbătorii, asupra resorturilor simbolice ale acesteia în societatea românească actuală, se arată în prezentarea cărții.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor*

- a. Reprezentând instituții diferite (Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Universitățile din Timișoara, București și Szeged) cei cinci autori propun abordări realizate din diverse perspective, reușind să integreze informațiile existente asupra acestui subiect într-o viziune cu numeroase elemente de convergență.
- b. Mărțișorul este un element cultural viu și dinamic, extrem de bine cunoscut, care a fost adoptat de mult timp și de locuitorii din mediul urban.
- c. Întregul demers mizează pe pluridisciplinaritate, în sensul în care autorii provin din domenii de știință diferite: etnografie, istorie sau lingvistică.

- d. Însuși simbolul măștișorului, șnurul împletit cu fire albe și roșii, reprezintă complementaritatea și îmbinarea principiilor masculin și feminin.
- e. Ar mai trebui să precizăm însă și faptul că tradiții asemănătoare sunt păstrate și în multe alte zone din afara arealului menționat, fără ca denumirea Dragobete să fie însă prezentă și acolo.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

ADEVĂRUL: Ce anume a stârnit interesul cercetătorilor în legătură cu cercetarea Dragobetelui?

TUDOR SĂLĂGEAN: Interesul cercetătorilor față de Dragobete _____(5) un parcurs oarecum atipic, în sensul în care specialiștii din diferite discipline au fost mirați, în anii din urmă, de interesul pe care societatea îl manifestă față de această „sărbătoare românească a iubirii”. După cum o știm foarte bine cu toții, redescoperirea Dragobetelui a fost însoțită de o reacție de respingere a Valentine’s Day, sărbătoare considerată occidentală și comercială. În urmă cu 25-30 de ani, Dragobete era un mare necunoscut, amintirea sa fiind păstrată doar de un număr limitat de _____(6) care încercau să _____(7) contureze o imagine de zeu al iubirii, aparținând folclorului național, din care, firește, nu lipseau trimiterile la o posibilă moștenire dacică. Aceste câteva referințe fanteziste au fost, atunci, suficiente _____(8) a stimula interesul televiziunilor și imaginația iubitorilor de tradiții.

după Remus Florescu, *Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine’s Day și Măștișor*

5. a. a avut	b. au avut	c. avem
6. a. autor	b. autorilor	c. autori
7. a. îi	b. o	c. îl
8. a. pentru	b. deoarece	c. fiindcă

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

ACTUL I

Decor unic. Birou-salon. Provincie. Zi de mai, în casa domnitorului Alexandru Filimon. Mobilă învechită. Pian cu fotografii. Panoplie. Pe un perete, două fotografii mărite cu cărbunele, ale doamnei și domnului Filimon, ceva mai tineri și semnate Alice, tronează în rame de aur, foarte încărcate, oval peste pătrat. Ușile și ferestrele se vor așeza după fantezia regizorului sau posibilitățile teatrului. Ceasornicul cu cuc arată ora patru. Doamna Raluca Filimon e în scenă cu fiica dumisale, Alice și brodează.

Raluca: Patru.

Alice (care citește un roman): Te-am rugat, de-atâtea ori, mamă, să scoți cucul ăsta din casă. Nu e modern.

Raluca: Amintire de la mama....

Alice: Dac-am păstra toate amintirile...

Raluca: N-ai decât s-arunci tu lucrurile noastre când om muri. Eu pe-ale mele le păstrez...

Alice: Pe vremea voastră era altfel...

Raluca: Cum era, era bine.

Alice: Desigur... Voi ați trăit viață liniștită... Ce vă pasă! Generația noastră...

Raluca: Aș arunca toate romanele, că numai de astea ... „Lupta dintre generații”...„Prăpastia dintre părinți și copii”...(*Brodează. Alice citește. Raluca mormăie.*) „Două lumi care se despart”... „Viața patriarhală”...„ Nevroza contemporană”...„Mașinismul”...

Alice (care vrea să citească): Lasă-mă, mamă și tu...(*Alice citește, Raluca brodează*)

Raluca: Ai văzut ce repede s-a trecut anul ăsta liliacul?

Alice: Anul trecut a fost mai răcoare, a ținut aproape toată luna mai.

Raluca: De-ar ține salcâmi mai mult, să mai fie puțină primăvară. Așa, prea intrăm deodată în vară. Ție-ți place dulceața de salcâm?

Alice: Ce idee, mamă!

Raluca: Nu știi ce plăcută e iarna, când arde focul în sobă. Mănânci o linguriță și ai toată primăvara pe cerul gurii.

Alice: Cum, mamă, și la iarnă tot la gura sobei o să stăm, vorbind despre vreme și așteptând să înflorească salcâmi?

Raluca: Dacă așa a lăsat Dumnezeu....

după Victor Eftimiu, *Omul care a văzut moartea*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Omul care a văzut moartea* de Victor Eftimiu este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a genului dramatic, pe baza unui exemplu din text. **6 puncte**

B.

La Ziua Porților Deschise organizate de liceul tău sunt invitați să vorbească despre specializările urmate elevi și absolvenți ai liceului. Realizează în scris o astfel de prezentare, de minimum 100 de cuvinte, a profilului tehnologic pe care l-ai urmat și a cunoștințelor dobândite, argumentând importanța alegerii unei specializări practice în viață. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea profilului tehnologic urmat;
- menționarea unor cunoștințe și abilități practice dobândite;
- precizarea unui argument în favoarea unei calificări practice în viață;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Istoric, despre legătura dintre Dragobete, Valentine's Day și Mărțișor* de Remus Florescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 16

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Internet și *netiquett* – bunele maniere pe internet

Corespondența electronică (e-mail). Schimbul de mesaje (scrisori mai lungi sau mai scurte) a fost unul dintre primele servicii puse la dispoziția utilizatorilor internetului, poșta electronica (e-mail) devenind astăzi un mijloc foarte rapid și comod de comunicare și pe deasupra mai ieftin decât sistemul poștal clasic.

Regulile de comportament din cazul corespondenței clasice rămân valabile și pentru e-mail. În plus, trebuie ținut seama că această poștă modernă păstrează anonimatul în mai mare măsură decât poșta clasică. Oricine având acces la un computer poate transmite mesaje sub un nume sau/ și o adresă astfel alese încât să-i ascundă adevărata identitate. De aceea, prima regulă de politețe pe internet este următoarea: trimiteți întotdeauna mesajele dumneavoastră sub nume propriu. Și încă ceva: alegeți-vă, în măsura posibilului, o adresă de mail sobră și relevantă, mai ales dacă o folosiți (și) în scop profesional (ceva de genul: *horia_aivănoaiei@...*, cu prenumele *înaintea* numelui).

Mesajele noastre trebuie să fie concise și la obiect, gândite ca o conversație telefonică, deși nu vorbim, ci scriem un text la tastatura computerului. De asemenea, este util și pentru noi, și pentru destinatar să precizăm subiectul mesajului. E important să ținem minte că există persoane care primesc sute de mesaje zilnic și n-ar dori să fie puse în situația neplăcută de a-și pierde toată ziua în fața monitorului citind pagini întregi...Prin urmare nu transmiteți mesaje inutile, gândiți-vă că rețeaua este oricum destul de încărcată, iar dacă aveți multe de povestit...reveniți la corespondența clasică!

Nu folosiți o topică a propoziției foarte încărcată și nu exagerați cu punctuația. Orice aspect important este reflectat de conținutul textului, nu de semnele de punctuație.

Mulți utilizatori de poștă electronică obișnuiesc să recurgă la abrevieri în textul mesajului. Folosirea acestora este permisă, însă încercați să nu faceți abuz, deoarece un text cu multe abrevieri poate deveni foarte greu de citit (abrevieri utilizate frecvent: LOL, OMG, NI, HBTU, PIR, AML și altele).

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În cadrul corespondenței electronice

- a. nu sunt reguli comune cu cele ale corespondenței clasice.
- b. nu e necesară respectarea regulilor, deoarece se produce în spațiul virtual.
- c. e necesară respectarea bunelor maniere, precum în alte contexte de comunicare.
- d. este interzisă folosirea abrevierilor.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Corespondența electronică a fost unul dintre primele servicii puse la dispoziția utilizatorilor internetului.
- b. Poșta modernă păstrează perfect anonimatul.
- c. Precizarea subiectului unui e-mail este o regulă a bunelor maniere la nivelul relației expeditor-destinatar.
- d. Folosirea unei adrese de e-mail compuse din prenume și nume este o dovadă de politețe și de profesionalism.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Să nu faceți greșeala de a presupune că mesajele dumneavoastră de e-mail sunt absolut private: cel puțin o persoană (administratorul sistemului) are posibilitatea, măcar teoretic, de a accesa toate mesajele electronice transmise în sistem. _____(1)

_____(2) Evitați astfel să transmiteți altora viruși informatici și sunteți apărați de virușii din mesajele primite de la alții, mai puțin prudenți decât dumneavoastră.

_____(3) E-mailul nu este făcut pentru urgențe (de aceea există telefonul).

Nu trimiteți niciodată un mesaj scris cu majuscule. _____(4) Recurgeți la majuscule numai atunci când doriți să atrageți atenția asupra unui anumit lucru.

E de la sine înțeles că nu trebuie să folosiți acest mijloc modern de comunicare pentru a adresa cuiva insulte sau jigniri.

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

- a. Dacă doriți să programați o întâlnire peste câteva ore, de exemplu, și trimiteți un mesaj electronic participanților, este foarte posibil ca nu toți să aibă posibilitatea de a citi mesajul în timp util.
- b. Una dintre cele mai savuroase scene ale filmului e următoarea: la o cină de gală, gazda ordonă oaspeților să ridice lingurile cât mai sus, pregătindu-se să atace o delicioasă supă de ciuperci; dar chiar atunci sună telefonul mobil, iar gazda poartă o nesfârșită convorbire în vreme ce toți musafirii stau încrămeniți cu lingurile ridicate!
- c. De aceea, e preferabil să nu folosiți la serviciu corespondența electronică pentru probleme personale!
- d. Este ca și cum ați striga în urechea destinatarului.
- e. E bine să instalați un antivirus bun și adus la zi pe calculatorul dumneavoastră.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c) **8 puncte**

Printre noii îmbogățiți _____(5) foarte răspândită părerea că bunurile lor înlocuiesc politețea și cultura, că poți foarte bine să trăiești și fără acestea din urmă. Dar când averea sau rangurile dispar, un astfel de om rămâne un „nimeni”. S-ar cuveni să dăm crezare unor vorbe înțelepte: un om bine-crescut rămâne un om bine-crescut, indiferent dacă _____(6) sa materială este înfloritoare sau catastrofală și oricare ar fi mediul în _____(7) este silit să trăiască. Indulgența față de micile slăbiciuni omenești, respectul pentru modul de viață al fiecăruia, convingerea că totul este relativ sunt adevăruri valabile peste tot, atât în mediul milionarilor, cât și în rândul

oamenilor obișnuiți. Vom descoperi astfel pretutindeni, indiferent de mediul social, oameni plini de bun-simț și de tact, constatând cu uimire că averea și rangul social n-au prea mare importanță când e vorba de o comportare _____(8).

Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere*

5. a. este	b. să fie	c. sunt
6. a. situația	b. o situație	c. niște situații
7. a. pe care	b. de care	c. care
8. a. civilizați	b. civilizată	c. civilizate

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ar trebui să ne naștem bătrâni,
Să venim înțelepți,
Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,
Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc
Și iresponsabil să fie doar dorul de-a merge.
Apoi să ne facem mai tineri, mai tineri, mergând,
Maturi și puternici s-ajungem la poarta creației,
Să trecem de ea și-n iubire intrând adolescenți,
Să fim copii la nașterea fiilor noștri.
Oricum ei ar fi atunci mai bătrâni decât noi,
Ne-ar învăța să vorbim, ne-ar legăna să dormim,
Noi am dispărea tot mai mult, devenind tot mai mici,
Cât bobul de strugure, cât bobul de mazăre, cât bobul de grâu...

Ana Blandiana, *Ar trebui*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele operei literare *Ar trebui* de Ana Blandiana este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a genului liric, pe baza unui exemplu identificat în opera literară dată. **6 puncte**

Te numești Simon Alex/Alexandra și ești elev/ă la Colegiul Tehnic „Ana Aslan” din Cluj-Napoca. Redactează o cerere de minimum 50 de cuvinte adresată colegiului menționat, prin care soliciți o recomandare privind purtarea și pregătirea ta, în vederea unei angajări. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- utilizarea convențiilor specifice unei cereri;
- menționarea obiectului cererii;
- precizarea scopului cererii;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Codul bunelor maniere astăzi* de Aurelia Marinescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 17

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

MedicHub: Ce înseamnă să mâncăm bine din punct de vedere nutrițional?

Dr. Simona Tivadar: Să mâncăm pe măsura nevoilor noastre, asta înseamnă să mâncăm bine. Asta a fost ideea pe care am dezvoltat-o la o conferință TEDx la Cluj, că cea mai bună mâncare este mâncarea adecvată. Nu mâncăm la fel vara și iarna, nu mâncăm la fel la 7 și la 70 de ani, nu mâncăm la fel când mergi pe munte și când stai în pat să te uiți la un film. Cei care vor să-și gândească mâncarea adecvată trebuie să și-o gândească în funcție de vârstă, de efortul fizic, de sex (femeile au un consum mai mic decât bărbații), de anotimp. Sunt multe criterii: exact așa cum te îmbraci - nu te duci în șlapi la schi și nici cu fularul sau cu haina de blană la plajă. Așa cum ne adevăm îmbrăcăminte trebuie să ne adevăm mâncarea. Or, cum să ne potrivim îmbrăcăminte învățăm din repetate experiențe și din sfaturile altora. Despre mâncare nu ne învață nimeni nimic.

MedicHub: Sunt și oameni care sunt grași de fel, tot timpul țin diete să slăbească, dar degeaba. Ce facem în acest caz?

Dr. Simona Tivadar: În primul rând că nu există persoane care aprioric să fie grase. Sunt adulți care au fost prost hrăniți în copilărie, care au o compoziție corporală greșită și atunci sigur că se luptă toată viața cu greutatea și cu faptul că acumulează grăsime. În mod logic, trebuie să-și găsească o formă de efort fizic pe care să îl facă sistematic și să se hrănească corespunzător nevoilor sale. Dar de unde să știe care sunt nevoile și care e forma de efort fizic dacă nu discută cu un profesionist?

MedicHub: Sunt oameni pofticioși care nu se pot abține de la mâncare. Ce îi sfătuieți?

Dr. Simona Tivadar: Îi sfătuiesc să exerseze să se stăpânească. Și, bineînțeles, cei care au tulburări de comportament alimentar trebuie să meargă la psiholog. Dar să fii pur și simplu pofticios, de cele mai multe ori este rezultatul faptului că nu ai mâncat corect și atunci ai compulsiuni alimentare fiziologice normale care să te facă să completezi nutriții pe care nu i-ai luat la timp. Dar, chiar și în această situație, orice om se poate abține. Bunicii mele, de pildă, poate i-o fi fost poftă de ciocolată, dar nu avea ciocolată și atunci lua o lingură de dulceață de prune fără zahăr și asta era dulcele ei. Nu mânca un borcan întreg. Toate scuzele astea pe care oamenii și le găsesc că „eu sunt special” provin dintr-un comportament alimentar greșit. Trebuie să ne întrebăm de unde vine acest comportament alimentar greșit, care trebuie corectat. Unii reușesc să înțeleagă, alții nu, doresc doar o dietă de-a gata, pe mese, cu grame din fiecare aliment sau cu indicații foarte precise, în așa fel încât să mănânce automat și să nu-și pună deloc capul la contribuție. Iar aceasta este rețeta eșecului.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Simona Tivadar consideră că cea mai bună mâncare este

- a. cea consumată în copilărie.
- b. cea recomandată de femei.
- c. cea pe care o consumăm când ieșim la munte.
- d. cea potrivită nevoilor fiecărui individ.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Un aspect important amintit de autoare în ceea ce privește alegerea mâncării este anotimpul în care suntem.
- b. Cauza problemelor creșterii în greutate la maturitate este o alimentație greșită în copilărie.
- c. Bunica Simonei Tivadar, în loc de ciocolată, prefera să mănânce un borcan de dulceață de prune fără zahăr.
- d. O dietă atent analizată cu gramajul fiecărui aliment calculat și cu indicații foarte precise este rețeta succesului în ceea ce privește lupta cu kilogramele.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

MedicHub: Sunt și cazuri în care dietele sunt bune?

Dr. Simona Tivadar: Nu. Care este dieta ce poate fi răspândită într-o populație formată din oameni diferiți, o populație în care fiecare individ face altceva de dimineață până seara în fiecare zi? Introducerea nutriției și a educației de stil de viață rezolvă toate aceste probleme legate de diete, pentru că un om care este avizat nu va lua decizii proaste și nu va cădea pradă escrocheriilor. S-a făcut acest lucru experimental, în Franța, în Cehia, și, când s-au făcut evaluările la sfârșitul școlii, s-a constatat că nu numai copiii sunt formați bine ca tineri adulți, ci și că în familiile lor a scăzut obezitatea etc. ____ (1) Copiii noștri sunt complet nepregătiți legat de cele mai importante lucruri din viață: cum mănâncă, cum să se miște, cum să se ferească de fumat, de droguri, de abuzul de alcool. ____ (2) În fiecare zi, mănânci de minimum trei ori și atunci cum să nu știi nimic despre asta?

MedicHub: Ați avut cazuri în care oamenii au ținut diete și și-au făcut rău, iar apoi au venit la dvs și v-au cerut ajutorul?

Dr. Simona Tivadar: În ultimii ani, acesta este trendul: „am luat dietă de pe net”. Un om care citește de pe internet diete ar trebui să se uite în primul rând la semnătură: cine semnează, un doctor profesionist?

Sunt oameni care preiau diete de la „antrenori” care nu au studii de nutriție, ba chiar ajung să cumpere tot felul de produse. Această lipsă de verificare a informației este uluitoare. Înainte să faci o modificare asupra corpului tău e bine să verifici cine e acela care te sfătuiește, ca să nu te trezești că trăiești o dramă. ____ (3)

MedicHub: Cum ar trebui să arate mesele noastre corect din punct de vedere nutrițional?

Dr. Simona Tivadar: În primul rând, ai mâncat corect dacă la 4-5 ore după ce ai mâncat îți e foame. Dacă nu îți e foame patru ore, înseamnă că n-ai mâncat corect, de aceea sunt trei mese principale și una - două gustări. ____ (4) dacă urmează să stai în mașină sau la birou, micul dejun nu trebuie să fie hiper-consistent, nu trebuie să mănânci „să te țină mâncarea”, pentru că nu ești cămilă.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

- a. Toate lucrurile astea care generează traume uriașe pe parcursul vieții unui om sunt complet ignorate de sistemul de educație.
- b. Și eu citesc de pe net, dar informația pe care o citesc este informație medicală.
- c. Am zeci de consultații, de mesaje și de mailuri cu tot felul de drame ale oamenilor care și-au supus corpul unor încercări extreme.
- d. Dar pentru asta trebuie să se introducă odată nutriția, respectiv orele de stil de viață, ca materie de studiu școlar.
- e. În al doilea rând, trebuie să mănânci în funcție de ce faci în următoarele 4-5 ore:

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variantele (a-c). **8 puncte**

Probabil ar trebui să ne amintim mai des de obiceiurile de masă pe care omenirea le-a făcut în sute și mii de ani adaptându-se la arealul geografic, anotimp, vârsta individului și efortul fizic pe care era obligat să _____(5) facă fiecare, caz în care nu am face _____(6) greșeli cu consecințe dramatice asupra _____(7). Cel mai bun exemplu mi se pare scăderea cantității de legume din alimentație, creșterea nejustificată a cantității de fructe, în special exotice, și transformarea fructelor ____ (8) sucuri, smoothie-uri, fresh-uri, ceea ce aduce cantități impresionante de zaharuri în dietă și obezitate consecutivă.

Interviu cu dr. Simona Tivadar preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar

5. a. îl	b. le	c. o
6. a. atâția	b. atâtea	c. atât
7. a. sănătos	b. sănătății	c. sănătate
8. a. din	b. la	c. în

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Atunci o rugă pe Buna să-i povestească din copilăria ei, iar ea o să-și imagineze că i se întâmplă chiar ei toate acele lucruri. Buna își drese vocea și începu să-i povestească în șoaptă, ca și cum i-ar fi fost frică să nu le audă Bunu. Venea dintr-o familie unde erau trei copii, nu erau cei mai săraci din sat, însă pe vremea aceea lumea arăta diferit și nouă astăzi ni s-ar putea părea că erau săraci. Pe atunci, nu erau așa multe dulciuri ca acum, iar părinții nu se îngărmădeau să-și răsfete copiii. De aceea ea era foarte bucuroasă când răcea și începea să tușească, pentru că medicul îi prescria un sirop care îi plăcea la nebunie. În loc de o linguriță lua trei. Ca să se facă sănătoasă mai repede, spunea ea. Pe atunci la pop-corn spuneau cucurigi sau cocoșei și se făceau în ceaunul cu ulei încins. N-aveau pufuleți sau fulgi de porumb, de aceea se încăierau între ei de la coaja rămasă pe ceaun după mămligă. Iar ei îi mai plăcea ceva: când se întorceau seara părinții de la munca câmpului, ca toți oamenii gospodari, scutura traista și culegea firimiturile de mămligă întărite, i se păreau crocante și erau tare bune, chiar dacă acum ar părea o prostie. Îi mai plăceau merele coapte pe plită sau în rulă, mai ales când din ele se scurgea un suc dulce-acrișor care se carameliza odată ajuns pe tabla fierbinte. Mămăliga tăiată felii, coaptă pe plită și presărată cu puțin, foarte puțin zahăr, fiindcă se găsea greu, era o altă slăbiciune a ei.

Astea erau delicatesele lor, ale copiilor, în afară de fructele din copaci sau bunătățile din zilele de sărbătoare, gătite în casă sau cumpărate de la târg.

Era palpitantă viața lor de copil, chiar dacă nu aveau atâtea jucării ca acum. Se jucau mult cu animalele, chiar dacă printre ele mai avea și dușmani, cum era cocoșul Sârghie. Nu știa de ce se numea așa, însă era foarte arțăgos. Una-două, sărea la bătaie. Când mergea la veceu, care era în grădină, nu ca acum, în casă, trebuia să treacă printre păsări. I-a fost tare frică de cocoșul Sârghie, care o aștepta să o ia la refec. Într-o dimineață, după o ploaie de-o noapte, era tare somnoroasă și Sârghie i-a sărit în spate, speriiind-o la culme. A umplut-o de noroi din cap până în picioare, iar ghearele puternice i-au zgâriat spatele până la sânge. Avea câțiva anișori. S-a întors în casă plângând. Frații râdeau de toată pățania, dar ea era murdară, speriată și mai ales rușinată, fiindcă se scăpase în cămașa de noapte. După ce a liniștit-o, mama ei ar fi vrut să-l taie pe loc, însă s-a opus categoric tatăl. Un cocoș așa frumos și voinic nu numai că era o mândrie la casă, ci și o promisiune pentru răciturile de Crăciun. Era prea devreme să-l sacrifice în vară. Asta însemna că timp de câteva luni urma să fie terorizată. Numai că după două săptămâni cocoșul a început să șchioapete, un picior i s-a umflat și s-a învinețit. Până la urmă, n-au avut încotro, au trebuit să-i dea zeamă de cuțit. Tatăl tot o boscorodea pe mama, că știe ea ceva, nu s-a îmbolnăvit cocoșul din senin. Presupunea vreo vrăjitorie sau pur și simplu o ciomăgeală zdravănă. Dar mama ei niciodată n-a recunoscut că ar fi făcut ceva, deși, pentru a-și răzbuna copilul, ar fi fost în stare.

Tot în acel an, în curtea păsărilor mai aveau o găinușă pestriță, nu prea mare, dar mâncăcioasă și plină de ouă. Nu știa de ce, dar i-au spus Corcodușa. Era nostimă, fiindcă umbla mereu după mâncare. Și tânțarii din zbor îi prindea ca să-i bage la gușă. Cum intra în curtea păsărilor, dacă nu avea picioarele acoperite, Corcodușa venea neabătut la ea și îi ciupea alunițele de pe picioare...

Iar la povestea Corcodușei a adormit.

*A lua la refec = a o ataca (aici)

după Dan Lungu, *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Fetița care se juca de-a Dumnezeu* de Dan Lungu este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Explică, în minimum 20 de cuvinte, perspectiva narativă, justificându-ți alegerea cu o secvență din text. **6 puncte**

B.

Te numești Krisztián/ Krisztina și locuiești în Timișoara. Redactează o scrisoare de minimum 100 de cuvinte, în care să îți exprimi recunoștința față de bunicii care te-au crescut. Data redactării scrisorii este 10 februarie 2025. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori;
- formularea unui motiv pentru care ești recunoscător/recunoscătoare bunicilor;
- introducerea unei a unei secvențe narative relevante pentru rolul bunicilor în formarea ta;

- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Interviu cu dr. Simona Tivadar*, preluat de pe www.medichub.ro/stiri/dr-simona-tivadar).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 18

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

În ultimele două sute de ani, rolul femeilor în societate a evoluat de la cel tradițional spre un rol mai flexibil și deschis. Acum două sute de ani, singurul rol acceptabil pentru o femeie era de mamă/gospodină, cu foarte puține excepții. Odată cu secolul 19, noi roluri au început să fie disponibile și o ceva mai mare deschidere a societății de a le accepta. Drepturile de a deține proprietate, de a vota, de a munci, de a divorța, de a ocupa funcție publică și altele au permis femeilor un orizont mai larg de posibilități decât aveau înainte.

Rolul bărbaților în societate, însă, a rămas aproape neschimbat. Așteptările care existau acum două sute de ani încă există – să muncească și să întrețină și pe alții, să lupte și să apere familia și țara la nevoie, să participe la decizii și la viața publică în general, să fie puternic, să suporte fără să se plângă etc. – însă la aceste așteptări nu s-au adăugat posibilități noi pe care societatea să le considere acceptabile și care să fie complementare cu rolurile moderne asumate de femei. Încă este considerat social inacceptabil ca un bărbat să nu muncească și să fie întreținut (de soție de exemplu) și încă există bărbați care nu contribuie la muncile casnice pentru că nu așa își percep rolul în gospodărie. Faptul că rolul bărbatului în societate a rămas preponderent cel tradițional, cu aceleași așteptări, fără deschidere spre mai mare flexibilitate, creează deci o "criză a masculinității". Criza aceasta de masculinitate este de fapt o criză de identitate, rezultatul fiind că mulți bărbați (mai ales tineri) nu își mai găsesc locul în societate și nu au instrumente să se facă acceptați (și apreciați), mai ales în relație cu sexul opus.

Cultural vorbind, s-a presupus că bărbații pot face ce vor, că sunt liberi să aleagă și că rolul lor în societate nu are constrângeri. Ca bărbat, puteai să deții proprietate, să votezi, să decizi (pentru comunitate și pentru întreaga familie) și multe lucruri pe care femeile nu le puteau face. Însă presupunerea că bărbații puteau face orice și erau stăpâni pe propria viață ignoră că și pentru ei există de fapt constrângeri, chiar și în cele mai patriarhale societăți. Rolul tradițional al bărbatului, de exemplu, nu îți permite să discuți deschis despre starea emoțională în care te afli – să te deschizi (mai ales altor bărbați) poartă riscul să fii luat la mișto („Termină cu prostiile”), să îți se spună că durerea ta nu contează („Fii bărbat!”) sau să fii ridiculizat inclusiv public („Bocești ca muierea!”). Deci bărbatul tradițional învață de mic să țină în el, să nu manifeste durere, să nu ceară ajutor. Și învață și că el trebuie să muncească, să facă bani, să lase ceva în urmă pentru că valoarea sa vine din ce poate strânge pentru sine și oferi altora.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din „criza” de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

În prezent, „criza masculinității” este provocată de ideea că

- a. bărbații pot face ce vor, sunt liberi să aleagă.

- b. bărbații se simt amenințați de femeile care au primit mai multe drepturi începând cu secolul al 19-lea.
- c. rolul bărbatului în societatea de azi a rămas preponderent tradițional.
- d. bărbații pot face multe lucruri pe care femeile nu le puteau face mai demult.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Acum două sute de ani, singurul rol acceptabil pentru o femeie era de mamă/gospodină, cu foarte multe excepții.
- b. În prezent, din punct de vedere social, este inacceptabil ca un bărbat să nu muncească și să fie întreținut (de soție de exemplu).
- c. Rezultatul crizei de identitate este că mulți bărbați (mai ales tineri) nu își mai găsesc locul în societate și nu au instrumente să se facă acceptați (și apreciați), mai ales în relație cu sexul opus.
- d. Bărbatul tradițional învață de mic să țină în el, să nu manifeste durere, să ceară ajutor, să muncească, să facă bani, să lase ceva în urmă.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

„Criza” nu înseamnă că ne trebuie „mai multă” masculinitate tradițională (cum promovează unii „influenceri”), ne trebuie o altă înțelegere a ce înseamnă masculinitate în lumea modernă și o altă acceptare a acesteia. _____(1)

Prima etapă pentru depășirea crizei de identitate de acum este să definim cum să se schimbe rolul bărbaților în prezent. Să acceptăm ideea că oamenii sunt oameni, fără alte etichete, deci avem aceleași nevoi. _____(2) În momentul în care pricepem că nevoile sunt firești, că e în regulă să le avem, să le discutăm deschis și să le adresăm, putem fi mai împăcați cu noi înșine, mai deschiși spre acceptarea celor din jur și mai pregătiți să ne asumăm și noi roluri adaptate vremurilor.

A doua etapă este să acceptăm că contextul s-a schimbat. _____(3) Nu e nicio rușine ca bărbat să participe în toate treburile casnice, chiar și cele văzute ca feminine. _____(4) Asemenea idei e nevoie să fie preluate și discutate, ca să nu rămână extrema dreaptă ca singură sursă de identitate masculină – una profund dăunătoare și sinelui, și celor din jur.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din „criza” de identitate a bărbaților*

<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

- a. Să fii bărbat înseamnă deci în primul rând să fii om, cu toate nevoile umane – și nevoia de afecțiune, de siguranță, de manifestare, de acceptare și înțelegere.
- b. Bărbații nu mai pot rămâne blocați în secolele trecute și nu le putem cere să țină în ei, să ducă poverile lor și ale altora în timp ce lumea din jur se transformă și devine mai emancipată.
- c. De fapt, un studiu recent arată că partenerii care – din proprie inițiativă – se ocupă de asemenea treburi sunt percepuți ca mai atrăgători.
- d. E nevoie ca și așteptările să se schimbe – întâi de la noi înșine și apoi de la ceilalți.
- e. Există generații întregi de bărbați care nu au exersat acele „soft skills” care astăzi se cer și în relații de cuplu și în viața de zi cu zi (empatie, ascultare activă, flexibilitate, inteligență

emoțională, cooperare etc.) pentru că li se păreau „chestii de fete” sau erau luați la mișto dacă o făceau.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

O generație de tătici care se dedică _____(5) în timp ce mamele produc venituri probabil că provoacă multora reacții _____(6) respingere, chiar dacă nu i-ar afecta în mod direct. Însă asemenea alegeri nu societatea trebuie să le facă, ci _____(7) cuplu în parte, iar rolul statului este să ajute inclusiv în asemenea situații. Diferențele dintre _____(8) de maternitate și cele de paternitate, de exemplu, nu au de ce să existe.

după Andrei Macsut, *Cum ieșim din „criza” de identitate a bărbaților*
<https://www.romaniacurata.ro/cum-iesim-din-criza-de-identitate-a-barbatilor>

5. a. copii	b. copiilor	c. copiii
6. a. de	b. de la	c. pentru
7. a. fiecăruia	b. fiecărei	c. fiecare
8. a. beneficii	b. beneficiile	c. beneficiu

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Ea vine de la moară;
Și jos în ulicioară
Punându-și sacul, iacă
Nu-l poate ridica.
- "Ți-l duc eu!" - "Cum?" - "Pe plată!"
Iar ea, cuminte fată,
Se și-nvoiește-ndată.
De ce-ar și zice ba?

Eu plec cu sacu-n spate.
La calea jumătate
Cer plata, trei săruturi.
Dar uite, felul ei:
Stă-n drum și să socoate,
Și-mi spune câte toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sunt multe trei!

Cu două se-nvoiește,
Iar unul mi-l plătește,
Cu altul să-mi rămâie
Datoare pe-nserat.
Dar n-am să-l văd cât veacul!
Și iată-mă, săracul,

Să-i duc o poștie sacul
P-un singur sărutat!

George Coșbuc, *Rea de plată*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Rea de plată* de George Coșbuc este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a textului liric identificată în textul de mai sus. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai participat timp de o săptămână la un stagiu de practică într-o altă țară din Uniunea Europeană. Redactează o notă de jurnal, de minimum 100 de cuvinte, în care să relatezi experiența ta din acea perioadă. Data redactării jurnalului este 17 aprilie 2025.

Veai avea în vedere:

18 puncte

- precizarea elementelor contextului spațio-temporal;
- prezentarea unei emoții trăite în timpul stagiului;
- respectarea convențiilor specifice unei scrieri de tip jurnal;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Cum ieșim din „criza” de identitate a bărbăților* de Andrei Macsut).

Veai avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 19

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Majoritatea tinerilor sunt de acord că educația este foarte importantă, opinia generală fiind că nu numai școala este cea care îți oferă educația adevărată. Educația implică formarea unui sistem de valori, capacitatea de a-ți alege un drum în viață, de a forma oportunitatea spre succes. În același timp, tinerilor le place la școală competiția, atmosfera de acolo, profesorii model care transmit un mesaj prin ceea ce spun și ceea ce fac, activitățile extrașcolare precum: Școala Altfel, Școala Verde, dar și oportunitățile de dezvoltare a carierei. Ei văd școala, în același timp, ca pe o sursă de networking (rețea). Pentru tinerii care au absolvit liceul, bursele în străinătate și oportunitățile de dezvoltare a carierei sunt principalele lor motivații.

În orașele medii și mari, sunt foarte importante pentru adolescenți discuțiile de grup, seminariile, întâlnirile cu specialiști din diverse domenii, dar și metodele de predare ale profesorilor lor, menite să le ofere posibilități de pregătire pentru viață. Pe de altă parte, în orașele mici, profesorul induce plăcerea către o anumită materie, discuțiile libere din experiența fiecăruia sunt ceea ce le place elevilor adolescenți.

În ceea ce privește elementele neplăcute ale școlii: trezitul de dimineața, lipsa de decizie a elevilor, volumul de muncă, opțiunile obligatorii, lecțiile neinteresante, care nu sunt interactive, exigența profesorilor, lipsa de proiecte și parteneriate, îi demotivează pe adolescenți, făcându-i să nu prefere, de multe ori, mediul școlar.

Pentru adolescenți, educația alternativă este reprezentată de Internet ca principală sursă de informare, din păcate, însă, o sursă superficială. Pe de altă parte, însă, pentru mulți dintre ei se adaugă teatrul, concertele, voluntariatul și internshipurile, cursurile de limbă, vizitarea centrelor culturale, revistele științifice.

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Educația înseamnă

- să mergi la școală când dorești.
- să faci teme la o singură materie.
- să te pregătești pentru viață.
- să faci numai ceea ce îți place.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Nu numai școala este cea care îți oferă educația necesară pentru viață.
- Pe adolescenți îi interesează activitățile extrașcolare în vederea formării lor viitoare.
- Școala nu aduce nicio neplăcere elevilor.

d. Numai internetul este cel care vine în ajutorul informării și pregătirii adolescenților.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Concepția despre sine - părerea pe care o avem despre noi, această evaluare fondată sau mai puțin fondată, a calităților și a defectelor noastre, este al doilea stâlp al stimei de sine ____ (1). Este un fenomen în care subiectivitatea joacă un rol esențial. Această concepție pe care o avem despre noi înșine o datorăm mediului nostru familial și în special proiectelor pe care părinții noștri le fac pentru noi ____ (2). În absența unei concepții de sine favorabile, individul dă dovadă de lipsă de curaj în alegerile sale existențiale, conformism, dependență de părerile celorlalți, slabă perseverență în alegerile personale. În ceea ce privește încrederea în sine, aceasta se referă, în special, la actele noastre ____ (3).

Încrederea în sine provine, în principal, din modul de educație transmisă de familie sau școală ____ (4).

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

- a. În unele cazuri, copiii sunt împovărați în mod inconștient de către părinți să îndeplinească ceea ce ei înșiși nu au putut sau nu au știut să realizeze în viața lor.
- b. Individul lipsit de încredere în sine este inhibat, ezitant, abandonează ușor, este lipsit de perseverență.
- c. Nu este vorba doar de cunoașterea în sine; importantă nu este realitatea lucrurilor, ci convingerea de a fi deținători ai calităților sau defectelor, ai potențialităților și limitelor.
- d. A fi încrezător, înseamnă a considera că ești capabil să acționezi într-o manieră adecvată în situațiile importante.
- e. Contrar iubirii de sine și, mai ales, concepției de sine, încrederea în sine nu este prea dificil de identificat.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Voluntariatul este proiectat ____ (5) curiozitate, pentru experiență, ____ (6) pe cei din jur, pentru îmbunătățirea CV-ului, pentru a-și crea rețele sociale, pentru dezvoltarea personală: domeniile ____ (7) cu precădere activează sunt: protecția ____ (8) organizare de evenimente, educație, activități pentru persoanele defavorizate, orfani, bătrâni, persoane cu dizabilități.

după Ada Ioana Dobrescu, *Adolescența azi. Aspecte psihosociale*

5. a. de	b. din	c. cu
6. a. pentru a-i ajuta	b. de a ajuta	c. să ajute
7. a. despre care	b. cu care	c. în care
8. a. de mediu	b. mediului	c. în mediu

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Așteptând pe străzile Sibiului examenul de bacalaureat, [...] mi se părea că școala își înțelegea rău rolul: în loc să ne învețe cum să gândim, ținea cu orice preț să ne învețe ce trebuie să gândim. Eram tratați ca niște roboți, se făcea apel doar la memoria noastră. [...] Eram opt

candidați într-o serie la oral și, pe măsură ce răspundeam la o materie, trăgeam biletul cu subiecte pentru următoarea, ca să avem timp de gândire. Președintele comisiei de bacalaureat era profesorul Ioan Breazu de la Universitatea din Cluj, un bărbat în jur de patruzeci și cinci de ani, distins și tăcut. Ceilalți membri ai comisiei, inclusiv jovialul meu profesor de franceză de la Făgăraș, poreclit „Balaurul”, îl priveau cu mult respect. [...]

Primul subiect, pe biletul de la română, suna frumos: „Influența filosofiei germane în opera lui Eminescu”. Am vorbit mult, dând extrase largi din Schopenhauer mai ales. Când am vrut să trec la al doilea subiect, profesorul Breazu mi-a zis că nu mai era nevoie. Și m-a întrebat ce facultate intenționez să urmez. „Balaurul” mi-a făcut cu ochiul. Deveneam una din speranțele liceului în competiția pentru primele locuri. Au urmat, dacă nu mă înșel, istoria și geografia. După ce am tras biletul pentru franceză și m-am întors în bancă, în timp ce continua examinarea celorlalți la geografie, „Balaurul” m-a întrebat din priviri dacă știam subiectul. Am clătinat din cap evaziv. El s-a ridicat, masiv, de la masă, [...] și, plimbându-se, a ajuns lângă mine [...] Ca să-mi întindă o mână de ajutor, mi-a șoptit la ce trebuia să mă gândesc [...]. Când a venit rândul disciplinei sale, m-a întrebat, totuși, cum cerea regula, ce subiect era scris pe biletul tras de mine. Apoi mi-a poruncit să-mi încep expunerea despre poezia lirică a romantismului francez.

Îmbătat oarecum de succes, mi-am dat în petic la științele naturale. Aveam parțial, o scuză. În acest domeniu cunoștințele mele, acumulate timp de trei ani numai în recreații, rămăseseră destul de slabe. După ce mi-a pus câteva întrebări, nu foarte grele, la care m-am descurcat onorabil, examinatorul s-a îmbunat. Nu mai știu ce notă mi-a dat, destul că media generală a rămas ridicată.

În toamnă eram student și colocatar al unei cămăruțe din Ferentari.

după Octavian Paler, *Viața ca o coridă*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Viața ca o coridă* de Octavian Paler, este *experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o trăsătură a personajului-narator, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Te numești András/Andrea Ionescu și ești absolvent/absolventă al/a clasei a XII-a. Ți-ai propus să continui studiile în străinătate. Redactează o scrisoare de intenție adresată conducerii facultății pe care dorești s-o urmezi și în care să îți exprimi dorința de fi admis la această facultate.

18 puncte

Vei avea în vedere:

- prezentarea a două motive adecvate care să-ți explice alegerea;
- sublinierea trăsăturilor tale importante care te ajută să urmezi această facultate;
- enumerarea scurtă a rezultatelor obținute la concursuri în domeniul ales;
- adresarea rugăminții de a fi contactat pentru detalii importante în vederea admiterii;
- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori;
- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să illustrezi tema *experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Adolescența azi. Aspecte psihosociale* de Ada Ioana Dobrescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Testul 20

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Fotograful român Alex Robciuc a surprins frumusețea idilică a satelor din Maramureș într-o serie de fotografii spectaculoase, publicată în ziarul britanic „Daily Mail”. Articolul vorbește despre strădania oamenilor care vor să păstreze vii tradițiile, dar și despre dorința localnicilor de a duce o viață simplă, nealterată de tehnologia modernă. Nu mai puțin de 100 de sate din Maramureș, printre care Bârsana, Strâmtura și Breb formează ceea ce jurnaliștii de la Daily Mail numesc „unul dintre ultimele locuri din Europa în care oamenii duc o viață pe care strămoșilor nu le-ar fi greu să o recunoască”.

Fotografiile românului Alex Robciuc sunt descrise drept „imagini impresionante ale satelor românești izolate, care arată condițiile medievale în care oamenii muncesc, sărbătoresc și trăiesc, fără ca tehnologia modernă să interfereze astfel încât strămoșii să nu mai recunoască locurile”. Articolul este realizat în jurul fotografiilor semnate de Robciuc, care a colindat satele din Maramureș și a surprins frânturi din viața de zi cu zi a țăranilor.

„Fotografiile surprind oamenii din îndepărtata zonă rurală în timp ce își conduc căruțele, îngrijesc animalele și se bucură de sărbătorile locale”, se arată în articolul din publicația britanică. Sunt menționate și nunțile satești care se celebrează conform tradițiilor vechi de 800 de ani.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică:*
„Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”

<https://adevarul.ro/stil-de-viata/calatorii/satele-din-maramures-vedete-in-presa-britanica>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Articolul publicat în „Daily Mail” înfățișează:

- frumusețea satelor din România.
- satul românesc medieval.
- efortul oamenilor de a păstra vii tradițiile.
- dorința localnicilor de a fi în pas cu tehnologia.

II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

8 puncte

- Sătenii din Maramureș duc o viață asemănătoare cu a strămoșilor.
- Fotograful român Alex Robciuc a surprins peste 100 de sate din Maramureș.
- Imaginile surprinse de fotografii reflectă felul în care localnicii muncesc și trăiesc, interferând cu tehnologia.
- În satele maramureșene, se respectă tradiția nunților, așa cum era în urmă cu 800 de ani.

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

„Portretele înfățișează oameni din locuri diferite. _____(1). Ceea ce este deosebit în cazul lor, pentru că interacționează rar cu tehnologia, nu sunt obișnuiți să fie fotografiați. _____(2) Chipurile din fotografii arată cât de complexă poate fi o persoană în simplitatea sa”. _____(3) Chiar și unele personalități celebre ale zilelor noastre apreciază satele maramureșene. _____(4) Domnia Sa a petrecut câteva vacanțe la Breb.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică: „Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”*

- a. Expresiile pe care le au în fotografii sunt extrem de naturale, ca și cum nu-și doresc să pară altfel decât sunt.
- b. Jurnaliștii britanici nu au uitat să menționeze cât de iubite sunt astfel de sate românești de Prințul Charles.
- c. Alex Robciuc a ezitat să-i fotografieze pe țărani.
- d. Aceștia fac activități de fiecare zi: muncesc, sărbătoresc, sperând, la fel cum facem cu toții.
- e. a explicat fotografia lui Alex Robciuc.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Nu este simplu să trăiești așa cum trăiesc (acest) _____(5) oameni și știm că în ziua de azi este mult mai simplu să alegi să fii o persoană modernă în toate privințele vieții de zi cu zi. Aș mai vrea ca oamenii care privesc aceste chipuri (a înțelege) _____(6) că viața poate fi trăită în (cel) _____(7) mai diverse condiții și împrejurări și să creadă că fericirea vine din noi și nu stă în obiectele care ne înconjoară, a adăugat Robciuc pentru Daily Mail.

Nu este pentru (primul) _____(8) oară când fotografiile lui Alex Robciuc sunt preluate de presa internațională. Anul trecut, tânărul a atras atenția lumii întregi cu alte fotografii superbe făcute în zona Maramureșului.

Oana Bâltoc, *Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică: „Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc”*

5. a. acest	b. acești	c. aceste
6. a. să înțeleagă	b. se înțelege	c. înțelege
7. a. cel	b. cei	c. cele
8. a. primul	b. primele	c. prima

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

E casa amintirii o casă cu pridvor,
Cu bârne și chilimuri pe încăperi zidite,
În drumul către dânsa țin strajă dreapta plopilor,
Și în pereți icoane de morți bătrâni veghează:

Strămoși din altă vreme de cari, uitând de jocuri,

Copii, ne-apropiarăm privind cu ce sfială
La fețele lor șterse de sfinți în mănăstiri.
În casa amintirii nu-i astăzi și nu-i ieri,
Căci orologiul vremii a încetat să bată,
Și clipa netrăită a înghețat pe el.

Dar prin iatac adesea te-apucă și te fură
Miresmele cosite cu florile de fân
Păstrate sub răcoarea pânzetului de in.
Și, seara, pe divane în liniștite-odăi
Tot mai pogoară cântec și zumzănit de strună
Ca de pe alăuta plăpânelor visări,
Când, în apus de soare și răsărit de lună,
Simțim zădărnicia întâilor uitări,
Rămân aceleași toate, și somnul fără zbucium
Îl dorm sub coperișul aceluiași trecut.

Stafie, trece gândul prin casa mea străveche
Sub raza călăuză a visului tăcut...
Și închizând în urmă odăile străine,
M-am dus, m-am dus în lume, cu-atâția morți în mine.

Ion Pillat, *Casa amintirii*

- * chilimuri – covoare înflorate cu două fețe
- * orologiu – ceasornic
- * iatac – cameră, odaie
- * alăută – lăută, instrument muzical cu coarde
- * stafie – fantomă

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Casa amintirii* de George Coșbuc este *tradiție și modernitate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, semnificația a două imagini artistice diferite din textul dat. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai început propriul blog de turism. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să promovezi o localitate din România care este, din punctul tău de vedere, reprezentativă pentru tradițiile comunității locale. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- prezentarea localității selectate (așezare, elemente distinctive ale reliefului, culturale sau economice);
- prezentarea unei/unor tradiții locale;
- precizarea unui avantaj și a unui dezavantaj al vizitării localității;

- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 puncte, iar, pentru redactare, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *tradiție și modernitate*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Satele din Maramureș, „vedete” în presa britanică: „Condițiile medievale în care localnicii muncesc, sărbătoresc și trăiesc* de Oana Bâltoc).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elementele indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea unei scene/a unei secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**. Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Rezolvări

Testul 1

Subiectul I

30 de puncte

I. c

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
- b. A
- c. A
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. b
- 3. a
- 4. d

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. până	5. copiii	5. b
6. despre	6. necesare	6. c
7. toate	7. toate	7. c
8. a căror	8. a căror	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *condiția omului de geniu, timpul etc.*

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *inteligenta + caracterizarea indirectă prin monologul interior*

O trăsătură a personajului Dionis este **inteligenta**. El este capabil să înțeleagă faptul că ceea ce numim „realitate” este rezultatul proporțiilor minții noastre în raport cu universul, că timpul și spațiul sunt, de fapt, produse ale minții umane. Un mijloc de **caracterizare indirectă** este utilizarea **monologului interior**, un procedeu prin care cititorul deduce genialitatea protagonistului: „Trecut și viitor e în sufletul meu, ca pădurea într-un sâmbure de ghindă”.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1 : A călători în trecut poate avea ca efect pozitiv reconsiderarea efectelor unor fapte, înțelegerea modului în care s-a modelat prezentul și cum se poate contura viitorul.

Argumentul 2 : A călători în trecut poate avea și un alt efect salutar. Umanitatea ar înțelege că nimic nu e definitiv și iremediabil pierdut.

Filiera tehnologică

- prezentarea a două abilități pe care le presupune profesia prezentată (prezentarea adecvată și nuanțată – câte 2 puncte; prezentare schematică – câte 1 punct; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a două moduri în care ai ajuns să fii pregătit pentru această profesie (prezentarea clară și nuanțată – câte 2 puncte; tendința de generalizare câte 1 punct) - 2 x 2 puncte = 4 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/ a II-a* etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 2

Subiectul I

30 de puncte

- I. b **6 puncte**
- II. **4 x 2 puncte = 8 puncte**
- F
 - A
 - F
 - A
- III. **4 x 2 puncte = 8 puncte**
- b
 - d
 - a
 - c

IV. **4 x 2 puncte = 8 puncte**

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. Ia	5. cărui	5. a
6. Ie	6. Ie	6. b
7. unor	7. unor	7. c
8. a	8. a	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A. **12 puncte**

I. **6 puncte**

Sugestii de răspuns: *remușcărilor care distrug liniștea sufletească* etc.

II. **6 puncte**

Sugestii de răspuns: *prezența indicațiilor scenice/notațiilor autorului care au rolul de a încadra spațial și temporal acțiunea, de a descrie decorul sau oferă indicații de joc actorilor, legate de gesturi, mimică, limbaj, intonație, comportament*

B. **14 puncte**

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Făcându-ne dreptate singuri, putem escalada conflictele și putem provoca mai multă violență, afectându-i nu doar pe cei implicați, ci și pe cei din jur etc.

Argumentul 2: Când acționăm sub impulsul emoțiilor, este posibil să nu vedem situația în mod obiectiv. Acest lucru poate duce la decizii greșite și la nedreptăți

Filiera tehnologică

- prezentarea unui motiv pentru care îți place să citești (prezentarea adecvată și nuanțată – câte 4 puncte; prezentare schematică – 2 punct; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a două moduri în care două moduri prin care lectura poate alunga tristețea (prezentarea clară și nuanțată – câte 2 puncte; tendința de generalizare câte 1 punct) - 2 x 2 puncte = 4 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/ a II-a* etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 3

Subiectul I

30 de puncte

I. c

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
- b. A
- c. A
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. d
- 3. b
- 4. a

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. cu	5. relațiile	5. a
6. sau	6. conflictelor	6. c
7. care	7. să stabilească	7. b
8. celui	8. celui	8. a

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *adolescenți printre cărți, imaginea de sine în adolescență etc.*

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *perspectiva narativă este subiectivă, relatarea la persoana I etc.*

B. 14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1:

Argumentul 2:

Filiera tehnologică

- prezentarea relațiilor tale cu colegii de clasă și cu tine însuși (prezentarea adecvată și nuanțată – 2 puncte; prezentare schematică – 1 punct) – 2 puncte;
- prezentarea planurilor de viitor pe care ți le faci, pentru a reuși să termini cu bine clasa a XII-a (prezentarea clară și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) - 4 puncte;
- prezentarea rolului părinților în această perioadă (prezentarea adecvată și nuanțată – 2 puncte; prezentare schematică – 1 punct) – 2 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/ a II-a* etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte

Testul 4

Subiectul I 30 de puncte

I. c 6 puncte

II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
- b. F
- c. A
- d. A

III. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. a
- 3. e
- 4. d

IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. unor	5. omului	5. a
6. cu cât	6. îndepărtate	6. b
7. de	7. ne	7. c
8. cea	8. sunt	8. c

Subiectul al II-lea 30 de puncte

A. 12 puncte

a. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *tema comunicării, a prieteniei, a sincerității* etc.

b. 6 puncte

- Prezentarea viziunii autorului despre sinceritate și prietenie - prezentare adecvată – 2 puncte; prezentare ezitantă – 0 puncte

Sugestii de răspuns: *Existența unor percepții diferite asupra sincerității în relațiile interumane; verificarea autentică a prieteniei constă în respectarea libertății celuilalt, a acceptării unor perspective diferite asupra semnificațiilor experiențelor existențiale etc.*);

- ilustrarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text - 2 puncte

Sugestii de răspuns: „*criteriul acestei sincerități îl are întotdeauna celălalt, nu tu*”/ „*O prietenie nu se verifică în așa-numitele ceasuri grele ale vieții. O prietenie se verifică numai prin capacitatea de libertate pe care i-o acorzi celuilalt.*” etc.

- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte

B. 14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Comunicarea sinceră este firească și esențială în construirea unei relații autentice de prietenie, înțelegând ca asumare a propriei libertăți de gândire / exprimare și respect pentru libertatea celuilalt de a gândi și de a fi altfel. Asumarea sincerității poate fi privilegiul adevăratei prietenii, dar și un risc (precum absența ei), o probă în procesul (auto)cunoașterii, fiind important să rămâi tu însuși, să nu-ți pierzi identitatea, înscriindu-te în orizontul așteptărilor celorlalți etc. Argumentul 2: În spațiul virtual, proiecția comunicării produce o iluzie multiplicată a prieteniei, absența criteriilor reale de verificare întreținând o imagine falsificată a vieții. „Cu cât ești mai conectat, cu atât ești mai singur”, iar sinceritatea își pierde foarte ușor statutul de ancoră a propriei individualități și de condiție a relațiilor de prietenie. Dacă spațiul virtual permite o „multiplicare” a eului în măști, în lumea reală, asumarea experiențelor ne conferă identitate nesubstituibilă prin modul în care ne construim relația cu noi înșine și cu ceilalți etc.

Filiera tehnologică

- Exprimarea dorinței de a candida pentru un post publicat vacant în cadrul unei companii - 2 puncte;
- Precizarea motivației pentru obținerea aceluia loc de muncă (de exemplu: *Aspirația profesională de a se forma într-un anumit domeniu de activitate/ de a face parte din echipa companiei etc.*) – 2 puncte;
- Argumentarea motivației (de exemplu: *Pasiunea candidatului pentru acel domeniu/ Dorința perfecționării unor cunoștințe și a unor abilități dobândite în liceu datorită specializării tehnice urmate* – 4 puncte; argumentare parțială – 2 puncte) – 4 puncte;
- Prezentarea abilităților (de exemplu: *Experiența dobândită în timpul practicii profesionale corelată cu anumite abilități specifice domeniului tehnic ales*) – 2 puncte;
- Utilizarea convențiilor specifice unei scrisori de intenție (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/ a II-a, precizarea coordonatelor candidatului și ale destinatarului/ companiei etc.* – 4 puncte; respectarea parțială – 2 punct) – 4 puncte.

Testul 5

Subiectul I

30 de puncte

I. b

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

a. A

- b. F
- c. A
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. e
- 2. c
- 3. d
- 4. b

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. unei	5. unei	5. c
6. câteva	6. câteva	6. a
7. doar	7. să citească	7. c
8. care	8. alții	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *călătoria, creația, adolescenți în artă, comunicarea etc.*

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *perspectivă narativă de tip subiectiv + relatare la persoana I, narator-personaj*

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Poezia devine mijlocul prin care omul/cititorul poate să își analizeze, exploreze gândurile, emoțiile, sentimentele cele mai ascunse sau mai profunde. Poezia devine un instrument de conștientizare a propriilor trăiri. Citirea sau scrierea de poezie facilitează introspecția, autoanaliza. Scriind o poezie, autorul ei poate conștientiza propriile frici, conflicte, dorințe, speranțe care, altfel, i-ar fi putut trece neobservate.

Argumentul 2: Scriind sau citind poezie, omul poate conștientiza tipul de relație dintre el și lume. Înțelegând lumea celuilalt, prin poezie poetul/cititorul ajunge la înțelegerea propriei lumi interioare. Poezia devine un mijloc real de comunicare atunci când exprimă sentimente sincere, autentice. Cititorul poate identifica similitudini între concepția lui de viață și cea exprimată în poezie, astfel făcând încă un pas pe calea autocunoașterii.

Filiera tehnologică

- relatarea primei experiențe de lectură (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- exprimarea unei emoții (precizarea clară și nuanțată a emoției – 4 puncte; tendința de generalizare 2 punct) - 2 x 2 puncte = 4 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unei pagini de jurnal (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I etc.*

- 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 6

Subiectul I

30 de puncte

I. b

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. A
- b. F
- c. A
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. e
- 2. c
- 3. b
- 4. a

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. Ia	5. ai	5. b
6. ai	6. absentă	6. c
7. vorbească	7. să vorbească	7. a
8. întunecate	8. întunecate	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *tema familiei, a copilăriei etc.*

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *masivitatea, statura impunătoare + rolul repetiției în realizarea portretului bunicului, bunicul văzut prin ochii nepotului + caracterizarea directă realizată de narator*

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: cunoașterea istoriei propriei familii contribuie la înțelegerea identității și la clarificarea valorilor personale; cunoașterea propriilor rădăcini ajută un tânăr să înțeleagă ce anume a contribuit la modelarea familiei sale într-un anumit fel - statutul social, familial etc. al înaintașilor, regulile și tradițiile după care a funcționat viața acestora; cunoașterea istoriei propriei familii poate realiza o strânsă legătură între un tânăr și familia acestuia, îi dă un sentiment de apartenență la un grup unit prin diverse legături/aliance; tânărul poate prețui valori precum curajul, seriozitatea, hărnicia etc.

Argumentul 2: Istoria unei familii este alcătuită din povești de viață care pot inspira un tânăr; contribuie la găsirea unor soluții pentru depășirea obstacolelor vieții; amplificarea motivației de a face față situațiilor dificile, având un model din propria familie; inspirație în alegerea unei cariere; sprijin în autodescoperire etc.

Filiera tehnologică

- prezentarea unui motiv pentru care ai participat la întâlnire (precizarea unui motiv – 2 puncte + prezentarea clară și nuanțată a motivului 2 puncte, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 2 puncte + 2 puncte – 4 puncte;
- prezentarea unei emoții provocate de vizionarea filmului (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- relatarea unui eveniment/unor evenimente (relatarea clară și nuanțată a evenimentului/ evenimentelor – 4 puncte; tendința de schematizare în relatarea secvenței – 2 puncte; simpla indicare a unui eveniment – 1 punct) – 4 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unei postări pe o rețea de socializare (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/a II-a* etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 7

Subiectul I 30 de puncte

I. b 6 puncte
 II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
 b. A
 c. F
 d. A

III. 4 x 2 puncte = 8 puncte

1. e
 2. d
 3. c
 4. b

IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. a	5. a	5. b
6. după	6. este construită	6. c
7. unul	7. unul	7. a
8. ce	8. fiind	8. c

Subiectul al II-lea 30 de puncte

A. 12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *familia, copilăria, stil de viață sănătos* etc.

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns:

- timpul și spațiul într-o narațiune (rolul: *așezarea în spațiu, crearea atmosferei, momentul în care se petrece o întâmplare, durata întâmplării*) – 2 puncte

- prezentarea rolului indicilor temporali (de exemplu: *stabilesc momentul nașterii bătrânului, contextul istoric, trecerea de la copilărie la viața adultă, momentele cheie din viața bătrânului, durata unor activități, întoarcerea în planul trecutului* etc.) și spațiali (de exemplu: *așezarea, deplasarea personajelor în spațiu, locul întâlnirii prietenilor, motivul pentru care bătrânul trece prin anumite locuri*, etc.): prezentare adecvată și nuanțată, prin ilustrare cu exemple din fragmentul dat („1935”, „După ce terminase școala”, „în acea zi”, „Cluj”, „poșta”, „Piața Muzeului” etc.) – 2 puncte/simpla indicare a unor particularități, fără raportare la fragmentul dat – 1 punct/răspuns ezitant, fără ilustrare cu exemple – 0 puncte;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și de ortografie (0 – 1 greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrarea în limita precizată - 0 puncte.

B. 14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: o vizită poate deveni o experiență reală de cunoaștere, dacă turistul cunoaște istoria locului; vizitarea unui loc cu mare încărcătură istorică poate veni în completarea activităților de învățare desfășurate în cadrul orelor; vizitatorul dobândește o înțelegere mult mai profundă asupra locului în care se află, din clipa în care devine atent la contextul social, cultural, arhitectural, etc.

Argumentul 2: cunoscând istoria unui loc, turistul va dobândi o atitudine de respect față de locurile vizitate, poate chiar va deveni mai responsabil și va contribui la promovarea unui turism menit să protejeze locurile de interes istoric, cultural, artistic etc..

Filiera tehnologică

- prezentarea a două obiective care pot fi vizitate (prezentarea adecvată și nuanțată – 2 x 2 puncte; prezentare schematică – 2 x 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a două motive pentru care orașul merită vizitat (precizarea a câte unui motiv – 2 puncte + prezentarea clară și nuanțată a motivului câte 2 puncte, ezitare în rezolvarea sarcinii – câte 1 punct) – 2 puncte + 2 x 2 puncte – 6 puncte;
- formularea unei recomandări pentru posibili vizitatori (formularea clară și nuanțată a unei recomandări – 2 puncte; tendința de schematizare în formularea recomandării – 1 punct) – 2 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unei postări pe o rețea de socializare (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/a II-a* etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 8

Subiectul I 30 de puncte

- I. c 6 puncte
- II. 4 x 2 puncte = 8 puncte
- a. F
 - b. F
 - c. F
 - d. A

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

1. b
2. d
3. a
4. c

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. ar fi	5. ar fi	5. b
6. din	6. îl	6. a
7. vei fi citit	7. filtrată	7. b
8. toate	8. toate	8. c

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *creația, relația om-societate, rolul poetului în societate, ars poetica* etc.

II. 6 puncte

Filiera teoretică

Sugestii de răspuns:

- precizarea ipostazei eului liric (de exemplu: *poetul, creatorul, artistul*) – 2 puncte;
- prezentarea relației eu - ceilalți (de exemplu: *Poetul este comparat cu soldatul care se pune în slujba celorlalți, dar eforturile și sacrificiile sale sunt neînțelese de către ceilalți.* etc.) prezentare adecvată și nuanțată, prin ilustrare cu exemple din fragmentul dat – 2 puncte; simpla indicare a unor particularități, fără raportare la fragmentul dat – 1 punct; răspuns ezitant, fără ilustrare cu exemple - 0 puncte;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și de ortografie (0 -1greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat - 1 punct; neîncadrarea în limita precizată - 0 puncte.

Filiera tehnologică

Sugestii de răspuns:

- precizarea a două mărci ale eului liric (de exemplu: *prezența exclamațiilor retorice, utilizarea punctelor de suspensie, prezența verbelor la persoana I și a II-a*) – 2 x 1 punct;
- exemplificarea pe text (de exemplu: *„Dar mai ales vă conjur,/nu puneți mâna pe poet!”, „Și voi veți fi obligați să spuneți o da,/că într-adevăr el are mai multe degete...”*) – 2 x 1 punct;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și de ortografie (0 -1greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat - 1 punct; neîncadrarea în limita precizată - 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Omul contemporan nu mai apreciază arta autentică, deoarece este viața sa este superficială, lipsită de profunzime. Acesta trăiește într-o societate bazată pe consum și pe satisfacerea imediată a tuturor nevoilor personale, ceea ce îl lipsește atât de profunzime interioară, cât și de capacitatea de a reflecta asupra frumosului într-un mod autentic.

Argumentul 2: Omul contemporan este înconjurat de kitsch, de fake, de imitație și de plagiat atât de mult, încât nu mai poate să mai recunoască arta autentică. Acesta nu are o cultură a frumosului și nici nu este interesat să-și creeze una, alegând întotdeauna varianta mai ușoară. Înțelegerea artei necesită muncă, efort intelectual, formarea unui sistem propriu de valori și raportarea conștientă la acesta, o adevărată mobilizare interioară pe care omul o înlocuiește cu varianta mult mai rapidă a împrumutului părerilor. Ceea ce este în trend, ceea ce promovează influencerii sau mass-media este ceea ce contează, indiferent de calitatea produsului artistic.

Filiera tehnologică

- formularea motivului pentru care te-ai hotărât să citești literatură contemporană (formularea motivului, de exemplu *literatura contemporană reflectă o lume cu care poți empatiza mai bine, limbajul este actual* - 2 puncte + prezentarea clară și nuanțată a motivului – 2 puncte, prezentare schematică 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a două argumente pentru care ai decis să apelezi la sfatul scriitoarei (de exemplu, *experiența scriitoarei, împărtășirea aceluiași punct de vedere cu privire la sensul poeziei* etc. - prezentarea adecvată și nuanțată – 2 x 2 puncte; prezentare schematică – 2 x 1 punct) – 4 puncte;
- solicitarea sfatului scriitoarei (formularea clară și nuanțată a unei solicitări – 2 puncte; tendința de schematizare în formularea solicitării – 1 punct) – 2 puncte;
- respectarea convențiilor specifice unei intervenții on-line (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *utilizarea persoanei I/a II-a, utilizarea pronumelor de politețe* etc. – 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte;
- respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Testul 9

Subiectul I

30 de puncte

- I. a 6 puncte
- II. 4 x 2 puncte = 8 puncte
1. F
 2. A
 3. F
 4. F

- III. 4 x 2 puncte = 8 puncte
- a. b
 - b. d
 - c. c
 - d. e

- IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. să afle	5. să afle	5. b
6. acestea	6. acestea	6. a

7. unde
8. persoane

7. fi luate
8. persoane

7. c
8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *dezvoltarea personală, atingerea unui ideal în viață, orientarea în carieră*

II. Prezentarea conflictului, susținut printr-o secvență semnificativă

6 puncte

Sugestii de răspuns:

- numirea conflictului (de exemplu: *Conflictul interior se manifestă prin opoziția între gândurile, sentimentele personajului narator și faptele sale.*) – 2 puncte;
- prezentarea conflictului, prin raportare la text și precizarea unei secvențe semnificative (de ex: *Personajul narator servește masa alături de doi prieteni scriitori și, chiar dacă nu îi place mâncarea și ar fi preferat o altă masă și un alt chelner, este intimidat de prestigiul acestora și de eventuala lor reacție. Personajul narator e tulburat de gândul că, în calitatea lor de scriitori, prietenii săi l-ar putea privi cu superioritate sau dispreț, întrucât el nu va putea scrie niciodată*) – 2 puncte; schematism în prezentarea conflictului, tendința de generalizare sau prezentare fără raportare la text – 1p; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Un scriitor dobândește de-a lungul timpului o pregătire vastă, este interesat de toate aspectele societății și reprezintă un formator de opinie autorizat, punctul său de vedere fiind unul de încredere. Scriitorul se remarcă printre semenii lui, prin vasta cultură pe care a acumulat-o, prin lectura susținută, prin cunoștințele temeinice legate de istorie, de aspectele sociale care definesc viziunea unui popor etc.

Argumentul 2: Mesajul transmis prin operele sale poate avea caracter general valabil, cititorii regăsindu-se în trăirile unor personaje, în dilemele lor ori în teme dezvoltate. Faima unui scriitor și, implicit, prestigiul lui cresc, dacă opera se reflectă în conștiința contemporanilor sau a generațiilor viitoare etc.

Filiera tehnologică

- formularea unui motiv pentru care consideri că ești potrivit pentru postul dorit, de exemplu *vechimea în companie, experiența profesională în domeniul vizat, cursuri de formare* (formulare nuanțată și adecvată – 4 puncte; tendința de schematizare – 2 punct, încercare de formulare a motivului – 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea experienței tale profesionale/ a calificărilor în domeniul vizat, de exemplu: *școlile absolvite, cursuri de calificare în domeniul managementului* etc. (formulare nuanțată și adecvată – 4 puncte; tendința de schematizare – 2 punct, încercare de formulare a motivului – 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a patru calități personale pe care te-ar avantaja în obținerea postului, de exemplu: *abilități de lider, abilități de comunicare, adaptabilitate, gestionarea timpului și a resurselor* etc.

(formulare nuanțată și adecvată – 4 puncte; tendința de schematizare – 2 punct, încercare de formulare a motivului – 1 punct) – 4 puncte;

- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori de intenție (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I/a II-a etc.* - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 10

Subiectul I

30 de puncte

I. d 6 puncte

II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
- b. A
- c. A
- d. A

III. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. a
- 3. e
- 4. b

IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. a	5. sinelui	5. b
6. de	6. anumite	6. b
7. dar	7. existenței	7. c
8. care	8. să luăm	8. a

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A. 12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *timpul/trecerea ireversibilă a timpului etc.*

II. Precizarea a două mărci lexico-gramaticale ale eului liric cu exemplificare 6 puncte

Sugestii de răspuns:

- precizarea a două mărci lexico-gramaticale ale eului liric (de exemplu, *utilizarea verbelor la persoana I/ a pronumelor la persoana I etc.*) – 2x1 punct = 2 puncte;
- exemplificarea celor două mărci lexico-gramaticale ale eului liric – 2x1 punct = 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

Testul 11

Subiectul I

30 de puncte

I. a 6 puncte

II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
- b. A
- c. F
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. a
- 3. e
- 4. d

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. insignifiant	5. insignifiant	5. a
6. să înțeleagă	6. înșine	6. b
7. acestora	7. să înțeleagă	7. b
8. despre	8. acestor	8. c

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *puterea lecturii, viața ca vis* etc.

II. 6 puncte

- precizarea perspectivei narative (perspectiva obiectivă etc.) – 2 puncte;
- motivarea alegerii, prin valorificarea fragmentului dat – 2 puncte (de exemplu: *Perspectiva narativă obiectivă e susținută prin relatarea evenimentelor de către un narator de persoana a III-a omniscient și omniprezent. Acesta se remarcă prin mărcile lexico-gramaticale specifice, verbe și pronume la persoana a III-a: „se deșteaptă”, „era”, „î” etc. Naratorul pătrunde în mintea personajului și redă trăirile, senzațiile lui Dionis în timpul călătoriei în trecut, în urma căreia se trezește pe o câmpie, în corpul călugărului Dan.*); prezentare schematică, tendința de generalizare, fără valorificarea textului suport – 1p; ezitare în rezolvarea sarcinii – 0 puncte;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Călătoria reprezintă o experiență de scurtă durată, care nu își lasă amprenta decisiv în dezvoltarea personală. Relaxarea asociată de obicei vacanțelor, concediilor, când tânărul călătorește cel mai mult, nu îi definește modul de a fi pe termen lung. Dezvoltarea personală e condiționată de educația primită în familie și la școală, educația fiind un factor constant în formarea personalității etc.

Argumentul 2: Nu toate familiile au o situație materială suficient de bună, încât să poată călători. În ciuda acestui fapt, există tineri din medii defavorizate, care reușesc prin alte mijloace să suplinească ceea ce călătoria dezvăluie prin contact direct. Locuri, obiceiuri, tradiții, cunoștințe care influențează percepția individului asupra lumii și asupra propriei persoane pot fi descoperite prin lectura individuală, muncă de cercetare etc.).

Filiera tehnologică

- prezentarea aplicației/gadgetului ales (aspect, mod de întrebuințare) - (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a două argumente care să susțină utilitatea produsului (precizarea a câte unui argument – 2 puncte + prezentarea clară și nuanțată a motivului câte 2 puncte, ezitare în rezolvarea sarcinii – câte 1 punct) – 2 puncte + 2 x 2 puncte – 6 puncte;
- formularea unei recomandări adresate tinerilor (formularea clară și nuanțată a unei recomandări – 4 puncte; tendința de schematizare în formularea recomandării – 2 puncte; încercare de formulare a unei recomandări 1 punct) – 4 puncte.

Testul 12

Subiectul I

30 de puncte

- I. a 6 puncte
- II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. A
b. F
c. A
d. A

- III. 4 x 2 puncte = 8 puncte

1. c
2. b
3. d
4. a

- IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. românesc	5. românesc	5. a
6. pe care	6. pe care	6. a
7. obsesivă	7. obsesivă	7. b
8. cei mai mulți	8. cei mai mulți	8. c

Subiectul al II-lea

30 de puncte

- A. 12 puncte

- I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *creația, cunoașterea, experiențe fundamentale ale existenței etc.*

- II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *inteligenta, determinarea, pasiunea pentru lectură/cunoaștere/astrologie + caracterizarea indirectă prin limbaj, comportament etc.*

B. 14 puncte

Filiera tehnologică

- anunțarea temei de discuție și a scopului urmărit în interviu (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte
- ghidarea întrebărilor pentru obținerea informației despre manifestarea pasiunii și evoluția ei în timp (formularea clară și nuanțată – 4 puncte; formularea clară cu tendința de schematizare – 2 puncte; formulare ezitantă – 1 punct) – 4 puncte
- precizarea unui avantaj și a unui dezavantaj în legătură cu pasiunea pentru cărțile rare (precizarea clară și nuanțată a unui avantaj, respectiv a unui dezavantaj – câte 2 puncte; tendința de generalizare în precizarea unui avantaj, respectiv a unui dezavantaj, ezitare în rezolvarea sarcinii – câte 1 punct) - 2 x 2 puncte = 4 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice unui interviu (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule de adresare, utilizarea persoanei I/ a II-a etc.* - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 13

Subiectul I 30 de puncte

I. c 6 puncte

II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- F
- F
- A
- A

III. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- b
- d
- e
- a

IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. dacă	5. te blochezi	5. b
6. cât	6. situațiile	6. b
7. ca să	7. cea	7. a
8. însă	8. să dormi	8. c

Subiectul al II-lea 30 de puncte

A. 12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *condiția umană în raport cu trecerea timpului ș.a.*

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: metafora *peisaj de scrum*; enumerația: *ritm, contur, culoare etc.*

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Un stil de viață sănătos contribuie la menținerea unei sănătăți fizice optime, sprijinind organismul în funcționarea sa corectă. Persoanele care adoptă astfel de obiceiuri se simt mai energice și abordează provocările zilnice cu o atitudine pozitivă etc.

Argumentul 2: Pe lângă beneficiile fizice, un stil de viață sănătos are un impact semnificativ asupra sănătății mentale, contribuind la reducerea stresului, a anxietății, stimulând eliberarea endorfinelor. Astfel, persoanele care se angajează în activități fizice regulate dezvoltă o capacitate mai bună de a face față dificultăților emoționale, formându-și o personalitate mai echilibrată și adaptabilă.

Filiera tehnologică

- formularea unei motiv pentru care ai decis să îți schimbi stilul de viață (de exemplu: *nevoia îmbunătățirii sănătății, dorința de a găsi un echilibru între diversele aspecte ale vieții etc.*) - prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- prezentarea a două modalități în care planuiești să îți îmbunătățești viața (de exemplu: *practicarea unui sport, schimbarea regimului alimentar, exersarea păstrării calmului prin meditație etc.*) - prezentarea adecvată și nuanțată – 2 x 2 puncte; prezentare schematică – 2 x 1 punct – 4 puncte;
- precizarea a două beneficii pe care crezi că le vei avea odată cu schimbarea stilului de viață (de exemplu: *îmbunătățirea sănătății fizice și a celei mentale, echilibrarea greutății corporale, îmbunătățirea relațiilor cu cei din jur etc.*) – precizarea a câte unui beneficiu – 2 x 2 puncte; încercare de formulare a răspunsului – 2 x 1 punct – 4 puncte;
- solicitarea unei păreri din partea prietenilor cu privire la decizia luată (de exemplu: *Ce părere aveți, dragii mei, despre noul meu plan?/ Aștept cu interes părerile voastre.*) - formularea corectă a unei solicitări - 2 puncte; încercare de formulare - 1 punct) – 2 puncte.

Testul 14

Subiectul I

30 de puncte

I. b

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- F
- A
- F
- A

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- b
- e
- a
- c

IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. cred	5. regulate	5. a
6. decât	6. cred	6. c
7. a	7. a	7. b
8. cu excepția	8. coroanei	8. b

Subiectul al II-lea 30 de puncte

A. 12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *subiect și alteritate ș.a.*

O altă temă identificată în textul dat este „subiect și alteritate”. Fragmentul ilustrează două mentalități opuse: pe de o parte, cea a lui Kir Iani, căpitanul disperat că planurile lui financiare sunt în pericol, pe de altă parte, cea a echipajului, care „bencheteuiește” sub semnul lui „carpe diem”.

II. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *text aparținând curentului realist + personajul-tip, verosimilitatea etc.*

Fragmentul dat ilustrează trăsăturile unui **text realist**. În primul rând, remarcăm intenția naratorului de a construi în **mod verosimil** o situație limită: în drumul dinspre Dunăre spre Pireu, corabia grecului Kir Iani e prinsă de ghețuri și nu mai poate transporta marfa. Informațiile referitoare la timp (*martie, 1881*), toponimele (*Sulina, Pireu, Brăila*), precum și construirea unui **personaj-tip**, „**avarul**” Kir Iani, utilizând **tehnica detaliului** („trei cute adânci”, „fața brăzdată”, „cu capul gol”, „grai valah cu iz de arhipelag”) susțin încadrarea textului în realism

B. 14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Există călătorii cu scopul descoperirii, expediții științifice care au rolul de a lărgi orizontul cunoașterii umane. Reprezintă forma cea mai generoasă și mai altruistă de a călători, atunci când unicul scop îl constituie progresul și binele speciei umane.

Argumentul 2: Turismul de relaxare, pe de altă parte, restrânge scopul la nevoile personale ale individului, de a se detașa de ritmul cotidian.

Argumentul 3: Călătoria pentru descoperirea de sine vizează tot o nevoie personală, însă la un nivel profund. Răspunde unor deziderate spirituale. De multe ori, acest fel de a călători se termină printr-o revelație a sinelui. Reprezintă o confruntare cu propriile limite și temeri, dar și o descoperire a potențialului.

Filiera tehnologică

- nararea unui episod (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- exprimarea unei emoții (precizarea clară și nuanțată a emoției – 4 puncte; tendința de generalizare 2 punct) - 4 puncte;

- utilizarea convențiilor specifice unei pagini de jurnal (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *formule specifice, utilizarea persoanei I* etc. 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 15

Subiectul I

30 de puncte

I. c

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. F
- b. F
- c. F
- d. A

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. b
- 2. d
- 3. a
- 4. c

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. în care	5. au fost uimiți	5. a
6. sa	6. îi	6. c
7. al	7. aceste	7. a
8. câteva	8. iubitorilor	8. a

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *conflictul dintre generații, relația părinți-copii, trecerea timpului* etc.

II. 6 puncte

- precizarea trăsăturii identificate (de exemplu, *prezența indicațiilor scenice* etc.) – 2 puncte
- detalierea trăsăturii (de exemplu: *Indicațiile scenice/ Didascalii, reprezentând singura intervenție directă a autorului în text, transmit informații privind încadrarea spațio-temporală a acțiunii, realizarea decorului, orientează viziunea regizorală, jocul actorilor - gestică, mimica, intonația -, caracterizarea personajelor* etc) -1 punct; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte;
- menționarea unui exemplu din text („*Birou-salon*”, „*Zi de mai*”, „*Ușile și ferestrele se vor așeza după fantezia regizorului sau posibilitățile teatrului*” etc.) – 1 punct;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Procesul evoluției unui individ/ al unui popor este rezultatul parcurgerii unor etape, o sinteză a experiențelor noastre anterioare. Formarea unui om se produce prin acumulări succesive de evenimente, trăiri, cunoștințe de-a lungul călătoriei inițiatice, fiind o sumă a ipostazelor trecutului, izvorâte toate din lumina mamei, a spațiului matricial familial, a copilăriei și, de dinaintea lor, din legătura cu generațiile anterioare etc.

Argumentul 2: Trecutul se asociază, în general, cu ce e vechi, demodat, cu greu tolerat în dimensiunea prezentului, aflat sub asaltul noutăților, al schimbărilor. O comparație între valorile trecutului ce par inactuale - moștenirea culturală, istorică, spirituală - și cele recente -modernizare, ultratehnologizare, A.I., globalizare- esențializează diferența dintre definirea identității și pierderea ei etc.

Filiera tehnologică

- prezentarea profilului tehnologic urmat (*menționarea specializării, de exemplu: bucătar etc.* - 4 puncte;
- menționarea unor cunoștințe și abilități practice dobândite (de exemplu, *pregătirea pentru viitoarea meserie prin studiu și prin stagii de practică, oportunitatea formării prin parteneriate realizate între liceu și restaurante cunoscute, dobândirea unei conduite profesionale adecvate, însușirea de cunoștințe și abilități privind organizarea și desfășurarea activităților specifice domeniului profesional etc.*) – 6 puncte;
- precizarea unui argument în favoarea unei calificări practice în viață (de exemplu: *filiera tehnologică aduce avantajul unei calificări practice; meseria de bucătar se înscrie în cerințele pieței muncii; are avantajul deschiderii atât înspre tradiție, cât și spre modernitate etc.*) – 4 puncte.

Testul 16

Subiectul I

30 de puncte

I. c

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. A
- b. F
- c. A
- d. A

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. e
- 3. a
- 4. d

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. acestea	5. îmbogățiți	5. a
6. dacă	6. lor	6. a
7. oricare	7. sunt	7. c
8. totul	8. oamenilor	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *relația părinți-copii, trecerea timpului, trecut-prezent, început-sfârșit, viață-moarte* etc.

II. 6 puncte

Filiera teoretică și Filiera vocațională

- identificarea a două figuri de stil diferite (de exemplu, *repetiția mai tineri, mai tineri*; metafora *poarta creației*; enumerația *Ar trebui să ne naștem.../Să venim.../Să fim.../Să știm* etc.) – 2 puncte;
- comentarea celor două figuri de stil – 2 puncte; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

Filiera tehnologică

- identificarea unei trăsături a genului liric (de exemplu, transmiterea directă a sentimentelor, limbajul expresiv, elementele de versificație etc.) – 2 puncte
- identificarea unui exemplu adecvat din text – 2 puncte;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Regulile vizează, general vorbind, respectarea valorilor umane și a unor principii privind organizarea, desfășurarea activităților la nivelul societății, pentru asigurarea unor relații interumane armonioase și civilizate. Între părinți și copii există, în primul rând, un cod nescris al iubirii și al asumării responsabilităților și mai există „cei șapte ani de-acasă”, care transmit celor mici primele și cele mai importante învățături, dar și reguli de conduită, definitorii pentru evoluția lor etc. Argumentul 2: Mai strict, în familiile tradiționale, mai relaxat, în familiile moderne, există un cod comportamental la nivelul relațiilor părinți – copii, care presupune implicit principiul reciprocității. Atitudinea responsabilă a părinților față de copii e asumată apoi de copii, după legea firii, față de cei care i-au învățat primii pași în viață și le-au dăruit „cei șapte ani de-acasă” ca cel mai prețios abecedar sau cod al semnelor lumii și al devenirii.

Filiera tehnologică

- utilizarea convențiilor specifice unei cereri (de exemplu, *formule specifice de adresare, încheiere, formule stereotipe la nivelul conținutului, data și localitatea*) – 6 puncte;
- menționarea obiectului cererii (*solicitarea recomandării*) – 4 puncte;
- precizarea scopului cererii (justificarea solicitării: *în vederea angajării*) – 4 puncte.

Testul 17

Subiectul I

30 de puncte

I. d

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. A
- b. A
- c. F
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. d
- 2. a
- 3. c
- 4. e

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. îl	5. îmbogățiți	5. a
6. atâtea	6. lor	6. a
7. sănătății	7. sunt	7. c
8. în	8. oamenilor	8. c

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *familia, subiect și alteritate, relația copil-animal etc.*

II. 6 puncte

Filiera teoretică și Filiera vocațională

- comentarea adecvată a secvenței – 4 puncte (de exemplu: *Secvența sugerează legătura puternică între fetiță și bunica ei, care par să urmeze un ritual al poveștilor bine cunoscut. Bunica evocă imaginea copilăriei de mult trecute, dar o face atât de fidel, încât dispare granița dintre prezent și trecut, iar fetița se lasă purtată de imaginație într-o altfel de lume. Ideea e sugerată de fragmentul „o să-și imagineze că i se întâmplă chiar ei”. În plus secvența dovedește fascinația copilului pentru copilăria grea, dar fermecătoare a bunicii); schematism, tendința de generalizare, fără valorificarea secvenței – 2 puncte; încercare de răspuns - 1 punct;*
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

Filiera tehnologică

- precizarea perspectivei narative (perspectiva obiectivă etc.) – 2 puncte;
- motivarea alegerii, prin valorificarea fragmentului dat – 2 puncte (de exemplu: *Perspectiva narativă obiectivă e susținută prin relatarea evenimentelor de către un narator de persoana a III-a omniscient și omniprezent. Acesta se remarcă prin mărcile lexicogramaticale specifice, verbe și pronume la persoana a III-a: „o rugă”, „să-i povestească”, „să-și imagineze” etc. Naratorul prezintă o fetiță care ascultă, înainte de culcare, amintirile bunicii din propria copilărie.); prezentare schematică, tendința de generalizare, fără valorificarea textului suport – 1p; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte;*

- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

Argumentul 1: Rolul bunicilor în viața copiilor este altul decât cel al părinților. Bunicii sunt ființele calde, blânde, înțelepte care susțin dezvoltarea emoțională a copilului și îi oferă confortul necesar, evadarea din cotidian, prin poveștile de viață pline de învățătură. Pentru cei mai vârstnici este destul de dificil să caute pentru nepoți cele mai potrivite forme de educație, să îi ghideze în alegeri, să îi educe în spiritul vremurilor, acesta e rolul părintelui etc.

Argumentul 2: Bunicii au diverse probleme de sănătate care îi împiedică să aibă energia și puterea de a putea face față provocărilor care apar, odată cu intrarea copiilor în pubertate, apoi în adolescență. Nevoile copiilor sunt variate, necesită responsabilitate, vigilență, atenție, concentrare, care odată cu vârsta sunt diminuate etc.

Filiera tehnologică

- utilizarea convențiilor specifice unei scrisori – 4 puncte (de exemplu: *data, localitatea, în colțul din dreapta a paginii, formula de adresare, formula de încheiere*);
- formularea unui motiv pentru care ești recunoscător/recunoscătoare; - (enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 4 puncte; enunțare schematică, tendința de generalizare – 2 puncte, încercare de formulare a unui motiv – 1 punct) – 4 puncte (de exemplu: *Încă din prima parte a scrisorii, vreau să îmi exprim recunoștința pentru iubirea voastră necondiționată. Mi-ați fost alături mereu și am simțit că dragostea voastră m-a ajutat să trec peste momentele cele mai dificile, chiar și atunci când am greșit. Când eram copil, probabil presupuneam că totul mi se cuvine, dar acum la vârsta adolescenței, conștientizez rolul major pe care l-ați avut în viața mea și importanța faptului că v-am avut aproape, motiv pentru care vă trimit aceste gânduri de recunoștință etc.*);
- Inserarea unei secvențe narrative relevante pentru rolul pe care bunicii l-au avut în formarea ta (relatarea clară și nuanțată a unei secvențe – 6 puncte; tendința de schematizare în relatarea secvenței – 3 puncte, simpla indicare a unei secvențe - 1 punct) - 4 puncte (de exemplu: *Îmi amintesc cu drag acele zile în care ne plimbam în parc, după școală, iar voi inventați pentru mine tot felul de personaje amuzante, desprinse din lumea basmelor voastre, gata să se lupte cu personajele malefice, pe care mintea mea de copil le crea. Sunt învăluit de emoție și azi când îmi amintesc de ziua în care m-ați învățat să fiu un super-erou. Mi-ați confecționat o pelerină magică invincibilă, din câteva crenguțe de stejar, legate cu o panglică albă. Mi-ați spus că ea mă va transforma într-un adevărat erou, doar dacă e alimentată de gândurile mele bune și de zâmbete. Dacă voiam să am superputeri, trebuia să mă păzesc să gândesc rău despre cineva sau să judec pe cei din jur. Crenguțele de stejar s-au uscat, dar eu încă port acea pelerina magică etc.).*

Testul 18

Subiectul I

30 de puncte

I. c

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

a. F

b. A

- c. A
d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

1. b
2. a
3. d
4. c

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. multora	5. multora	5. b
6. le	6. le	6. a
7. statului	7. statului	7. c
8. dintre	8. cele	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *iubirea* etc.

II. 6 puncte

- precizarea unei trăsături a textului liric (de exemplu, în textul liric vocea lirică transmite sentimentele, iar prezența ei este marcată prin modalități specifice: *verbe și forme pronominale la persoana I și a II-a, exclamații, interogații, interjecții, substantive în cazul vocativ* etc) – 2 puncte;
- prezentarea acestei trăsături cu referire la textul dat – 2 puncte; ezitare în rezolvarea sarcinii – 0 puncte;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct;
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată – 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică și Filiera vocațională

- 2 puncte pentru utilizarea persoanei I în redactare;
- 2 puncte pentru adecvarea conținutului la cerință: în totalitate – 2 puncte; parțial, cu divagații 1 punct;
- 2 puncte pentru respectarea convenției specifice unei scrieri de tip jurnal (notarea datei, a formulelor de adresare și de încheiere etc.);
- 6 puncte pentru integrarea corectă a secvenței argumentative :
- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție – 1 punct;
 - enunțarea oricărui argument adecvat opiniei formulate (enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 puncte; încercare de enunțare – 1 punct);

- dezvoltarea corespunzătoare a argumentului enunțat (dezvoltare clară, nuanțată – 2 puncte; încercare de dezvoltare – 1 punct);
- formularea unei concluzii pertinente – 1 punct;
- 1 punct pentru respectarea limitelor secvenței argumentative;
- 2 puncte pentru menționarea emoției trăite: nuanțată – 2 puncte, schematică – 1 punct.

Filiera tehnologică

- 2 puncte pentru utilizarea persoanei I în redactare;
- 2 puncte pentru adecvarea conținutului la cerință: în totalitate – 2 puncte; parțial, cu divagații – 1 punct;
- 2 puncte pentru respectarea convenției specifice unei scrieri de tip jurnal (notarea datei, a formulelor de adresare și de încheiere etc.);
- 6 puncte pentru relatarea experienței :
 - relatarea experienței, respectând succesiunea logică a evenimentelor – 4 puncte; relatarea unei întâmplări, fără respectarea succesiunii logice a evenimentelor 2 puncte.
 - câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal 2x1 punct=2 puncte
- 2 puncte pentru menționarea emoției trăite: nuanțată – 2 puncte, schematică – 1 punct.

Testul 19

Subiectul I

30 de puncte

I. c

6 puncte

II.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. A
- b. A
- c. F
- d. F

III.

4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. c
- 2. a
- 3. d
- 4. b

IV.

4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. cu	5. contrabalansat	5. b
6. de	6. acestora	6. a
7. același	7. îi	7. c
8. după care	8. tradiție	8. b

Subiectul al II-lea

30 de puncte

A.

12 puncte

III. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *orientare în carieră, tehnologiile în viața noastră etc.*

IV. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *inteligența, seriozitatea + caracterizarea indirectă, dedusă din faptele personajului sau din relația cu celelalte personaje etc.*

B. 14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera tehnologică

- precizarea a două motive adecvate care să-ți explice alegerea (precizarea clară și nuanțată a fiecărui motiv – câte 2 puncte; tendința de generalizare în precizarea fiecărui motiv, ezitare în rezolvarea sarcinii – câte 1 punct) – 2 x 2 puncte – 4 puncte;
- sublinierea trăsăturilor importante și a rezultatelor obținute la concursuri în domeniul ales (prezentarea adecvată și nuanțată – 4 puncte; prezentare schematică – 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii – 1 punct) – 4 puncte;
- adresarea rugăminții de a fi contactat (rugămintă clară și nuanțată – 4 puncte; tendința de schematizare a rugăminții – 2 puncte; simpla indicare a rugăminții – 1 punct) – 4 puncte;
- utilizarea convențiilor specifice redactării unei scrisori (respectarea în totalitate a convențiilor de redactare și a celor lingvistice, de exemplu: *data și localitatea, formule de adresare, formule de încheiere, utilizarea persoanei I/a II-a etc.* - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) – 2 puncte.

Testul 20

Subiectul I 30 de puncte

I. c 6 puncte

II. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- a. A
- b. F
- c. F
- d. A

III. 4 x 2 puncte = 8 puncte

- 1. d
- 2. a
- 3. e
- 4. b

IV. 4 x 2 puncte = 8 puncte

Filiera teoretică, profil real Filiera vocațională, toate profilurile (cu excepția celui pedagogic)	Filiera teoretică, profil umanist Filiera vocațională, profil pedagogic	Filiera tehnologică
5. așa cum	5. acești	5. b
6. care	6. să înțeleagă	6. a
7. cele	7. cele	7. c
8. pentru	8. prima	8. c

Subiectul al II-lea 30 de puncte

A. 12 puncte

I. 6 puncte

Sugestii de răspuns: *Subiect și alteritate etc.*

II. 6 puncte

- identificarea a două imagini artistice diferite (de exemplu, imaginea vizuală: *E casa amintirii o casă cu pridvor*; imaginea olfactivă: *Miresmele cosite cu florile de fân etc.*) – 2 puncte;
- comentarea celor două imagini artistice – 2 puncte; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte.

B.

14 puncte

Sugestii de răspuns:

Filiera teoretică

Argumentul 1: Tradițiile constituie un element fundamental al identității unei comunități sau națiuni, acestea reflectând valorile, credințele și obiceiurile transmise de-a lungul generațiilor etc.

Argumentul 2: Tradițiile sunt o sursă importantă de învățare și dezvoltare personală, participarea la ritualuri tradiționale ajutând tinerii să înțeleagă mai bine rădăcinile culturale ale comunității etc.

A Communitas Alapítvány által kiadott román nyelv és irodalom érettségi tesztgyűjteménye a magyar tananyagnak és tagozatok számára nem csupán egy tananyag, hanem egy hosszú folyamat eredménye, amely több mint húsz évvel ezelőtt kezdődött. Szövetségi képviselőnknek köszönhetően új kerettanterveket hagytak jóvá az elemi majd az általános iskolák számára, és a magyar anyanyelvű diákok ettől kezdődően olyan román nyelv és irodalom tanterv alapján tanulhattak, amelyet kifejezetten a nem román anyanyelvűek számára dolgoztak ki.

Ez az első generáció aki így érettségizhet román nyelv és irodalomból. Az új érettségi tantervnek megfelelően a Communitas Alapítvány egy olyan oktatási segédanyag létrejöttét támogatja és adja ki, amely segíti a végzősök sikeres érettségi vizsgájának megszerzését.

A román oktatási rendszer alakításának során az RMDSZ arra törekedett, hogy megértesse a döntéshozókkal – Parlament, kormány, minisztérium stb. –, hogy a magyar diákok eredményes románnyelv-tanulását és nyelvtudását elősegíti, ha hozzájárulnak az új tantervek elfogadásához.

Fontosnak tartjuk, hogy a nem román anyanyelvű diákok számára, a romániai magyar oktatási rendszerben elemítől-érettségiig, a román nyelv és irodalom elsajátítása ne a kudarcot hordozza magában, hanem szorgalmuknak, tudásuknak függvényében, az esélyegyenlőség jegyében boldoguljanak szülőföldjükön.

Végre megértették és megengedték nekünk, magyar anyanyelvű román állampolgároknak, hogy megtanulhassuk a román nyelvet, és ez rajtunk is múljon.

A Communitas Alapítvány évtizedek óta több programja, úgy szaktestületi, mint kuratóriumi pályázatok által támogatta a román nyelv tanítását és tanulását, így ezen könyv kiadása is természetesen történik.

Köszönet mindazoknak, akik ebben a folyamatban együttműködtek és részt vettek, és külön köszönet a szerzőknek és szaklektornak, akik önkéntes munkával összeállították ezt a kötetet, a Communitas Alapítvány munkatársainak, valamint az oktatásért felelős ügyvezető alelnöknek.

Takács Csaba
a Communitas Alapítvány elnöke

Culegerea de teste pentru bacalaureat la limba și literatura română, publicată de Fundația Communitas pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, nu este doar un material didactic auxiliar, ci rezultatul unui proces, inițiat cu mai mult de douăzeci de ani în urmă, focalizat pe susținerea elevilor de etnie maghiară, pe reușita lor la examene și în viață. Datorită activității noastre, au fost aprobate noile programe-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și apoi pentru cel liceal, iar elevii maghiari au început să învețe limba și literatura română pe baza unui curriculum elaborat special pentru vorbitorii nonnativi de română.

Aceasta este prima generație care susține examenul de bacalaureat la limba și literatura română pe baza noilor programe. În conformitate cu noul curriculum pentru bacalaureat, Fundația Communitas sprijină și publică Culegerea de teste pentru bacalaureat la limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, care are scopul de a ajuta elevii din anii terminali să promoveze cu succes examenul.

În procesul de funcționare a sistemului educațional românesc, UDMR a urmărit să convingă decidenții – Parlamentul, Guvernul, Ministerul etc. – de faptul că adoptarea noilor programe școlare contribuie la învățarea eficientă a limbii române de către elevii maghiari. Obiectivul comun este ca acești elevi să poată învăța limba și literatura, cultura română.

Pentru noi este esențial ca elevii maghiari, ca vorbitori nonnativi ai limbii române, să-și poată însuși limba și literatura română în cadrul sistemului educațional din România, de la învățământul primar până la examenul de bacalaureat, fără ca acest proces să presupună un dezavantaj pentru ei, ci dimpotrivă – în funcție de efortul și cunoștințele lor – să le ofere șanse reale de reușită la examenele naționale, pe piața muncii și în viața de zi cu zi, ca buni comunicatori de limba română. Succesul acestui demers depinde în egală măsură de noi și de eforturile elevilor noștri.

Fundația Communitas a sprijinit, de-a lungul câtorva decenii, predarea și învățarea limbii române prin diverse programe, concursuri, proiecte și publicații de specialitate, iar apariția acestei culegeri reprezintă o continuare firească a acestor demersuri.

Le mulțumim tuturor celor care au colaborat și au contribuit la realizarea acestui demers. Aducem mulțumiri deosebite autorilor, expertului științific, echipei Fundației Communitas, precum și vicepreședintelui executiv responsabil pentru învățământ, care au contribuit la realizarea acestei culegeri.

Takács Csaba
președintele Fundației Communitas